

ПРЕДЛАГАЧ:
Владата на Република Северна Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ:
Ирена Стефоска, министер за култура
Седат Сулејмани, заменик на министерот за култура

ПОВЕРЕНИЦИ:

Весна Илиевска, државен советник и
Фросина Ѓоршовска, раководител на Сектор

PROPOZUES:
Qeveria e Republikës së Maqedonisë së veriut

PËRFAQËSUES:
Irena Stefoska - ministre e kulturës
Sedat Sulejmani- zëvendës ministër i kulturës

TË AUTORIZUAR:

Vesna Ilievska, këshilltarë shtetëror dhe
Frosina Gjorshovska, udhëheqëse e Sektorit

ПРЕДЛОГ НА

PROPOZIM LIGJI

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ
ПРАВА (*)

PËR NDRYSHIM DHE PLOTËSIM TË LIGJIT PËR
TË DREJTAT E AUTORIT DHE TË DREJTAT E
PËRAFËRTA (*)

Скопје, декември, 2021 година

Shkup, dhjetor 2021

ВОВЕД

I. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 140/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16), се уредува правото на авторите над своите авторски дела, правата на уметниците - изведувачи, на произведувачите на фонограми, на произведувачите на видеограми (филмските продуценти, на радио-телевизиските организации, на издавачите и на изготвувачите на бази на податоци над своите предмети на сродни права), како и остварувањето и заштитата на авторското право и сродните права.

Со донесувањето на Законот за авторското право и сродните права во 2010 година извршено е:

- Вградување на Директивата 2004/48/EЗ на Европскиот парламент и на Советот од 29. април 2004. за спроведувањето на правата од интелектуалната сопственост;

- Прецизирање на дефинициите и на поимите во областа и

- Осовременување и усогласување на текстот на Законот со измените во прописи од „системски“ карактер во националното законодавство.

Со Законот се придонесе кон изградување систем на заштита на авторското право и сродните права, усогласен со правните системи во земјите членки на Европската унија.

Законот за авторското право и сродните права од 2010 година беше целосно усогласен со постојното европско законодавство кое ги регулира авторското право и сродните права.

Во Четвртата глава од Законот, е уредено и колективното управување со авторското право и сродните права, од аспект на тоа кој може да врши колективно управување со авторското право и сродните права, утврдени се условите кои организацијата треба да ги исполни за да добие дозвола од надлежен државен орган (Министерството за култура), пропишани се обврските на организацијата за отчетност и јавност на работата спрема носителите и јавноста, вршењето на надзорот и други прашања кои се релевантни за колективното управување.

Со измените на Законот од 2013 година, беше воведен електронскиот систем за евидентирање на емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права, кој

HYRJE

I. VLERËSIMI I SITUATËS NË FUSHËN QË DUHET TË RREGULLOHET ME KËTË LIGJ DHE ARSYET E MIRATIMIT TË LIGJIT

Në Ligjin për të drejtë të autorit dhe të drejta të ngjashme (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16) rregullohen e drejta e autorit mbi veprat e tij autoriale, të drejtat e artistëve-performuesve, të prodhuesve të fonogrameve, të prodhuesve të videogrameve (producentëve filmikë, të organizatave radiotelevizive, të botuesve dhe të përpilueseve të bazave të të dhënave mbi lëndët e tyre të të drejtave të përafërta), si dhe realizimi dhe mbrojtja e të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta.

Me miratimin e Ligjit për të Drejtën e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta në vitin 2010, është bërë:

- Futja e Direktivës 2004/48/KE e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të datës 29 Prill 2004 për zbatimin e të drejtave të pronësisë intelektuale;

- Saktësimi i përkufizimeve dhe termave në fushën dhe

- Modernizimi dhe harmonizimi i tekstit të Ligjit me ndryshimet në rregulloret me karakter “sistemik” në legjislacionin nacional.

Ligji kontribuoi në ndërtimin e një sistemi të mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta, e harmonizuara me sistemet juridike në shtetet anëtare të Bashkimit Evropian.

Ligji i vitit 2010 për të drejtat e autorit dhe të drejtat e përafërta është harmonizuar plotësisht me legjislacionin ekzistues evropian që rregullon të drejtën e autorit dhe të drejtat e përafërta.

Kreu i katërt i ligjit rregullon menaxhimin kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta, nga aspekti se kush mund të kryejë menaxhimin kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta, janë të përcaktuara kushtet që duhet të plotësojë organizata për të marrë leje nga organi kompetent shtetëror (Ministria e Kulturës), janë të shënuara detyrimet e organizatës për llogaridhënie dhe transparencë të punës ndaj bartësve dhe publikut, kryerja e mbikëqyrjes dhe çështje të tjera që janë relevante për menaxhimin kolektiv.

Me ndryshimet e Ligjit nga viti 2013, është futur sistemi elektronik i regjistrimit të veprave të transmetuara me të drejtë autoriale, përkatësisht

организациите за колективно управување се должни да го обезбедат и инсталираат кај радио-телевизиските организации. Дозвола за употреба на системот за електронска евиденција дава Министерството за култура врз основа на мислење од Министерството за информатичко општество и администрација. Системот за електронска евиденција постои и во системите на колективното управување во некои други европски држави, но само во Република Северна Македонија со закон е пропишан како задолжителен. Вообичаено, во практиката на европските држави, системот за електронска евиденција самоиницијативно го воведуваат организациите за колективно управување, а радио-телевизиските организации го имплементираат како алатка која го олеснува процесот на евидентирање на емитувани авторски дела, но истовремено и како прецизен податок кој фактички илустрира кој автор и изведувач колку е емитуван во текот на годината.

Исто така, со измените на Законот од 2013 година се пропиша на актот на организацијата за колективно управување за утврдување на висината на надоместоците (Тарифата) согласност да дава Владата на Република Македонија, по претходно мислење на Комисијата за посредување во авторското право и сродните права.

Иако се ценеше дека ваквото решение Владата на Република Македонија да дава согласност на Тарифата ќе придонесе кон поголема објективност во определувањето на висината на авторските надоместоци имајќи ја предвид и вредноста на авторскиот труд но, и економските параметри и показатели во државата, во практика овој начин на донесување на Тарифата се покажа како неодржлив. Поради изменувањето и дополнувањето на одредбите од Законот за авторското право и сродните права од 2015 и 2016 година кои се однесуваа токму на основите за определување на надоместоци во тарифите на организациите за колективно управување, одново беа започнати и се спроведуваа постапките за донесување на тарифите, но, ниту една постапка не беше завршена од рокот определен со законот.

Директната интервенција на државата во регулирање на приватни права е непозната практика во европските земји. Критика на ваквиот начин на регулирање на правата беше дадена и во Извештајот на странските експерти во рамките на Твининг проектот на ЕУ „Зажакнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост.

Со измените на Законот од 2013 година, исто така се регулираше и ситуацијата во која за ист вид на права да може да се издава дозвола за

лëndëve të të drejtave të përafërta, të cilat organizatat e menaxhimit kolektiv janë të obliguara t'i ofrojnë dhe instalojnë në organizatat radio-televizive. Leja për përdorimin e sistemit elektronik të regjistrimit e jep Ministria e Kulturës në bazë të mendimit të Ministrisë së Shoqërisë Informative dhe Administratës. Sistemi elektronik i evidencës ekziston edhe në sistemet e menaxhimit kolektiv në disa vende të tjera evropiane, por vetëm në Republikën e Maqedonisë së Veriut është paraparë me ligj si i detyrueshëm. Zakonisht, në praktikën e vendeve evropiane, sistemi elektronik i regjistrimit futet me vetë iniciativën nga organizatat e menaxhimit kolektiv, ndërsa organizatat radio-televizive e zbatojnë atë si një mjet që lehtëson procesin e regjistrimit të veprave autoriale të transmetuara, por në të njëjtën kohë si e dhënë precize e cila ilustron në fakt autorin dhe interpretuesin se sa është transmetuar gjatë vitit.

Gjithashtu, me ndryshimet e Ligjit nga viti 2013 është paraparë akti i organizatës së menaxhimit kolektiv për caktimin e lartësisë së kompensimit (tarifës) pajtueshmëri të jep a Qeveria e Republikës së Maqedonisë, pas mendimit paraprak të Komisionit për ndërmjetësim në të drejtat e autorit dhe të drejtat e përafërta.

Edhe pse u vlerësua se një vendim i tillë i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për të dhënë pëlqim për Tarifën do të kontribuojë në objektivitet më të madh në përcaktimin e kompensimit autorial, duke marrë parasysh vlerën e veprës së autorit, por edhe parametrat dhe treguesit ekonomikë në shtet, në praktikë kjo mënyrë e miratimit të Tarifës rezultoi si paqëndrueshëm. Për shkak të ndryshimeve dhe plotësimeve të dispozitave të Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta nga viti 2015 dhe 2016, të cilat i referoheshin pikërisht bazave për përcaktimin e kompensimit në tarifate e organizatave të menaxhimit kolektiv, u rifilluan dhe zbatoheshin procedurat për miratimin e tarifave, por asnjë procedurë nuk ka përfunduar brenda afatit të përcaktuar me ligj.

Ndërhyrja e drejtpërdrejtë e shtetit në rregullimin e të drejtave private është një praktikë e panjohur në vendet evropiane. Kritika për këtë mënyrë të rregullimit të të drejtave u dha edhe në Raportin e ekspertëve të huaj në kuadër të Tuining projektit të BE-së "Përforsim i zbatimit të të drejtave të pronësisë intelektuale.

Ndryshimet e Ligjit në vitit 2013, gjithashtu rregulluan edhe situatën në të cilën mund të lëshohej licenca për menaxhim kolektiv të dy ose më shumë

колективно управување на две или повеќе организации. И наведното решение, кое исто така не кореспондира со европските практики, предизвика сериозни негативни последици во системот на колективно управување со авторското право, за што, критика беше дадена и во Извештајот на странските експерти во рамките на Твининг проектот на ЕУ „Зајакнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост.“

Со измените на Законот од 2013 година се даде основ надоместокот кои радиотелевизијските организации го плаќаат кон организацијата за колективно управување да се пресметува во номинален износ во зависност од траењето на емитувањето, односно користењето евидентирано во системот за електронска евиденција. Вообичаена практика во европските држави е надоместокот кој радиотелевизијските организации го плаќаат кон организацијата за колективно управување да се определува како процент на приход.

Со измените на Законот од 2015 година, надоместок на користење не се плаќа кај корисниците, кадешто користењето на авторското дело односно предметот на сродните права нема влијание на пријатноста на крајните корисници (консументи, потрошувачи), како простории во кои занаетчиска дејност врши физичко лице-занаетчија, во музеи, галерии, и други простории во кои се врши организирање и јавно изложување на оригинали или примероци на дела од ликовната и применетата уметност, оригинали на книжевни или музички дела и други уметнички предмети, во одморалишта и планинарски домови, во трговски и други работни погони до 30 м², во производствени погони, и во превозни средства во јавен линиски превоз на патници и авто-такси превоз на патници.

Наведенава законска одредба во својата суштина исто така е спротивна на принципите на колективното управување. Со оглед на тоа што се работи за користење на приватни права на авторите и на носителите тие имаат право да одлучуваат за оправданоста од плаќање на надоместок за одредена категорија на корисници, имајќи ги предвид реалните економски состојби во државата.

Генерална оценка е дека измените на Законот за авторското право и сродните права во 2013, 2015 и 2016 година не кореспондираа со европската регулатива и праксата на земјите членки. Спротивно на европските практики, се воведоа одредби кои, по својата природа се неприменливи за воспоставување на функционален и ефикасен систем на колективното

организативе për të njëjtat lloj të drejtash. Edhe zgjidhja e lartpërmendur, e cila gjithashtu nuk korrespondon me praktikat evropiane, shkaktoi pasoja të rënda negative në sistemin e menaxhimit kolektiv të të drejtave të autorit, gjë që u kritikua në Raportin e ekspertëve të huaj në kuadër të Tuining projektit të BE-së “Përforcim i zbatimit të të drejtave të pronësisë intelektuale.”

Me ndryshimet në ligjit të vitit 2013 u dha kompensim bazë të cilat organizatat e radiotelevizionit i paguajnë organizatës së menaxhimit kolektiv të llogaritet në vlerë nominale në varësi të kohëzgjatjes së transmetimit, përkatësisht përdorimit të regjistruar në sistemin elektronik të regjistrimit. Është praktikë e zakonshme në vendet evropiane që kompensimin të cilën organizatat radiotelevizive e paguajnë drejt organizatës për menaxhim kolektiv të përcaktohet si përqindje e të ardhurave.

Me ndryshimet në ligj nga viti 2015, kompensimi i përdorimit nuk u paguhet te përdoruesve, ku përdorimi i veprës së të drejtës së autorit, përkatësisht lënda e të drejtave të përfaqëta nuk cenon komoditetin e përdoruesve të fundit (konsumatorë, shpenzuesit), si hapësirë në të cilin një person fizik ushtron veprimtari zejtare- zejtar, në muze, galeri dhe hapësirat e tjera ku organizohet dhe ekspozohet publikisht origjinalet ose ekzemplarët e veprave të artit të figurativ dhe të aplikuar, origjinalet e veprave letrare ose muzikore dhe veprave të tjera të artit, në pushimoret dhe dhomat e alpinistëve, në repartet tregtare dhe repartet tjera pune deri në 30 m², në repartet prodhuese dhe në mjetet transportuese në transportin e linjës publike të udhëtarëve dhe transportin e auto- taksive për udhëtarët.

Kjo dispozitë ligjore është në thelb edhe në kundërshtim me parimet e menaxhimit kolektiv. Duke qenë se bëhet fjalë për shfrytëzimin e të drejtave private të autorëve dhe bartësve, ata kanë të drejtë të vendosin për arsyetimin e pagesës së kompensimit për një kategori të caktuar përdoruesish, duke pasur parasysh situatën reale ekonomike në vend.

Vlerësimi i përgjithshëm është se ndryshimet në Ligjin për të Drejtën e Autorit dhe të Drejtat e Përfaqëta në vitin 2013, 2015 dhe 2016 nuk përputhen me rregulloret evropiane dhe praktikën e shteteve anëtare. Ndryshe nga praktikat evropiane, janë futur dispozita të cilat për nga natyra e tyre janë të pazbatueshme për krijimin e një sistemi funksional

остварување на авторското право и сродните права.

Во примената на Законот се согледани бројни проблеми, противречности и недоречености кои предизвикаа недоследности во неговата примена. Истите негативно влијаеа врз колективното управување со авторското право и сродните права. Во март 2021 година со помош на Секретаријатот за европски прашања при Владата на Република Северна Македонија и Делегацијата на Европската Унија во Република Северна Македонија се одржа Работилница/експертска мисија на далечина од ТАИЕКС инструментот за обезбедување техничка помош при транспонирање и спроведување на законодавството на Европската унија. Европскиот експерт Михали Фичор, даде позитивно мислење и забелешки по однос на измените и дополнувањата на Законот, од аспект на хармонизацијата со погоренаведените прописи на Европската унија и од аспект на разрешување на одредени отворени прашања во ставовите на сите заинтересирани страни (носители на права и корисници) во овој процес.

Од наведените причини, како и заради потребата од усогласување со Директивата 2014/26/ЕС за колективно управување со авторското право и сродните права и мулти-територијално лиценцирање на музички дела за користење преку интернет (во натамошниот текст: Директивата 2014/26/ЕС) се предлага изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Целта на предложениот закон е пропишување на нормативна основа за воспоставување на ефикасен модел за функционирање на системот на колективното управување со авторското право и сродните права усогласен со Директивата 2014/26/ЕС година за колективно управување со авторското право и сродните права и мулти-територијално лиценцирање на музички дела за користење преку интернет, во делот на колективното управување, со Директивата 2011/77/ЕУ за изменување на Директивата 2006/116/ЕУ за времетраењето на заштитата на авторското право и сродните права, во однос на заштитата на коавторите на музички дела со текст, како и на времетраењето на заштитата на изведувачите и фонограмските продуценти на снимени музички изведби, односно фонограми од 50 на 70 години со Директивата 2012/28/ЕУ за дозволено користење на делата

dhe efikas të ushtrimit kolektiv të së drejtës së autorit dhe të drejtave të përfaqëta.

Në zbatimin e ligjit janë evidentuar probleme, kontradikta dhe paqartësi të shumta, të cilat kanë shkaktuar mospërputhje në zbatimin e tij. Të njëjtat kanë ndikim negativisht në menaxhimin kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përfaqëta. Në mars 2021 me asistencën e Sekretariatit për Çështje Evropiane në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe Delegacioni i Bashkimit Evropian në Republikën e Maqedonisë së Veriut u mbajt punëtori/mision ekspertësh në distancë nga instrumenti TAIKES për sigurimin e ndihmës teknike gjatë transpozimit dhe zbatimit të legjislacionit të Bashkimit Evropian. Eksperti evropian Mihali Fiçor, dha mendim pozitiv dhe vërejtje lidhur me ndryshimet dhe plotësimet në ligj, në aspektin e harmonizimit me rregulloret e mësipërme të Bashkimit Evropian dhe në drejtim të zgjidhjes së disa çështjeve të hapura në pikëpamjet e të gjitha palëve të interesuara (bartësit e të drejtave dhe shfrytëzuesve) në këtë proces.

Për arsyet e mësipërme, si dhe për shkak të nevojës për të harmonizuar Direktivën 2014/26 /KE për menaxhimin kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përfaqëta dhe licencimin shumë-territorial të veprave muzikore për përdorim përmes internetit (në tekstin e mëtejme: Direktiva 2014/26/KE) propozohet ndryshim dhe plotësim të Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përfaqëta.

II. QËLLIMET, PARIMET DHE ZGJIDHJET THEMELORE

Qëllimi i ligjit të propozuar është zgjerimi i bazës normative për krijimin e një modeli efikas për funksionimin e sistemit të menaxhimit kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përfaqëta, të harmonizuar me Direktivën 2014/26/KE për menaxhimin kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përfaqëta dhe licencimi shumë-territorial i veprave muzikore për përdorim përmes internetit, në pjesën e menaxhimit kolektiv, me Direktivën 2011/77/BE për ndryshimin e Direktivës 2006/116/BE për kohëzgjatjen e mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe të drejtave të përfaqëta, në lidhje me mbrojtjen e bashkautorët e veprave muzikore me tekst, si dhe kohëzgjatja e mbrojtjes së performuesve dhe producentëve të fonogramëve të shfaqjeve muzikore të incizuara, përkatësisht fonogramë prej viteve të 50 dhe 70 me direktivën 2012/28/BE për përdorim të caktuara të lejuar të veprave jetime, si dhe harmonizimi me Marrëveshjen

сираци, како и усогласување со Договорот од Маракеш за олеснување на пристапот до објавени дела за лицата кои се слепи, имаат оштетен вид или на друг начин оневозможени да користат печатени материјали. Воедно, целта на предлогот на Законот е и негово усогласување во делот на прекршочните одредби со одредбите на Законот за прекршоците („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19), а заради обезбедување на конзистентност во правниот систем.

Законот се заснова на истите начела на кои се заснова Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 140/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16).

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Законот чие донесување се предлага не предизвикува фискални импликации по Буџетот на Република Северна Македонија и јавните финансиски средства.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на Законот чие донесување се предлага не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија.

V. УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН СО ПРАВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Со Предлогот на закон се врши усогласување со Директивата 2012/28/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 25 октомври 2012 година за одредени дозволени користења на делата-сирачиња (CELEX бр.32012L0028), Директивата 2011/77/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 27 септември 2011 година за изменување на Директивата 2006/116/EЗ за периодот на заштита на авторските права и некои сродни права (CELEX бр.32011L0077) и со Директивата 2014/26/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за колективното управување

e Marrakeshit për lehtësimin e qasjes deri te veprat e publikuara për personat të cilat janë të verbër, kanë shikim të dëmtuar ose në ndonjë mënyrë tjetër pamundësohet të përdorin materialet e shtypura. Njëkohësisht, qëllimi i propozim Ligjit është edhe harmonizimi i tij në pjesën e dispozitave për kundërvajtje me dispozitat e Ligjit për Kundërvajtje (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 96/19), në mënyrë që të sigurohet konsistenca në sistemin juridik.

Ligji bazohet në të njëjtat parime mbi të cilat bazohet Ligji për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 115/10, 140/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16).

III. VLERSIMI I PASOJEVE FINANCIARE NGA PROPOZIM LIGJI MBI BUXHETIN DHE MJETEVE TJERA FINANCIARE PUBLIKE

Ligji i cili propozohet të miratohet nuk do të shkaktojë implikime financiare në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe në fondet financiare publike.

IV. VLERËSIMI I MJETEVE FINANCIARE TË NEVOJSHME PËR ZBATIMIN E LIGJIT DHE MËNYRA E SIGURIMIT TË TYRE, SI DHE TË DHËNAT NËSE ZBATIMI I LIGJIT PËRFSHIN OBLIGIME MATERIALE PËR SUBJEKTE TË ÇAKTUARA

Për zbatimin e këtij ligji miratimi i të cilit propozohet nuk nevojitet mjete financiare plotësuese nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut..

V. HARMONIZIMI I PROPOZIM- LIGJIT ME TË DREJTËN E BASHKIMIT EVROPIAN

Me propozim ligjin bëhet harmonizimi me Direktivën 2012/28/BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 25 tetor 2012 për përdorim të caktuara të lejueshëm të veprave jetime (CELEX nr.32012L0028), Direktivën 2011/77/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 27 shtator 2011 për ndryshimin e Direktivës 2006/116/KE për periudhën e mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe disa të drejtave të përafërta (CELEX Nr. 312011L0077) dhe Direktivën 2014/26/BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 26 shkurt 2014 për menaxhimin kolektiv të së drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta dhe për licencimin shumë-territorial të të drejtave të veprave muzikore për përdorim në internet në tregun e brendshëm, (CELEX

со авторските и сродните права и за nr.32014L0026)
мултитериторијално лиценцирање на права на
музички дела за употреба на интернет во
внатрешниот пазар, (CELEX бр.32014L0026)

Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права^{*}
Propozim Ligji
për ndryshim dhe plotësim të Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta*

Член 1

Во Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16), во членот 18 ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Во случај кога авторот не е познат, ниту може тој да се определи според одредбите од ставот (1) од овој член, авторското право го остварува лицето кое законски го објавило авторското дело, и тоа за:

1) издадено дело – издавачот кој авторското дело го издал во согласност со закон и

2) објавено, но неиздадено дело – субјектот кој делото го објавил во согласност со закон.“

Член 2

Во член 52 во ставот (1) точката 5) се менува и гласи:

„5) користење авторски дела или предмети на сродните права, вклучително и компјутерски програми и бази на податоци за потребите на лица со попреченост, различна од визуелната попреченост, како умножување, пуштање во промет, јавно соопштување и нивно умножување на начин што непосредно е поврзан со посебната попреченост, до степен што таа го бара и без комерцијална цел;“

Член 3

По членот 52 се додаваат два нови наслова и два нови члена 52-а и 52-б, кои гласат:

„Користење без надоместок на авторски дела и предмети на сродни права за потребите на слепите

Нени 1

Нë Ligjin për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16) në nenin 18, paragrafi (2) ndryshon dhe thotë:

„(2) Në rast kur autori nuk është i njohur, as nuk mundet të përcaktohet sipas dispozitave nga paragrafi (1) i këtij neni, të drejtën e autorit e realizon personi i cili në mënyrë ligjore e ka botuar veprën autoriale, edhe atë:

1) veprën e botuar – botuesi i cili veprën autoriale e ka dotuar në pajtim me ligjin dhe

2) e publikuar, por vepër jo e botuar – subjekti që veprën e ka publikuar në pajtim me ligjin.“

Нени 2

Нë nenin 52 në paragrafin (1) pika 5) ndryshon dhe thotë:

„5) shfrytëzimin e veprave autoriale ose të lëndëve të të drejtave të përafërta, duke përfshirë edhe programeve kompjuterike dhe bazë të të dhënave për nevojat e personave me aftësi të kufizuar, e ndryshme nga aftësia e kufizuar vizuale, si shumëzim, lëshimi në qarkullim, kumtimi publik dhe shumëzimin e tyre në mënyrë që është e lidhur drejtpërdrejt me aftësinë e kufizuar, deri në shkallë që atë e kërkon edhe pa qëllim komercial;“

Нени 3

Pas nenit 52, shtohen dy titujt të ri dhe dy nene të reja 52-a dhe 52-b, që thonë:

“Shfrytëzimi pa kompensim i veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përafërta për nevojat e

^{*} Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2012/28/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 25 октомври 2012 година за одредени дозволени користења на делата-сирачиња (CELEX бр.32012L0028), Директивата 2011/77/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 27 септември 2011 година за изменување на Директивата 2006/116/EЗ за периодот на заштита на авторските права и некои сродни права (CELEX бр.32011L0077) и со Директивата 2014/26/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за колективното управување со авторските и сродните права и за мултитериторијално лиценцирање на права на музички дела за употреба на интернет во внатрешниот пазар, (CELEX бр.32014L0026)

^{*} Me propozim ligjin bëhet harmonizimi me Direktivën 2012/28/BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 25 tetor 2012 për përdorime të caktura të lejueshëm të veprave jetime (CELEX nr.32012L0028), Direktivën 2011/77/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 27 shtator 2011 për ndryshimin e Direktivës 2006/116/KE për periudhën e mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe disa të drejtave të përafërta (CELEX Nr. 312011L0077) dhe Direktivën 2014/26/BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 26 shkurt 2014 për menaxhimin kolektiv të së drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta dhe për licencimin shumë-territorial të të drejtave të veprave muzikore për përdorim në internet në tregun e brendshëm, (CELEX nr.32014L0026)

лица, лицата со оштетен вид и лицата со други потешкотии при користење на печатени изданија.

Член 52-а

(1) За потребите на лицата со визуелна попреченост (слепите лица, лицата со оштетен вид и лицата со други потешкотии при користење на печатени изданија), без дозвола од авторот или носителот на сродни права и без плаќање надоместок, е дозволено е умножување, пуштање во промет, јавно соопштување на дела или предмети на сродните права, вклучително и компјутерски програми и бази на податоци, со цел извршување на активности потребни за:

1) корисникот или лицето што настапува во негово име да направи примерок во достапен формат на делото или предметот на сродното право до кое корисникот има законски пристап, за исклучиво користење од страна на корисникот и

2) овластеното правно лице да направи примерок во достапен формат на дело или предмет на сродно право, до кое корисникот има законски пристап, или таквиот примерок јавно да го соопшти, да го стави на располагање на јавноста, пушти во промет или позајми на корисник или друго со закон овластено лице, на непрофитна основа, за исклучиво користење од страна на корисникот.

(2) Секој примерок на авторско дело или предмет на сродно право во достапен формат, мора да биде изработен на таков начин што ќе се почитува интегритетот на оригиналот, земајќи ги предвид промените потребни за да се изработи примерокот во достапен формат.

(3) Ограничувањата од став (1) на овој член, не може да се исклучат или ограничат со договор.

Значење на одредени изрази

Член 52 –б

Одделни изрази употребени во овој закон, го имаат следното значење:

1) „авторски дела и предмети на сродни права чие што користење е дозволено за потребите на лицата со визуелна попреченост се дела како книги, периодични публикации, весници, списанија или други видови записи, нотации, вклучувајќи и нотни материјали и илустрации поврзани со нив, во кој било медиум, вклучително и во звучна форма, како што се аудио книги и дигитални дела, кои се заштитени со авторското право или сродните права и законски издадени или на друг начин објавени во јавноста согласно закон,

2) „корисник“, без оглед на видот и степенот на визуелна попреченост, е лице кое е слепо; има оштетување на видот што не може да се санира за

personave të verbër, personave me shikim të dëmtuar dhe personave me vështirësi të tjera gjatë shfrytëzimit të botimeve të shtypura.

Neni 52-а

(1) Për nevojat e personave me pengesë vizuale (personat e verbër, personat me shikim të dëmtuar dhe personat me vështirësi të tjera gjatë shfrytëzimit të botimeve të shtypura), pa leje nga autori ose bartësi i të drejtave të përafërta dhe pa pagesë të kompensimit, lejohet shumëzimi, lëshimi në qarkullim, njoftimi publik i veprave apo lëndëve të të drejtave të përafërta, përfshirë edhe programeve kompjuterike dhe bazave të të dhënave, me qëllim të kryerjes së aktiviteteve të nevojshme për:

1) shfrytëzuesin ose personin që merr pjesë në emër të tij që të bëj ekzemplar në format të kapshëm të veprës ose objektit të të drejtës së përafërt deri ku shfrytëzuesi ka qasje ligjore, për shfrytëzim vetëm nga ana e shfrytëzuesit.

2) personi juridik i autorizuar të bëjë kopje në format të disponueshëm të veprës ose të lëndës së të drejtës së përafërt, deri tek e cila përdoruesi ka qasje ligjore, ose kopje të ditë publikisht ta kumton, ta vë në dispozicion të publikut, të lëshon në qarkullim ose t'ia jep hua përdoruesit ose ndonjë personit tjetër të autorizuar me ligj, në bazë jofitimpruese, e veçanërisht për përdorim nga ana e shfrytëzuesit.

(2) Çdo ekzemplar i veprës autoriale apo objektit të së drejtës të përafërt në format të kapshëm, duhet të përpunohet në atë mënyrë ku do të respektohet integriteti i origjinalit, duke pasur parasysh ndryshimet e nevojshme për përpunimin e ekzemplarit në formatin e kapshëm.

(3) Kufizimet nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk mund të përjashtohen ose kufizohen me marrëveshje.

Domethënia e shprehjeve të caktuara

Neni 52 –b

Disa shprehje të caktuara të përdorura në këtë ligj, e kanë këtë domethënie:

1) “vepra autoriale dhe lëndë të të drejtave të përbashkëta, shfrytëzimi i të cilave lejohet për nevojat e personave me pengesë vizuale janë veprat si librat, publikimet periodike, gazetate, revistat ose shkrimeve të tjera, bllok shënimesh, përfshirë edhe bllok materiale dhe ilustrime lidhur me to, në çfarëdo media, përfshirë edhe në formë zanore, siç janë librat audio dhe veprat digjitale, të cilat janë të mbrojtur me të drejtë autoriale ose të drejtë të përafërt dhe të botuara me ligj ose në mënyrë tjetër të publikuara në opinion sipas ligjit

2) “shfrytëzues” pa marrë parasysh llojin dhe nivelin e pengesës vizuale, është personi që është i

да може неговата визуелна функција да биде суштински идентична со онаа на лице кое нема такво оштетување и кое, поради тоа, не може да чита печатени дела во иста мера како лице кое нема такво оштетување; има перцептивни нарушувања или потешкотии во читањето и затоа не може да чита печатени изданија во иста мера како лице кое нема таква пореченост или тешкотии; или поради телесно оштетување или моторички пречки, не е во состојба да ја држи или да ракува со книгата, да се фокусира или да ги придвижи очите до тој степен што, во принцип, би можел да овозможи читање,

3) „примерок во пристапен формат“ е примерок на авторско дело или предмет на сродно право, создаден на различен начин или во различен формат што му овозможува на корисникот пристап до авторско дело или предмет на сродно право, вклучително и пристап подеднакво изводлив и пријатен, како и кај лице кое нема никакво оштетување, пречки или потешкотии од став (1) точка 2) на овој член,

4) „овластено правно лице“ е правно лице овластено од надлежен државен орган - јавна установа или непрофитна организација кое ги обезбедува истите услуги на корисниците како основна дејност од јавен интерес, во согласност со закон, што на непрофитна основа им обезбедува на корисниците образование, обука, адаптивно читање или пристап до информации, во согласност со нивните посебни потреби.“

Член 4

По членот 54 се додаваат четири нови наслови и четири нови членови 54-а, 54-б, 54-в и 54-г, кои гласат:

„Користење на дела

Член 54-а

(1) Дозволено е користење во облик на множување за потребите на дигитализација, ставање на располагање, индексирање, каталогизирање, зачувување или реставрирање, како и во облик на ставање на располагање на јавноста на делата -сирачиња, како и на делата и предметите на сродни права што се вградени или вклучени во нив или се нивен составен дел, од страна на јавно достапните библиотеки, образовните установи, музеите или други субјекти што вршат музејска дејност, како и архивите, установите за филмско, аудиовизуелно или аудио наследство и јавните радио-телевизиски организации, доколку се основани во Република Северна Македонија и вршат дејност од јавен интерес.

verbër; ka dëmtim të shikimit që nuk mund të rregullohet që të mundet funksioni i tij vizual të jetë identike në aspekt thelbësor me personin që nuk ka dëmtim të këtyllë dhe i cili, për këtë shkak, nuk mund të lexojë vepra të shtypura në të njëjtën masë si personi që nuk ka dëmtim të tillë; ka çrregullime perceptive ose vështirësi gjatë leximit dhe për këtë shkak nuk mund të lexojë lëndë botime të shtypura në të njëjtën masë si personi që nuk ka pengesë ose vështirësi të këtyllë; ose për shkak të dëmtimit fizik ose pengesave motorike, nuk është në gjendje ta mbajë apo të menaxhojë me librin, të fokusohet ose t'i lëviz sytë deri në atë masë që, në parim, mund të mundësoj lexim

3) “ekzemplar në format të kapshëm” është ekzemplari i veprës autoriale ose lëndës së të drejtës të përafërt, i krijuar në mënyrë të ndryshme ose në format të ndryshëm, që i mundëson shfrytëzuesit qasje deri te vepra autoriale ose lëndë e të drejtës së përafërt, përfshirë edhe qasje të realizueshme dhe të këndshme të barabartë, si dhe tek personi që nuk ka kurrfarë dëmtimi, pengesë ose vështirësie nga paragrafi (1) pika 2) i këtij neni

4) “person i autorizuar juridik” është personi juridik i autorizuar nga organi kompetent i shtetit-institucion publik ose organizatë pa profit, që i siguron shërbimet e njëjta të shfrytëzuesve si veprimtari elementare me interes publike, në pajtim me ligjin, që në bazë pa profit shfrytëzuesve u siguron arsim, trajnim, lexim të përshtatshëm ose qasje në informacione, në pajtim me nevojat e tyre të veçanta”.

Neni 4

Pas neni 54 shtohen katër tituj të ri dhe katër nene të reja 54-a, 54-b, 54-v dhe 54-g, që thonë:

„Shfrytëzimi i veprave

Neni 54-a

(1) Lejohet shfrytëzimi në formë të shumëzimit për nevojat e digjitalizimit, vendosjes në dispozicion, indeksimit, katalogizimit, ruajtjes ose restaurimit si dhe në formë të vendosjes së veprave në dispozicion të opinionit- të veprave jetime, si dhe të veprave dhe lëndëve të të drejtave të përafërta që janë të vendosura ose të përfshira në to ose janë pjesë e tyre përbërëse, nga ana e bibliotekave të kapshme publike, institucioneve arsimore, muzeve ose subjekteve të tjera që kryejnë veprimtari të muzeut, si dhe arkivat, institucionet për trashëgimi filmike, audiovizuale dhe audio dhe organizatat publike të radio-televizionit, nëse janë themeluar në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe kryejnë veprimtari me

(2) Дела-сирачиња во смисла на овој закон, се авторски дела и предмети на сродни права кои се заштитени со авторското право и сродните права и првпат се издадени во Република Северна Македонија или, ако не се издадени, првпат се радиодифузно емитувани во Република Северна Македонија, чијшто ниту еден носител (автор, коавтор, носител на авторско право, односно носител на сродно право) не можел да биде идентификуван или, ако е идентификуван, не можел да биде пронајден и покрај внимателното пребарување:

1) авторски дела издадени во форма на книга, списание, весник, периодична публикација или други пишани изданија, содржани во збирките на јавно достапните библиотеки, образовни установи, музеи или други субјекти што вршат музејска дејност, како и во збирките на архивите и установите за филмско, аудиовизуелно или аудио наследство, основани во Република Северна Македонија;

2) кинематографски или други аудиовизуелни авторски дела и предмети на сродни права содржани во збирките на јавно достапните библиотеки, образовни установи, музеи или други субјекти што вршат музејска дејност, како и во збирките на архивите и установите за филмско, аудиовизуелно или аудио наследство, основани во Република Северна Македонија и јавните радио-телевизиски организации.

3) фонограмски, кинематографски или други аудиовизуелни авторски дела и предмети на сродни права произведени од јавни радио-телевизиски организации, основани во Република Македонија, заклучно до 31 декември 2002 година и содржани во нивните архиви.

(3) Користењето на делата-сирачиња во облик на умножување за потребите на дигитализација, ставање на располагање, индексирање, каталогизирање, зачувување или реставрирање, како и во облик на ставањето на располагање на јавноста, е дозволено и кога има повеќе носители, а сите носители не можеле да бидат идентификувани или, ако се идентификувани, не можеле да бидат пронајдени и покрај внимателното пребарување, доколку идентификуваните и пронајдени носители дале на субјектите од ставот (1) од овој член, писмена согласност за користење на нивните права. Правата на носителите што се идентификувани и пронајдени остануваат незасегнати.

(4) Користењето на делата-сирачиња во облик на умножување за потребите на дигитализација, ставање на располагање, индексирање, каталогизирање, зачувување или

interes publike.

(2) Veprat jetime në kuptim të këtij ligji, janë veprat autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta që janë të mbrojtura me të drejtën autoriale dhe të drejtat e përafërta dhe për herë të parë janë botuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut, nëse nuk janë botuar, për herë janë emituar në radiodifuzionin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, ku asnjëherë bartës (autor, bashkë-autor, bartës i të drejtës autoriale përkatësisht bartës i të drejtës së përafërt) nuk ka mundur të identifkohet ose, nëse është identifikuar, nuk është mundur të gjendet edhe krahas kërkimit të kujdesshëm:

1) vepra autoriale të botuara në formë të librit, revistës, gazetës, publikimit periodik ose botime të tjera të shkruara, që gjenden në përmbledhjet e bibliotekave të kapshme publike, institucioneve arsimore, muzeve ose subjekteve të tjera që kryejnë veprimtari të muzeut, si dhe arkivat, institucionet për trashëgimi filmike, audiovizuale dhe audio dhe organizatat publike të radio-televizionit, të themeluar në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe kryejnë veprimtari me interes publike.

2) vepra kinematografike ose vepra të tjera audiovizuale autoriale dhe lëndë të të drejtave të përafërta në përmbledhjet e bibliotekave të kapshme publike, institucioneve arsimore, muzeve ose subjekteve të tjera që kryejnë veprimtari të muzeut, si dhe arkivat, institucionet për trashëgimi filmike, audiovizuale dhe audio, të themeluar në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe organizatat publike të radio-televizionit.

3) vepra fonogramike, kinematografike dhe vepra të tjera audiovizuale autoriale dhe lëndë të të drejtave të përafërta të prodhuara nga organizatat publike të radio-televizionit, të themeluara në Republikën e Maqedonisë, përfshirë deri më 31 dhjetor 2002 dhe që gjenden në arkivat e tyre.

(3) Shfrytëzimi i veprave jetime në formë të shumëzimit për nevojat e digjitalizimit, vendosjes në dispozicion, indeksimit, katalogizimit, ruajtjes ose restaurimit si dhe në formë të vendosjes në dispozicion për opinionin, lejohet edhe kur ka më shumë bartës kurse të gjithë bartësit nuk kanë mundur të identifkohen ose, nëse janë identifikuar, nuk kanë mundur të gjenden edhe krahas kërkimit të kujdesshëm, nëse bartësit e identifikuar dhe të gjetur subjekteve nga paragrafi (1) i këtij neni, i kanë dhënë leje me shkrim për shfrytëzimin e të drejtave të tyre. Të drejtat e bartësve që janë identifikuar dhe gjetur mbeten të paprekura.

(4) Shfrytëzimi i veprave jetime në formë të shumëzimit për nevojat e digjitalizimit, vendosjes në dispozicion, indeksimit, katalogizimit, ruajtjes ose

реставрирање, како и во облик на ставање на располагање на јавноста, е дозволено и кога делата не биле издадени или радиодифузно емитувани, но биле објавени од страна на субјектите од ставот (1) на овој член, во согласност со носителите кои се идентификувани.

(5) Користењето на делата-сирачиња во облик на умножување за потребите на дигитализација, ставање на располагање, индексирање, каталогизирање, зачувување или реставрирање, како и во облик на ставање на располагање на јавноста, е дозволено само за целите на остварување на јавниот интерес, како што се зачувувањето и реставрацијата на делата-сирачиња и обезбедувањето пристап до делата-сирачиња за образовни и културни потреби.

(6) Субјектите од ставот (1) на овој член, во текот на користењето на делата-сирачиња во облик на умножување за потребите на дигитализација, ставање на располагање, индексирање, каталогизирање, зачувување или реставрирање, како и во облик на ставање на располагање на јавноста, можат да наплаќаат надоместок, но само за целите на покривање на трошоците за дигитализација и ставање на располагање на јавноста на делата-сирачиња.

(7) При секое користење на делата-сирачиња во облик на умножување за потребите на дигитализација, ставање на располагање, индексирање, каталогизирање, зачувување или реставрирање, како и во облик на ставање на располагање на јавноста, субјектите од ставот (1) на овој член, се должни да го означат името или називот на авторот и на другите носители на права.

(8) Со одредбите од ставовите (2), (3), (4), (5), (6) и (7) на овој член, не се засега во правото на субјектите од став (1) на овој член, во остварувањето на авторското право врз анонимните и псевдонимните дела, во смисла на одредбите за презумпција на авторство од член 18 од овој закон, во договорите за колективно управување на авторското право и сродните права, како и во нивната слобода на договарање при остварувањето на дејноста од јавен интерес што ја вршат, а особено во поглед на склучување спогодби за јавно-приватно партнерство, ниту во другите права и обврски.

Пребарување за утврдување статус на делата-сирачиња и евидентирање на податоците
Член 54-б

(1) За целите на идентификување, односно

restaurimit si dhe në formë të vendosjes në dispozicion për opinionin, lejohet edhe kur veprat nuk janë botuar ose të emituar në radio-difuzion, por janë publikuar nga subjektet e paragrafit (1) të këtij neni, në pajtim me bartësit që janë identifikuar.

(5) shfrytëzimi i veprave jetime në formë të shumëzimit për nevojat e digjitalizimit, vendosjes në dispozicion, indeksimit, katalogizimit, ruajtjes ose restaurimit si dhe në formë të vendosjes në dispozicion për opinionin, lejohet vetëm për qëllimet e realizimit të interesit publik, siç është ruajtje dhe restaurimi i veprave jetime dhe sigurimi i qasjes deri tek veprat jetime, për nevoja arsimore dhe kulturore.

(6) Subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni, gjatë shfrytëzimit të veprave jetime në formë të shumëzimit për nevojat e digjitalizimit, vendosjes në dispozicion, indeksimit, katalogizimit, ruajtjes ose restaurimit si dhe në formë të vendosjes në dispozicion për opinionin, mund të paguajnë kompensim, por vetëm për qëllimet e mbulimit të shpenzimeve për digjitalizim dhe vendosjen e veprave jetime në dispozicion të opinionit.

(7) Gjatë çdo shfrytëzimit të veprave jetime në formë të shumëzimit për nevojat e digjitalizimit, vendosjes në dispozicion, indeksimit, katalogizimit, ruajtjes ose restaurimit si dhe në formë të vendosjes në dispozicion për opinionin, subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni, obligohet ta shënojnë emrin ose titullin e autorit dhe të bartësve të tjerë të të drejtave.

(8) Me dispozitat nga paragrafët (2), (3), (4), (5), (6) dhe (7) të këtij neni, nuk cenohet në të drejtën e subjekteve nga paragrafi (1) i këtij neni, në realizimin e të drejtës autoriale ndaj veprave anonime dhe me pseudonim, në kuptim të dispozitave për prezumcionin e përkatësisë autoriale nga neni 18 i këtij ligji, në marrëveshjet për menaxhim kolektiv të së drejtës autoriale dhe të drejtat e përafërta si dhe në lirinë e tyre të kontraktimit gjatë realizimit të veprimtarisë me interes publik që e kryejnë, e sidomos në aspekt të lidhjes së kontratave për partneritet publik-privat, as në të drejtat dhe obligimet e tjera.

Kërkim për vërtetimin e statusit të veprave jetime dhe evidentimin e të dhënave
Neni 54-b

(1) Për qëllimet e identifikimit përkatësisht

утврдување статус на делата-сирачиња, субјектите од членот 54-а став (1) од овој закон, се должни, да спроведат внимателно пребарување на соодветните извори за односната категорија на авторски дела, односно предмети на сродни права, пред самото користење на авторското дело, односно предметот на сродното право.

(2) За соодветни извори, во смисла на ставот (1) на овој член, се сметаат:

1) за објавени книги:

(а) збирки на задолжителни примероци, особено националните библиографии, библиотечни каталози, биографски прирачници, нормативни и библиографски бази на податоци на библиотеките и на останатите установи;

(б) бази на податоци и документација на здруженијата на издавачите, како и на авторите во Република Северна Македонија;

(в) постојните бази на податоци и регистри, и тоа: ВОЧ (WATCH) Писатели, уметници и нивни носители на авторското право (Writers, Artists, and their Copyright Holders), ИСБН (ISBN) Меѓународен стандард за броеви на книги (International Standard Book Number) и базите на податоци за печатените книги;

(г) бази на податоци и документација на соодветните здруженија за колективно управување, особено за правото на умножување;

(д) извори што обединуваат повеќе бази на податоци и уписници, вклучувајќи ги и ВИАФ (VIAF) Меѓународни виртуелни овластени датотеки (Virtual International Authority Files) и АРОУ (ARROW) Достапни регистри за информации за права и делата-сирачиња (Accesible Registers of Rights Information and Orphan Works).

2) за весници, списанија и периодични публикации:

(а) ИССН (ISSN) Меѓународни стандарди за сериски броеви (International Standard Serial Number) за периодични публикации;

(б) регистри и каталози од библиотеки и збирки;

(в) збирки на задолжителни примероци, особено националните и специјалните библиографии;

(г) бази на податоци и документација на здруженијата на издавачите, на авторите, како и на новинарите во Република Северна Македонија;

(д) бази на податоци и документација на соодветните здруженија за колективно управување, особено за правото на умножување;

(е) биографски прирачници.

3) за визуелни дела, вклучувајќи: ликовни дела, фотографски дела, илустрации, дизајни,

вртетимит të statusit të veprave jetime, subjektet e nenit 54-a paragrafi (1) i këtij ligji, obligohen të zbatojnë kërkim të kujdesshëm të burimeve përkatëse për kategorinë përkatëse të veprave autoriale përkatësisht lëndë të të drejtave të përfaqëta, para shfrytëzimit të veprës autoriale përkatësisht lëndës së të drejtës së përfaqëta.

(2) Për burime përkatëse, në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni, konsiderohen:

1) për librat e publikuara:

(а) përmbledhjet e ekzemplareve të obligueshme, sidomos bibliografitë nacionale, katalogët e bibliotekave, doracakët biografik, bazat normative dhe bibliografike të të dhënave të bibliotekave dhe institucioneve të tjera;

(б) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave të botuesve si dhe autorëve në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

(с) bazat ekzistuese të të dhënave dhe regjistrat, edhe atë: VOÇ (WATCH) shkrimtarë, artistë dhe bartësit e tyre të së drejtës autoriale (writers, artist and their copyright holders, ISBN (ISBN) Standardi ndërkombëtarë për numrat e librave (International Standard Book Number) dhe bazat e të dhënave për librat e shtypur;

(ç) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave përkatëse për menaxhim kolektiv, sidomos për të drejtat e shumëzimit;

(д) burime që bashkojnë më shumë baza të të dhënave dhe regjistrimet, përfshirë edhe VIAF (VIAF) Datotekat e autorizuar virtuale ndërkombëtare (Virtual International Authority Files) dhe AROU (ARROW) Regjistrat e kapshëm për informacione për të drejtat dhe veprat jetime (Accesible Registers of Rights Information and Orphan Works).

2) për gazetat, revistat dhe publikimet periodike:

(а) ISSN (ISSN) Standardet ndërkombëtare për numra serik (International Standard Serial Number) për publikime periodike;

(б) regjistra dhe katalogë nga bibliotekat dhe përmbledhjet;

(с) përmbledhjet e ekzemplarëve të obligueshëm, sidomos bibliografitë nacionale dhe të posaçme;

(ç) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave të botuesve, autorëve si dhe gazetarëve në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

(д) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave përkatëse për menaxhim kolektiv, sidomos për të drejtën e shumëzimit;

(dh) doracakë biografik.

3) për vepra vizuale, përfshirë vepra figurative,

дела од архитектурата и нивни скици, како и за други слични дела што се содржани во книгите, списанијата, весници и други дела:

(а) изворите наведени во точките 1) и 2) на овој став;

(б) бази на податоци и документација на соодветните здруженија за колективно управување, посебно за визуелните уметности, како и за правото на умножување;

(в) базите на податоци на установите за архивирање слики.

4) за аудиовизуелни дела, изведби, фонограми и видеограми;

(а) збирки на задолжителните примероци;

(б) бази на податоци и документација на здруженијата на продуцентите во Република Северна Македонија;

(в) бази на податоци на установите за филмско, аудиовизуелно или аудио наследство, како и националните библиотеки;

(г) бази на податоци со релевантни норми и ознаки, и тоа: ИСАН (ISAN) Меѓународен стандард за аудиовизуелни броеви (International Standard Audiovisual Number) за аудиовизуелен материјал, ИСВЦ (ISWC) Меѓународни стандарди за кодови на музички дела (International Standard Music Work Code) за музички дела, ИСПЦ (ISRC) Меѓународен стандард за кодови за снимање (International Standard Recording Code) за фонограми;

(д) бази на податоци и документација на соодветните здруженија за колективно управување, особено за авторите, изведувачите, произведувачите на фонограми и произведувачите на видеограми (филмски продуценти);

(е) податоци на соработниците и другите податоци што се појавуваат на кориците/ обвивките на делата или на предметите на сродните права;

(е) бази на податоци и документација на другите соодветни здруженија на определени категории носители.

(3) Внимателното пребарување се спроведува доколку авторското дело или предметот на сродно право за првпат се издадени или доколку не се издадени, за првпат се радиодифузно емитувани во Република Северна Македонија. За кинематографските или други аудиовизуелни дела, внимателното пребарување се спроведува доколку филмскиот продуцент има свое седиште или престојувалиште во Република Северна Македонија. За авторските дела и предметите на сродни права од членот 54-а став (4) од овој закон, внимателното пребарување се спроведува доколку субјектот што ги објавил е основан во Република Северна Македонија.

vepra fotografike, ilustrime, dizajnë, vepra nga arkitektura dhe skicat e tyre si dhe për vepra të tjera të ngjashme që gjenden nëpër libra, revista, gazeta dhe vepra të tjera:

(а) буримет е пërmendura në pikat 1) dhe 2) të këtij paragrafi;

(б) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave përkatëse për menaxhim kolektiv, sidomos për artet vizuale si dhe për të drejtën e shumëzimit;

(с) bazat e të dhënave të institucioneve për fotografi të arkivuara.

4) për vepra audiovizuale, performime, fonograme dhe videograme;

(а) përmbledhje të ekzemplarëve të obligueshëm;

(б) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave të producentëve në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

(с) bazat e të dhënave të institucioneve për trashëgimi filmike, audiovizuale, audio si dhe bibliotekat nacionale;

(ç) bazat e të dhënave me norma relevante dhe shenja, edhe atë: ISAN (ISAN) Standardi ndërkombëtarë për numra audiovizual (International Standard Audiovisual Number), ISVC (ISWC) Standardet ndërkombëtare për kodet e veprave muzikore (International Standard Music Work Code), ISRC (ISRC) Standardi ndërkombëtar për kodet e incizimit (International Standard Recording Code) për fonograme;

(д) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave përkatëse për menaxhim kolektiv, sidomos për autorët, performuesit, prodhuesit e fonogrameve dhe prodhuesit e videogrameve (producentë filmi);

(dh) të dhënat e bashkëpunëtorëve dhe të dhënave të tjera që paraqiten në kopertinat/mbështjellësit e veprave ose në lëndët e të drejtave të përafërta;

(е) bazat e të dhënave dhe dokumentacioni i shoqatave të tjera përkatëse për kategori të caktuar të bartësve.

(3) Kërkimi i kujdesshëm realizohet nëse vepra autoriale ose lënda e të drejtës së përafërt botohet për herë të parë ose nëse nuk është botuar, për herë të parë është emituar në radio-difuzionin e Republikës së Maqedonisë së Veriut. Për vepra kinematografike apo vepra të tjera audiovizuale, kërkimi i kujdesshëm realizohet nëse producenti i filmit ka seli apo vendqëndrim të tij në Republikën e Maqedonisë së Veriut. Për veprat autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta nga neni 54-a paragrafi (4) nga ky ligj, kërkimi i kujdesshëm realizohet nëse subjekti që i ka publikuar është themeluar në

(4) Доколку постојат докази врз чија основа може да се заклучи дека релевантните податоци за носителите можат да се пронајдат во други држави, се пребаруваат и соодветните достапни извори на податоци во тие држави.

(5) Субјектите од членот 54-а став (1) од овој закон, се должни да водат евиденција за спроведените внимателни пребарувања и до Министерството за култура, најмалку еднаш во годината, да ги доставуваат следниве податоци:

1) резултатите од внимателните пребарувања што ги спровеле и врз чија основа донеле заклучок дека делата и предметите на сродни права се сметаат за дела-сирачиња;

2) начинот, обемот и времето на користењето на делата-сирачиња што ги презеле;

3) сите промени поврзани со статусот на делата-сирачиња што ги користат;

4) важечките податоци за контакт.

Откажување на статусот на дело-сираче

Член 54-в

(1) Носителот на правата на авторските дела и предметите на сродни права кои во смисла на овој закон, се сметаат за делата-сирачиња, може во секој момент да го откаже статусот на дело сираче, во однос на неговите права, доколку неговиот статус на носител го докаже со правосилна одлука од суд или од друг надлежен субјект, односно изјава дадена во форма на нотарски акт. Тоа се однесува и на носителите кои не биле идентификувани и пронајдени, а идентификуваните и пронајдени носители дале писмена согласност за користењето од член 54-а став (5) од овој закон.

(2) Носителот на правата на авторските дела и предметите на сродни права кој го откажал нивниот статус на дело сираче има право на правичен надоместок за нивното користење од страна на субјектите од членот 54-а став (1) од овој закон.

(3) Висината на правичниот надоместок од ставот (2) на овој член, се определува имајќи ги особено предвид: фактот дали субјектите од членот 54-а став (1) од овој закон, наплаќале надоместок, видот на авторското дело или предметот на сродно право, висината на трошоците за дигитализација и ставање на располагање на јавноста, обемот и времетраењето на користењето, како и остварувањето на јавниот интерес при користењето.

(4) На определувањето на висината на правичниот надоместок од ставот (2) на овој член, соодветно се применуваат правилата за стекнувањето без основ.

Republikën e Maqedonisë së Veriut.

(4) Nëse ka dëshmi sipas të cilave mund të konkludohet se të dhënat relevante për bartësit mund të gjenden në shtete të tjera, kërkohen edhe burimet përkatëse të kapshme të të dhënave në ato shtete.

(5) Subjektet nga neni 54-a paragrafi (1) i këtij ligji, obligohen të mbajnë evidencë për kërkimet e zbatuara të kujdesshme dhe pranë Ministrisë së Kulturës, të paktën njëherë në vit, t'i dorëzojnë këto të dhëna:

1) rezultatet nga kërkimet e kujdesshme që i kanë zbatuar dhe në bazën e të cilave kanë arritur në përfundim se veprat dhe lëndët e të drejtave të përafërta konsiderohen si vepra jetime;

2) mënyrën, vëllimin dhe kohën e shfrytëzimit të veprave jetime që i kanë marrë;

3) të gjitha ndryshimet lidhur me statusin e veprave jetime që i shfrytëzojnë;

4) të dhënat valide për kontakt.

Anulimi i statusit të veprës jetime

Neni 54-v

(1) Bartësi i të drejtave të veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përafërta, që në kuptim të këtij ligji konsiderohen për veprat jetime, në çdo moment mund ta anulohet statusin e veprës jetime, në lidhje me të drejtat e tij, nëse statusin e tij si bartës e vërteton me vendim të formës së prerë të gjykatës ose ndonjë organi tjetër kompetent, përkatësisht me deklaratë të dhënë në formë të aktit noterial. Kjo ka të bëjë edhe me bartësit të cilët nuk janë identifikuar dhe gjetur, ndërsa bartësit e identifikuar dhe të gjetur kanë dhënë pëlqim me shkrim për shfrytëzimin nga neni 54-a paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Bartësi i të drejtave të veprave autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta, që e ka anuluar statusin e veprës jetime, ka të drejtë në kompensim të drejtë për shfrytëzimin e tyre nga subjektet nga neni 54-a paragrafi (1) i këtij ligji.

(3) Shuma e kompensimit të drejtë nga paragrafi (2) i këtij neni përcaktohet duke marrë parasysh sidomos: faktin nëse subjektet nga neni 54-a paragrafi (1) të këtij ligji kanë paguar kompensimin, llojin e veprës autoriale ose lëndën e të drejtës së përafërt, shumën e shpenzimeve për digjitalizimin dhe vënien në dispozicion për opinionin, vëllimin dhe kohëzgjatjen e shfrytëzimit si dhe realizimin e interesit publik gjatë shfrytëzimit.

(4) Për përcaktimin e shumës së kompensimit të drejtë nga paragrafi (2) i këtij neni, në mënyrë të përshtatshme zbatohen rregullat për fitim pa bazë.

(5) Kërkesa për pagesën e kompensimit të

(5) Барањето за исплата на правичниот надоместок од ставот (2) од овој член, не може да се истакне по истекот на една година од денот на откажувањето на статусот на делото-сираче, со тоа што може да се побарува правичен надоместок за најмногу три години наназад, сметајќи од денот на откажувањето на статусот на дело-сираче .

Заемно признавање на статусот на делата-сирачиња
Член 54-г

(1) Авторските дела и предметите на сродни права што се сметаат за дела-сирачиња во друга земја членка на Европската Унија се сметаат како такви и во Република Северна Македонија и можат да се користат согласно овој закон. Ова се однесува и на авторските дела и предметите на сродни права што имаат повеќе носители, а сите не се идентификувани и пронајдени, во поглед на правата на оние носители што не се идентификувани и пронајдени.

(2) Министерството за култура е должно, еднаш годишно, најдоцна до крајот на октомври во тековната година до Канцеларијата на Европската унија за интелектуална сопственост, да доставува писмен извештај со податоците од членот 54-б став (5) од овој закон.“

Член 5

Во член 56 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Во случај на коавторство на музичко дело со текст, рокот на траење на заштитата се смета од смртта на последното живо лице: авторот на музиката и авторот на текстот што музиката, односно текстот го создале посебно за соодветното музичко дело со текст, независно дали со овој закон тоа лице се смета како коавтор на музичкото дело со текст.“

Член 6

По член 111 се додава нов ОДДЕЛ 2-а, два нови наслови и два нови членови 111-а и 111-б, кои гласат:

„ОДДЕЛ 2-а. Однос меѓу правата на изведувачот и правата на произведувачот на фонограм

Раскинување на договор меѓу изведувачот и произведувачот на фонограм

Член 111-а

(1) Доколку по истекот на 50 години од првото издавање на фонограмот согласно со закон или, доколку фонограмот не е издаден согласно со закон, по истекот на 50 години од првото јавно

drejtë nga paragrafi (2) i këtij neni nuk mund të theksohet pas kalimit të një viti nga dita e anulimit të statusit të veprës pa autor, duke kërkuar kompensim të drejtë për më së shumti tre vjet më parë, duke llogaritur nga data e anulimit të statusit për vepër jetime.

Pranim të ndërsjellë të statusit të veprave jetime
Neni 54-g

(1) Të drejtat autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta që konsiderohen për vepra jetime në një shtet tjetër anëtar të BE-së, konsiderohen si të tilla edhe në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe mund të shfrytëzohen sipas këtij ligji. Kjo ka të bëjë edhe me veprat autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta që kanë më shumë bartës kurse të gjithë nuk janë identifikuar dhe gjetur, në kuptim të të drejtave të atyre bartëse që nuk janë identifikuar dhe gjetur.

(2) Ministria e Kulturës obligohet që, njëherë në vit, më së voni deri në fund të muajit tetor gjatë vitit aktual, pranë Zyrës së BE-së për pronësi intelektuale, të dorëzojë raport me shkrim me të dhënat nga neni 54-b paragrafi (5) nga ky ligj”.

Neni 5

Në nenin 56, pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3), që thotë:

“(3) Në rast të bashkë- autorësisë së veprës muzikore me tekst, afati i kohëzgjatjes së mbrojtjes konsiderohet nga vdekja e personit të fundit të gjallë: autorit të muzikës dhe autorit të testit që muzika përkatësisht tekstin e kanë krijuar posaçërisht për vepër përkatëse muzikore me tekst, pa marrë parasysh nëse me këtë ligj, ai person konsiderohet si bashkë-autor i veprës muzikore me tekst”.

Neni 6

Pas nenit 111 shtohet SEKSIONI i ri 2-a, dy tituj të ri dhe dy nene të reja 111-a dhe 111-b, që thonë:

„SEKSIONI 2-a. Raporti mes të drejtave të performuesit dhe të drejtat e prodhuesit të fonogramit.

Shkëputja e marrëveshjes mes performuesit dhe prodhuesit të fonogramit

Neni 111-a

(1) Nëse pas kalimit të 50 viteve nga botimi i parë i fonogramit në pajtim me ligjin ose, nëse fonogrami nuk është botuar në pajtim me ligjin, pas

соопштување на фонограмот согласно со закон, произведувачот на фонограмот не понудил на јавноста примероци на фонограмот за продажба, во количини што ги задоволуваат разумните потреби на јавноста или фонограмот не го ставил на располагање на јавноста, изведувачот може да го раскине договорот со којшто на произведувачот на фонограмот му го пренел правото на користење на изведбата снимена на фонограм.

(2) Изведувачот може да го користи своето право на раскинување на договорот од став (1) на овој член, доколку по истекот на рокот од една година од известувањето направено на произведувачот на фонограмот, а произведувачот на фонограмот не понуди на јавноста примероци на фонограмот со снимената изведба на продажба во количини што ги задоволуваат разумните потреби на јавноста, односно фонограмот со снимената изведба не го стави на располагање на јавноста.

(3) Доколку во создавањето на изведбата учествувале повеќе изведувачи, тие можат да го раскинат договорот во согласност со членовите 100 и 102 од овој закон.

(4) Доколку изведувачот го раскинал договорот за користење на изведбата снимена на фонограм, правата на произведувачот во поглед на тој фонограм престануваат.

(5) Изведувачот не може да се откаже од правото на раскинување на договорот од ставот (1) на овој член.

Дополнителен годишен надоместок за изведувачот Член 111-б

(1) Произведувачот на фонограмот е должен на изведувачот да му плаќа дополнителен годишен еднократен надоместок за секоја година веднаш по истекот на педесеттата година од првото издавање на фонограмот согласно со закон или доколку не е издаден согласно со закон, по истекот на педесеттата година од првото јавно соопштување на фонограмот согласно со закон.

(2) Висината на дополнителниот годишен еднократен надоместок изнесува 20% од приходот што произведувачот на фонограмот го остварил од умножувањето, пуштањето во промет и ставањето на располагање на јавноста на соодветниот фонограм со изведбата на изведувачот во годината што претходи на годината за која се плаќа дополнителниот годишен надоместок, пред одбивањето на трошоците, а по истекот на педесеттата година од првото издавање на фонограмот согласно со закон или, доколку не е

калимит të 50 viteve nga shpallja e parë publike e fonogramit sipas ligjit, prodhuesi i fonogramit nuk i ka ofruar publikut kopje të fonogramit për shitje, në sasi që i plotësojnë nevojat e arsyeshme të opinionit ose fonogramin nuk e vënë në dispozicion të opinionit, performuesi mund ta shkëput kontratën me të cilën ai i ka bartur prodhuesit të fonogramit të drejtën e shfrytëzimit të performancës, e incizuar në fonogram.

(2) Performuesi mund ta shfrytëzojë të drejtën e tij për ta shkëputur kontratën nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse pas kalimit të një viti nga njoftimi i bërë për prodhuesin e fonogramit kurse prodhuesi i fonogramit nuk i ofron opinionit kopje të fonogramit me performimin e incizuar të shitjes në sasi që plotëson nevojat e arsyeshme të opinionit, përkatësisht fonogrami me performimin e incizuar nuk është vënë në dispozicion të opinionit.

(3) Nëse në krijimin e performimit kanë marrë pjesë më shumë performues, ata mund ta ndërpresin kontratën në pajtim me nenet 100 dhe 102 të këtij ligji.

(4) Nëse performuesi e ndërpret kontratën për shfrytëzimin e performimit të incizuar në fonogram, prodhuesit i shuhen të drejtat lidhur me atë fonogram.

(5) Performuesi nuk mund të heqë dorë nga e drejta e ndërprerjes së kontratës nga paragrafi (1) i këtij neni.

Kompensim vjetor shtesë për performuesin Neni 111-b

(1) Prodhuessi i fonogramit obligohet performuesit t'ia paguajë kompensim shtesë vjetor njëherë për çdo ditë menjëherë pas kalimit të vitit të 50-të nga botimi i parë i fonogramit, në pajtim me ligjin ose nëse nuk është botuar sipas ligjit, pas kalimit të vitit të 50-të nga njoftimi i parë publik të fonogramit, sipas ligjit.

(2) Shuma e kompensimit shtesë vjetor njëherë është 20% nga të ardhurat që prodhuessi i fonogramit i ka realizuar nga shumëzimi, lëshimi në qarkullim dhe vendosja në dispozicion të opinionit të fonogramit përkatës me performimin e performuesit në vitin që i paraprin vitit për të cilin paguhet kompensimi shtesë vjetor, para refuzimit të shpenzimeve ndërsa pas kalimit të vitit të 50-të nga botimi i parë i fonogramit sipas ligjit ose, nëse nuk është botuar sipas ligjit, pas kalimit të vitit

издаден согласно со закон, по истекот на педесеттата година од првото јавно соопштување на фонограмот согласно со закон.

(3) Доколку според договорот меѓу изведувачот и произведувачот на фонограмот изведувачот има право на дел од единствениот надоместок од членот 105 од овој закон, изведувачот се стекнува со право на дополнителен годишен еднократен надоместок согласно овој закон.

(4) Произведувачот на фонограмот е должен на изведувачот кој има право на дополнителен годишен надоместок, на лицето кое е овластено од него, како и на организација за колективно управување, да ги даде сите податоци што се потребни за неговата исплата.

(5) Изведувачот не може да се откаже од правото на дополнителен годишен надоместок.“

Член 7

Членот 123 се менува и гласи:

„(1) Материјалните изведувачки права траат 50 години од денот на изведбата.

(2) Доколку во периодот од ставот (1) на овој член, снимката од неговата изведба на фонограм била првпат издадена согласно со закон или јавно соопштена согласно со закон, правата на изведувачот траат 70 години сметано од нејзиното прво издавање согласно со закон, односно јавно соопштување согласно со закон, зависно од тоа кое дејство настанало порано.

(3) Доколку во периодот од ставот (1) на овој член, снимката од неговата изведба што не е фонограм, била првпат издадена согласно со закон или јавно соопштена согласно со закон, правата на изведувачот траат 50 години сметано од нејзиното прво издавање согласно со закон, односно јавно соопштување согласно со закон, зависно од тоа кое дејство настанало порано.

(4) Моралните права од членот 103 од овој закон, траат и по истекот на роковите за траење на изведувачките права утврдени со овој закон.

(5) Одредбата за остварување на моралните права од членот 61 од овој закон, соодветно се применува на правата на изведувачите.“

Член 8

Членот 124 се менува и гласи:

„(1) Материјалните права на произведувачот на фонограми траат 50 години од денот на првото снимање на фонограмот.

(2) Доколку во периодот од ставот (1) на овој член, фонограмот бил првпат издаден согласно со закон, правата на произведувачот на фонограми

тë 50-тë nga njoftimi i parë publik të fonogramit sipas ligjit.

(3) Nëse sipas marrëveshjes mes performuesit dhe prodhuesit të fonogramit, performuesi ka të drejtë të një pjese të kompensimit të vetëm nga neni 105 nga ky ligj, performuesi merr të drejtën për kompensim shtesë vjetor njëherë, sipas këtij ligji.

(4) Prodhuesi i fonogramit obligohet performuesit që ka të drejtë për kompensim shtesë vjetor, personit të autorizuar nga ai si dhe organizatës për menaxhim kolektiv, t'ia japë të gjitha të dhënat e nevojshme për pagesën e tij.

(5) Performuesi nuk mund të heq dorë nga e drejta për kompensim shtesë vjetor”.

Neni 7

Neni 123 ndryshohet dhe thotë:

„(1) Të drejtat materiale të performimit zgjasin 50 vite nga dita e performimit.

(2) Nëse në periudhën nga paragrafi (1) i këtij neni, incizimi nga performimi i tij në fonogram ka qenë për herë të parë i botuar sipas ligjit apo i njoftuar publikisht sipas ligjit, të drejtat e performuesit zgjasin 70 vite, duke përllogaritur nga botimi i parë sipas ligjit përkatësisht nga njoftimi i parë sipas ligjit, varësisht nga ajo çfarë veprimi është paraqitur më herët.

(3) Nëse në periudhën nga paragrafi (1) i këtij neni, incizimi nga performimi i tij në fonogram ka qenë për herë të parë i botuar sipas ligjit apo i njoftuar publikisht sipas ligjit, të drejtat e performuesit zgjasin 50 vite, duke përllogaritur nga botimi i parë sipas ligjit përkatësisht nga njoftimi i parë sipas ligjit, varësisht nga ajo çfarë veprimi është paraqitur më herët.

(4) Të drejtat morale nga neni 103 i këtij ligji, zgjasin edhe pas skadimit të afateve për kohëzgjatjen e të drejtave performuese, të vëretuara me këtë ligj.

(5) Dispozita për realizimin e të drejtave morale nga neni 61 i këtij ligji, në mënyrë përkatëse zbatohet mbi të drejtat e performuesve”.

Neni 8

Neni 124 ndryshohet dhe thotë:

„(1) Të drejtat materiale e prodhuesit të fonogramit zgjasin 50 vite nga dita e incizimit të parë të fonogram.

(2) Nëse në periudhën nga paragrafi (1) i këtij neni, fonogrami për herë të parë është botuar sipas ligjit, të drejtat e prodhuesit të fonogramit zgjasin 70

траат 70 години сметано од издавањето.

(3) Доколку во периодот од ставот (1) на овој член, фонограмот не бил издаден согласно со закон, туку бил јавно соопштен согласно со закон, правата на произведувачот на фонограми траат 70 години од јавното соопштување.“

Член 9

Насловот на Глава четврта „КОЛЕКТИВНО УПРАВУВАЊЕ СО АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ ПРАВА“, насловите на деловите, насловите на одделите и насловите на членовите 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, , 136, 137, 138, 139, 140, 140-а, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 156-а, 157 и 158 и членовите 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 135-а, 135-б, 135-в, 135-г, 135-д, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157 и 158, се менуваат и гласат:

„ГЛАВА ЧЕТВРТА
ОСТВАРУВАЊЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО И
СРОДНИТЕ ПРАВА
ДЕЛ 1
ОПШТИ ОДРЕДБИ

Остварување на права
Член 129

Носителите на авторското право и на сродните права можат да ги остваруваат своите права индивидуално (одделно за секое авторско дело, односно предмет на сродно право), и тоа лично или преку застапник, како и колективно (заедно за повеќе дела или предмети на сродни права и за повеќе носители на правата - колективно управување) преку организација за колективно управување согласно овој закон.

Индивидуално остварување
Член 130

(1) Индивидуалното остварување на авторските дела и на предметите на сродни права врз основа на договор или овластување од носителот се врши лично од самиот носител или преку застапник.

(2) Остварувањето преку застапник опфаќа:

1) застапување на носителот во правните работи и во односите со корисниците или нарачателите на користење на авторските дела и на предметите на сродни права, вклучително и прибирање на надоместоци и/или

2) застапување на носителот во постапки пред судови, други државни органи и други субјекти

vite, duke përlogaritur nga botimi.

(3) Nëse në periudhën nga paragrafi (1) i këtij neni, fonogram nuk është botuar sipas ligjit, por është njoftuar publikisht sipas ligjit, të drejtat e prodhuesit të fonogrameve zgjasin 70 vite nga njoftimi publik“.

Neni 9

Titulli i Kapitullit të katërt “MENAXHIMI KOLEKTIV ME TË DREJTËN AUTORIT DHE TË DREJTAT E PËRAFËRTA”, titujt e pjesëve, titujt e seksioneve dhe titujt e neneve 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, , 136, 137, 138, 139, 140, 140-а, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 156-а, 157 и 158 dhe nenet 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 135-а, 135-б, 135-с, 135-ç, 135-д, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157 dhe 158, ndryshohen dhe thonë:

“KAPITULLI I KATËRT
REALIZIMI I TË DREJTËS SË AUTORIT DHE TË
DREJTAT E PËRAFËRTA
PJESA 1
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Realizimi i të drejtave
Neni 129

Bartësit e të drejtave të autorit dhe të drejtave të përfaqësuesit mund t'i realizojnë të drejtat e tyre individualisht (veçmas për secilën vepër autoriale përkatësisht lëndë me të drejtë të përfaqësuesit), edhe atë personalisht ose nëpërmjet ndonjë përfaqësuesi si dhe kolektivisht (së bashku për disa vepra ose lëndë të të drejtave të përfaqësuesit dhe për disa bartës të të drejtave- menaxhimi kolektiv) përmes ndonjë organizate të menaxhimit kolektiv në pajtim me këtë ligj.

Realizimi individual
Neni 130

(1) Realizimi individual i veprave autoriale dhe të lëndë të të drejtave të përfaqësuesit në bazë të marrëveshjes ose autorizimit nga bartësi, bëhet personalisht nga vet bartësi ose nëpërmjet përfaqësuesit.

(2) Realizimi nëpërmjet përfaqësuesit përfshin:

1) përfaqësim të bartësit në çështjet juridike dhe në marrëdhëniet me shfrytëzuesit ose porositësit e shfrytëzimit të veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përfaqësuesit, përfshirë edhe grumbullimin e kompensimeve dhe/ose

2) përfaqësimi i bartësit në procedurat para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe organeve

заради остварување и заштита на неговите права.

ДЕЛ 2
КОЛЕКТИВНО УПРАВУВАЊЕ СО АВТОРСКОТО
ПРАВО И СРОДНИТЕ ПРАВА
Значење на изразите

Член 131

Одделни изрази употребени во оваа глава, го имаат следново значење:

1) „управување со авторското право и сродните права“ подразбира склучување договори за користење на авторските дела и на предметите на сродни права, давање дозволи за користење на авторските дела и на предметите на сродни права, прибирање надоместоци за користење на авторските дела и на предметите на сродни права, распределба на прибраните надоместоци од користење на авторските дела и на предметите на сродни права, надзор и контрола над користењето на авторските дела и на предметите на сродни права и/или водење постапки во случај на повреда на авторското право и на сродните права;

2) „организација за колективно управување“ е здружение основано согласно со закон, кое врз основа на договор или овластување од носителот на правото, врши колективно управување на авторското право и сродните права, во име и за сметка на носителите на правата, заради нивен заеднички интерес и работи врз непрофитна основа и врз основа на дозвола издадена од надлежен орган;

3) „носител“ е секое физичко или правно лице, со исклучок на организација за колективно управување, кое е имател на авторско право или сродни права, врз основа на договор за користење или овластување или врз основа на закон и кое има право на приходи од правата;

4) „член“ е носител на право - физичко или правно лице, како и лице кое ги застапува носителите, вклучувајќи и други организации за колективно управување и здруженија на носители, кое ги исполнува условите за членство во организацијата за колективно управување и е примено во нејзино членство;

5) „статут“ е основен општ акт што ги содржи правилата за организацијата и за работењето на организацијата за колективно управување во согласност со прописите за нејзиното основање и работа и овој закон;

6) „собрание на членови“ е орган на организацијата за колективно управување во којшто членовите учествуваат и го остваруваат

тө tjera me qëllim të realizimit dhe mbrojtjes së të drejtave të tij.

PJESA 2
MENAXHIMI KOLEKTIV ME TË DREJTËN E
AUTORIT DHE TË DREJTAT E PËRAFËRTA
Domethënia e shprehjeve

Neni 131

Shprehjet e caktuara të përdorura në këtë kapitull, e kanë këtë domethënie:

1) “menaxhimi ne të drejtën autoriale dhe të drejtat e përаfërta” nënkupton lidhjen e marrëveshjeve për shfrytëzimin e veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përаfërta, dhënien e licencave për shfrytëzimin e veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përаfërta, grumbullimin e kompensimeve për shfrytëzimin e veprave autoriale dhe lëndët e të drejtave të përаfërta, shpërndarja e kompensimeve të grumbulluara nga shfrytëzimi i veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përаfërta, mbikëqyrja dhe kontrolli i shfrytëzimit të veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përаfërta dhe/ose kryerja e procedurave në rast të shkeljes së të drejtës autoriale dhe të drejtave të përаfërta;

2) “organizata për menaxhim kolektiv” është shoqatë e themeluar në pajtim me ligjin, e cila në bazë të marrëveshjes ose autorizimi nga bartësi të së drejtës, kryen menaxhim kolektiv të të drejtës autoriale dhe të drejtave të përаfërta, në emër dhe në llogari të bartësve të së drejtave, për interesat dhe punët e tyre të përbashkëta në baza joprofitabile dhe në bazë të lejes së lëshuar nga autoriteti kompetent;

3) “bartës” është çdo person fizik ose juridik, me përjashtim të organizatës për menaxhim kolektiv, që është bartës i së drejtës autoriale ose të drejtave të përаfërta, në bazë të marrëveshjes për shfrytëzim ose autorizim ose në bazë të ligjit dhe që ka të drejta për të ardhura nga të drejtat;

4) “anëtar” është bartësi i të drejtës, person fizik ose juridik si dhe person që përfaqëson bartësit, duke përfshirë organizatat e tjera për menaxhim kolektiv dhe shoqatat e bartësve, i cili i plotëson kushtet për anëtarësim në organizatën për menaxhim kolektiv dhe pranohet në anëtarësinë e saj;

5) “statuti” është akt i përgjithshëm themelor që përmban rregulla për organizimin dhe funksionimin e organizatës për menaxhim kolektiv, në pajtim me rregulloren për themelimin dhe funksionimin e saj dhe me këtë ligj;

6) “kuvendi i anëtarëve” është organ i organizatës për menaxhim kolektiv në të cilin anëtarët marrin pjesë dhe ushtrojnë të drejtën e votës;

своето право на глас;

7) „управен орган“ е секој орган и/или лице што, согласно со статутот на организацијата за колективно управување, врши работи на управување;

8) „приход од право“ е секој приход што организацијата за колективно управување го прибира за сметка на носителите на правата, без оглед дали произлегува од исклучиво право или од право на надоместок;

9) „приход од вложување на приходи од права“ е секој приход што организацијата за колективно управување ќе го прибере за сметка на носителите на правата, како краткорочни финансиски вложувања на приходите од права.

10) „трошок на колективно управување“ е износот што за својата работа, организацијата за колективно управување го наплаќа или издвојува од приходите од правата или од кој било друг приход што го остварува од вложувањето на приходите од правата;

11) „договор за застапување“ е договор со којшто една организација за колективно управување овластува друга организација за колективно управување за вршење определени административни, технички или помошни работи, како и договор со кој, врз основа на овој закон, една организација за колективно управување прибира приходи од права што треба да се распределат како надоместоци за носителите од друга организација за колективно управување;

12) „корисник“ е секое физичко или правно лице, кое врши дејност или друг вид занимање за кои е потребна дозвола од носителите на правата или плаќање надоместок;

13) „репертоар“ е збир на авторските дела и на предметите на сродни права кои организацијата за колективно управување ги управува колективно и

14) „кворум за работа“ е присуство на мнозинството од вкупниот број на членови

Колективно управување

Член 132

(1) Колективното управување се остварува за сите видови права врз основа на договор или овластување од носителот на правото дадено на организација за колективно управување, како и врз основа на закон.

(2) Авторското право и сродните права колективно се управуваат само за објавени авторски дела и предмети на сродните права.

(3) Организацијата за колективно управување е должна да постапува во најдобар

7) “organi drejtues” është çdo organ dhe/ose person që, në pajtim me statutin e organizatës së menaxhimit kolektiv, kryen veprimtari drejtuese;

8) “të hyrat nga e drejta” nënkupton çdo të ardhur që organizata e menaxhimit kolektiv mbledh në kurriz të bartësve të së drejtës, pavarësisht nëse rrjedh nga e drejta ekskluzive apo nga e drejta e kompensimit;

9) “të hyrat nga investimi i të drejtave nga të ardhurat” janë çdo e ardhur që organizata e menaxhimit kolektiv do ta mbledhë në kurriz të bartësve të të drejtave, si investime financiare afatshkurtra të të ardhurave nga të drejtat.

10) “shpenzimi i menaxhimit kolektiv” është shuma që organizata e menaxhimit kolektiv mbledh ose ndan për punën e saj nga të ardhurat nga të drejtat ose nga çdo e ardhur tjetër që e realizon nga investimi i të ardhurave nga të drejtat;

11) “marrëveshje për përfaqësim” është marrëveshja me të cilën një organizatë e menaxhimit kolektiv autorizon ndonjë organizatë tjetër të menaxhimit kolektiv për kryerjen e veprimtarive të caktuara administrative, teknike ose ndihmëse si dhe marrëveshje me të cilën, në bazë të këtij ligji, ndonjë organizatë e menaxhimit kolektiv grumbullon të ardhura nga të drejtat që duhet të shpërndahen si kompensime për bartësit e ndonjë organizate tjetër të menaxhimit kolektiv;

12) “shfrytëzues” nënkupton çdo person fizik ose juridik, i cili ushtron ndonjë veprimtari ose lloj tjetër të profesionit për të cilin kërkohet leje nga bartësit e të drejtës ose pagesë të kompensimit;

13) “repertor” është përmbledhje e veprave me të drejtë autoriale dhe lëndë të të drejtave të përfaqësuara, që organizata e menaxhimit kolektiv i menaxhon në mënyrë kolektive dhe

14) “kuorumi për punë” është prania e shumicës së numrit të përgjithshëm të anëtarëve

Menaxhimi kolektiv

Neni 132

(1) Menaxhimi kolektiv realizohet për të gjitha llojet e të drejtave në bazë të marrëveshjes ose autorizimit nga bartësi i të drejtës që i është dhënë organizatës për menaxhim kolektiv, si dhe në bazë të ligjit.

(2) E drejta autoriale dhe të drejtat e përfaqësuara menaxhohen në mënyrë kolektive vetëm për veprat e botuara me të drejta autoriale dhe lëndët e të drejtave të përfaqësuara.

(3) Organizata për menaxhim kolektiv

интерес за носителите чии права ги управува и ефикасно да ги штити нивните права и интереси.

(4) Колективното управување задолжително се остварува за права определени со овој закон во име и за сметка на сите носители на правата, во случаи кога не е можно индивидуално остварување на правата поради карактерот на авторските дела, односно на предметите на сродните права и поради условите и начинот на нивно користење (во натамошниот текст: задолжително колективно управување).

(5) Колективното управување може да се остварува со проширен обем и за исклучиви права определени со овој закон, во име и за сметка на сите носители на правата, што се остваруваат индивидуално (во натамошниот текст: проширена дозвола за колективно управување), доколку ова користење е вообичаено во пракса, опфаќа значителен репертоар и овозможува услови носителот на правото да се из земе, односно да го повлече своето овластување за колективно управување.

(6) Доколку правата врз основа на договор или овластување од носителот на правото дадено на организацијата за колективно управување, како и врз основа на закон, се управуваат колективно, носителот не може да ги управува индивидуално, освен во случаите од ставовите (1) и (5) на овој член.

Права што се управуваат колективно Член 133

(1) Правата што се управуваат колективно, особено, се:

1) јавно соопштување, како јавно изведување, јавно пренесување, радиодифузно емитување, реемитување и ставање на располагање на јавноста несценско музичко и несценско книжевно дело;

2) умножување (снимање) на музички дела на фонограм или на аудиовизуелно дело;

3) надоместок на авторот од правото на наследство;

4) надоместок на авторот од јавна послуга;

5) надоместок на авторот и на уметникот изведувач за изнајмување фонограми или аудиовизуелни дела;

6) надоместок на уметникот изведувач за радиодифузно емитување и друго јавно соопштување на неговата изведба што сама по себе е радиодифузна или е направена од снимка;

7) надоместок на уметникот изведувач и на произведувачот на фонограми од единствениот надоместок од радиодифузно емитување и друго јавно соопштување на фонограми со изведби

obligohet të veprojë në interesin më të mirë të bartësve, të drejtat e të cilëve i menaxhon dhe t'i mbrojë në mënyrë efikase të drejtat dhe interesat e tyre.

(4) Menaxhimi kolektiv detyrimisht realizohet për të drejtat e përcaktuara me këtë ligj në emër dhe në llogari të të gjithë bartësve të të drejtave, në rastet kur realizimi individual i të drejtave nuk është i mundur për shkak të karakterit të veprave autoriale përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta dhe për shkak të kushteve dhe mënyrën e përdorimit të tyre (në tekstin e mëtejme: menaxhimi kolektiv i detyrueshëm).

(5) Menaxhimi kolektiv mund të realizohet me nivel të gjerë dhe për të drejta ekskluzive të përcaktuara me këtë ligj, në emër dhe në llogari të të gjithë bartësve të të drejtave, të cilat realizohen individualisht (në tekstin e mëtejme: leja e zgjeruar e menaxhimit kolektiv), nëse ky shfrytëzim është i zakonshëm në praktikë, përfshin repertor të konsiderueshëm dhe ofron kushte që bartësi i së drejtës të përjashtohet përkatësisht ta tërheqë autorizimin e tij për menaxhim kolektiv.

(6) Nëse të drejtat në bazë të marrëveshjes ose autorizimit nga bartësi i të drejtës që i është dhënë organizatës së menaxhimit kolektiv si dhe në bazë të ligjit, menaxhohen në mënyrë kolektive, bartësi nuk mund t'i menaxhojë ato individualisht, përveç në rastet nga paragrafët (1) dhe (5) të këtij neni.

Të drejtat që menaxhohen në mënyrë kolektive Neni 133

(1) Të drejtat që menaxhohen në mënyrë kolektive janë:

1) njoftimi publik, si performimi publik, transmetimi publik, emetimi i radio-difuzionit, riemitimi dhe vënia në dispozicion e publikut vepër muzikore joskenike dhe vepër letrare joskenike;

2) shumëzimi (incizim) i veprave muzikore në fonogram ose në vepër audiovizuale;

3) kompensimi i autorit nga trashëgimia e drejtë;

4) kompensimi i autorit nga shërbimi publik;

5) kompensimi i autorit dhe performuesit artistik për marrjen me qira të fonogrameve ose veprave audiovizuale;

6) kompensimi i performuesit artistik për emetimin e radio-difuzionit dhe njoftim tjetër publik të performimit të tij, që në vetvete është radio-difuzive ose bëhet nga ndonjë incizim;

7) kompensimi i performuesit artistik dhe prodhuesit të fonogrameve nga kompensimi i vetëm nga emetimi i radio-difuzionit dhe njoftim tjetër publik i fonogrameve me performime të bëra për qëllime komerciale;

издадени за комерцијална цел;

8) надоместок на авторот и на издавачот од множување на хартија или на сличен носач на запис, по пат на фотокопирање или која било слична техника со слични ефекти, за приватно користење;

9) надоместок на авторот, на уметникот изведувач и на произведувачот на фонограмот од множување на фонограм за приватно користење;

10) надоместок на авторот, на уметникот изведувач и на произведувачот на видеограмот од множување на видеограм за приватно користење;

11) дополнителен годишен надоместок на уметникот изведувач;

12) реемитување на програмски сервиси авторски дела и предмети на сродни права.

(2) Правата од ставот (1) точки 1 и 2) на овој член, како права со проширена дозвола за колективно управување, задолжително се управуваат колективно за сите носители на правата, особено во случаите од член 132 ставови (1) и (5) од овој закон.

(3) Правата од ставот (1) точки 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10) и 11) на овој член задолжително се управуваат колективно.

(4) Правото од ставот (1) точка 12) на овој член, задолжително се управува колективно, освен во случај на реемитување на радиодифузни програми од страна на радио-телевизиски организации, независно дали се работи за нивни изворни права или права што им се пренесени од друг носител.

Овластување за колективно управување

Член 134

(1) Носителот слободно одлучува за давањето овластување на соодветната организација за колективно управување во поглед на неговите права, категории права или видови, односно категории авторски дела и предмети на сродни права, како и во поглед на териториите за коишто важи овластувањето, додека организацијата за колективно управување може да го одбие овластувањето само доколку за тоа има оправдани причини. Овластувањето е во писмена форма и содржи изречна согласност за колективно управување на секое право или категорија права или вид, односно категорија на авторско дело и предмет на сродно право.

(2) Носителот може за ист вид права да овласти само една организација за колективно управување.

(3) Одредбата од ставот (1) на овој член, не се применува на задолжителното колективно управување од член 133 ставови (3) и (4) од овој

8) компенсими i autorit dhe botuesit nga shumëzimi i letrës ose mbajtësit të ngjashëm të shënimit, me fotokopje ose ndonjë teknikë të ngjashme me efekte të ngjashme, për përdorim privat;

9) kompensimi i autorit, performuesit artistik dhe prodhuesit të fonogramit nga shumëzimi i fonogramit për përdorim privat;

10) kompensimi i autorit, performuesit artistik dhe prodhuesit të videogramit nga shumëzimi i fonogramit për përdorim privat;

11) kompensim vjetor shtesë të performuesit artistik;

12) riemtimi i shërbimeve programore, të drejtat autoriale dhe të drejtat e përafërta.

(2) Të drejtat nga paragrafi (1) pika 1 dhe 2) të këtij neni, si të drejta me leje të zgjeruar për menaxhim kolektiv, detyrimisht menaxhohen në mënyrë kolektive për të gjithë bartësit e të drejtave, veçanërisht në rastet nga neni 132 paragrafët. (1) dhe (5) të këtij ligji.

(3) Të drejtat nga paragrafi (1) pikat 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10) dhe 11) të këtij neni menaxhohen detyrimisht në mënyrë kolektive.

(4) E drejta nga paragrafi (1) pika 12) të këtij neni menaxhohet detyrimisht në mënyrë kolektive, përveç në rast të riemtitimit të programeve të organizatave të radio-difuzionit, pa marrë parasysh se a janë të drejtat e tyre origjinale apo të drejta të bartura nga ndonjë bartës tjetër.

Autorizim për menaxhim kolektiv

Neni 134

(1) Bartësi lirisht vendos për autorizimin e organizatës përkatëse të menaxhimit kolektiv në lidhje me të drejtat e saj, kategoritë e të drejtave ose llojeve, përkatësisht kategoritë e veprave autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta, si dhe për sa i përket territoreve në të cilat vlen autorizimi ndërsa organizata për menaxhim kolektiv mund të refuzojë autorizimin vetëm nëse ka arsye të justifikuarra për këtë. Autorizimi është në formë të shkruar dhe përmban pëlqim të qartë për menaxhimin kolektiv të secilës të drejtë ose kategori të të drejtave ose llojit, përkatësisht kategori e veprës autoriale dhe lëndë e të drejtës së përafërt.

(2) Bartësi mundet për llojin e njëjtë të të drejtave të autorizojë vetëm një organizatë për menaxhim kolektiv.

(3) Dispozita nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk zbatohet për menaxhim e detyrueshëm kolektiv nga neni 133 paragrafët (3) dhe (4) nga ky ligj.

закон.

(4) При колективно управување со проширена дозвола се смета дека носителот дал овластување на соодветната организација за колективно управување, без ограничувања, независно дали е нејзин член, освен доколку со овој закон поинаку не е утврдено.

(5) Носителот може со писмена изјава да го откаже овластувањето од став (1) на овој член. Откажувањето произведува правно дејство од завршетокот на тековната година, доколку за тоа организацијата за колективно управување го известува носителот без одлагање.

(6) Организацијата за колективно управување не смее да го условува остварувањето на правата од ставовите (3) и (4) на овој член, со наложување обврска за давање на овластување за колективно управување на соодветните права, категории права или видови, односно категории авторски дела и предмети на сродни права, на друга организација за колективно управување.

(7) По исклучок од ставот (5) на овој член, кога има повеќе носители на авторското право и сродните права, во поглед на полноважноста на изјавата за откажување, соодветно се применуваат одредбите од член 100 од овој закон, за повеќе носители на авторското право и на сродните права.

(8) По исклучок од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, носителите се слободни во давањето дозволи за некомерцијална употреба во поглед на нивните права, категории права или видови, односно категории авторски дела и предмети на сродни права.

(9) Организацијата за колективно управување е должна да ги известува носителите во поглед на правата од колективно управување со нивните права, категории права или видови, односно категории авторски дела и предмети на сродни права пред добивањето на нивното овластување за колективно управување.

(10) Пред добивањето на нивното овластување за колективно управување на нивни права, категории на права или видови, односно категории авторски дела и предмети на сродни права, организацијата за колективно управување е должна да ги известува носителите за нивните права од ставовите (1), (2), (3), (4), (5), (6) и (7) на овој член.

(4) Gjatë menaxhimit kolektiv me leje të zgjeruar konsiderohet se bartësi ka dhënë autorizim për një organizatë përkatëse për menaxhim kolektiv, pa kufizime, pa marrë parasysh a është anëtar i saj, përveç nëse me këtë ligj nuk rregullohet ndryshe.

(5) Bartësi mundet me deklaratë me shkrim ta anulojë autorizimin nga paragrafi (1) i këtij neni. Anulimi sjell veprim juridik nga përfundimi i vitit aktual, nëse për këtë organizatë për menaxhim kolektiv e njofton bartësin pa prolongim.

(6) Organizata për menaxhim kolektiv nuk guxon të kushtëzojë realizimin e të drejtave nga paragrafët (3) dhe (4) të këtij neni, me detyrimin për dhënien e autorizimit për menaxhim kolektiv të të drejtave përkatëse, kategorive të të drejtave ose llojeve përkatëse, përkatësisht kategoritë e të drejtave autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta, të një organizate tjetër për menaxhim kolektiv.

(7) Me përjashtim nga paragrafi (5) i këtij neni, kur ka më shumë bartës të së drejtës autoriale dhe të drejtave të përafërta, për sa i përket vlefshmërisë së deklaratës për anulim, për disa bartës zbatohen dispozitat e nenit 100 të këtij ligji, për më shumë bartës të së drejtës autoriale dhe të drejtave të përafërta.

(8) Me përjashtim nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni, bartësit janë të lirë në dhënien e lejeve për përdorim jokomercial në aspektin e të drejtave të tyre, kategorive të të drejtave ose llojeve, përkatësisht kategorive të veprave autoriale dhe lëndët e të drejtave të përafërta.

(9) Organizata për menaxhim kolektiv detyrohet t'i njoftojë bartësi për të drejtat nga menaxhimi kolektiv me të drejtat e tyre, kategoritë e të drejtave ose llojet përkatësisht kategoritë e të drejtave autoriale dhe lëndë të të drejtave të përafërta para marrjes së autorizimit të tyre për menaxhim kolektiv.

(10) Para marrjes së autorizimit të tyre për menaxhim kolektiv të të drejtave të tyre, kategoritë e të drejtave ose llojet përkatësisht kategoritë e të drejtave ose llojet përkatësisht kategoritë e të drejtave autoriale dhe lëndë të të drejtave të përafërta, organizata për menaxhim kolektiv obligohet t'i njoftojë bartësit për të drejtat e tyre nga paragrafët (1), (2), (3), (4), (5), (6) dhe (7) të këtij neni.

ОДДЕЛ 1. Општи одредби

Организација за колективно управување

Член 135

(1) Колективно управување со авторското право и сродните права може да врши организација за колективно управување основана во Република Северна Македонија, врз основа на дозвола за колективно управување издадена од Министерството за култура (во натамошниот текст: организацијата).

(2) Организацијата може да биде основана за одредени видови, односно категории права и за одредени видови, односно категории авторски дела и предмети на сродни права.

(3) Организацијата може да врши определени административни, технички или помошни работи за потребите на друга организација за колективно управување. Средствата остварени од вршењето на административните, техничките или на помошните работи за потребите на друга организација за колективно управување, организацијата ги користи исклучиво за покривање на сопствените трошоци за колективно управување.

Вршење административни, технички или помошни работи

Член 136

(1) За вршењето определени административни, технички или помошни работи организацијата може, согласно статут, да основа сопствена стручна служба или да го довери вршењето на друг субјект, вклучувајќи и друга организација за колективно управување, врз основа на договор склучен во писмена форма, за што одлучува собранието на членови со мнозинство од најмалку три четвртини гласови од кворумот за работа. Субјектот на којшто му е доверено вршењето на работите не смее доверените работи да ги пренесе на трето лице.

(2) Организацијата не може да ја исклучи својата одговорност кон носителите со повикувањето на доделувањето на вршењето на определени административни, технички или помошни работи на друг субјект.

(3) Вршењето на определените административни, технички или помошни работи е под надзор, односно контрола на организацијата која го доверила вршењето на работите.

(4) За склучувањето, измените, дополнувањата и раскинувањето на договорот од ставот (1) од овој член, организацијата е должна да го извести Министерството за култура.

SEKSIONI 1. Dispozitat e përgjithshme

Organizata për menaxhim kolektiv

Neni 135

(1) Menaxhim kolektiv me të drejtën autoriale dhe të drejtat e përafërta mund të bëj organizata për menaxhim kolektiv, e themeluar në Republikën e Maqedonisë së Veriut, në bazë të lejes për menaxhim kolektiv, të lëshuar nga Ministria e Kulturës (në tekstin e mëtejme: organizata).

(2) Organizata mund të themelohet për lloje të caktuara përkatësisht kategori të të drejtave dhe për lloje të caktuara përkatësisht kategori vepra autoriale dhe lëndë të të drejtave të përafërta.

(3) Organizata mund të krye punë të caktuara administrative, teknike ose ndihmëse për nevojat e ndonjë organizate tjetër për menaxhim kolektiv. Mjetet e realizuara nga kryerja e punëve të caktuara administrative, teknike ose ndihmës për nevojat e ndonjë organizate tjetër për menaxhim kolektiv, organizata i shfrytëzo apostafat për mbulimin e shpenzimeve për menaxhim kolektiv.

Kryerja e punëve administrative, teknike dhe ndihmëse

Neni 136

(1) Për kryerjen e punëve të caktuara administrative, teknike ose ndihmëse, organizata mundet, sipas Statutit, të themelojë shërbim të vetin profesional ose t'ia besojë kryerjen ndonjë subjektit tjetër, përfshirë edhe organizatë tjetër për menaxhim kolektiv, në bazë të marrëveshjes së lidhur me shkrim, për çka vendos Kuvendi i anëtarëve me shumicë prej të paktën tre çerekëve të votave nga kuorumi për punë. Subjekti të cilit i është besuar kryerja e punëve, nuk guxon punët e besuara t'ia bart personit të tretë.

(2) Organizata nuk mund ta përjashtojë përgjegjësinë e saj drejt bartësve me thirrje për ndarjen e kryerjes së punëve administrative, teknike ose ndihmëse për subjekt tjetër.

(3) Kryerja e punëve administrative, teknike ose ndihmëse është nën monitorim përkatësisht kontroll të organizatës që ia ka besuar kryerjen e punëve.

(4) Për lidhjen, ndryshimet, plotësimet dhe shkëputjen e marrëveshjes nga paragrafi (1) i këtij neni, organizata obligohet ta informojë Ministrinë e Kulturës.

(5) Под административни, технички или помошни работи, во смисла на овој закон, се подразбира прибирањето на приходите од права, како и распределбата на надоместоци, во име и за сметка на носителите на правата, согласно статутот на организацијата.

Обврски на организацијата
Член 137

Со колективното управување, организацијата:

1) ги штити интересите на носителите со чиешто права управува, особено преку следење на нивното користење во Република Северна Македонија и во странство;

2) ги врши правните работи во односите на носителите со корисниците и води постапки пред судовите, други државни органи и други субјекти заради остварување и заштита на авторското право и сродните права;

3) донесува и објавува правила за прибирање и за распределба на надоместоци од користењето во согласност со закон;

4) донесува и објавува акти за прибирање и за распределба на надоместоци од користењето во согласност со закон;

5) води преговори со репрезентативни организации и здруженија на одделни категории корисници и предмети на заштита, односно нивните комори, односно со поединечни корисници и склучува општи и поединечни договори;

6) склучува договори со соодветни организации во странство;

7) неисклучиво пренесува право за користење авторски дела и предмети на сродни права;

8) ги прибира утврдените надоместоци од корисниците и врши нивна распределба на носителите во согласност со закон и општите акти;

9) бара и обезбедува од корисниците известувања, информации и документи потребни за определување на висината на надоместокот за користење на правата;

10) врши надзор и контрола над користењето на авторските дела, односно на предметите на сродните права од својот репертоар;

11) обезбедува внатрешна контрола, отчетност и одговорност на органите и на лицата на организацијата за работите од нивна надлежност во согласност со закон и општите акти;

12) обезбедува и овозможува јавност на работењето, особено преку обезбедување пристап

(5) Me punë administrative, teknike ose ndihmës, në kuptim të këtij ligji, nënkuptohet grumbullimi i të dhënave nga të drejtat si dhe shpërndarja e kompensimeve, në emër dhe në llogari të bartësve të të drejtave, sipas Statutit të organizatës.

Detyrimet e organizatës
Neni 137

Me menaxhimin kolektiv, organizata:

1) mbron interesat e bartësve të drejtat e të cilëve i menaxhon, veçanërisht duke e monitoruar përdorimin e tyre në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe jashtë vendit;

2) kryen punë juridike në marrëdhëniet e bartësve me shfrytëzuesit dhe zhvillon procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe organeve të tjera me qëllim të ushtrimit dhe mbrojtjes së të drejtës autoriale dhe të drejtave të përafërta;

3) miraton dhe publikon rregulla për mbledhjen dhe shpërndarjen e kompensimeve të shfrytëzimit në pajtim me ligjin;

3) miraton dhe shpallë akte për grumbullimin dhe shpërndarjen e kompensimeve të shfrytëzimit në pajtim me ligjin;

5) zhvillon negociata me organizata dhe shoqata përfaqësuese të kategorive të caktuara të shfrytëzuesve dhe lëndëve të mbrojtjes, përkatësisht odave të tyre, gjegjësisht me shfrytëzues individual dhe lidh marrëveshje të përgjithshme dhe individuale;

6) lidh marrëveshje me organizata përkatëse jashtë vendit;

7) transferon ekskluzivisht të drejtën e përdorimit të veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përafërta;

8) mbledh kompensimet e përcaktuara nga shfrytëzuesit dhe ua shpërndan bartësve në pajtim me ligjin dhe aktet e përgjithshme;

9) kërkon dhe siguron nga shfrytëzuesit njoftime, informacione dhe dokumente të nevojshme për përcaktimin e lartësisë së kompensimit për ushtrimin e të drejtave;

10) mbikëqyrë dhe kontrollon përdorimin e veprave autoriale, përkatësisht të lëndëve të të drejtave të përafërta nga repertori i tij;

11) siguron kontroll të brendshëm, llogaridhënie dhe përgjegjësi të organeve dhe personave të organizatës për çështjet nga kompetenca e tyre në përputhje me ligjin dhe aktet e përgjithshme;

12) siguron dhe mundëson transparencë në punë, veçanërisht duke u siguruar bartësve qasje në

на носителите до информациите за користење на правата, за прибраните средства и за распределбата;

13) бара податоци и информации за пријавување дела,

14) бара податоци за непријавени дела преку јавни повици;

15) обезбедува и овозможува увид во работењето и во податоците од страна на носителите на начин, во обем и под услови определени со закон и општите акти;

16) на јавноста и на корисниците на правата им овозможува јавност и увид во работењето во согласност со закон и општите акти;

17) обезбедува и одржува просторни, кадровски и други услови определени со овој закон заради успешно остварување на работата и

18) врши други работи во согласност со закон и со општите акти.

Членови на организацијата

Член 138

(1) Со правата определени со овој закон, управуваат и за колективното управување одлучуваат членовите на организацијата во согласност со закон.

(2) Доколку носителот кој ја овластил организацијата да ги управува неговите права ги исполнува условите за членство во организацијата утврдени во статутот, тој може да стане член на организацијата.

(3) Организацијата е должна да ги прифати за членови носителите или лицата кои ги застапуваат носителите, вклучувајќи ги и организациите за колективно управување и здруженијата на носители, на нивно писмено барање, доколку ги исполнуваат условите за членство утврдени со статутот. Условите за членство мора да бидат јавно објавени, како и да бидат објективни, транспарентни и недискриминаторски, при што не се наплатува членарина.

(4) За зачленување во организацијата, носителот поднесува писмено барање за зачленување во организацијата.

(5) Организацијата е должна по барањето за зачленување да одлучи во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето од став (4) на овој член, а во спротивно со истекот на наведениот рок се смета дека барањето е прифатено. Доколку барањето за членство во организацијата е одбиено, организацијата е должна во писмена форма да ги образложи причините за одбивање, и за тоа да го извести барателот во рок од 30 дена

informacionin për përdorimin e të drejtave, për mjetet e grumbulluara dhe për shpërndarjen;

13) kërkon të dhëna dhe informacione për paraqitjen e veprave;

14) kërkon të dhëna për veprat të paparaqitura përmes thirrjeve publike;

15) siguron dhe mundëson vështrim në funksionimin dhe të dhënat nga ana e bartësit në mënyrë, në masën dhe në kushte të përcaktuara me ligj dhe akte të përgjithshme;

16) publikut dhe shfrytëzuesve të të drejtave ju mundëson transparencë dhe këqyrjen në punën në pajtim me ligjin dhe aktet e përgjithshme;

17) siguron dhe mirëmban kushtet hapësinore, kadrovike dhe kushtet tjera të përcaktuara me këtë ligj me qëllim të kryerjes me sukses të punës dhe

18) kryen punë të tjera në pajtim me ligjin dhe aktet e përgjithshme.

Anëtarët e organizatës

Neni 138

(1) Me të drejtat e përcaktuara me këtë ligj, udhëheqin dhe për menaxhimin kolektiv vendosin anëtarët e organizatës në pajtim me ligjin.

(2) Nëse bartësi i cili e ka autorizuar organizatën për menaxhimin e të drejtave të tij i plotëson kushtet për anëtarësim në organizatë të përcaktuara me statut, ai mund të bëhet anëtar i organizatës.

(3) Organizata është e obliguar t'i pranojë për anëtarë bartësit ose personat që i përfaqësojnë bartësit, duke përfshirë edhe organizatat për menaxhim kolektiv dhe shoqatat e bartësve, me kërkesë të tyre me shkrim, nëse i plotësojnë kushtet për anëtarësim të përcaktuara me statut. Kushtet për anëtarësim duhet të shpallen publikisht, si dhe të jenë objektive, transparente dhe jodiskriminuese, gjatë së cilës nuk paguhet anëtarësim.

(4) Për anëtarësim në organizatë, bartësi paraqet kërkesë me shkrim për anëtarësim në organizatë.

(5) Organizata është e obliguar të vendosë ndaj kërkesës për anëtarësim në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (4) i këtij neni, e në të kundërtën me skadimin e afatit të përmendur konsiderohet se kërkesa është e pranuar. Nëse kërkesa për anëtarësim në organizatë refuzohet, organizata është e obliguar që me shkrim t'i sqarojë arsyet e refuzimit dhe ta njoftojë aplikuesin në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës

од приемот на барањето од ставот (4) на овој член.

(6) Членот има право да го откаже членството во организацијата.

(7) Организацијата е должна, веднаш по зачленувањето, а најдоцна во рок од 30 дена од зачленувањето, членот да го запише во евиденцијата на членови на организацијата. Евиденцијата на членови на организацијата особено ги содржи следниве податоци:

1) име, презиме и адреса за физичко лице, односно назив и седиште за правното лице;

2) информации за контакт (телефон и електронска пошта);

3) единствен матичен број за физичкото лице, односно даночен број за правното лице;

4) број на гласови што ги поседува членот, доколку со статутот е уреден ваков начин на гласање;

5) вкупниот број на членови на организацијата;

6) вкупниот број на гласови што ги поседуваат членовите доколку со статутот е уреден ваков начин на гласање и

7) права, категории и видови/категории дела/предмети за кои членот ја овластил организацијата да врши управување.

(8) Носителите кои ја овластиле организацијата да ги управува нивните права, а не се истовремено и нејзини членови, организацијата ги впишува во посебна евиденција на носители, којашто ги содржи особено податоците од став (7) точките 1), 2) и 3) на овој член.

(9) Евиденцијата на членови и евиденцијата на носители од ставовите (7) и (8) на овој член, се објавуваат на веб страницата на организацијата, со исклучок на податоците кои што претставуваат лични податоци, согласно со прописите од областа за заштита на личните податоци.

(10) Организацијата е должна податоците од евиденциите од ставовите (7) и (8) на овој член, тековно да ги ажурира.

(11) Организацијата е должна сите права што им припаѓаат на носителите кои истовремено се и членови на организацијата на соодветен начин да ги обезбеди и за носителите кои не се нејзини членови, со исклучок на правата кои произлегуваат од одлучувањето во организацијата.

nga paragrafi (4) i këtij neni.

(6) Anëtari ka të drejtë të anulojë anëtarësimin në organizatë.

(7) Organizata është e detyruar që menjëherë pas anëtarësimin, dhe më së voni në afat prej 30 ditësh nga anëtarësimi, ta regjistrojë anëtarin në evidencën e anëtarëve të organizatës. Evidenca e anëtarëve në organizatë në veçanti i përmban të dhënat në vijim:

1) emri, mbiemri dhe adresa e personit fizik, përkatësisht titulli dhe selia e personit juridik;

2) informacionet për kontakt (telefoni dhe posta elektronike);

3) numrin amë i vetëm i personit fizik, përkatësisht numrin tatimor për personin juridik;

4) numri i votave që anëtari i posedon, nëse me statut është e rregulluar mënyrë e tillë e votimit;

5) numri i përgjithshëm i anëtarëve të organizatës;

6) numrin e përgjithshëm të votave të anëtarëve nëse me statut është e rregulluar mënyra e tillë e votimit, dhe;

7) të drejta, kategori dhe lloje/kategori të veprave/lëndëve për të cilat anëtari ka autorizuar organizatën të kryejë menaxhim.

(8) Bartësit të cilët e kanë autorizuar organizatën për të menaxhuar të drejtat e tyre, por në të njëjtën kohë nuk janë anëtarë të saj, organizata i regjistron në një regjistër të veçantë të bartësve, i cili i përmban veçanërisht të dhënat nga paragrafi (7) pika 1), 2) dhe 3) të këtij neni.

(9) Evidenca e anëtarëve dhe evidenca e bartësve nga paragrafët (7) dhe (8) të këtij neni, publikohet në ueb faqen e organizatës, me përjashtim të të dhënave që paraqesin të dhëna personale, në pajtim me rregullat të fushës së mbrojtjes së të dhënave personale.

(10) Organizata është e obliguar që të dhënat nga evidencat nga paragrafët (7) dhe (8) të këtij neni t'i përditësojë në mënyrë të vazhdueshme.

(11) Organizata është e obliguar që të gjitha të drejtat që u takojnë bartësve, të cilët janë edhe anëtarë të organizatës, t'ua sigurojë në mënyrë të përshtatshme edhe për bartësit që nuk janë anëtarë të saj, me përjashtim të të drejtave që rrjedhin nga vendimmarrja në organizata.

(1) Статутот е основен општ акт на организацијата, кој содржи одредби за работата на организацијата, начинот на одлучувањето и управувањето, и други одредби за ефикасно колективно управување со авторското право и сродните права, согласно со овој закон и друг закон.

(2) Во статутот мора да се содржани одредби, особено за:

1) видовите и обемот на правата што се управуваат;

2) органите на организацијата, нивната надлежност, отчетност, одговорност, како и начинот на нивна работа, избор и разрешување;

3) стекнување статус на член на организацијата;

4) начинот на учество на членовите на организацијата во органите на организацијата и нивните права, должности и одговорности;

5) начинот на одлучување на членовите за работењето на организацијата, особено преку соодветни и ефективни механизми за учество на членовите во процесот на донесување одлуки;

6) начинот на претставување на различните категории членови во процесот на донесување одлуки за работењето на организацијата;

7) начинот на комуникација на членовите со организација, особено преку електронска комуникација за целите на остварување на нивните права, вклучувајќи ги и гласачките права;

8) постапката за откажување од колективно управување од страна на носител, освен во случаи кога носителот не може, согласно со овој закон, да се откаже;

9) постапката за заштита на правата на членовите, односно носителите;

10) начинот на донесување општи акти;

11) начинот на прибирање на приходите од права и начелата за нивна распределба;

12) начинот на користење на нераспределените надоместоци;

13) начинот на издвојување средства за трошоците на управување и другите издвојувања од приходи од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права;

14) склучувањето договори со соодветни организации во странство;

15) внатрешната контрола и надзорот врз работењето на организацијата;

16) начинот на издвојување на средства од приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права за одредени фондови за културни, образовни и други општествено корисни цели;

17) обезбедувањето јавност на работењето;

(1) Статuti është akt i përgjithshëm themelor i organizatës, i cili përmban dispozita për punën e organizatës, mënyrën e vendimmarrjes dhe menaxhimit, si dhe dispozita të tjera për menaxhim efikas kolektiv të të drejtës së autoriale dhe të drejtave të përafërta, në pajtim me këtë ligj dhe ligjet e tjera.

(2) Statuti duhet të përmbajë dispozita, veçanërisht për:

1) llojet dhe vëllimet e të drejtave me të cilat menaxhohet;

2) organet e organizatës, kompetencat e tyre, llogaridhënia, përgjegjësia, si dhe mënyra e punës, emërimet dhe shkarkimet të tyre;

3) fitimi i statusit të anëtarit të organizatës;

4) mënyrën e pjesëmarrjes së anëtarëve të organizatës në organet e organizatës dhe të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë e tyre;

5) mënyra e vendimmarrjes së anëtarëve për punën e organizatës, veçanërisht përmes mekanizmave përkatëse dhe efektive për pjesëmarrjen e anëtarëve në procesin e miratimit të vendimeve;

6) mënyrën e përfaqësimit të kategorive të ndryshme të anëtarëve në procesin e miratimit të vendimeve për funksionimin e organizatës;

7) mënyra e komunikimit të anëtarëve me organizatën, veçanërisht përmes komunikimit elektronik për qëllime të realizimit të të drejtave të tyre, duke përfshirë të drejtën e votës;

8) procedurën e revokimit nga menaxhimi kolektiv nga ana e bartësit, përveç në rastet kur bartësi nuk mundet në pajtim me këtë ligj, të heq dorë;

9) procedurën për mbrojtjen e të drejtave të anëtarëve, përkatësisht të bartësve;

10) mënyra e miratimit të akteve të përgjithshme;

11) mënyra e grumbullimit të të hyrave nga të drejtat dhe parimet e shpërndarjes së tyre;

12) mënyra e përdorimit të kompensimeve të pashpërndara;

13) mënyra e ndarjes së mjeteve për shpenzimet e menaxhimit dhe ndarjet e tjera nga të hyrat nga të drejtat dhe të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat;

14) lidhjen e marrëveshjeve me organizatat përkatëse jashtë vendit;

15) kontrollin e brendshëm dhe mbikëqyrjen e punës së organizatës;

16) mënyra e ndarjes së mjeteve nga të hyrat nga të drejtat dhe nga të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrat nga të drejtat për fonde të caktuara për qëllime kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore;

18) престанокот на организацијата и распределбата на имотот и

19) други прашања уредени со закон.

(3) Доколку организацијата управува со различни права од различни видови авторски дела, односно предмети на сродните права или различни права од различни категории носители на правата, со статутот се определува управувањето со правата на начин на којшто се обезбедува секоја категорија носители да одлучува за прашањата што се однесуваат на колективното управување на правата на нивните авторски дела, односно предмети на сродни права, како и за заедничките прашања за колективното управување со авторското право и сродните права.

(4) Статутот и неговите измени и дополнувања, ги донесува Собранието на членови со мнозинство од најмалку половина гласови од сите членови со право на глас.

(5) Статутот и измените и дополнувањата на статутот задолжително се објавуваат на веб-страницата на организацијата.

ОДДЕЛ 2. Органи на организацијата

Органи на организацијата

Член 140

Органи на организацијата се:

- 1) Собранието на членови;
- 2) надзорниот одбор;
- 3) управен орган.

Собрание на членови

Член 141

(1) Највисок орган на организацијата е Собранието на членови.

(2) Собранието на членови, го сочинуваат сите членови. По правило, секој член има право на еден глас.

(3) Со статутот на организацијата, врз основа на јасни и прецизни критериуми, да се определат членови на Собранието да имаат право на глас во зависност од времетраењето на членството и од висината на неговите надоместоци, но не повеќе од три гласа.

(4) Секој член има право, со посебно полномошно заверено кај нотар, да овласти кое било друго лице за свој полномошник за учество во работата и гласањето на Собранието на членови, под услов таквото овластување да не доведува до судир на интереси каков што е, на пример, случајот кога членот и полномошникот припаѓаат на различни категории носители на права во рамките на организацијата. Полномошното важи само за

17) сигуримин e транспаренцës në punë;

18) ndërprerja e organizimit dhe shpërndarjes së pronës dhe

19) çështje të tjera të rregulluara me ligj.

(3) Nëse organizata menaxhon të drejta të ndryshme nga lloje të ndryshme të veprave të së drejtës autoriale, përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta ose të drejta të ndryshme nga kategori të ndryshme të bartësve, me statut përcaktohet menaxhimi me të drejtave në atë mënyrë që sigurohet se çdo kategori e bartësve vendos për çështjet që kanë të bëjnë me menaxhimin kolektiv të të drejtave nga veprat autoriale të tyre, përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta, si dhe me çështjet e përbashkëta të menaxhimit kolektiv të së drejtës autoriale dhe të drejtave të përafërta.

(4) Statutin dhe ndryshimet dhe plotësimet e tij Kuvendi i anëtarëve i miraton me shumicën prej së paku gjysmës së votave të të gjithë anëtarëve me të drejtë vote.

(5) Statuti, ndryshimi dhe plotësimi i statutit duhet të publikohen në ueb faqen e organizatës.

SEKSIONI 2. Organet e organizatës

Organet e organizatës

Neni 140

Organet e organizatës janë:

- 1) kuvendi i anëtarëve;
- 2) organi mbikëqyrës;
- 3) organi drejtues.

Kuvendi i anëtarëve

Neni 141

(1) Organi më i lartë i organizatës është kuvendi i anëtarëve.

(2) Kuvendi i anëtarëve e përbëjnë të gjithë anëtarët. Si rregull, çdo anëtar ka të drejtë të një vote.

(3) Me statutin e organizatës, në bazë të kritereve të qarta dhe precize, të përcaktohet që anëtarët e kuvendit të kenë të drejtë vote në varësi të kohëzgjatjes së anëtarësimit dhe lartësisë së kompensimeve të tij, por jo më shumë se tre vota.

(4) Secili anëtar ka të drejtë, me autorizim të veçantë të verifikuar në noter, të autorizon secilin person tjetër për autorizues të tij për pjesëmarrjen në punën dhe votimin e kuvendit të anëtarëve, me kusht që autorizimi i tillë të mos çojnë në konflikt interesash siç është, për shembull, rasti kur anëtari dhe përfaqësuesi i përkasin kategorive të ndryshme të bartësve të të drejtave në kornizë të organizatës.

една седница на собранието на членови, при што полномошникот ги има истите права што ги има членот кој го овластил и е должен да учествува и да гласа на собранието на членови во согласност со упатствата содржани во полномошното. Со статутот може поблиску да се уредат ограничувања во врска со овластувањата на полномошниците и со остварувањето на правото на глас на членовите кои ги претставуваат.

(5) По исклучок од став (2) на овој член, со статутот на организацијата за колективно управување може да се определи надлежностите на собранието на членови од став (7) на овој член, да се остваруваат преку избрани претставници на членовите на организацијата во собранието на членови, при што на секој член на организацијата му се гарантира правото на предлагање и избор на претставник. Составот и бројот на претставниците во собранието на членови треба да обезбеди соодветна застапеност на одделните видови односно категории на носители на права и соодветна репрезентативност во однос на вкупниот број на членови на организацијата.

(6) Во случајот од став (5) на овој член, бројот на избраните претставници во собранието на членови не може да биде помал од 10 % од вкупниот број на членови на организацијата.

(7) Собранието на членови ги врши следниве работи:

1) го донесува статутот, како и неговите измени и дополнувања;

2) го донесува актот за определувањето на висината на надоместоците за користење (тарифата);

3) ги донесува правилата за распределбата на надоместоците што им припаѓаат на носителите ;

4) го донесува актот за распределба на надоместоците;

5) ги усвојува годишниот извештај за транспарентност, како и посебниот извештај за издвојувања од членот 158-s став (4) од овој закон;

6) одлучува за ангажирање на овластени ревизори;

7) ги донесува правилата за користењето на нераспределените надоместоци и одлучува за користење на нераспределените надоместоци за културни, образовни и други општествено корисни цели;

8) го утврдува соодносот на средствата наменети за покривање на вкупните трошоци за работа на организацијата од членот 155 на овој закон сразмерно на реалните трошоци;

9) ги донесува финансиските планови;

Autorizimi vlen vetëm për një seancë të kuvendit të anëtarëve, ku i autorizuari ka të njëjtat të drejta që i ka anëtari që e ka autorizuar dhe është i obliguar të merr pjesë dhe të voton në kuvendin e anëtarëve në pajtim me udhëzimet e përmbajtura në autorizim. Me statut mund në mënyrë më të përafërt të rregullohen kufizimet në lidhje me autorizimet të autorizuesve dhe me ushtrimin e të drejtës së votës të anëtarit të cilët i përfaqësojnë.

(5) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, me statutin e organizatës për menaxhim kolektiv mund të përcaktohen kompetencat e kuvendit të anëtarëve nga paragrafi (7) i këtij neni, të ushtrohen përmes përfaqësuesve të zgjedhur të anëtarëve të organizatës në kuvendin e anëtarëve, ku secilit anëtar të organizatës i garantohet e drejta për të propozuar dhe zgjedhur një përfaqësues. Përbërja dhe numri i përfaqësuesve në kuvendin e anëtarëve duhet të sigurojë përfaqësim adekuat të llojeve ose kategorive individuale të bartësve të të drejtave dhe përfaqësim adekuat në raport me numrin e përgjithshëm të anëtarëve të organizatës.

(6) Në rastin nga paragrafi (5) i këtij neni, numri i përfaqësuesve të zgjedhur në kuvendin e anëtarëve nuk mund të jetë më i vogël se 10% nga numri i përgjithshëm i anëtarëve të organizatës.

(7) Kuvendi i anëtarëve i kryen punët në vijim:

1) miraton statutin, si dhe ndryshimet dhe plotësimet e tij;

2) miraton aktin për përcaktimin e lartësisë së kompensimeve për përdorim (tarifa);

3) miraton rregullat për shpërndarjen e kompensimeve që u takojnë bartësve ;

4) miraton aktin për shpërndarjen e kompensimeve;

5) miraton raportin vjetor për transparencë, si dhe raportin e veçantë për ndarjet nga neni 158-s paragrafi (4) i këtij ligji;

6) vendos për angazhimin e revizorëve të autorizuar;

7) miraton rregullat për shfrytëzimin e kompensimeve të pashpërndara dhe vendos për shfrytëzimin e kompensimeve të pashpërndara për qëllime kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore;

8) përcakton raportin e mjeteve të dedikuara për mbulimin e shpenzimeve të përgjithshme të punës së organizatës nga neni 155 i këtij ligji në raport me shpenzimet reale;

9) miraton planet financiare;

10) одлучува за престанок на организацијата;

11) дава дозвола за спојувања и здружувања со други субјекти, за статусни промени, за основање подружници, за преземање на други субјекти и за стекнување удели или акции во други субјекти;

12) ги избира и ги разрешува членовите во другите органи на организацијата;

13) го избира и го разрешува управниот орган на организацијата;

14) ги донесува правилата за вложување на приходите од права и на приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права;

15) одлучува за издвојувањата од приходите од права и од приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права;

16) ги донесува правилата за управување со ризикот од вложувањето на приходите од права;

17) дава дозвола за стекнување, отуѓување и оптоварување недвижности во сопственост на организацијата;

18) дава дозвола за земање кредити или заеми, за давање кредити или заеми, како и за обезбедување кредити или заеми;

19) одлучува за други прашања што се од суштествено значење за управување со правата согласно овој закон и статутот и

20) врши други работи утврдени со овој закон.

(8) Собранието на членови се свикува најмалку двапати годишно. Друг орган на организацијата може да присуствува на седница на собранието на членови без право на глас.

(9) Собранието на членови се свикува и се води на начин определен во статутот на организацијата.

(10) Собранието на членови се свикува и по барање на управниот орган на организацијата, по барање на надзорниот одбор, како и по барање на најмалку 10% од вкупниот број на членовите на организацијата.

(11) Организацијата е должна да им дозволи на своите членови правата да ги остваруваат преку користење на електронски средства за комуникација или на друг начин пропишан со статут на организацијата.

10) vendos për ndërprerjen e organizatës;

11) jep leje për bashkim dhe binjakëzim me subjekte të tjera, për ndryshim statusor, për themelimin e filialeve, për ndërmarrjen e subjektet tjera dhe për përvetësimin e hiseve ose aksioneve në subjekte të tjera;

12) zgjedh dhe shkarkon anëtarët në organet e tjera të organizatës;

13) zgjedh dhe shkarkon organin drejtues të organizatës;

14) miraton rregullat për investimin e të hyrave nga të drejtat dhe të hyrave nga investimi i të hyrave nga të drejtat;

15) vendos për ndarjet nga të hyrat nga të drejtat dhe nga të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat;

16) miraton rregullat për menaxhimin me rrezikun nga investimet e të hyrave nga të drejtat;

17) jep leje për përvetësim, tjetërsimin dhe ngarkim të patundshmërive në pronësi të organizatës;

18) jep leje për marrjen e kredive ose huave, për dhënien e kredive ose huave, si dhe për sigurimin e kredive ose huave;

19) vendos për çështje të tjera që janë thelbësore për menaxhimin e të drejtave në pajtim me këtë ligj dhe me statut; dhe

20) kryen punë të tjera të përcaktuara me këtë ligj.

(8) Kuvendi i anëtarëve thirret së paku dy herë në vit. Organ tjetër i organizatës mund të marrë pjesë në seancën e kuvendit të anëtarëve pa të drejtë vote.

(9) Kuvendi i anëtarëve thirret dhe udhëhiqet në mënyrë të përcaktuar me statutin e organizatës.

(10) Kuvendi i anëtarëve thirret me kërkesë të organit drejtues të organizatës, me kërkesë të bordit mbikëqyrës, si dhe me kërkesë të së paku 10% të numrit të përgjithshëm të anëtarëve të organizatës.

(11) Organizata është e detyruar t'u mundësojë anëtarëve të saj t'i ushtrojnë të drejtat e tyre përmes përdorimit të mjeteve të komunikimit elektronik ose në mënyrë tjetër të përcaktuar me statutin e organizatës.

Надзорен одбор
Член 142

(1) Заради континуирано следење на вршењето на надлежностите и работата на организацијата од страна на управниот орган, надзорната функција на организацијата се врши преку надзорен одбор.

(2) Во надзорниот одбор на правичен и сразмерен начин мораат да бидат застапени сите видови и категории членови на организацијата.

(3) Секој член на надзорниот одбор е должен еднаш годишно до собранието на членови да достави поединечна изјава, која што содржи податоци за:

1) секоја корист што ја има од организацијата;

2) сите надоместоци примени од организацијата по било кој основ во претходната финансиска година, непарични и други облици на повластувања;

3) сите надоместоци што како носител ги примил од организацијата во претходната финансиска година и

4) изјава за секој постоечки или можен судир меѓу неговите лични интереси и интересите на организацијата или меѓу било кои обврски спрема организацијата и било кои должности спрема било кои други субјекти.

(4) Надзорниот одбор се состанува најмалку четири пати годишно и ги врши следните работи:

1) следење на работата на управниот орган,

2) следење на спроведувањето на одлуките на собранието на членовите, а особено на правилата од членот 141 став (7) точки 3), 7), 14) и 16) од овој закон.

(5) Надзорниот одбор за вршењето на своите работи доставува извештај до собранието на членови најмалку еднаш годишно.

(6) Надзорниот одбор е одговорен за штетата причинета на организацијата и на нејзините членови според општите правила за одговорност за штета.

(7) Остварувањето на надзорната функција на организацијата, спречувањето на судирот на интереси, начинот на именување и разрешување на членовите на надзорниот одбор, како и неговиот избор и бројот на негови членови, поблиску се уредуваат со статутот.

Управен орган
Член 143

(1) Управниот орган на организацијата е орган или лице, што се утврдува со статутот на

Bordi mbikëqyrës
Neni 142

(1) Me qëllim të monitorimit të vazhdueshëm të kryerjes së kompetencave dhe punës së organizatës nga organi drejtues, funksionin mbikëqyrës të organizatës kryhet përmes bordit mbikëqyrës.

(2) Të gjitha llojet dhe kategoritë e anëtarëve të organizatës duhet të përfaqësohen në bordin mbikëqyrës në mënyrë të drejtë dhe proporcionale.

(3) Çdo anëtar i bordit mbikëqyrës është i obliguar që një herë në vit t'i paraqesë kuvendit të anëtarëve deklaratë individuale, e cila përmban të dhëna për:

1) çdo përfitim që ka nga organizata;

2) të gjitha kompensimet e marra për çfarëdo qoftë baze nga organizata në vitin e kaluar financiar, përfitime jomonetare dhe forma të tjera të autorizimeve;

3) të gjitha kompensimet që si bartës i ka pranuar nga organizata në vitin e kaluar financiar;

4) deklaratë për çdo konflikt ekzistues ose të mundshëm midis interesave të tij personale dhe interesave të organizatës ose midis ndonjë detyrimi kundrejt organizatës dhe çfarëdo qoftë detyrimi ndaj ndonjë subjekt tjetër.

(4) Bordi mbikëqyrës mblidhet së paku katër herë në vit dhe kryen këto punë:

1) monitorimin e punës së organit drejtues,

2) monitorimin e zbatimit të vendimeve të Kuvendit të anëtarëve, e veçanërisht të rregullave nga neni 141 paragrafi (7) pikat 3), 7), 14) dhe 16) të këtij ligji.

(5) Bordi mbikëqyrës së paku një herë në vit i paraqet Kuvendit të anëtarëve raport për punën e tij.

(6) Bordi mbikëqyrës përgjigjet për dëmin e shkaktuar organizatës dhe anëtarëve të saj sipas rregullave të përgjithshme për përgjegjësinë për dëmin.

(7) Realizimi i funksionit mbikëqyrës të organizatës, parandalimi i konfliktit të interesave, mënyra e emërimit dhe shkarkimit të anëtarëve të organit mbikëqyrës, si dhe zgjedhja e tij dhe numri i anëtarëve të tij, në mënyrë të përafërt rregullohen me statut.

Organi drejtues
Neni 143

(1) Organi drejtues i organizatës është organ

организацијата

(2) Управниот орган на организацијата го избира и разрешува собранието на членови, на начин пропишан со статут. Собранието на членови одлучува и за надоместоците на управниот орган за неговата работа, како и за други прашања поврзани со начинот на неговата работа.

(3) Управниот орган на организацијата својата работа ја врши на разумен и совесен начин, согласно позитивните законски прописи.

(4) Организацијата е должна во своето работење да воведи и применува постапки за спречување на судир на интереси во работата на управниот орган, како и да го утврди и идентификува секој постоечки или можен судир на интереси и со истиот да управува во согласност со закон.

(5) Управниот орган е должен до собранието на членови, еднаш годишно да достави, поединечна/и писмена/и изјава/и, што содржи податоци за:

1) секоја корист што ја има од организацијата;

2) сите надоместоци примени по било кој основ од организацијата во претходната финансиска година;

3) сите надоместоци што како носител ги примил од организацијата во претходната финансиска година; и

4) изјава за секој постоечки или можен судир помеѓу неговите лични интереси и интересите на организацијата или помеѓу било кои обврски спрема организацијата и било кои должности спрема било кои трети лица.

(6) Управниот орган е одговорен за штетата причинета на организацијата и на нејзините членови според општите правила за одговорност за штета.

(7) Работата, составот и одговорноста на управниот орган, спречувањето на судирот на интереси, начинот на именување и разрешување на членот/членовите на управниот орган, како и неговиот избор и бројот на негови членови, поблиску се уредуваат со статутот.

ОДДЕЛ 3. Односи со корисниците

Дозвола за користење

Член 144

(1) Корисникот е должен, пред почетокот на користење на авторските дела односно предметите на сродни права (во натамошниот текст: предметите на заштита), до соодветната организација да поднесе барање во писмена форма за давање дозвола за користење на определен предмет на заштита од репертоарот на

ose person, i cili përcaktohet me statutin e organizatës

(2) Organi drejtues i organizatës e zgjedh dhe e shkarkon kuvendin e anëtarëve, në mënyrë të përcaktuar me statut. Kuvendi i anëtarëve vendos edhe për kompensimin e organit drejtues për punën e tij, si dhe për çështje të tjera që kanë të bëjnë me mënyrën e punës së tij.

(3) Organi drejtues i organizatës i kryen punën e veta në mënyrë të arsyeshme dhe të ndërgjegjshme, në pajtim me dispozitat ligjore pozitive.

(4) Organizata është e obliguar që në punën e tij të fut dhe zbaton procedura për parandalimin e konfliktit të inversit në punën e organit drejtues, si dhe të konstatojë dhe identifikojë çdo konflikt ekzistues ose të mundshëm të interesave dhe ta menaxhojë atë në pajtim me ligj.

(5) Organi drejtues është i obliguar që një herë në vit t'i paraqesë kuvendit të anëtarëve deklaratë individuale dhe me shkrim, e cila përmban të dhëna për:

1) çdo përfitim që ka nga organizata;

2) të gjitha kompensimet e marra për çfarëdo qoftë baze nga organizata në vitin e kaluar financiar;

2) të gjitha kompensimet që si bartës i ka pranuar nga organizata në vitin e kaluar financiar;

4) deklaratë për çdo konflikt ekzistues ose të mundshëm midis interesave të tij personale dhe interesave të organizatës ose midis ndonjë detyrimi kundrejt organizatës dhe çfarëdo qoftë detyrimi ndaj palëve të treta.

(6) Organi drejtues përgjigjet për dëmin e shkaktuar organizatës dhe anëtarëve të saj sipas rregullave të përgjithshme për përgjegjësinë për dëmin.

(7) Puna, përbërja dhe përgjegjësia e organit drejtues, parandalimi i konfliktit të interesave, mënyra e emërimit dhe shkarkimit të anëtarit/anëtarëve të organit drejtues, si dhe zgjedhja e tij dhe numri i anëtarëve të tij, në mënyrë të përafërt rregullohen me statut.

SEKSIONI 3. Marrëdhëniet me shfrytëzuesit

Leja për përdorim

Neni 144

(1) Përdoruesi është i detyruar që para fillimit të përdorimit të veprave të së drejtës autoriale, përkatësisht të lëndëve të të drejtave të përafërta (në tekstin e mëtejme: lëndët e mbrojtjes), t'i paraqesë kërkesë me shkrim organizatës përkatëse për dhënien e lejes për shfrytëzimin e lëndëve të caktuar

организацијата, во кое што се содржани начинот, времето, местото и останатите соодветни околности за користењето. Не е потребна дозвола за користење на предметите на заштита во случај на задолжително колективно управување со правата од член 133 став (3) од овој закон.

(2) Организацијата е должна без одлагање и во писмена форма да одговори на барањето на корисникот за давање дозвола за користење на предметите на заштита од нејзиниот репертоар и да ги наведе, меѓу другото, потребните податоци релевантни за дозволата за користење, а кои корисникот е должен да ги обезбеди во рок од 15 дена од денот на приемот на одговорот. Организацијата е должна, по добивањето на сите релевантни податоци, на корисникот без одлагање да му даде дозвола за користење или во писмена форма да му достави образложени причини зошто не е во можност да даде дозвола за користење.

(3) Дозволата за користење содржи податоци за видот на правата, условите за користење со оглед на начинот, времето, местото, начинот на известување за користењето врз основа на дозволата, и останатите соодветни околности на користење и висината на надоместокот за користење.

(4) Одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член не се пречка организацијата и корисникот да склучат договор за користење според правилата од овој закон.

(5) Без оглед дали користењето се врши врз основа на дадена дозвола или склучен договор, организацијата и корисниците се должни да преговараат во добра верба и меѓусебно да ги разменуваат сите потребни податоци, вклучувајќи ги и податоците за критериумите на организацијата за определување на висината на надоместоците во тарифата.

(6) Условите за користење на предметите на заштита на организацијата мора да бидат базирани на објективни и недискриминаторски критериуми. Кога се дава дозвола за користење на корисник кој дава нов облик на интернет услуга што била достапна на јавноста помалку од три години, организацијата може да употребува индивидуализирани услови за користење, со што не се засегнува во примената на правилата за заштита на конкуренцијата.

(7) Организацијата е должна на корисниците да им овозможи да комуницираат со организацијата по електронски пат, вклучувајќи ја и комуникацијата поврзана со известувањето за користењето по дадената дозвола.

Обврски на корисниците

тë mbrojtjes nga repertori i organizatës, i cili përmban mënyrën, kohën, vendin dhe rrethanat e tjera të përshtatshme të përdorimit. Nuk është e nevojshme leje për shfrytëzimin e lëndëve të mbrojtjes në rast të menaxhimit të detyrueshëm kolektiv të të drejtave nga neni 133 paragrafi (3) i këtij ligji.

(2) Organizata është e detyruar që pa prolongim dhe me shkrim t'i përgjigjet kërkesës së përdoruesit për dhënien e lejes për përdorimin e lëndëve të mbrojtjes nga repertori i saj dhe ndër të tjera, të shënojë të dhënat e nevojshme për lejen e përdorimit, ndërsa të cilat përdoruesi është i detyruar t'i sigurojë ato brenda 15 ditëve nga data e pranimit të përgjigjes. Organizata është e detyruar, pasi marrjes së të gjitha të dhënave relevante, përdoruesit pa prolongim t'i jap leje për përdorim ose në shkrim t'i dorëzojë arsyetim për shkaqet se përse nuk është në gjendje të jep leje për përdorim.

(3) Leja për shfrytëzim përmban të dhëna për llojin e të drejtave, kushtet e shfrytëzimit duke marrë parasysh mënyrën, kohën, vendin, mënyrën e njoftimit për përdorim në bazë të lejes dhe rrethanat tjera të përshtatshme të përdorimit dhe lartësinë e kompensimit për përdorim.

(4) Dispozitat nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni nuk e pengojnë organizatën dhe shfrytëzuesin që të lidhin kontratë për shfrytëzim sipas rregullave të këtij ligji.

(5) Pavarësisht nëse përdorimi bëhet në bazë të një leje të caktuar ose të kontratës së lidhur, organizata dhe përdoruesit janë të detyruar të negociojnë në mirëbesim dhe të shkëmbejnë të gjitha të dhënat e nevojshme, duke përfshirë të dhënat për kriteret e organizatës për përcaktimin e lartësisë së kompensimit të tarifës.

(6) Kushtet për shfrytëzimin e lëndëve të mbrojtjes së organizatës duhet të bazohen në kritere objektive dhe jodiskriminuese. Kur jepet leje për përdorim të shfrytëzuesit që ofron një formë të re të shërbimit të internetit që ka qenë në dispozicion të publikut për më pak se tre vjet, organizata mund të përdorë kushte të individualizuara të përdorimit, e cila nuk e cenon zbatimin e rregullave të konkurrencës.

(7) Organizata është e obliguar që shfrytëzuesve t'u mundësojë komunikimin elektronik me organizatën, duke përfshirë edhe komunikimin lidhur me njoftimin për shfrytëzim pas dhënies së lejes.

Detyrimet e përdoruesve

Член 145

(1) Корисниците на предметите на заштита од репертоарот на организацијата се должни, во рок и во облик определени со овој закон, со договор или со општ акт на организацијата, да ги доставуваат на организацијата податоците за користењето со кои што располагаат, а се потребни за прибирањето на приходите од права и распределбата на надоместоците.

(2) Корисникот во случаите од член 147 став (2) точките 1), 4) и 5) од овој закон, е должен, во рок не подолг од 15 дена од денот на користењето, да достави до организацијата целосни податоци за користените предмети на заштита, како и за местото и времето на нивното користење. Корисникот во случаите од член 137 точките 1, 3, 4, 5 и 8 од овој закон, е должен најдоцна 15 дена пред денот на користењето на предметите на заштита, да ја извести организацијата и да побара дозвола за користење, а во нареден рок, не подолг од 15 дена од денот на користењето, да и достави на организацијата целосни податоци за користените предмети на заштита, за местото и времето на користењето и да изврши исплата на надоместоците за користењето.

(3) Продавачот, галеристот, организаторот на јавната продажба, уметничката галерија или друг субјект или посредник кој врши продажба на авторските дела од членовите 42 и 44 став (1) од овој закон, е должен во рок од 30 дена од денот на продажбата, да достави на организацијата податоци за отуѓените дела, за сопственикот и посредникот, за договорите за продажба, за потврдите за оригиналноста на делата и за продажната цена.

(4) Произведувачите и увозниците на апарати за тонско и визуелно снимање, на апарати за фотокопирање, на неснимени носачи на тон и на тон и слика, како и лицата кои вршат услуги на фотокопирање, се должни, на барање на организацијата, да доставуваат податоци за видот и бројот на продадените или увезените апарати и неснимени носачи на тон и на тон и слика, како и податоци за направените фотокопии во текот на претходниот месец.

(5) Радио-телевизиските организации се должни да доставуваат на организацијата месечни прегледи на емитираните предмети на заштита.

(6) Корисниците од ставовите (2) и (6) на овој член, имаат обврска за доставување на соодветните податоци само доколку надоместоците што се должни да ги плаќаат се определени според основите од членот 147 став (2) од овој закон.

(7) Радио-телевизиските организации, може

Нени 145

(1) Shfrytëzuesit e lëndëve të mbrojtjes nga repertori i organizatës janë të detyruar që në afatin dhe në formën e përcaktuar me këtë ligj, me marrëveshje ose me akt të përgjithshëm të organizatës, t'ia dorëzojnë organizatës të dhënat për përdorim me të cilat disponon, ndërsa janë të nevojshme për grumbullimin e të hyrave nga të drejtat dhe shpërndarja e kompensimeve.

(2) Përdoruesi në rastet nga neni 147 paragrafi (2) pika 1), 4) dhe 5) të këtij ligji, është i obliguar që në afat jo më të gjatë se 15 ditë nga dita e përdorimit, të dorëzojë deri tek organizata të dhëna të plota për lëndën e përdorura të mbrojtjes, si dhe vendin dhe kohën e përdorimit të tyre. Përdoruesi në rastet nga neni 137 pikat 1, 3, 4, 5 dhe 8 të këtij ligji, është i detyruar më së voni 15 ditë para ditës së përdorimit të lëndëve të mbrojtjes, të njoftojë organizatën dhe të kërkojë leje për përdorim, ndërsa në afatin pasardhës, jo më shumë se 15 ditë nga dita e përdorimit, të dorëzojë në organizatë të dhëna të plota për lëndët e mbrojtjes të përdorura, për vendin dhe kohën e përdorimit dhe të paguajë kompensimin e përdorimit.

(3) Shitësi, galeriani, organizatori i shitjes publike, galeria e arteve ose subjekti tjetër ose ndërmjetësi që shet veprat e autorit nga nenet 42 dhe 44 paragrafi (1) të këtij ligji, është i detyruar në afat prej 30 ditësh nga dita e shitjes, të dorëzojë organizatës të dhëna për veprat e tjetërsuara, për pronarin dhe ndërmjetësuesin, kontratat e shitjes, certifikatat e origjinalitetit të veprave dhe çmimin e shitjes.

(4) Prodhuesit dhe importuesit e aparateve për regjistrimin e zërit dhe vizuel, aparatet fotokopjuesve, bartësve të tonit dhe të tonit dhe fotografive të paregjistruara, si dhe personat që kryejnë shërbime të fotokopjimit, janë të obliguar me kërkesë të organizatës, të dorëzojnë të dhëna për llojin dhe numrin e aparateve të shitura ose të importuara dhe bartës të paregjistruar të tonit, tonit dhe fotografisë, si dhe të dhëna për fotokopjet e bëra gjatë muajit të kaluar.

(5) Organizatat radiotelevizive janë të obliguara t'ia dorëzojnë organizatës kontrolle mujore të emitimeve të lëndëve të mbrojtjes.

(6) Përdoruesit nga paragrafët (2) dhe (6) të këtij neni janë të obliguar t'ia dorëzojnë të dhënat përkatëse vetëm nëse kompensimet të cilat janë të obliguar t'ia paguajnë përcaktohen sipas arsyeve nga

да се договорот со организацијата прегледите за емитувани предмети на заштита да се евидентираат преку систем за електронска евиденција на емитуваните предмети на заштита што се инсталира кај радио-телевизиските организации и кај организацијата.

(8) Корисникот е должен без одлагање да ја извести организацијата за секоја промена на околностите за користење или за неговото престанување со работа, заради измени на условите на дозволата, односно заради повлекување на дозволата.

(9) Во случаи кога, организацијата не е известена, не се доставени потребните податоци, не се доставени целосни податоци или не е добиена дозвола, а користењето на предметите на заштита се врши врз основа на дадена дозвола, на барање на организацијата, надлежниот суд определува времена мерка за забрана за користењето.

(10) Доколку повеќе корисници заеднички користат предмет на заштита, ако поинаку не е договорено, тие за обврските кон организацијата одговараат солидарно.

(11) По исклучок од ставот (11) на овој член, правно или физичко лице кое ќе овозможи користење на својот простор на друго лице, кое во тој простор ќе користи предмети на заштита, другото лице е должно е да обезбеди дозвола за користење предмети на заштита.

Контрола на користењето

Член 146

(1) Организацијата има право да врши надзор и да го контролира користењето на предметите на заштита. Ова право не може да се исклучи со договор или дозвола.

(2) Корисниците на предметите на заштита се должни до организацијата да доставуваат податоци за користењето, како и да овозможат увид во нивната документација.

(3) Во вршењето на надзорот и контролата од ставовите (1) и (2) на овој член, на образложено писмено барање на организацијата, надлежните државни органи, органите на локалната самоуправа, јавните претпријатија, јавните установи, регулаторните тела и организациите и субјектите кои вршат јавни овластувања согласно со закон, се должни да даваат податоци и информации од значење за работата на организацијата.

ОДДЕЛ 4. Услови и надоместоци за користење

Пододдел 1. Општи одредби

neni 147 paragrafi (2) të këtij ligji.

(7) Organizatat radiotelevizive mund të dakordohen me organizatën që kontrollet për lëndët e emituara të mbrojtjes të regjistrohen përmes sistemit për regjistrim elektronik të lëndëve emituese të mbrojtjes që instalohet në organizatat radiotelevizive dhe në organizatë.

(8) Përdoruesi është i obliguar që pa prolongim ta njoftojë organizatën për çdo ndryshim të rrethanave për përdorim ose për ndërprerjen e punës së saj, për shkak të ndryshimeve në kushtet e lejes, përkatësisht për shkak të tërheqjes së lejes.

(9) Në rastet kur organizata nuk është njoftuar, nuk janë dorëzuar të dhënat e nevojshme, nuk janë dorëzuar të dhëna të plota ose nuk është marrë leje, ndërsa përdorimi i lëndëve të mbrojtjes kryhet në bazë të lejes së dhënë, në kërkesë të organizatës, gjykata kompetente përcakton masë të përkohshme për ndalim të përdorimit.

(10) Nëse disa përdorues bashkërisht përdorin lëndën e mbrojtjes, përveç nëse ndryshe nuk është dakorduar, ata për detyrimet ndaj organizatës a përgjigjen solidarisht.

(11) Me përjashtim nga paragrafi (11) i këtij neni, personi juridik ose fizik i cili do t'ia mundësojë shfrytëzimin e hapësirës së tij personit tjetër, i cili në atë hapësirë do të përdor lëndë të mbrojtjes, personi tjetër është i obliguar që të sigurojë leje për përdorimin e lëndëve të mbrojtjes.

Kontrolli i përdorimit

Neni 146

(1) Organizata ka të drejtë të kryej mbikëqyrje dhe të kontrollojë përdorimin e lëndëve të mbrojtjes. Kjo e drejtë nuk mund të përjashtohet me marrëveshje ose leje.

(2) Shfrytëzuesit e lëndëve të mbrojtjes janë të detyruar t'i dorëzojnë organizatës të dhëna për shfrytëzimin, si dhe të mundësojnë këqyrje në dokumentacionin e tyre.

(3) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes dhe kontrollit nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, me kërkesë të arsyetuar me shkrim të organizatës, organeve shtetërore kompetente, organeve të vetëqeverisjes lokale, ndërmarrjeve publike, institucioneve publike, trupat rregullatore, organizatat dhe subjektet që ushtrojnë autorizime publike në përputhje me ligjin, janë të detyruara të ofrojnë të dhëna dhe informacione relevante për punën e organizatës.

SEKSIONI 4. Kushtet dhe kompensimet për përdorim

Nënndarja 1. I. Dispozitat e përgjithshme

Основи за определување надоместоците

Член 147

(1) Носителите имаат право на соодветен надоместок за користењето на нивните права.

(2) Определувањето на надоместоците за користење на предметите на заштита се врши особено врз следниве основи:

1) кога користењето на предметите на заштита е нужно за вршење на дејноста на корисникот, односно приходот во дејноста зависи од нивно користење (јавно изведување на предмети на заштита, без разлика на намената и на просторот во кој што се изведуваат, како концертна, изведувачка, танцова дејност и слично, како и други видови на користење, како што е ставањето на располагање на јавноста на барање и слично), надоместокот за користење се определува, по правило, во процент од приходот кој што корисникот го остварува со користењето на предметите на заштита;

2) кога користењето на предметите на заштита е нужно за вршење на дејноста на корисникот, односно приходот во дејноста зависи од нивно користење, а не е можно одделно утврдување на посебниот приход остварен од користењето, како што е случајот на радиодифузно емитување, надоместокот за користење се определува во процентот од приходот што ги опфаќа средствата од претплата, рекламите, спонзорствата, дотациите и приходите од промет на програми. Како приход не се сметаат кредити и каматите на кредити;

3) кога користењето на предметот на заштита се врши од страна на субјекти кои вршат реемитување на програмски сервиси, надоместокот за користење, по правило, се определува според бројот на претплатниците, како и од бројот на програмските канали;

4) кога со јавното користење на предметите на заштита не се остварува приход, какви што се случаите на користење во приредби, манифестации и слично, надоместокот се определува во процент од трошоците потребни за користење на предметите на заштита, како што се надоместоците на изведувачите, трошоците за користење на просторот и другите соодветни трошоци и

5) кога користењето на предметите на заштита не е нужно за вршење на дејноста на корисникот, меѓутоа придонесува кон зголемување на пријатноста на потрошувачите на нивните услуги (сместувачки капацитети, хотели, изложбени простори, угостителски објекти, превозни средства и други слични дејности), надоместокот се

Бaza për përcaktimin e kompensimeve

Neni 147

(1) Bartësi kanë të drejtë në kompensim adekuat për shfrytëzimin e të drejtave të tyre.

(2) Përcaktimi i kompensimit për shfrytëzimin e lëndëve të mbrojtjes bëhet veçanërisht mbi këtë bazë:

1) kur përdorimi i lëndëve të mbrojtjes është i nevojshëm për kryerjen e veprimtarisë së shfrytëzuesit, gjegjësisht të hyrat në veprimtari varen nga përdorimi i tyre (realizimi publik i lëndëve të mbrojtjes, pavarësisht nga qëllimi dhe hapësira në të cilën realizohen; si koncert, performancë, aktivitet kërcimi e të ngjashme, si dhe lloje të tjera përdorimi, si vënia në dispozicion të publikut sipas kërkesës, e të ngjashme), kompensimi i përdorimit përcaktohet, si rregull, në përqindje të të hyrave që përdoruesi e realizon duke përdorur lëndën e mbrojtjes;

2) kur përdorimi i lëndëve të mbrojtjes është i nevojshëm për kryerjen e veprimtarisë së shfrytëzuesit, gjegjësisht të hyrat në veprimtari varen nga përdorimi i tyre dhe nuk mund të përcaktohet veçmas të hyrat e veçanta të realizuara nga përdorimi, sip është rasti me transmetimin radiodifuziv, kompensimi për përdorim përcaktohet në përqindje të të hyrave që i përfshinë mjetet e abonimit, reklamat, sponsorizimet, dotacionet dhe të hyrat nga shitjet e programeve. Si të hyra nuk konsiderohen kreditet dhe interesat e krediteve;

3) kur përdorimi i lëndëve të mbrojtjes kryhet nga ana subjekte që ritransmetojnë shërbime programore, kompensimi për përdorim, si rregull, përcaktohet sipas numrit të abonuesve, si dhe numrit të kanaleve programore;

4) kur me përdorim publik të lëndëve të mbrojtjes nuk sjellin të hyra, siç është rastet e përdorimit në ngjarje, manifestime e të ngjashme, kompensimi përcaktohet në përqindje të shpenzimeve të nevojshme për përdorim të lëndës mbrojtëse, siç janë kompensimeve e performuesve, shpenzimet për përdorimin e hapësirës dhe shpenzimet tjera përkatëse dhe

5) kur përdorimi i lëndëve të mbrojtjes nuk është i domosdoshëm për kryerjen e veprimtarisë së përdoruesit, megjithatë kontribuon në rritjen e komoditetit të konsumatorëve të shërbimeve të tyre (ambientet akomoduese, hotelet, hapësirat ekspozuese, objektet hotelierike, mjetet e transportit dhe aktivitete të tjera të ngjashme), kompensimi

определува во паушални износи и тоа за постојаните и за повремениите користења на предметите на заштита.

(3) При определувањето на надоместоците според основите од ставот (2) на овој член во облик на процент, по правило се определува и најнискиот номинален (апсолутен) износ на надоместокот.

Критериуми за определување на висината на надоместоците Член 148

(1) При определување на висината на надоместоците, по правило, се поаѓа од економската вредност на користењето на предметите на заштита и трошоците за колективно управување на организацијата, имајќи ги особено предвид следните критериуми:

- 1) правата, видовите и обемот на нивно користење;
- 2) природата и карактерот на користењето;
- 3) обемот на репертоарот;
- 4) споредбените показатели со странски организации за колективно управување со слични земји;
- 5) бројноста на потенцијалните корисници;
- 6) категоријата и големината на просторот во кој се користат предметите на заштита;
- 7) времетраењето и бројот на користењата;
- 8) кај радиодифузното емитување, структурата, природата и форматот на програмата согласно со издадената дозвола за вршење радиодифузна дејност;
- 9) религиозните, културните, образовните и другите општествени интереси на корисниците и
- 10) интересите на младите и на лицата со попреченост.

(2) Организацијата е должна да ги направи достапни за јавноста критериумите од кои што се води при определувањето на висината на надоместоците.

Начини на определување на условите и надоместоците за користење Член 149

(1) Условите на користење и висината на надоместоците за користење, по правило, се определуваат со општ договор меѓу организацијата и здруженијата на одделни категории корисници, односно нивните комори кои го претставуваат мнозинството корисници (во натамошниот текст: општ договор).

(2) Доколку не е склучен општ договор и сè до неговото склучување, условите на користење и

пërcaktohet në shumë paushalle edhe atë për përdorimet e përhershme dhe të përkohshme të lëndëve të mbrojtjes.

(3) Gjatë përcaktimit të kompensimeve sipas bazave nga paragrafi (2) i këtij neni në formë përqindjeje, si rregull, përcaktohet shuma nominale (absolute) më e ulët e kompensimit.

Kriteret për përcaktimin e lartësisë së kompensimeve Neni 148

(1) Gjatë përcaktimit të lartësisë së kompensimeve, si rregull, merret parasysh vlera ekonomike e përdorimit të lëndëve mbrojtëse dhe shpenzimet për menaxhimin kolektiv të organizatës, duke pasur parasysh në veçanti këto kritere:

- 1) të drejtat, llojet dhe vëllimi i përdorimit të tyre;
- 2) natyrën dhe karakterin e përdorimit;
- 3) vëllimin e repertorit;
- 4) treguesi krahasues me organizatat e huaja për menaxhim kolektiv me vende të ngjashme;
- 5) numrin e përdoruesve të potencial;
- 6) kategorinë dhe madhësinë e hapësirës në të cilën përdoren lëndët e mbrojtjes;
- 7) kohëzgjatjen dhe numrin e përdorimeve;
- 8) te transmetimet radiodifuze, strukturën, natyrën dhe formatin e programit në përputhje me lejen e lëshuar për kryerjen e veprimtarisë radiodifuzive;
- 9) interesat fetare, kulturore, arsimore dhe të tjera shoqërore të përdoruesve dhe
- 10) interesat e të rinjve dhe personave me aftësi të kufizuara.

(2) Organizata është e detyruar t'i vë në dispozicion të publikut kriteret mbi bazë të cilës mbahet llogari gjatë përcaktimit të lartësisë së kompensimeve.

Mënyrat e përcaktimit të kushteve dhe kompensimeve për përdorim Neni 149

(1) Kushtet e përdorimit dhe lartësia e kompensimeve për shfrytëzim, si rregull, përcaktohen me marrëveshje të përgjithshme ndërmjet organizatës dhe shoqatave të kategorive të caktuara të përdoruesve, përkatësisht odave të tyre që përfaqësojnë shumicën e përdoruesve (në tekstin e mëtejshëm: marrëveshje e përgjithshme).

(2) Nëse marrëveshja e përgjithshme nuk

висината на надоместоците се определуваат со поединечен договор меѓу организацијата и корисникот (во натамошниот текст: поединечен договор).

(3) Доколку не се склучени ниту општ, ниту поединечен договор, условите на користење и висината на надоместоците за користење се определуваат со општ акт на организацијата (во натамошниот текст: тарифа).

(4) Општите договори, посебните договори и тарифата задолжително содржат податоци за условите на користење, висината на надоместоците за користење, рокот и начинот на плаќање на надоместоците, како и околностите поради кои што износот и/или висината на надоместоците се зголемува или намалува.

(5) Договорните страни од ставовите (1) и (2) од овој член не смеат да одбијат преговори за склучување на соодветен договор и истите се должни да ги водат во добра верба, со цел постигнување договор, како и меѓусебно да разменуваат податоци потребни за постигнување договор. Доколку преговорите не завршат со склучување соодветен договор, во рок од 30 дена од нивното започнување, секоја од страните има право да предложи поведување постапка за посредување, согласно одредбите од членот 153 од овој закон.

(6) Со одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, не се засегнува во примената на прописите за заштита на конкуренцијата, односно, за ист вид и обем на користење на авторски дела и предмети на сродни права од страна на субјекти со иста или сродна дејност, не може да се утврдуваат повисоки износи на надоместоци за користење од оние што се утврдени во општиот договор, односно тарифата

(7) Општиот договор се објавува на веб страницата на организацијата и започнува со примена петнаесеттиот ден од денот на неговото објавување. Општиот договор се применува на сите корисници на предметите на заштита од репертоарот на организацијата, без разлика дали учествувале во преговорите за негово склучување.

(8) Со склучување на општи договори или поединечните договори, соодветните тарифни стапки од општиот акт на организацијата не се применуваат на корисниците што ги склучиле договорите.

Тарифа на организацијата за колективно
управување
Член 150

(1) Организацијата е должна пред донесување на тарифата, со објавување јавен

është lidhur deri në lidhjen e saj, kushtet e përdorimit dhe lartësia e kompensimit përcaktohen me marrëveshje individuale ndërmjet organizatës dhe përdoruesit (në tekstin e mëtejme: marrëveshje individuale).

(3) Nëse nuk është lidhur as marrëveshje e përgjithshme dhe as individuale, kushtet e shfrytëzimit dhe lartësia e kompensimit për shfrytëzim përcaktohen me akt të përgjithshëm të organizatës (në tekstin e mëtejme: tarifa).

(4) Marrëveshjet e përgjithshme, marrëveshjet e veçanta dhe tarifa detyrimisht duhet të përmbajnë të dhëna për kushtet e shfrytëzimit, lartësinë e kompensimit për shfrytëzim, afatin dhe mënyrën e pagesës së kompensimit, si dhe rrethanat për të cilat shumata dhe/ose lartësia e kompensimeve rritet ose zvogëlohet.

(5) Palët kontraktuese nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni nuk mund t'i refuzojnë negociatat për lidhjen e marrëveshjes përkatëse dhe njëjtit janë të detyruara t'i zhvillojnë ato në mirëbesim, me qëllim që të arrihet marrëveshje, si dhe shkëmbejnë të dhënat e nevojshme për të arritur një marrëveshje. Nëse negociatat nuk përfundojnë me lidhjen e marrëveshjes përkatëse, brenda 30 ditëve nga fillimi i tyre, secila nga palët ka të drejtë të propozojë inicimin e procedurës së ndërmjetësimit, në përputhje me dispozitat e nenit 153 të këtij ligji.

(6) Dispozitat nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni nuk ndikojnë në zbatimin e rregulloreve për mbrojtjen e konkurrencës, përkatësisht llojin dhe shtrirjen e njëjtë të shfrytëzimit të veprave të autorit dhe lëndëve të të drejtave të përafërta nga ana e subjektet me aktivitet të njëjtë ose të ndërlidhur, nuk mund të përcaktohen shumata më të larta të kompensimeve për përdorim se ato të përcaktuara në marrëveshjen e përgjithshme, përkatësisht tarifën.

(7) Marrëveshja e përgjithshme publikohet në ueb faqen e organizatës dhe fillon të zbatohet në ditën e pesëmbëdhjetë nga dita e publikimit. Marrëveshja e përgjithshme zbatohet për të gjithë përdoruesit e lëndëve të mbrojtjes nga repertori i organizatës, pavarësisht nëse ata morën pjesë në negociatat për lidhjen e saj.

(8) Me lidhjen e marrëveshjeve të përgjithshme ose marrëveshjeve individuale, norma tarifore përkatëse nga akti i përgjithshëm i organizatës nuk zbatohet për shfrytëzuesit që kanë lidhur marrëveshje.

Tarifa e organizatës për menaxhim kolektiv
Neni 150

(1) Organizata është e obliguar para miratimit

повик, да побара мислења, коментари и предлози од корисниците, од соодветните здруженија на корисници и од нивните комори.

(2) Јавниот повик од ставот (1) од овој член, се објавува во средствата за јавно информирање и на веб страницата на организацијата и трае еден месец од денот на објавувањето. Јавниот повик го содржи текстот на предлог-тарифата, како и начинот на доставување мислења, коментари и предлози.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член за времетраењето на јавниот повик не достават свои мислења, коментари и предлози до организацијата, ќе се смета дека не се противат на предлог-тарифата.

(4) Организацијата е должна внимателно да ги разгледа доставените мислења, коментари и предлози и, по однос на истите, да организира јавна расправа во рок од 15 дена од денот на истекот на јавниот повик. На јавната расправа ќе бидат повикани претставниците на субјектите од ставот (1) на овој член, како и стручни лица за авторското право и сродните права.

(5) Доколку организацијата не ги прифати, целосно или делумно, предлозите од субјектите од ставот (1) на овој член, за време на јавната расправа или во рок од 15 дена од денот на одржувањето на јавната расправа, предлог-тарифата со предлозите од корисниците за кои меѓу организацијата и корисниците не е постигната согласност се доставува до комисијата за посредување во авторското право и сродните права. Комисијата за посредување во авторското право и сродните права во рок од најмногу 60 дена од денот на доставувањето на предлог-тарифата, до организацијата за колективно управување и до корисниците, доставува мислење по предметот на несогласувањето.

(6) Организацијата во рок од 15 дена од денот на доставувањето на мислењето од став (5) на овој член, ја донесува Тарифата и истата ја објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(7) Доколку организацијата ја донесе и објави тарифата во „Службен весник на Република Северна Македонија“ без вградено мислење од став (5) на овој член, корисниците кои се засегнати, имаат право да го оспорат делот од тарифата кој е предмет на несогласување со поведување парнична постапка пред надлежен суд која постапка е итна.

тө тарифēs, me shpalljen e thirrjes publike, të kërkojë mendime, komente dhe propozime nga shfrytëzuesit, nga shoqatat përkatëse të përdoruesve dhe nga odat e tyre.

(2) Thirrja publike nga paragrafi (1) i këtij neni publikohet në mjetet e informimit publik dhe në ueb faqen e organizatës dhe zgjat një muaj nga dita e publikimit. Thirrja publike përmban tekstin e propozim-tarifës, si dhe mënyrën e dorëzimit të mendimeve, komenteve dhe propozimeve.

(3) Nëse subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni gjatë kohëzgjatjes së thirrjes publike nuk dorëzojnë mendimet, komentet dhe propozimet e tyre deri tek organizata, do të konsiderohet se nuk janë kundër propozim-tarifës.

(4) Organizata është e obliguar që me kujdes t'i shqyrtojë mendimet, komentet dhe propozimet e dorëzuara dhe në lidhje me to të organizojë debat publik në afat prej 15 ditësh nga dita e skadimit të thirrjes publike. Në debatin publik do të ftohen përfaqësues të subjekteve nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe ekspertë për të drejtat autoriale dhe të drejtat e përafërta.

(5) Nëse organizata në tërësi ose pjesërisht nuk i pranon propozimet e subjekteve nga paragrafi (1) i këtij neni, gjatë debatit publik ose në afat prej 15 ditësh nga dita e mbajtjes së debatit publike, propozim-tarifa me propozimet e shfrytëzuesve për të cilët nuk është arritur marrëveshje ndërmjet organizatës dhe shfrytëzuesve dorëzohen deri te Komisioni për ndërmjetësim në të drejtat autoriale dhe të drejtat e përafërta. Komisioni për Ndërmjetësimin në të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta, në afat prej më së shumti 60 ditë nga dita e dorëzimit të propozim -tarifës, deri tek organizata për menaxhim kolektiv dhe deri te shfrytëzuesit, dorëzon mendim ndaj çështjes së mospërputhjes.

(6) Organizata në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të mendimit nga paragrafi (5) të këtij neni, do ta miratojë Tarifën dhe do ta publikojë në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

(7) Nëse organizata e miraton dhe e publikon tarifën në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut” pa inkorporimi të mendimit nga paragrafi (5) të këtij neni, shfrytëzuesit e prekur, kanë të drejtë ta kontestojnë pjesën e tarifës e cila është çështje e mospërputhjes me inicimin e kontestit para gjykatës kompetente e cila procedurë është urgjente.

Пододдел 2. Комисија за посредување во авторското право и сродните права

Делокруг на работа на Комисијата за посредување во авторското право и сродните права
Член 151

(1) Се формира Комисија за посредување во авторското право и сродните права (во натамошниот текст: Комисијата), како стручно тело од областа на авторското право и сродните права.

(2) Комисијата, посредува при склучувањето на општите и поединечните договори и дава мислење по Предлог- тарифата, доколку се исполнети условите од членовите 149 став (5) и 150 став (5) од овој закон.

Состав, именување и начин на работа
Член 152

(1) Владата на Република Северна Македонија ги именува и разрешува претседателот и членовите на Комисијата.

(2) Комисијата ја сочинуваат претседател и шест члена, со мандат од четири години.

(3) Претседателот и членовите на Комисијата се именуваат :

- еден член на предлог на Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, кој се именува за претседател;

- два члена на предлог на здруженијата, односно коморите на корисници;

- два члена на предлог на организациите за колективно управување;

- еден член од редот на истакнати, независни и непристрасни стручњаци во областа на авторското право и сродните права со научно звање од областа на интелектуалната сопственост, на предлог на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со работно искуство од најмалку пет години,

- еден член со работно искуство од најмалку пет години, од редот на истакнати, независни и непристрасни стручњаци во областа на заштитата на конкуренцијата и економијата, на предлог на Министерството за економија.

(4) Претседателот и членовите на Комисијата, пред именувањето, даваат писмена изјава дека не постои судир на интереси во врска со нивната работа во комисијата.

(5) Комисијата работи на седници и одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број членови, сметајќи го и претседателот.

(6) Комисијата донесува деловник за работа.

(7) Комисијата може да покани на своите

Нëнсекциони 2. Комисииони пëр Ндëрмжетëсимин нë тë Дрејтат е Аурит дхе тë Дрејтат е Пëрафërта

Фушhëвеприми и Комисиионит пëр Ндëрмжетëсим нë тë Дрејтат е Аурит дхе тë Дрејтат е Пëрафërта
Нени 151

(1) Формовет Комисииони пëр ндëрмжетëсим нë тë дрејтën е аурит дхе тë дрејтат е пëрафërта (нë текстин е мëтејмë: Комисииони), си орган професионал нга лëmia е тë дрејтаве тë аурит дхе тë дрејтаве тë пëрафërта.

(2) Комисииони ндëрмжетëсон гјатë лиджес сë marrëveshjeve тë пëргјитшhme дхе индивидуале дхе jep mendim ndaj Propozim -tarifës, нëсе janë plotësuar kushtet e neneve 149 paragrafi (5) дхе 150 paragrafi (5) тë кëtij ligji.

Пëрбërја, emërimi дхе мëнyра е пунëс
Нени 152

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut emëron дхе shkarkon kryetarin дхе anëtarët e Komisionit.

(2) Komisioni përbëhet nga kryetari дхе gjashtë anëtarë, me mandat katër vjeçar.

(3) Kryetari дхе anëtarët e Komisionit emërohen:

- një anëtar me propozim të Zyrës së Kryeministrit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, i cili emërohet për kryetar;

- dy anëtarë me propozim të shoqatave, përkatësisht odave të shfrytëzuesve;

- dy anëtarë me propozim të organizatave të menaxhimit kolektiv;

- një anëtar nga radhët e ekspertëve të shquar, të pavarur дхе тë paanshëm nga lëmia е тë drejtës së aурит дхе тë drejtave тë пëрафërта me titull shkencor nga lëmia е pronësisë intelektuale, me propozim të Fakultetit Juridik “Justinian i Parë” në Shkup, me përvojë pune së paku pesë vjet,

- një anëtar me përvojë pune së paku pesë vjet, nga radhët e ekspertëve të shquar, të pavarur дхе тë paanshëm në fushën е mbrojtjes së konkurrencës дхе ekonomisë, me propozim të Ministrisë së Ekonomisë.

(4) Kryetari дхе anëtarët e Komisionit para emërimit japin deklaratë me shkrim se nuk ka konflikt interesash për punën е tyre në komision.

(5) Komisioni punon në seanca дхе vendos me shumicë votash nga numri i pëргјитшhëm i anëtarëve, duke llogaritur edhe kryetarin.

(6) Komisioni miraton rregulloren е punës.

(7) Komisioni mund të ftojë në seancat е tij

седници претставници на организациите, корисниците и други стручни лица од областа на авторското право и сродните права, заштитата на конкуренцијата и економијата, кои учествуваат во работата на Комисијата, но без право на глас.

(8) Административните и техничките работи на комисијата ги врши Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија.

(9) На претседателот и на членовите на Комисијата за извршената работа им следува надомест што го утврдува Владата на Република Северна Македонија.

(10) Надоместокот од став (9) на овој член се определува според присуство на одржана седница и учество во работата на седницата на која се расправа за прашањата од членовите 149 став (5) и 150 став (5) од овој закон. Исплатениот годишен надоместок не може да надмине износ од две просечни месечни бруто плати исплатени во претходната година за тековната година.

Постапка за посредување

Член 153

(1) Постапката за посредување се спроведува во случаите од членовите 149 став (5) и 150 став (5) од овој закон.

(2) Комисијата ја започнува постапката за посредување во рок од 15 дена од денот на добивањето на известување дека не е постигнат договор, односно согласност на предлог-тарифата согласно членовите 149 став (5) и 150 став (5) од овој закон. Во случај од член 149 став (5) од овој закон, Комисијата нема да започне со постапката за посредување се додека другата страна не се согласи со започнување на постапката за посредување. Во тој случај, Комисијата е должна да ги извести страните дека постапката за посредување нема да започне.

(3) Комисијата им помага на субјектите од членовите 149 став (5) и 150 став (5) од овој закон, за постигнување договор односно согласност по предметот на несогласување, со предлози по предметот на несогласувањето. Предлозите на Комисијата се сметаат за прифатени доколку, во рок од 30 дена од нивниот прием, ниеден од субјектите од членот 149 од овој закон не изрази спротивставување на истите.

(4) Доколку субјектите од членот 149 од овој закон, не го склучат општиот или поединечниот договор во рок од три месеци од денот на започнување на постапката за посредување, Комисијата со одлука ја запира постапката за посредување, а корисниците можат да поведат постапка пред надлежен суд.

përfaqësues të organizatave, shfrytëzues dhe ekspertë të tjerë nga fusha e të drejtave të autorit dhe të drejtave të përafërta, mbrojtjes së konkurrencës dhe ekonomisë, të cilët marrin pjesë në punën e Komisionit, por pa të drejtë vote.

(8) Punët administrative dhe teknike të komisionit i kryen Sekretariati i Përgjithshëm i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(9) Kryetari dhe anëtarët e Komisionit për punën e kryer kanë të drejtë të kompensim të cilën e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(10) Kompensimi nga paragrafi (9) i këtij neni caktohet sipas prezencës në seancën e mbajtur dhe pjesëmarrjes në punët e seancës në të cilën debatohet për çështjet nga nenet 149 paragrafi (5) dhe 150 paragrafi (5) të këtij ligji. Kompensimi i paguar vjetor nuk mund të kalojë shumën e dy pagave mesatare mujore bruto të paguara në vitin paraardhës për vitin aktual.

Procedura e ndërmjetësimit

Neni 153

(1) Procedura e ndërmjetësimit zbatohet në rastet nga nenet 149 paragrafi (5) dhe 150 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Komisioni e fillon procedurën e ndërmjetësimit në afat prej 15 ditësh nga dita e marrjes së njoftimit se nuk është arritur marrëveshje, përkatësisht pëlqim për propozim-tarifën në pajtim me nenet 149 paragrafi (5) dhe 150 paragrafi (5) të këtij ligji. Në rast të nenit 149 paragrafi (5) të këtij ligji, Komisioni nuk do ta fillojë procedurën e ndërmjetësimit derisa pala tjetër të pajtohet me fillimin e procedurës së ndërmjetësimit. Në atë rast, Komisioni është i obliguar t'i informojë palët se procedura e ndërmjetësimit nuk do të fillojë.

(3) Komisioni do t'u ndihmojë subjekteve nga nenet 149 paragrafi (5) dhe 150 paragrafi (5) të këtij ligji, në arritjen e marrëveshjes ose pëlqimit për çështjen e mosmarrëveshjes, me propozime për çështjen e mosmarrëveshjes. Propozimet e Komisionit konsiderohen të pranuar nëse, brenda 30 ditëve nga marrja e tyre, asnjëra nga subjektet e nenit 149 të këtij ligji nuk shpreh kundërshtim ndaj të njëjtave.

(4) Nëse subjektet nga neni 149 i këtij ligji nuk e lidhin marrëveshjen e përgjithshme ose individuale në afat prej tre muajsh nga dita e fillimit të procedurës së ndërmjetësimit, Komisioni me vendim do ta ndërpresë procedurën e ndërmjetësimit, ndërsa shfrytëzuesit mund të iniciojnë procedurë para gjykatës kompetente.

ОДДЕЛ 5. Прибирање приходи од права

Обврски на организацијата во поглед на користењето на приходите од права

Член 154

(1) Организацијата е должна прибраните приходи да ги распореди на различни сметки, и тоа:

1) средствата од приходите од права и било кој друг приход што произлегува од вложување на приходот од права;

2) имотот на организацијата и приходите што произлегуваат од таквиот имот и

3) трошоците на колективно управување и трошоци за други активности.

(2) Организацијата е должна одделно да ги евидентира приходите од ставот (1) точка 1) на овој член, за секој вид на права и секоја категорија корисници.

(3) Организацијата може да ги користи приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права само за распределба на надоместоците на носителите, освен кога е дозволено да се изврши издвојување или компензирање на трошоците на управување во согласност со одлука донесена во смисла на членот 141 став (7) точка 14) од овој закон.

(4) Организацијата може приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права, до нивната распределба, да ги вложи во банка како банкарски депозити, водејќи притоа сметка истото да не влијае на роковите и начинот на распределбата.

(5) Кога организацијата ги вложува приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права, тоа мора да го прави во најдобар интерес на носителите чии што права ги застапува, во согласност со правилата на вложување од членот 141 став (7) точка 14) од овој закон, со политиката за управување со ризикот од членот 141 став (7) точка 16) од овој закон, како и според следните правила:

1) доколку постои било каква можност за судир на интереси, организацијата е должна да осигури вложувањата да бидат исклучиво во интерес на носителите чии што права ги застапува;

2) вложувањата да се преземат на начин со кој се гарантира сигурност, квалитет, ликвидност и профитабилност и

3) вложувањата мора соодветно да се распределат со цел да се спречи прекумерно потпирање на некој нивни дел и акумулирање на ризикот по банкарскиот депозит во целина.

SEKSIONI 5. Grumbullimi i të hyrave nga të drejtat

Detyrimet e organizatës në lidhje me përdorimin e të hyrave nga të drejtat

Neni 154

(1) Organizata është e obliguar që të hyrat e grumbulluara t'i shpërndajë në llogari të ndryshme, si vijon:

1) të hyrat nga të drejtat dhe çdo e hyrë tjetër që rrjedh nga investimi i të hyrave nga të drejtat;

2) prona e organizatës dhe të hyrat që rrjedhin nga kjo pronë dhe

3) shpenzimet e menaxhimit kolektiv dhe shpenzimet për aktivitete të tjera.

(2) Organizata është e obliguar t'i regjistrojë veçmas të hyrat nga paragrafi (1) pika 1) të këtij neni, për secilin lloj të të drejtave dhe për secilën kategori të shfrytëzuesve.

(3) Të hyrat nga të drejtat dhe të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat, organizata mund t'i përdorë vetëm për shpërndarjen e kompensimeve të bartësve, përveç kur është e lejuar të bëhet ndarja ose kompensimi i shpenzimeve të menaxhimit në pajtim me vendimin e miratuar në kuptim të nenit 141 paragrafi (7) pika 14) të këtij ligji.

(4) Të hyrat nga të drejtat dhe të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat, organizata deri në shpërndarjen e tyre mund t'i investojë në bankë si depozitë bankar, duke mbajtur në llogari e njëjta mos të ndikojë në afatet dhe mënyrën e shpërndarjes.

(5) Kur organizata investon të hyrat nga të drejtat dhe të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat, atë patjetër duhet ta bëjë në interes më të mirë të bartësve të drejtat e të cilëve ajo përfaqëson, në përputhje me rregullat e investimit nga neni 141 paragrafi (7) pika 14) e këtij ligji, me politikën e menaxhimit të rrezikut nga neni 141 paragrafi (7) pika 16) të këtij ligji, si dhe sipas rregullave në vijim:

1) nëse ekziston mundësia e konfliktit të interesit, organizata është e detyruar të sigurojë që investimet të jenë ekskluzivisht në interes të bartësve të drejtat e të cilëve ajo përfaqëson;

2) investimet të bëhen në atë mënyrë që garanton siguri, cilësi, likuiditet dhe profitabilitet, dhe

3) investimet duhet të shpërndahen në mënyrë të përshtatshme në mënyrë që të parandalohet mbështetja e tepruar në disa prej tyre dhe akumulimi i rrezikut në depozitën bankare në tërësi.

Трошоци за колективно управување
Член 155

(1) Трошоците за колективно управување мора да бидат разумни и оправдани во однос на работите што ги врши организацијата, како и да бидат објективни, образложени и документирани и во согласност со статутот.

(2) Собранието на членови одлучува за максималниот дозволен износ за трошоци на колективно управување (процент) од приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права, со тоа што наведениот износ не може да биде повисок од 20%.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, до истекот на петтата година сметано од денот на добивањето дозвола за колективно управување на организации за колективно управување кои претходно немале дозвола за колективно управување, износот од став (2) на овој член може да биде и повисок од 20%, но не повеќе од 30 %.

Други издвојувања
Член 156

(1) Освен за трошоци на управување, можат да се вршат и други издвојувања, во согласност со овој закон и согласно правилата од членот 141 став (7) точка 7) од овој закон.

(2) Собранието на членови со мнозинство од најмалку три четвртини гласови од кворумот за работа може да одлучи најмногу 3% од приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права да се издвои и намени за преземање соодветни активности за спречување на неовластено користење на предмети на заштита и за подигнување на свеста за значењето на авторското право и сродните права.

(3) Собранието на членови со мнозинство од најмалку три четвртини гласови од кворумот за работа може да одлучи да се извршат издвојувања од приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права и истото да се намени за општ и/или посебни фондови за културни, образовни и други општествено корисни цели, особено во насока на поттикнување на културното и уметничкото творештво со претежно некомерцијална природа и културна разноликост во определени уметнички и културни подрачја. Вкупниот износ на издвојувања за општиот и/или посебните фондови не може да биде повисок од 10% од приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права.

(4) Издвојувањата за општиот и/или

Shpenzimet për menaxhim kolektiv
Neni 155

(1) Shpenzimet për menaxhimin kolektiv duhet të jenë të arsyeshme dhe të arsyetuara në lidhje me punën që kryen organizata, si dhe të jenë objektive, të arsyetuara dhe të dokumentuara dhe në përputhje me statutin.

(2) Kuvendi i anëtarëve vendos për shumën maksimale të lejuar për shpenzimet e menaxhimit kolektiv (përqindje) të të hyrave nga të drejtat dhe të hyrave nga investimi i të hyrave nga të drejtat, me çka shuma e deklaruar nuk mund të jetë më e madhe se 20%.

(3) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, deri në skadim të vitit të pestë duke llogaritur nga dita e marrjes së lejes për menaxhim kolektiv të organizatave për menaxhim kolektiv të cilat më herët nuk kanë pasur leje për menaxhim kolektiv, shuma e paragrafit (2) të këtij neni mund të jetë më e lartë se 20%, por jo më shumë se 30%.

Alokimet e tjera
Neni 156

(1) Përveç shpenzimeve të menaxhimit, mund të bëhen edhe ndarje tjera, në pajtim me këtë ligj dhe në pajtim me rregullat nga neni 141 paragrafi (7) pika 7) të këtij ligji.

(2) Kuvendi i anëtarëve me shumicë prej së paku tre çerekëve e votave nga kuorumi për punë mund të vendosë që të ndajë dhe dedikojë më së shumti 3% e të hyrave nga të drejtat dhe të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat për ndërmarrjen e aktiviteteve të përshtatshme për parandalimin e përdorimit të paautorizuar të lëndëve të mbrojtjes dhe për ngritjen e vetëdijes për rëndësinë e të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta.

(3) Kuvendi i anëtarëve me shumicë prej së paku tre çerekëve e votave nga kuorumi për punë mund të vendosë që të b[het ndarje nga të hyrat e të drejtave dhe nga të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat dhe të njëjtat të dedikohen për fondet të përgjithshme ose të veçanta kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore, veçanërisht për inkuarimin e krijimeve kulturore dhe artistike me natyrë kryesisht jokomerciale dhe diversitet kulturor në fusha të caktuara artistike dhe kulturore. Shuma totale e ndarjeve për fonde të përgjithshme dhe të veçanta nuk mund të jetë më e lartë se 10% të të hyrave nga të drejtat dhe të hyrave që rezultojnë nga investimet në të hyrat e të drejtave.

(4) Ndarjet për fondet e përgjithshme dhe/ose

посебните фондови од ставот (3) на овој член, се водат на посебни сметки за секој фонд поединечно. Во случај на воспоставување посебни фондови, издвојувањата мора да бидат сразмерни на културните, образовни и други општествено корисни цели, при што организацијата утврдува правила за видовите посебни фондови, за уплата во посебните фондови и исплата од истите, за намените на посебните фондови и за надзорот над користењето на издвојувањата.

(5) Издвојувањата извршени согласно со ставовите (2) и (3) на овој член, мораат да бидат образложени и документирани, како и да бидат користени исклучиво за целите за кои што се извршени.

ОДДЕЛ 6. Распределба на надоместоци

Општи правила за распределба и исплата на надоместоци

Член 157

(1) Организацијата е должна редовно, точно и внимателно да ги распределува и исплаќа надоместоците на носителите во согласност со правилата на распределба од членот 141 став (7) точка 3) од овој закон, за што организацијата донесува општ акт за распределба на надоместоци.

(2) Општиот акт за распределба на надоместоци содржи одредби особено за:

1) предметите на заштитата и носителите;

2) утврдувањето на придонесот на секој носител во приходите од права и приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права;

3) утврдувањето на износи за исплата по издвојување на трошоците на управување и другите издвојувања и

4) роковите во кои што се врши пресметка и исплата на надоместоците.

(3) Организацијата е должна да ги изврши распределбата и исплатата на надоместоците колку што е можно побрзо, но не подоцна од девет месеци сметано од завршувањето на годината во која што биле прибрани приходите од права, освен кога настанале оправдани причини за задоцнување, како оние што се однесуваат на доставување податоци од страна на корисниците, на идентификацијата на правата или носителите или на поврзувањето на податоците за предметите на заштита со нивните носители. Распределбата и исплатата ќе се изврши без одлагање по престанувањето на оправданите причини.

(4) Доколку распределбата и исплатата не може да се изврши во рокот од ставот (3) на овој

тë veçanta nga paragrafi (3) i këtij neni mbahen në llogari të veçanta për secilin fond në veçanti. Në rast të krijimit të fondeve të veçanta, ndarjet duhet të jenë në përpjesëtim me qëllimet kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore, gjatë së cilës organizata vendos rregulla për llojet e fondeve të veçanta, për pagesë në fonde të veçanta dhe arkëtim në të njëjtën, për dedikimet e fondeve të veçanta dhe për mbikëqyrjen mbi shfrytëzimin e alokimeve.

(5) Ndarjet e bëra në pajtim me paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni, duhet të arsyetohen dhe dokumentohen, si dhe të përdoren ekskluzivisht për qëllimet për të cilat janë bërë.

SEKSIONI 6. Shpërndarja e kompensimeve

Rregulla të përgjithshme për shpërndarjen dhe pagesën e kompensimeve

Neni 157

(1) Organizata është e obliguar që rregullisht, saktë dhe me kujdes t'ua shpërndajë dhe t'ua paguajë kompensimet bartësve në pajtim me rregullat e shpërndarjes nga neni 141 paragrafi (7) pika 3) të këtij ligji, për të cilën organizata miraton akt të përgjithshëm për shpërndarjen e kompensimeve.

(2) Akti i përgjithshëm për ndarjen e kompensimeve përmban dispozita veçanërisht për:

1) lëndët e mbrojtjes dhe bartësit;

2) përcaktimin e kontributit të secilit bartës në të hyrat nga të drejtat dhe të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat;

3) përcaktimin e shumave për pagesë pas ndarjes së shpenzimeve të menaxhimit dhe alokimeve të tjera dhe

4) afatet brenda të cilave bëhet llogaritja dhe pagesa e kompensimeve.

(3) Organizata është e obliguar të kryejë shpërndarjen dhe pagesën e kompensimeve më shpejt sa është e mundur, por jo më vonë se nëntë muaj nga mbarimi i vitit në të cilën janë grumbulluar të hyrat nga të drejtat, përveç kur kanë ndodhur arsye të justifikuara për vonesë, si ato që kanë të bëjnë me dorëzimin e të dhënave nga ana e përdoruesve, identifikimin e të drejtës dhe bartësit ose të ndërlidhjes së të dhënave me lëndët e mbrojtjes së bartësit e tyre. Shpërndarja dhe pagesa do të bëhet pa prolongim pas ndërprerjes së arsyeve të justifikuara.

(4) Nëse shpërndarja dhe pagesa nuk mund të bëhet në afatin nga paragrafi (3) të këtij neni, për

член, затоа што не можат да се идентификуваат или пронајдат соодветните носители, надоместоците се чуваат на посебна сметка на организацијата и со нив се постапува согласно одредбите од овој закон.

(5) Организацијата е должна да ги преземе сите потребни мерки, согласно со ставовите (1) и (3) на овој член, за идентификување и пронаоѓање на носителите. Организацијата е должна, најдоцна три месеци по истекот на рокот од ставот (3) на овој член, на носителите кои ги застапува и на здруженијата на носители кои што се нејзини членови, како и на организациите за колективно управување со кои има склучено договор за застапување, да им овозможи достапност на податоците за предметите на заштита, за кои не се идентификувани или пронајдени еден или повеќе носители. Податоците вклучуваат, кога тоа е возможно, наслов на авторското дело или предметот на сродно право, име односно назив на носителот, име односно назив на соодветниот издавач или продуцент, како и било кој друг достапен релевантен податок што може да помогне за идентификацијата на носителот.

(6) Доколку сите наведени мерки од ставот (5) на овој член, не дадат позитивен резултат, организацијата е должна најдоцна една година по истекот на рокот од три месеци на својата веб страница да ги објави податоците од став (5) на овој член, со информација дека не успеала да ги идентификува носителите.

(7) Доколку надоместоците што им припаѓаат на одредени носители не можат да се распределат и исплатат по истекот на рокот од три години сметајќи од завршетокот на годината во која што биле прибрани приходите од права и доколку биле преземени сите потребни мерки за идентификување и пронаоѓање на носителот од страна на организацијата, таквите надоместоци се сметаат за нераспределени.

(8) Собранието на членови одлучува за користењето на нераспределените надоместоци од ставот (7) на овој член, согласно со правилата на користење на нераспределените надоместоци од членот 141 став (7) точка 7) од овој закон, не скратувајќи му го притоа правото на носителот, во рокот за застареност од три години да може да побара исплата на надоместокот кој што му припаѓа.

(9) Пресметките и исплатата на надоместоците мора да се вршат најмалку еднаш годишно.

(10) Општата пресметка на распределбата, на предлог на управниот орган, во согласност со статутот, ја донесува собранието на членови и врз

shkak se nuk mund të identifkohen ose gjenden bartësit përkatës, kompensimet ruhen në llogari të veçantë të organizatës dhe me to veprohet në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(5) Organizata është e obliguar që në pajtim me paragrafët (1) dhe (3) të këtij neni t'i ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme për identifikimin dhe gjetjen e bartësve. Organizata është e obliguar, më së voni tre muaj pas skadimit të afatit nga paragrafi (3) i këtij neni, bartësve që i përfaqëson dhe shoqatave të bartësve që janë anëtarë të saj, si dhe organizatat për menaxhim kolektiv me të cilat ka lidhur marrëveshje përfaqësimi, t'ju mundëson qasje deri te të dhënat e lëndës mbrojtëse, për të cilat nuk janë identifikuar ose gjetur një ose më shumë bartës. Të dhënat përfshijnë, aty ku është e mundur, titulli i veprës së autoriale ose lënda e të drejtës së përafërt, emri përkatësisht titulli i bartësit, emri përkatësisht titulli i botuesit ose producentit përkatës, si dhe çfarëdo qoftë e dhënë tjetër relevante e cila do të ndihmonte në identifikimin e bartësit.

(6) Nëse të gjitha masat nga paragrafi (5) i këtij neni nuk japin rezultat pozitiv, organizata është e obliguar më së voni një vit pas skadimit të afatit tre muajsh në ueb faqen e saj t'i publikojë të dhënat nga paragrafi (5) të këtij neni, me informacion se nuk ka arritur ta identifikojë bartësin.

(7) Nëse kompensimet që u takojnë bartësve të caktuar nuk mund të shpërndahen dhe paguhen pas skadimit të afatit prej tre vjetësh, duke llogaritur nga fundi i vitit në të cilin janë grumbulluar të hyrat nga të drejtat dhe nëse janë marrë të gjitha masat e nevojshme për identifikimin dhe gjetjen e bartësit nga ana e organizatës, kompensime të tilla konsiderohen të pashpërndara.

(8) Kuvendi i anëtarëve vendos për shfrytëzimin e kompensimeve të pashpërndara nga paragrafi (7) i këtij neni, në pajtim me rregullat për shfrytëzimin e kompensimeve të pashpërndara nga neni 141 paragrafi (7) pika 7) të këtij ligji, duke mos ia shkurtuar të drejtën e bartësit, në afatin e parashkrimit prej tre vjet që të mund të kërkojë pagesë të kompensimit që i takon.

(9) Përlllogaritjet dhe pagesat e kompensimeve patjetër duhet të kryhet se paku një herë në vit.

(10) Pëllogaritja e përgjithshme e shpërndarjes, me propozim të organit të administrativ, në pajtim me statutin, e miraton kuvendi i anëtarëve

истата се врши ревизија од страна на еден или повеќе овластени ревизори.

(11) Договорите склучени меѓу носителите на правата на исто авторско дело, односно предмет на сродно право имаат предност пред општиот акт за распределба.

(12) Општиот акт за распределба на надоместоците, по неговото донесување се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Распределба врз основа на договор за застапување
Член 158

(1) Кога врз основа на овој закон, една организација прибира приходи од права што треба да се распределат како надоместоци за носителите од друга организација согласно договор за застапување, истата е должна редовно, точно, внимателно и недискриминаторски да ги управува соодветните права, особено во поглед на важечките тарифи, трошоците за колективно управување и условите за прибирање на приходите од права и распределувањето на надоместоците.

(2) Организацијата не може да врши издвојувања од приходите од права што ги управува согласно договор за застапување, освен во поглед на трошоците на колективното управување.

(3) Организацијата е должна да изврши распределба и исплаќање на другата организација без одлагање, но не подоцна од девет месеци сметано од завршувањето на годината во која што биле прибрани приходите од права, освен кога настанале оправдани причини за задоцнување, како оние што се однесуваат на известувањата од страна на корисниците, на идентификацијата на правата или носителите или на поврзувањето на податоците за предметите на заштита со нивните носители. Распределбата и исплатата ќе се изврши без одлагање по престанувањето на оправданите причини.

(4) Другата организација, односно здруженијата на носители кои се нејзини членови, се должни на носителите да им ги распределат и исплатат надоместоците без одлагање, но не подоцна од шест месеци сметајќи од примањето на надоместоците, освен кога настанале оправдани причини за задоцнување, како оние што се однесуваат на известувањата од страна на корисниците, на идентификацијата на правата или носителите или на поврзувањето на податоците за предметите на заштита со нивните носители. Распределбата и исплатата ќе се изврши без

dhe në bazë të të njëjtës bëhet revizion nga një ose më shumë revizorë të autorizuar.

(11) Marrëveshjet e lidhura ndërmjet bartësve të të drejtave të veprës së njëjtë, përkatësisht të lëndës së të drejtës së përfaqësuar, kanë përparësi para aktit të përgjithshëm për shpërndarje.

(12) Akti i përgjithshëm për shpërndarjen e kompensimeve, pas miratimit të tij, do të publikohet në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

Shpërndarja në bazë të marrëveshjes për përfaqësim
Neni 158

(1) Kur në bazë të këtij ligji, një organizatë mbledh të hyra nga të drejtat të cilat duhet t’u shpërndahen si kompensim bartësve të një organizate tjetër në pajtim me marrëveshjen për përfaqësim, e njëjta është e obliguar që rregullisht, saktë, me kujdes dhe jodiskriminues të menaxhojë të drejtat përkatëse, veçanërisht për sa i përket tarifave në fuqi, shpenzimeve të menaxhimit kolektiv dhe kushteve për grumbullimin e të hyrave nga të drejtat dhe shpërndarje të kompensimeve.

(2) Organizata nuk mund të bëjë ndarje nga të hyrat e të drejtave me të cilat menaxhon në përputhje me marrëveshjen e përfaqësimit, përveç në lidhje me shpenzimet e menaxhimit kolektiv.

(3) Organizata është e obliguar të bëjë shpërndarjen dhe pagesën e organizatës tjetër pa vonesë, por jo më vonë se nëntë muaj duke llogaritur fundin e vitit në të cilën janë grumbulluar të hyrat nga të drejtat, përveç kur kanë ndodhur arsye të justifikuarra për vonesë, si ato që kanë të bëjnë me njoftimin nga ana e përdoruesve, identifikimin e të drejtës dhe bartësit ose të ndërlidhjes së të dhënave me lëndët e mbrojtjes së bartësit e tyre. Shpërndarja dhe pagesa do të bëhet pa prolongim pas ndërprerjes së arsyeve të justifikuarra.

(4) Organizata tjetër, përkatësisht shoqatat e bartësve që janë anëtare të saj, janë të detyruara bartësve të tyre t’ua shpërndajnë dhe t’ua paguajnë kompensimet pa prolongim, por jo më vonë se gjashtë muaj nga dita e marrjes së kompensimit, përveç kur ekzistojnë arsye të justifikuarra për vonesë, si ato që kanë të bëjnë me njoftimin nga ana e përdoruesve, identifikimin e të drejtës dhe bartësit ose të ndërlidhjes së të dhënave me lëndët e mbrojtjes së bartësit e tyre. Shpërndarja dhe pagesa do të bëhet pa prolongim pas ndërprerjes së arsyeve të

одлагање по престанувањето на оправданите причини.“

Член 10

По членот 158 се додава нов наслов и нов член 158-а, нов ОДДЕЛ 5, пет нови наслови и пет нови членови 158-б, 158-в, 158-г, 158-д и 158-ѓ, нов ОДДЕЛ 6, два нови наслови и два нови члена 158-е и 158-ж, нов ОДДЕЛ 7, девет нови наслови и девет нови членови 158-з, 158-с, 158-и, 158-ј, 158-к, 158-л, 158-љ, 158-м и 158-н, кои гласат:

„Посебни случаи за распределба на надоместокот
Член 158-а

Меѓусебната распределба на единствените надоместоци определени со членовите 46, 105, 111, 114 и 116 од овој закон, се врши во следниов сооднос:

1) од износот на надоместоците прибрани за умножување за приватно користење на фонограми, односно видеограми согласно со овој закон, 40% се за авторите, 30% се за изведувачите и 30% се за произведувачите на фонограми, односно видеограми (филмските продуценти);

2) од износот на надоместоците прибрани за умножување за приватно користење на хартија или сличен носач, согласно со овој закон, 50% се за авторите и 50% за издавачите и

3) од износот на надоместокот прибран од јавно соопштување на фонограм издаден за комерцијална цел, вклучително и радиодифузно емитување, согласно со овој закон, 50% се за изведувачите и 50% за произведувачите на фонограми

ОДДЕЛ 5. Постапка за издавање дозвола за колективно управување

Барање за издавање дозвола

Член 158-б

(1) Дозвола за колективно управување се издава по барање на организацијата.

(2) Кон барањето од ставот (1) на овој член, се доставуваат:

- 1) статут на организацијата;
- 2) правила за распределба на надоместоците што им припаѓаат на носителите;
- 3) правила за користење на нераспределените надоместоци;

4) правила за вложување на приходите од права и на приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права

5) правила за општи и/или посебни фондови, доколку со статутот е предвидено нивното основање;

6) правила за управување со ризикот;

justifikuara.

Нени 10

Pas nenit 158 shtohet titull i ri dhe nen i ri 158-a, NDARJE e re 5, pesë tituj të ri dhe pesë nene të reja 158-b, 158-v, 158-g, 158-d dhe 158-gj, NDARJE e re 6, dy tituj të ri dhe dy nene të reja 158-e dhe 158-zh, NDARJE e re 7, nëntë tituj të ri dhe nëntë nene të reja 158-z, 158-s, 158-i, 158-j, 158-k, 158-l, 158-ll, 158-m dhe 158-n, të cilët thonë:

“Raste të veçanta për shpërndarjen e kompensimit
Нени 158-а

Shpërndarja e ndërsjellë e kompensimeve unike të përcaktuara me nenet 46, 105, 111, 114 dhe 116 të këtij ligji bëhet sipas raportit në vijim:

1) nga shuma e grumbulluar e kompensimit për shumëzim për пërdорим privat të fonogrameve, përkatësisht videogrameve në pajtim me këtë ligj, 40% janë për autorët, 30% për interpretuesit dhe 30% për prodhuesit e fonogrameve, përkatësisht videogrameve (producentët e filmit);

2) nga shuma e grumbulluar e kompensimit për shumëzim për пërdорим privat të letrës ose mbajtësve të ngjashëm, në pajtim me këtë ligj, 50% janë për autorët dhe 50% për botuesit dhe

3) nga shuma e kompensimeve të grumbulluara nga kumtimi publik i fonogramit të lëshuar për qëllime komerciale, përfshirë edhe transmetimin radiodifuziv, në pajtim me këtë ligj, 50% janë për interpretuesit dhe 50% për prodhuesit e fonogrameve.

SEKSIONI 5. Procedura për lëshimin e lejes për menaxhim kolektiv

Kërkesa për lëshimin e lejes

Нени 158-б

(1) Leja për menaxhim kolektiv lëshohet me kërkesë të organizatës.

(2) Kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni i bashkëngjitet:

- 1) statuti i organizatës;
- 2) rregullat për shpërndarjen e kompensimeve që ju përkasин bartësve;
- 3) rregullat për пërdоримин e kompensimeve të pashpërndara;

4) rregullat për investimin e të hyrave nga të drejtat dhe të hyrave që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat

5) rregullat për fondet e përgjithshme dhe/ose të veçanta, nëse me statut parashihet themelimi i tyre;

6) rregullat e menaxhimit të rrezikut;

7) во случај на задолжително колективно управување, писма за намери доставени до странски организации заради взаемно застапување;

8) претпоставени средства со кои што би управувала организацијата;

9) евиденција на членови кои пристапиле кон организацијата и нивниот обем на права, очекуван и веројатен број на носители на права и обем на права што организацијата ќе ги управува, како и нивниот репертоар;

10) евиденција на носители, ако е соодветно;

11) процена на економската оправданост за ефикасно и економично колективно управување со одредени права и

12) докази дека организацијата исполнува соодветни просторни, кадровски и други услови за успешно колективно управување (деловен простор, опрема за прибирање и обработка на податоците за приходите од права и на приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права и стручна оспособеност на кадри за колективно управување од најмалку еден дипломиран правник, како и еден дипломиран економист за водење сметководство преку своја стручна служба или преку доверување на работите на трето лице).

(3) Решението за упис на организацијата во Централниот регистар на Република Северна Македонија го обезбедува Министерството за култура по службена должност.

(4) Министерството за култура, во рокот од член 158-в став (1) од овој закон, може да побара и други податоци кои се во функција на дополнително појаснување на документацијата од став (2) на овој член.

(5) Организацијата е должна бараните податоци од ставот (4) на овој член, да ги достави до Министерството за култура најдоцна во рок од 15 дена од денот на доставувањето на барањето од став (4) на овој член.

Постапување по барањето Член 158-в

(1) Министерството за култура, во рок од 60 дена од денот на добивањето на комплетното барање, донесува решение за давање дозвола за колективно управување или за одбивање на барањето.

(2) Против решението од став (1) на овој член, може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(3) За колективно управување на авторското право и сродните права од овој закон, за

7) në rast të menaxhimit kolektiv të detyrueshëm, shkresat e qëllimit të dorëzuara në organizata të huaja për përfaqësim të ndërsjellë;

8) asetet e supozuara me të cilat do të menaxhonte organizata;

9) evidencë të anëtarëve që janë anëtarësuar në organizatë dhe fushëveprimi i të drejtave të tyre, numri i pritshëm dhe i mundshëm i bartësve të të drejtave dhe shtrirja e të drejtave me të cilat organizata do të menaxhojë, si dhe repertori i tyre;

10) evidencë të bartësve, nëse është e përshtatshme;

11) vlerësimi i arsyetimit ekonomik për menaxhim kolektiv efikas dhe ekonomik të të drejtave të caktuara dhe

12) dëshmi se organizata plotëson kushtet e duhura hapësinore, kadrovike dhe kushteve të tjera për menaxhim të suksesshëm kolektiv (hapësirë afariste, pajisjet për mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave për të drejtat dhe të hyrat që rrjedhin nga investimi i të drejtave dhe trajnimi profesional i kuadrit për menaxhim kolektiv nga të paktën një jurist i diplomuar, si dhe një ekonomist i diplomuar për udhëheqjen e kontabilitetit përmes shërbimit të tij profesional ose duke ia besuar punë personit të tretë).

(3) Aktvendimi për regjistrimin e organizatës në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë së Veriut e siguron Ministria e Kulturës në detyrë zyrtare.

(4) Ministria e Kulturës në afatin e neni 158-v paragrafi (1) të këtij ligji mund të kërkojë edhe të dhëna tjera që janë në funksion të sqarimit plotësues të dokumentacionit nga paragrafi (2) i këtij neni.

(5) Organizata është e obliguar që të dhënat e kërkuara nga paragrafi (4) të këtij neni t'ia dorëzojë Ministrisë së Kulturës më së voni 15 ditë nga dita e dorëzimit së kërkesës nga paragrafi (4) i këtij neni.

Veprimi ndaj kërkesës Neni 158-v

(1) Ministria e Kulturës, në afat prej 60 ditësh nga pranimi i kërkesës së kompletuar, miraton aktvendim për dhënien e lejes për menaxhim kolektiv ose për refuzimin e kërkesës.

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij neni, mund të iniciohet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

(3) Për menaxhimin kolektiv të të drejtave autoriale dhe të drejtave të përafërta të këtij ligji, për një lloj të caktuar të drejtës dhe për një kategori të

определен вид права и за определена категорија носители, Министерството за култура издава дозвола на само една организација.

(4) Во случај на единствен надоместок, определен во членовите 46, 105, 111, 114 и 116 од овој закон, дозвола се издава на организацијата овластена од соодветните организации со договор за застапување, односно основана од соодветните носители на правата меѓу кои се врши распределбата на единствениот надоместок.

Донесување решение за давање дозвола за
колективно управување
Член 158-г

(1) Решението за давање дозвола за колективно управување се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(2) Општите акти на организацијата (тарифата односно предлог-тарифата и општиот акт за распределба на надоместоците) организацијата ги донесува и објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ во рок од шест месеци од денот на објавувањето на решението од став (1) на овој член.

(3) Организацијата почнува со работа најдоцна 30 дена од денот на објавувањето на актите од ставот (2) од овој член.

(4) Недонесувањето на актите во рокот од ставот (2) на овој член е основа за одземање на дозволата за колективното управување.

(5) Министерството за култура води евиденција на организации за колективно управување на авторското право и сродните права, по видови права, по видови користење и по категории носители.

(6) По донесувањето на решението од став (1) на овој член и неговото објавување согласно ставот (1) на овој член, Министерството за култура ја запишува организацијата во евиденцијата на организации за колективно управување на авторското право и сродните права.

(7) Министерството за култура е должно евиденцијата на организации за колективно управување на авторското право и сродните права да ја објави на својата веб страница и редовно да ја ажурира.

Основи за одбивање на барањето
Член 158-д

(1) Министерството за култура донесува решение за одбивање на барањето за давање дозвола за колективно управување од член 158-б од овој закон доколку:

1) не е доставена комплетната документација;

bartësve të caktuar, Ministria e Kulturës jep leje të vetëm një organizate.

(4) Në rast të kompensimit individual, të përcaktuar në nenet 46, 105, 111, 114 dhe 116 të këtij ligji, leje i jepet organizatës së autorizuar nga organizatat përkatëse me marrëveshje për përfaqësim, përkatësisht e themeluar nga bartës përkatës të të drejtave mes të cilëve kryhet shpërndarje e kompensimit individual.

Miratimi i aktvendimit për dhënien e lejes për
menaxhim kolektiv
Neni 158-g

(1) Aktvendimi për dhënien e lejes për menaxhim kolektiv publikohet në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

(2) Aktet e përgjithshme të organizatës (tarifa, përkatësisht propozim -tarifa dhe akti i përgjithshëm për ndarjen e kompensimeve) organizata i miraton dhe i publikon në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut” në afat prej gjashtë muajsh nga dita e publikimit të aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Organizata fillon me punë jo më vonë se 30 ditë nga dita e publikimit të akteve nga paragrafi (2) i këtij neni.

(4) Mos miratimi i akteve në afatin e paragrafit (2) i këtij neni është bazë për marrjen e lejes për menaxhim kolektiv.

(5) Ministria e Kulturës mban evidencë për organizatat për menaxhim kolektiv të të drejtës autoriale dhe të drejtave të përafërta, sipas llojeve të të drejtave, sipas llojeve të përdorimit dhe sipas kategorive të bartësve.

(6) Pas miratimit të aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij neni dhe publikimit të tij në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, Ministria e Kulturës do ta regjistrojë organizatën në evidencën e organizatave për menaxhim kolektiv e të drejtave autoriale dhe të drejtat e përafërta.

(7) Ministria e Kulturës është e obliguar që evidencën e organizatave për menaxhim kolektiv të të drejtës autoriale dhe të drejtave të përafërta t'i publikojë në ueb faqen e saj dhe ta përditësojë rregullisht.

Bazat për refuzimin e kërkesës
Neni 158-d

(1) Ministria e Kulturës miraton aktvendim për refuzimin e kërkesës për dhënie të lejes për menaxhim kolektiv nga neni 158-b të këtij ligji nëse:

1) nuk është dorëzuar dokumentacioni i kompletuar;

2) статутот, односно предлог-актот за распределба и правилата не се во согласност со овој закон; и

3) оцени дека организацијата според доставената документација не може ефикасно и економично да врши колективно управување.

(2) Министерството за култура во секој случај ќе го одбие барањето за давање дозвола за колективно управување од член 158-б од овој закон и нема да издаде дозвола за колективно управување доколку е веќе издадена таква дозвола за ист вид права и за иста категорија носители.

Примена на други прописи

Член 158-ѓ

Постапката за издавање дозвола за колективно управување се спроведува во согласност со одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

ОДДЕЛ 6. Мерки за спроведување

Приговори

Член 158-е

(1) Организацијата е должна на нејзините членови, како и на организација за која врши управување на предметите на заштита врз основа на договор за застапување, согласно овој закон, да им овозможи ефективна и навремена постапка по приговори, особено во поглед на дозволата за управување со предметите на заштита и престанувањето и повлекувањето на правата, условите за членство, прибирањето на надоместоците, издвојувањето и распределбата.

(2) Организацијата е должна да одговори во писмена форма на приговорите од нејзините членови, како и од организацијата за која врши управување на предметите на заштита врз основа на договор за застапување, согласно овој закон, во рок од 15 дена од приемот на приговорот, при што е должна да го образложи одбивањето на приговорот.

Решавање спорови

Член 158-ж

Споровите помеѓу организацијата и корисниците, се решаваат во парнична постапка.

ОДДЕЛ 7. Надзор и контрола над работењето на организацијата

Субјекти кои остваруваат контрола и надзор

Член 158-з

Надзорот и контролата на работењето на организацијата се остварува од страна на

2) statuti, përkatësisht propozim akti për shpërndarje dhe rregullat nuk janë në pajtim me këtë ligj dhe

3) vlerëson se organizata sipas dokumentacionit të dorëzuar nuk mundet në mënyrë efektive dhe ekonomike ta kryen menaxhimin kolektiv.

(2) Ministria e kulturës në çdo rast do të refuzon kërkesën për dhënien e lejes për menaxhim kolektiv nga neni 158-b të këtij ligji dhe nuk do të lëshon leje për menaxhim kolektiv nëse tani është lëshuar një leje e tillë për të njëjtën lloj të të drejtave dhe për të njëjtën kategori të bartësve.

Zbatimi i rregullave tjera

Neni 158-gj

Procedura për dhënien e lejes për menaxhim kolektiv realizohet në pajtim me dispozitat e Ligjit për Procedurë të Përgjithshme Administrative, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

SEKSIONI 6. Masat e zbatimit të

Ankesave

Neni 158-e

(1) Organizata është e detyruar anëtarëve të saj, si dhe nga organizatat për të cilën menaxhon me lëndët e mbrojtjes në bazë të marrëveshjes për përfaqësim, në pajtim me këtë ligj, të ju mundëson procedurë në kohë dhe efektive ndaj ankesave, e veçanërisht në lidhje me lejet për menaxhim me lëndët e mbrojtjes dhe ndërprerjes dhe tërheqjes së të drejtës, kushtet e anëtarësimit, grumbullimi i kompensimeve, ndarja dhe shpërndarja.

(2) Organizata është e obliguar të përgjigjet me shkrim ankesave të anëtarëve të saj, si dhe nga organizatat për të cilën menaxhon me lëndët e mbrojtjes në bazë të marrëveshjes për përfaqësim, në pajtim me këtë ligj, në afat prej 15 ditësh nga pranimi i ankesës, me çka është e obliguar ta arsyeton refuzimin e ankesës.

Zgjidhja e kontesteve

Neni 158-zh

Kontestet në mes organizatës dhe përdoruesve, zgjidhen në procedurë kontestimore.

SEKSIONI 7. Mbikëqyrje dhe kontroll të punës së organizatës

Subjektet të cilët kryejnë kontroll dhe mbikëqyrje

Neni 158-z

Mbikëqyrje dhe kontroll të punës së organizatës kryhet nga ana e organeve kompetente të

надлежните органи на организацијата, од страна на носителите, од страна на организациите за кои врши управување на предметите на заштита врз основа на договор за застапување, како и од страна на надлежните државни органи.

Надзор и контрола од органите на организацијата Член 158-s

(1) Организацијата е должна најдоцна во рок од осум месеци по завршувањето на година, да донесе и објави на својата веб страница годишен извештај за транспарентност, кој што содржи и посебен извештај за издвојувањата од ставот (4) на овој член. Објавениот годишен извештај за транспарентност мора да биде достапен на јавноста на веб страницата на организацијата најмалку пет години од објавувањето.

(2) Годишниот извештај за транспарентност мора да ги содржи најмалку следниве податоци:

1) финансиски известувања што содржат биланс или изјава за имотот и обврските, сметка за приходите и расходите за финансиската година и известување за паричните текови;

2) известување за активностите во календарската година;

3) податоци за одбивањата на барањата за издавање дозволи за користење во смисла на членот 144 став (2) од овој закон;

4) опис на управувачката структура на организацијата;

5) податоци за корисниците од кои организацијата прибира надоместоци согласно закон ;

6) податоци за вкупниот износ на надоместоците во претходната година на лицата од членот 142 став (3) и членот 143 став (5) од овој закон, како и податоци за другите погодности што им се доделени;

7) финансиските податоци од ставот (3) на овој член; и

8) посебен извештај за издвојувањата од ставот (4) на овој член.

(3) Годишниот извештај за транспарентност ги содржи најмалку следниве финансиски податоци:

1) финансиски податоци за приходите од права според категорија на права и категорија на користење (на пример, емитување, интернет, јавно изведување), вклучувајќи ги податоците за приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права, како и за нивното користење (дали се распределени меѓу носителите или други организации или се користени на друг начин);

2) финансиски податоци за трошоците на управување и другите услуги што организацијата ги

organizatës, nga ana e bartësve, nga ana e organizatave të cilat kryejnë menaxhim me lëndë e mbrojtjes në bazë të marrëveshjes për përfaqësim, si dhe nga ana e organeve shtetërore kompetente.

Mbikëqyrja dhe kontrolli nga organet e organizatës Neni 158-s

(1) Organizata është e obliguar më së voni në afat prej tetë muaj pas mbarimit të vitit, të miratojë dhe publikojë në ueb faqen e saj raportin vjetor për transparencë, i cili përmban edhe raport të veçantë për ndarjet e paragrafit (4) të këtij neni. Raporti vjetor i transparencës i publikuar duhet të vihet në dispozicion të publikut në ueb faqen e organizatës të paktën pesë vjet pas publikimit të tij.

(2) Raporti vjetor i transparencës patjetër të paktën duhet t'i përmbajë të dhënat në vijim:

1) pasqyrë financiare që përmbajnë bilancin ose deklaratë për pronën dhe detyrimet, llogaria e të hyrave dhe shpenzimeve për vitin financiar dhe njoftimet për rrjedhat e të hollave;

2) raportimi për aktivitetet në vitin kalendarik;

3) të dhënat për refuzimet e kërkesave për dhënien e lejes për shfrytëzim në kuptim të nenit 144 paragrafi (2) të këtij ligji;

4) përshkrim të strukturës drejtuese të organizatës;

5) të dhënat për shfrytëzuesit nga të cilët organizata grumbullon kompensim në pajtim me ligjin;

6) të dhënat për shumën e përgjithshme të kompensimeve në vitin paraprak për personat nga neni 142 paragrafi (3) dhe neni 143 paragrafi (5) të këtij ligji, si dhe të dhënat për përfitimet tjera që ju janë dhënë;

7) të dhënat financiare nga paragrafi (3) i këtij neni; dhe

8) raport të veçantë për ndarjet nga paragrafi (4) i këtij neni.

(3) Raporti vjetor i transparencës i përmban të paktën të dhënat financiare në vijim:

1) të dhëna financiare për të hyrat nga të drejtat sipas kategorisë së të drejtave dhe kategorisë së përdorimit (për shembull, transmetimi, interneti, performanca publike), duke përfshirë të dhënat për të hyrat që rrjedhin nga investimi i të ardhurave nga të drejtat, si dhe për përdorimin e tyre (nëse shpërndahen ndërmjet bartësve ose organizatave të tjera ose janë të përdorura në mënyrë tjetër);

2) të dhënat financiare për shpenzimet e menaxhimit dhe shërbimet e tjera që organizata u ofron bartësve, me një përshkrim të detajuar të të paktën të zërave në vijim:

дава на носителите, со детален опис на најмалку следните ставки:

- сите оперативни и финансиски трошоци распоредени по категории права, а онаму каде трошоците се посредни и не можат да се припишат на една или повеќе категории права, со образложение на методот за алокација на таквите посредни трошоци;

- оперативни и финансиски трошоци распоредени по категории права, а онаму каде трошоците се посредни и не можат да се припишат на една или повеќе категории права, со образложение на методот за алокација на таквите посредни трошоци и тоа само во однос на управувањето со правата, вклучувајќи ги трошоците на управување издвоени или компензирани од приходите од права или приходот што произлегува од вложување на приходите од права согласно со членовите 154 став (4) и 155 од овој закон;

- оперативни и финансиски трошоци во поглед на услугите, со исклучок на услугите на управување со правата, но вклучувајќи ги културните, образовни и други општествено корисни услуги;

- средства за покривање на трошоците за работа на организацијата;

- издвојувања од приходите од права распоредени по категории права и по видови користење, како и цели на издвојувањата, како што се трошоци за управување или трошоци за вршење културни, образовни и други општествено корисни услуги; и

- трошоци за управување со правата и за други услуги што организацијата ги дава на носителите изразени како процент во однос на приходите од права во финансиската година, по категорија права, а онаму каде трошоците се посредни и не можат да се припишат на една или повеќе категории права, со образложение на методата за алокација на таквите посредни трошоци;

3) финансиски податоци за надоместоците што им припаѓаат на носителите, со детален опис на најмалку следните ставки:

- вкупниот износ распределен на носителите по категории права и по видови користење;

- вкупниот износ исплатен на носителите по категории права и по видови користење;

- зачестеноста на исплатите по категории права и по видови користење;

- вкупниот износ што е прибран, но не е распределен на носителите, по категории права и по видови користење, со назначување на финансиската година во која што е прибран;

- të gjitha shpenzimet operative dhe financiare të ndara sipas kategorive të të drejtave, ndërsa atje ku shpenzimet janë indirekte dhe nuk mund të regjistrohen një ose më shumë kategorive të të drejtave, me arsyetim të metodës së alokimit shpenzimeve të tilla indirekte;

- shpenzime operative dhe financiare të shpërndara sipas kategorive të të drejtave, ndërsa atje ku shpenzimet janë indirekte dhe nuk mund të regjistrohen një ose më shumë kategorive të të drejtave, me arsyetim të metodës së alokimit shpenzimeve të tilla indirekte edhe atë vetëm në bazë të menaxhimit me të drejtat, duke i përfshirë shpenzimet e menaxhimit të ndara ose kompenzuara nga të hyrat e të drejtave ose të ardhurave që dalin nga investimet në të hyrat e të drejtave në pajtim me nenin 154, paragrafin (4) dhe 155 të këtij ligji;

- shpenzimet operative dhe financiare në pikëpamje të shërbimeve, me përjashtim të shërbimeve të menaxhimit me të drejtat, por duke përfshirë shërbimet kulturore, arsimore dhe shërbime të tjera të dobishme shoqërore;

- fonde për mbulimin e shpenzimeve për punën e organizatës;

- ndarjet e të hyrave nga të drejtat e shpërndara sipas kategorive të të drejtave dhe sipas llojeve të përdorimit, si dhe qëllimet e shpërndarjes, siç janë shpenzimet e menaxhimit ose shpenzimet për kryerjen e shërbimeve kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore; dhe

- shpenzimet për menaxhimin e të drejtave dhe shërbime të tjera që organizata u ofron bartësve, të shprehura në përqindje në raport të të hyrave nga të drejtat në vitin financiar, sipas kategorive të të drejtave, ndërsa atje ku shpenzimet janë indirekte dhe nuk mund të regjistrohen një ose më shumë kategorive të të drejtave, me arsyetim të metodës së alokimit shpenzimeve të tilla indirekte;

3) të dhënat financiare për kompensim që ju përkasin bartësve, me përshkrimin e detajuar së paku të zërave në vijim:

- shuma totale e shpërndarë te bartësit sipas kategorive të të drejtave dhe sipas llojeve të përdorimit;

- shuma totale e paguar për bartësit sipas kategorive të të drejtave dhe sipas llojeve të përdorimit;

- shpeshtësia e pagesave sipas kategorive dhe të drejtave dhe sipas llojit të përdorimit;

- shumën totale që është grumbulluar, por nuk ju është shpërndarë bartësve, sipas kategorive të të drejtave dhe sipas llojeve të përdorimit, me shënimin e vitit financiar në të cilën janë grumbulluar;

- вкупниот износ што е распределен, но не е исплатен на носителите, по категории права и по видови користење, со назначување на финансиската година во која што е прибран;

- причини за задоцнување кога организација не извршила распределба и исплата во роковите од членот 157 став (3) од овој закон и

- вкупниот износ на нераспределени надоместоци со образложение за тоа како се искористени;

4) податоци за односите со други организации, со опис на најмалку следните ставки:

- износи примени од други организации и износи исплатени на други организации, по категории права, по видови користење и по организација;

- трошоци на управување и други издвојувања од приходите од права што им припаѓаат на други организации, по категории права, по видови користење и по организација;

- трошоци на управување и други издвојувања исплатени од други организации, по категории права, по видови користење и по организација; и

- износи исплатени непосредно на носителите кои се членови на други организации, по категории права, по видови користење и по организација.

(4) Во посебниот извештај за издвојувањата за културни, образовни и други општествено корисни цели, организацијата ги објавува следните податоци:

1) износи издвоени за културни, образовни и други општествено корисни услуги во финансиската година, по вид на цел и за секој вид на цел по категории права и по видови користење;

2) образложение за користењето на овие износи по вид на цел, вклучувајќи ги и трошоците за управување со износите издвоени за културни, образовни и други општествено корисни услуги, како и на одделните износи користени за културни, образовни и други општествено корисни услуги; и

3) износи од членот 156 став (2) од овој закон и образложение за нивното користење по вид активности.

(5) Сметководствените податоци вклучени во годишниот извештај за транспарентност мора да бидат ревидирани од страна на еден или повеќе овластени ревизори. Ревизорскиот извештај се објавува во целост во годишниот извештај за транспарентност. Сметководствените податоци ги вклучуваат и финансиските известувања од ставот (2) точка 1) од овој член, финансиските податоци од ставот (2) точки 7) и 8) на овој член, како и финансиските податоци од ставот (3) на овој член.

- shumën totale që është shpërndarë, por nuk ju është paguar bartësve, sipas kategorive të të drejtave dhe sipas llojeve të përdorimit, me shënimin e vitit financiar në të cilën janë grumbulluar;

- arsyet e vonesës kur organizata nuk ka bërë shpërndarjen dhe pagesën në afatet nga neni 157 paragrafi (3) i këtij ligji dhe

- shumën totale të kompensimeve të pashpërndara me arsyetim se si janë përdorur;

4) të dhëna për marrëdhëniet me organizatat e tjera, me një përshkrim të të paktën të zërave në vijim:

- shumat e pranuar nga organizata të tjera dhe shumat e paguara të organizatave të tjera, sipas kategorive të të drejtave, sipas llojeve të përdorimit dhe sipas organizatës;

- shpenzimet e menaxhimit dhe alokimet e tjera nga të hyrat nga të drejtat që u përkasin organizatave të tjera, sipas kategorive të të drejtave, sipas llojeve të përdorimit dhe sipas organizatës;

- shpenzimet e menaxhimit dhe alokimet e tjera të paguara nga organizata të tjera, sipas kategorive të të drejtave, sipas llojeve të përdorimit dhe sipas organizatës; dhe

- shumat që u paguhen drejtpërsëdrejti bartësve që janë anëtarë të organizatave të tjera, sipas kategorive të të drejtave, sipas llojeve të përdorimit dhe sipas organizatës.

(4) Në raportin e veçantë për ndarjet për qëllime kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore, organizata i publikon këto të dhëna:

1) shumat e ndara për shërbime kulturore, arsimore dhe shërbime të tjera të dobishme shoqërore në vitin financiar, sipas llojit të qëllimit dhe për çdo lloj qëllimi sipas kategorive të të drejtave dhe sipas llojeve të përdorimit;

2) arsyetim për përdorimin e këtyre shumave sipas llojit të qëllimit, duke përfshirë shpenzimet për menaxhimin e shumave të ndara për shërbime kulturore, arsimore dhe shërbime të tjera të dobishme shoqërore, si dhe shumat e caktuara të përdorura për shërbime kulturore, arsimore dhe shërbime të tjera të dobishme shoqërore; dhe

3) shumat nga neni 156 paragrafi (2) i këtij ligji dhe arsyetimi i përdorimit të tyre sipas llojit të aktivitetit.

(5) Të dhënat e kontabilitetit të përfshira në raportin vjetor të transparencës patjetër duhet të kontrollohen nga një ose më shumë revizor të autorizuar. Raporti i auditimit publikohet në tërësi në raportin vjetor të transparencës. Të dhënat e kontabilitetit përfshijnë edhe njoftimet financiare nga paragrafi (2) pika 1) të këtij neni, të dhënat financiare nga paragrafi (2) pikat 7) dhe 8) të këtij neni, si dhe

(6) Надлежните органи на организацијата, во согласност со статутот, од управниот одбор можат да побараат:

1) информации за работата на организацијата, примената на актите и спроведувањето на договорите; и

2) предлози за финансискиот план и трошоците за работење за наредната година.

(7) Одредбите од ставовите (1), (4) и (6) на овој член, не влијаат на обврските на организацијата во поглед на други финансиски извештаи и ревизии согласно закон.

Надзор и контрола од носителите

Член 158-и

(1) Организацијата е должна најмалку еднаш годишно на секој носител на кој распределила надоместоци или извршила исплата во периодот на кој што податоците се однесуваат, да му овозможи увид најмалку во следните податоци:

1) сите податоци што носителот ги дал на организацијата за идентификација и пронаоѓање на носителот;

2) надоместоците распределени на носителот;

3) сите износи исплатени од организацијата на носителот, по категории права и по видови користење;

4) периодот во кој што настанало користењето за кое што организацијата извршила распределба и исплата на надоместоците, освен кога од оправдани причини што се однесуваат на доставувањето податоци од страна на корисниците ја спречиле организацијата ова да го стори;

5) издвојувања направени за трошоци на колективно управување и други издвојувања; и

6) сите износи распределени за било кој период што не се исплатени.

(2) Кога организацијата за свои членови има субјекти кои се должни да вршат понатамошна исплата на надоместоци на носителите, таа е должна на овие субјекти да им ги даде податоците од ставот (1) на овој член, доколку субјектите со истите не располагаат. Овие субјекти се должни најмалку еднаш годишно да ги направат достапни податоците од ставот (1) на овој член, на секој носител на кој распределиле надоместоци или извршиле исплата во периодот на кој што податоците се однесуваат.

(3) Секој носител може, во рок определен со статутот, да оствари увид во годишниот извештај за транспарентност и извештаите на надзорниот одбор.

(4) Најмалку една десеттина од сите носители може да побараат, на свој трошок, еден

тë dhënat financiare nga paragrafi (3) i këtij neni.

(6) Organet kompetente të organizatës, në pajtim me statutin, mund të kërkojnë nga bordi drejtues:

1) informacione për punën e organizatës, zbatimin e akteve dhe zbatimin e marrëveshjeve; dhe

2) propozime për planin financiar dhe shpenzimet për punë për vitin e ardhshëm.

(7) Dispozitat nga paragrafët (1), (4) dhe (6) të këtij neni nuk ndikojnë në obligimet e organizatës në pikëpamje të raporteve dhe revizioneve tjera financiare në pajtim me ligjin.

Mbikëqyrja dhe kontrolli nga bartësit

Neni 158-i

(1) Organizata është e obliguar që së paku një herë në vit çdo bartës të cilit i ka shpërndarë kompensim ose ka bërë pagesë në periudhën për të cilën i referohen të dhënat, t'i mundësojë kontroll të paktën në të dhënat në vijim:

1) të gjitha të dhënat që bartësi i ka dhënë në organizatë për identifikimin dhe gjetjen e bartësit;

2) kompensimet të shpërndara të bartësit;

3) të gjitha shumat e paguara nga organizata e bartësit, sipas kategorive të të drejtave dhe sipas llojeve të përdorimit;

4) periudha në të cilën ka ndodhur përdorimi për të cilin organizata ka bërë shpërndarjen dhe pagesën e kompensimeve, vetëm në raste kur për arsye të justifikuar që lidhen me paraqitjen e të dhënave nga ana e përdoruesit e kanë penguar organizatën ta bëjë këtë;

5) ndarjet e bëra për shpenzimet e menaxhimit kolektiv dhe ndarjet e tjera; dhe

6) të gjitha shumat e shpërndara për çdo periudhë që nuk janë paguar.

(2) Kur organizata ka subjekte për anëtarët e saj të cilët janë të detyruar të paguajnë më tej kompensime për bartësit, ajo është e detyruar që këtyre subjekteve t'u sigurojë të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse subjektet nuk disponojnë me të njëjtat. Këto subjekte janë të detyruara t'i vënë në dispozicion të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni, së paku një herë në vit, për secilin bartës të cilit i kanë shpërndarë kompensim ose kanë bërë pagesë në periudhën të cilës i referohen të dhënat.

(3) Secili bartës mundet në afatin e përcaktuar me statut të kontrollojë raportin vjetor të transparencës dhe raportet e bordit mbikëqyrës.

(4) Së paku një e dhjeta e të gjithë bartësve mund të kërkojnë me shpenzimet e veta një ose më

или повеќе надворешни независни стручни лица, да го прегледаат работењето на организацијата и во рок од 60 дена сметано од денот на доставување на барањето да дадат стручно мислење, кое што се доставува и до Министерството за култура.

(5) Организацијата е должна, на образложено барање од страна на носителот, во рок од 15 дена и во електронски облик, да му ги направи достапни следните податоци:

- 1) предмети на заштита за кои што ги управува правата, права што ги управува непосредно или согласно договор за застапување;
- 2) кога поради обемот на делување на организацијата не можат да се определат предметите на заштита, се доставуваат податоци за видовите предмети на заштита за кои што ги управува правата, за права што ги управува, како и за териториите што ги покрива; и
- 3) прибрани средства од користењето за предметите на заштита на носителот.

Надзор и контрола од организациите за кои врши управување на предметите на заштита врз основа на договор за застапување

Член 158-j

(1) Организацијата е должна најмалку еднаш годишно и во електронски облик на секоја организација за која врши управување на предметите на заштита врз основа на договор за застапување, за периодот на кој што податоците се однесуваат, да ги направи достапни најмалку следните податоци:

1) приходи од права распределени на организацијата за која врши управување на предметите на заштита врз основа на договор за застапување, износите што се платени по категории права и по видови користење, како и сите приходи од права распределени за било кој период што не се исплатени;

2) издвојувања направени за трошоци на управување;

3) издвојувања за други цели, освен оние за трошоци на управување, направени согласно членот 156 од овој закон;

4) податоци за издадени дозволи и за одбиени барања за дозволи за користење за предметите на заштита, покриени со договорот за застапување; и

5) одлуки донесени од општото собрание на членови, доколку се однесуваат на управувањето на предметите на заштита покриени со договорот за застапување.

shumë ekspertë të jashtëm të pavarur, ta kontrollojnë punën e organizatës dhe në afat prej 60 ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës të japin mendim profesional, e cila dorëzohet edhe në Ministrinë e Kulturës.

(5) Organizata është e detyruar, me kërkesë të arsyetuar nga ana e bartësit, në afat prej 15 ditësh dhe në formë elektronike, t'ia vë në dispozicion këto të dhëna:

- 1) lëndët e mbrojtjes për të cilat ai menaxhon të drejtat, të drejtat që i administron drejtpërdrejt ose në përputhje me marrëveshjen e përfaqësimit;
- 2) kur për shkak të fushëveprimit të organizatës nuk mund të përcaktohen objektet e mbrojtjes, dorëzohen të dhënat për llojet e objekteve të mbrojtjes për të cilat menaxhon të drejtat, për të drejtat që menaxhon, si dhe për teritoriet që i mbulon; dhe
- 3) mjetet e grumbulluara nga përdorimi për lëndët e mbrojtjes së bartësit.

Mbikëqyrja dhe kontrolli nga organizatat për të cilat bëjnë menaxhimin me lëndët mbrojtëse në bazë të marrëveshjes për përfaqësim.

Neni 158-j

(1) Organizata është e detyruar të paktën një herë në vit dhe në formë elektronike të secilës organizatë për të cilën menaxhon me lëndët e mbrojtjes në bazë të marrëveshjes së përfaqësimit, për periudhën për të cilën i referohen të dhënat, t'i vë në dispozicion të paktën të dhënat e në vijim:

1) të hyrat nga të drejtat që i ndahen organizatës për të cilën ajo menaxhon lëndët e mbrojtjes në bazë të një marrëveshje përfaqësimi, shumat e paguara sipas kategorive të të drejtave dhe llojeve të përdorimit, si dhe të gjitha të hyrat nga të drejtat e shpërndara për çdo periudhë që nuk është paguar;

2) alokimet e bëra për shpenzimet e menaxhimit;

3) alokimet për qëllime të tjera nga ato për shpenzime të menaxhimit, të bëra në pajtim me nenin 156 të këtij ligji;

4) të dhënat për lejet e dhëna dhe kërkesat e refuzuara për leje shfrytëzimi për lëndët e mbrojtjes, të mbuluara me marrëveshjen e përfaqësimit; dhe

5) vendimet e miratuara nga kuvendi i përgjithshëm i anëtarëve, nëse i referohen menaxhimit të lëndëve të mbrojtjes të mbuluara me

(2) Организацијата е должна, на образложено барање од страна на организацијата за која врши управување на предметите на заштита врз основа на договор за застапување, во рок од 15 дена од денот на доставување на барањето и во електронски облик, да ги направи достапни најмалку податоците од членот 158-и став (5) точките 1) и 2) од овој закон.

Надзор и контрола од корисниците
Член 158-к

Организацијата е должна, на образложено барање од страна на корисникот, во рок од 15 дена од денот на доставување на барањето и во електронски облик, да му ги направи достапни податоците од членот 158-и став (5) точките 1) и 2) од овој закон.

Надзор и контрола од Министерството за култура
Член 158-л

(1) Министерството за култура може, во секое време, од организацијата да бара информации, податоци или извештаи за вршењето на работите определени со овој закон, како и да врши увид во актите, годишниот извештај за транспарентност, финансиската и другата документација.

(2) Организацијата е должна да го известува Министерството за култура за започнување и престанување на функциите на органите на организацијата и претставниците или застапниците на органите, за склучување општи и поединечни договори за користење на правата, за склучување договори со соодветни странски организации, за изменување и дополнувања на статутот, како и за други слични прашања.

(3) За донесување, изменување и дополнување на статутот, организацијата доставува до Министерството за култура барање за добивање на согласност во рок од 15 дена од денот на донесувањето, изменувањето и дополнувањето на статутот. Министерството за култура ја дава согласноста во рок од 60 дена од денот на доставување на барањето.

(4) Доколку Министерството за култура не се произнесе во рокот од ставот (3) на овој член се смета дека согласноста е дадена.

5) Министерството за култура спроведува надзор и врши контрола и на образложено известување од членовите на организацијата, носителите, корисниците, субјектите кои вршат колективно управување и други заинтересирани лица.

(6) Организацијата е должна за секоја

marrëveshjen e përfaqësimit.

(2) Organizata është e detyruar me kërkesë të arsyetuar të organizatës për të cilën menaxhon lëndët e mbrojtjes në bazë të marrëveshjes për përfaqësim, në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës dhe në formë elektronike, t'i vërë në dispozicion së paku të dhënat nga neni 158-i paragrafi (5) pikat 1) dhe 2) të këtij ligji.

Mbikëqyrja dhe kontrolli nga përdoruesit
Neni 158-k

Organizata është e detyruar që me kërkesë të arsyetuar nga ana e përdoruesit, në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës dhe në formë elektronike, t'ia bëjë të qashme të dhënat nga neni 158-i paragrafi (5) pikat 1) dhe 2) të këtij ligji.

Mbikëqyrja dhe kontrolli nga Ministria e Kulturës
Neni 158-l

(1) Ministria e Kulturës në çdo kohë mund të kërkojë nga organizata informata, të dhëna ose raporte për kryerjen e punëve të përcaktuara me këtë ligj, si dhe të bëjë kontroll të akteve, raporteve vjetore të transparencës, dokumentacionin financiar dhe dokumentacionin tjetër.

(2) Organizata është e obliguar ta njoftojë Ministrinë e Kulturës për fillimin dhe përfundimin e funksioneve të organeve të organizatës dhe përfaqësuesve ose prezentuesve të organeve, për lidhjen e marrëveshjeve të përgjithshme dhe individuale për shfrytëzimin e të drejtave, për lidhjen e marrëveshjeve me organizatat e huaja përkatëse, për ndryshimin dhe plotësimin e statutit, si dhe për çështje të tjera të ngjashme.

(3) Për miratimin, ndryshimin dhe plotësimin e statutit, organizata dorëzon deri te Ministria e Kulturës kërkesë për marrjen e pëlqimit në afat prej 15 ditësh nga dita e miratimit, ndryshimit dhe plotësimit të statutit. Ministria e Kulturës jep pëlqimin brenda 60 ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës.

(4) Nëse Ministria e Kulturës nuk prononcohet në afatin nga paragrafi (3) i këtij neni, konsiderohet se pëlqimi është dhënë.

5) Ministria e Kulturës zbaton mbikëqyrje dhe bën kontroll edhe të njoftimit të arsyetuar nga anëtarët e organizatës, bartësit, përdoruesit, subjektet që kryejnë menaxhim kolektiv dhe personat e tjerë të interesuar.

(6) Organizata është e obliguar për çdo vit

календарска година во која се вршела распределба на надоместоците, во рок од шест месеци по завршувањето на календарската година да достави годишен финансиски извештај до Владата на Република Северна Македонија.

Обврски на организацијата Член 158-љ

(1) При вршењето на надзорот од членот 158-л од овој закон, организацијата е должна на Министерството за култура да му овозможи пристап до просториите и опремата, општите и поединечните акти и договори, целокупната финансиска документација, деловните книги, сметководствените документи и друга документација од која било форма и на кој било формат.

(2) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член, не смее да биде повредена тајноста на личните податоци на авторите, односно носителите на сродните права содржани во документацијата од ставот (1) на овој член.

Мерки по основ на надзор Член 158-м

(1) Доколку во спроведувањето на надзорот над актите на организацијата Министерството за култура оцени дека општ или поединечен акт не е во согласност со овој закон, односно статутот, со решение ќе го запре од извршување и ќе поведе постапка пред надлежен суд за оцена на законитоста на актот.

(2) Доколку во спроведувањето на надзорот над работењето на организацијата Министерството за култура оцени дека работењето не е во согласност со овој закон, со дозволата за колективно управување, односно со статутот или актите на организацијата, Министерството за култура ќе издаде решение со кое прво писмено ја опоменува организацијата и определува рок од најмалку 30 дена, но не повеќе од шест месеци за отстранување на утврдените неправилности. Доколку во зададениот рок не се отстранат констатираните неправилности, Министерството за култура цени дали се исполнети условите за одземање на дозволата за колективно управување врз основа на што донесува решение за одземање на дозволата.

(3) Против решението за одземање на дозволата од ставовите (2) и (3) на овој член, може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

календарик në të cilin është bërë shpërndarjes kompensimit, në afat prej gjashtë muajsh pas përfundimit të vitit kalendarik, të dorëzojë raport vjetor financiar në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Detyrimet e organizatës Neni 158-II

(1) Organizata gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nga neni 158-I të këtij ligji është e obliguar t'i sigurojë Ministrisë së Kulturës qasje në objektet dhe pajisjet, aktet dhe marrëveshjet e përgjithshme dhe individuale, dokumentacionin e plotë financiar, librat afariste, dokumentet e kontabilitetit dhe dokumentacion tjetër në çfarë do forme dhe në çfarë do formati.

(2) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk duhet të cenohet sekretin e të dhënave personale të autorëve, përkatësisht bartësve të të drejtave të përafërta në përmbajtjen e dokumentacioni nga paragrafi (1) i këtij neni.

Masat në bazë të mbikëqyrjes Neni 158-m

(1) Nëse në zbatimin e mbikëqyrjes mbi aktet e organizatës, Ministria e Kulturës vlerëson se akti i përgjithshëm ose individual nuk është në pajtim me këtë ligj, përkatësisht me statutin, me aktvendim do ta ndalë ekzekutimin dhe do të iniciojë procedura para gjykatës kompetente për vlerësimin e ligjshmërisë së aktit.

(2) Nëse në zbatimin e mbikëqyrjes mbi punën e organizatës, Ministria e Kulturës vlerëson se puna nuk është në pajtim me këtë ligj, me lejen për menaxhim kolektiv, përkatësisht me statutin ose aktet e organizatës, Ministria e Kulturës do të lëshojë aktvendim me të cilën së pari herë me shkrim do e paralajmëron organizatës dhe përcakton afat prej më së paku 30 ditë, por jo më shumë se gjashtë muaj për eliminimin e parregullsive të konstatuara. Nëse parregullsitë e konstatuara nuk eliminohen brenda afatit të caktuar, Ministria e Kulturës vlerëson nëse janë plotësuar kushtet për marrjen e lejes për menaxhim kolektiv, në bazë të së cilës miraton aktvendim për marrjen e lejes.

(3) Kundër aktvendimit për marrjen e lejes nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

Јавност во работата

Член 158-н

Организацијата е должна на својата веб страница да ги објавува и редовно да ги ажурира најмалку следниве податоци:

- 1) статут и општи акти на организацијата;
- 2) услови за членство, услови за откажување на членство и услови за откажување на овластување за управување со правата;
- 3) податоците за бројноста на членството;
- 4) категориите на корисниците на предмети на заштита кои се должни да плаќаат надоместок на организацијата;
- 5) дозволи за користење;
- 6) тарифата, вклучувајќи ги евентуалните попусти;
- 7) органите на организацијата и членовите;
- 8) правила за распределба на надоместоците што им припаѓаат на носителите;
- 9) правила за издвојувања за покривање на трошоци на управување;
- 10) правила за издвојувања од приходите од права и од приходот што произлегува од вложувањето на приходите од права, освен во поглед на трошоците на управување, вклучувајќи ги оние за културни, образовни и други општествено корисни услуги и другите соодветни издвојувања;
- 11) склучените општи и поединечни договори;
- 12) договори склучени со странски организации;
- 13) листа на склучени спогодби за застапување и називи на организациите со кои што се склучени;
- 14) правила за користење на нераспределените надоместоци;
- 15) годишен извештај за транспарентност, вклучувајќи го и посебниот извештај за издвојувања од членот 158-с став (4) од овој закон;
- 16) податоци за десет најкористени авторски дела, односно предмети на сродни права во тековната година;
- 17) наодот од ревизорски извештаи согласно статут и овој закон и
- 18) постапка по приговори и начин на решавање спорови.“

Член 11

Членовите 135-а, 135-б, 135-в, 135-г, 135-д, 140 – а и 156-а се бришат.

Член 12

Во Делот 6, во насловот пред членот 182, зборовите „И МЕРКИ“ се бришат.

Транспаренца në punë

Neni 158-n

Organizata është e detyruar në ueb faqen e saj t'i publikojë dhe rregullisht t'i përditësojë të paktën të dhënat në vijim:

- 1) statutin dhe aktet e përgjithshme të organizatës;
- 2) kushtet për anëtarësim, kushtet për tërheqjen e anëtarësimit dhe kushtet për tërheqjen e autorizimit për menaxhim me të drejtat;
- 3) të dhënat për numrin e anëtarëve;
- 4) kategoritë e përdoruesve të lëndëve mbrojtëse që janë të detyruar t'i paguajnë kompensim organizatës;
- 5) lejet për përdorim;
- 6) tarifata, duke përfshirë zbritjet e eventuale;
- 7) organet e organizatës dhe anëtarët;
- 8) rregullat për shpërndarjen e kompensimeve që u takojnë bartësve;
- 9) rregullat për alokimet për mbulimin e shpenzimeve të menaxhimit;
- 10) rregullat për ndarjen e të hyrave nga të drejtat dhe nga të hyrat që rrjedhin nga investimi i të hyrave nga të drejtat, përveç shpenzimeve të menaxhimit, duke përfshirë ato për shërbimet kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore dhe ndarjet e tjera të përshtatshme;
- 11) marrëveshjet e lidhura të përgjithshme dhe individuale;
- 12) marrëveshjet e lidhura me organizata të huaja;
- 13) listën e marrëveshjeve të lidhura për përfaqësim dhe emrat e organizatave me të cilat janë lidhur;
- 14) rregullat për përdorimin e kompensimeve të pashpërndara;
- 15) raportin vjetor për transparencë, duke përfshirë edhe raportin e veçantë për ndarjet nga neni 158-s paragrafi (4) të këtij ligji;
- 16) të dhënat për dhjetë veprat autoriale më të shfrytëzuara, përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta në vitin aktual;
- 17) konstatimet nga raportet e revizionit në pajtim me statutin dhe këtë ligj dhe
- 18) procedurat e ankesave dhe mënyra e zgjidhjes së kontesteve.”

Neni 11

Nenet 135-a, 135-b, 135-c, 135-d, 135-e, 140-a dhe 156-a fshihen.

Neni 12

Në Pjesën 6, në titullin para nenit 182, fjalët “DHE MASAT” fshihen.

Член 13

„Насловот пред членот 182 и членот 182 се менуваат и гласат:

Глоба за правно и физичко лице
Член 182

(1) Глоба во износ од 500 евра до 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое:

- на недостоен начин го користи народното творештво и не го наведува изворот и потеклото (член 53 став (2)),

- не ја известува организацијата за рокот, определениот облик и другите околности од користењето и не доставува информации, документи и соодветни податоци соодветни на видот на користењето, не извршува соодветни уплати на надоместоци во соодветен износ од користењето на соодветната организација за колективно управување во пропишани рокови (член 145 ставови (1), (2), (3), (4), (5), и (6)),

- не и овозможи на организацијата увид во документацијата (член 146 став (2),

- без одлагање не ја известува соодветната организација за колективно управување за секоја промена на околностите на користењето или за негово престанување (член 145 став (9)) и

- не овозможи пристап и користење на делото преку отстранување на технолошките мерки или други средства на лице кое има законски пристап во случај на исклучоци и ограничувања на правото, определени во Главата втора дел 4 од овој закон (член 164).

(2) Глоба во износ од 250 до 500 евра, во денарска противвредност, ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член, на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.“

Член 14

Насловите пред членовите и членовите 183 и 183 – а се бришат.

Член 15

Членот 184 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 300 до 1000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за

Нени 13

“Titulli para neni 182 dhe neni 182 ndryshohet dhe thotë:

Gjоба për personin juridik dhe fizik
Neni 182

(1) Gjобë në shumë prej 500 deri në 3 000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, i cili:

- në mënyrë të pahijshme e shfrytëzon krijimtarinë popullore dhe nuk e cek burimin dhe origjinën (neni 53 paragrafi (2)),

- nuk e njofton organizatën për afatin, formën e përcaktuar dhe rrethanat e tjera të shfrytëzimit dhe nuk dorëzon informata, dokumente dhe të dhëna përkatëse për llojin e përdorimit, nuk bën pagesë përkatëse të kompensimeve në shumë përkatëse për shfrytëzimin nga organizata përkatëse për menaxhim kolektiv në afatet e parashikuara paguan shumë përkatëse të kompensimeve organizatës përkatëse për menaxhim kolektiv në afat të caktuar dhe nuk mundëson qasje në dokumentacion (neni 145 paragrafët (1), (2) (3), (4), (5) dhe (6)),

- nuk i mundëson organizatës kontroll në dokumentacionin (neni 146, paragrafi (2),

- pa prolongim nuk e njofton organizatën përkatëse për menaxhimin kolektiv për çdo ndryshim të rrethanave të shfrytëzimit ose për shuarjen e tij (neni 145 paragrafi (9)) dhe

- nuk mundëson qasje dhe shfrytëzim të veprës përmes heqjes së masave teknologjike ose mjeteve tjera të personit i cili ka qasje ligjore në rast të përjashtimeve dhe kufizimeve të të drejtës të përcaktuara në Kapitullin e dytë pjesa 4 të këtij ligji (neni 164).

(2) Gjобë në shumë prej 250 deri në 500 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni, personit përgjegjës te personi juridik.

(3) Gjобë shumë prej 150 deri në 250 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtjen nga paragrafi (1) të këtij neni.”

Нени 14

Titujt para neneve dhe nenet 183 dhe 183-a fshihen.

Нени 15

Neni 184 ndryshohet dhe thotë:

“(1) Gjобë në shumë prej 300 deri në 1.000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje organizatës nëse:

прекршок на организацијата ако:

- најмалку еднаш годишно не врши исплата на надоместоците (член 157 став (9)).

(2) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член, на одговорното лице во организацијата.“

Член 16

Членот 185 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 250 до 400 евра во денарска противвредност ќе и се изрече на организацијата, ако:“

- не обезбеди независен ревизорски извештај (член 158 s став (5),

-не достави годишен финансиски извештај до Владата на Република Северна Македонија (член 158-л став (5) и

-на својата веб страница не ги објави податоците и актите од членот 157 од овој закон (член 157).

(2) Глоба во износ од 100 до 200 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.“

Член 17

Насловот пред членот 185 –а и членот 185 –а се менуваат и гласат:

Надлежност на судот

Член 185 -а

За прекршоците од членовите 182, 184 и 185 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Член 18

Насловите пред членовите и членовите 186, 187 и 187-а се бришат.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 19

(1) Одредбите од овој закон што се однесуваат на делата-сирачиња и на рокот на заштита на сродните права, се применуваат на авторските дела и на предметите на сродни права што уживаат правна заштита со авторското право и сродните права на денот на неговото влегување во сила.

(2) Со одредбите на овој закон што се однесуваат на делата-сирачиња не се засегаат

- së paku një herë në vit nuk kryen pagesën e kompensimit (neni 157, paragrafi (9)).

(2) Gjobë në shumë prej 150 deri në 250 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni, personit përgjegjës në organizatë.”

Neni 16

Neni 185 ndryshohet dhe thotë:

“(1) Gjobë në shumë prej 250 deri në 400 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet organizatës nëse:

- nuk siguron raport të revizionit të pavarur (neni 158 s, paragrafi (5),

- nuk dorëzon raport financiar vjetor deri te Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut (neni 158-l paragrafi (5) dhe

- në ueb faqen e saj nuk i shpall të dhënat dhe aktet e nenit 157 të këtij ligji (neni 157).

(2) Gjobë në shumë prej 100 deri në 200 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni, personit përgjegjës te personi juridik.”

Neni 17

Titulli para nenit 185 –а dhe neni 185 –а ndryshohet dhe thotë:

Kompetencat e gjyqit

Neni 185 -а

Për kundërvajtjet e neneve 182, 184 dhe 185 të këtij ligji procedurën e kundërvajtjes e udhëheq dhe sanksionin e kundërvajtjes e shqipton gjykata kompetente.

Neni 18

Titujt para neneve dhe nenet 186, 187 dhe 187-а fshihen.

DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 19

(1) Dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me veprat jetime - dhe afatin e mbrojtjes së të drejtave të përafërta, zbatohen për veprat autoriale dhe për lëndët e të drejtave të përafërta që gëzojnë mbrojtje juridike me të drejtën autoriale dhe të drejtat e përafërta në ditën e hyrjes së tij në fuqi.

(2) Me dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me veprat jetime nuk ndikojnë në veprimet juridike të

правните работи преземени пред денот на неговото влегување во сила.

Член 20

Одредбите од член 4 од овој закон, со кој се додава нов член 54-г, ќе отпочнат да се применуваат со пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската унија.

Член 21

(1) Одредбите од овој закон, кои се однесуваат на рокот на заштита на музичките дела со текст, се применуваат доколку на денот на влегување во сила на овој закон, било музичката композиција било текстот уживаат правна заштита со авторско право, со тоа што не се засегаат дејствијата на користење преземени пред влегување во сила на овој закон.

(2) Доколку не е поинаку договорено, договорите помеѓу уметник - изведувач и произведувач на фонограми за користење изведби снимени на фонограм, склучени до денот на влегување во сила на овој закон, произведуваат правни последици и по моментот во кој, според одредбите од Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16), материјалните права на уметникот - изведувач би престанале.

Член 22

Владата на Република Северна Македонија во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон, ја формира Комисијата за посредување во авторското право и сродните права. Комисијата за посредување во авторското право и сродните права именувана согласно со Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16), продолжува со работата до формирањето на Комисијата за посредување во авторското право и сродните права во согласност со овој закон.

Член 23

(1) Организациите за колективно управување со авторското право и сродните права кои имаат дозвола за колективно управување и согласност на општите акти за прибирање на надоместоците, согласно Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16), ќе продолжат со работа според одредбите од Законот за авторското право и

ndërmarra para ditës së hyrjes në fuqi të tij.

Neni 20

Dispozitat e nenit 4 të këtij ligji, me të cilin shtohet neni i ri 54-g, do të fillojnë të zbatohen me anëtarësimin e Republikës së Maqedonisë së Veriut në Bashkimin Evropian.

Neni 21

(1) Dispozitat e këtij ligji, të cilat i referohen afatit të mbrojtjes së veprave muzikore me tekst, zbatohen nëse me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, kompozimi muzikor ose teksti gëzojnë mbrojtje juridike me të drejtë autoriale, me çka nuk cenohen veprimet e përdorimit të ndërmarra para hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Nëse ndryshe nuk është dakorduar, marrëveshjet ndërmjet artistit - interpretues dhe prodhuesit të fonogramit për shfrytëzimin e shfaqjeve të incizuar në fonogram, të lidhura deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, prodhojnë pasoja juridike edhe pas momentit kur, sipas dispozitave të Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16), të drejtat materiale të artistit - interpretuesi do të pushojnë.

Neni 22

Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut në afat prej 30 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji do të themelojë Komisionin për ndërmjetësim në të drejtat e autorit dhe të drejtat e përafërta. Komisioni për ndërmjetësim në të drejtat e autorit dhe të drejtat e përafërta i emëruar në pajtim me Ligjin për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16), vazhdon me punë deri në themelimin e Komisionit për ndërmjetësim në të drejtat e autorit dhe të drejtat e përafërta në pajtim me këtë ligj.

Neni 23

(1) Organizatat për menaxhim kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta që kanë leje për menaxhim kolektiv dhe pëlqimin e akteve të përgjithshme për grumbullimin e kompensimeve, në pajtim me Ligjin për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16), do të vazhdojnë të punojnë sipas dispozitave të Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e

сродните права („Службен весник на Република Македонија“, бр. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16), до добивање дозвола за колективно управување според одредбите од овој закон, но најдоцна една година од неговото влегување во сила.

(2) По истекот на рокот од став (1) на овој член, издадените дозволи за колективно управување со авторското право и сродните права престануваат да важат.

(3) Доколку на организациите за колективно управување со авторското право и сродните права до денот на влегувањето во сила на овој закон им се издадени дозволи за колективно управување, а не им се издадени согласности на општите акти за прибирање на надоместоците според одредбите од Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на Република Македонија“, бр. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16), започнатите постапки за издавање согласности на општите акти за прибирање на надоместоците се прекинуваат, а издадените дозволи за колективно управување престануваат да важат.

Член 24

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Përafërta (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, nr. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16), deri në fitimin e lejes për menaxhim kolektiv sipas dispozitave të këtij ligji, por jo më vonë se një vit nga hyrjes së tij në fuqi.

(2) Pas skadimit të afatit nga paragrafi (1) i këtij neni, lejet e lëshuara për menaxhim kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta pushojnë të vlejнë.

(3) Nëse organizatave për menaxhim kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji i është dhënë leje për menaxhim kolektiv, ndërsa nuk i është dhënë pëlqimi për aktet e përgjithshme për grumbullimin e kompensimeve sipas dispozitave të Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, nr. 115/10, 51/11, 147/13, 154/15 dhe 27/16), kanë filluar procedurat për dhënien e pëlqimeve për Aktet e përgjithshme për grumbullimin e kompensimeve ndërpriten, ndërsa lejet e dhëna për menaxhim kolektiv pushojнë të vlejнë.

Neni 24

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

Со предложените измени и дополнувања на Законот за авторското право и сродните права се врши усогласување со Директивата 2014/26/ЕС за колективно управување со авторското право и сродните права и мулти-територијално лиценцирање на музички дела за користење преку интернет, се утврдуваат дефиниции за колективното управување, а особено за организациите за колективно управување на правата – како субјекти основани или под контрола на носителите на правата и со непрофитна цел. Со Законот се пропишуваат и се дефинира значењето на сите поими кои се релевантни за остварувањето на правата.

Со измените се врши усогласување и со Директивата 2011/77/ЕУ за изменување на Директивата 2006/116/ЕУ за времетраењето на заштитата на авторското право и сродните права, во однос на заштитата на коавторите на музички дела со текст, како и на времетраењето на заштитата на те и фонограмските продуценти на снимени музички изведби, односно фонограми од 50 на 70 години, како и соодветно имплементирање на одредбите од Директивата 2012/28/ЕУ за дозволено користење на делата.

Со измените се врши усогласување и со Договорот од Маракеш за олеснување на пристапот до објавени дела за лицата кои се слепи, имаат оштетен вид или на друг начин оневозможени да користат печатени материјали. Имено, на Втората Ревизија на трговската политика на Република Северна Македонија од 15-17 јули 2019 во Женева, САД поставија прашање како законот го дефинира лицето со посебни потреби (инвалидност), односно дали е ограничено на оние кои се слепи, со оштетен вид, ограничени за користење печатени медиуми или со телесна попреченост што ги спречува да држат и ракуваат со книги, или се прошируваат на други видови на посебни потреби.

Дефиницијата е соодветно вградена во предложените измени на Законот, во одредбите во насока на усогласување со Договорот од Маракеш за олеснување на пристапот до објавени дела за лицата кои се слепи, имаат оштетен вид или на друг начин оневозможени да користат печатени материјали.

Со правилата за членство од Директивата 2014/26/ЕС се определува дека истите треба да се засновани на објективни, транспарентни и

ARSYETIMI I. ARSYETIMI PËRMBAJTJES SË DISPOZITAVE TË PROPOZIM LIGJIT

Me ndryshimet dhe plotësimet e propozuara në Ligjin për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta bëhet harmonizimi me Direktivën 2014/26/KE për menaxhimin kolektiv të të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta dhe licencimin shumë-territorial të veprave muzikore për përdorim përmes internetit, me përcaktimin e përkufizime të menaxhimit kolektiv, dhe veçanërisht për organizatat për menaxhim kolektiv të të drejtave - si subjekte të themeluara ose nën kontrollin e bartësve të të drejtave dhe për qëllime jofitimprurëse. Me Ligjin përcaktohet dhe definohet kuptimi i të gjitha termave të cilat janë relevante për ushtrimin e të drejtave.

Me ndryshimet bëhet harmonizimi me Direktivën 2011/77/ BE për ndryshimin e Direktivës 2006/116/BE për kohëzgjatjen e mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta, në lidhje me mbrojtjen e bashkautorët e veprave muzikore me tekst, si dhe kohëzgjatja e mbrojtjes së interpretuesve dhe producentëve të fonogrameve të shfaqjeve muzikore të incizuara, përkatësisht fonograme prej viteve të 50 dhe 70 me direktivën 2012/28/BE për përdorim të caktuara të lejuar të veprave jetime.

Me ndryshimet bëhet harmonizimi edhe me Marrëveshjen e Marrkëshit për lehtësimin e qasjes deri te veprat e botuara për personat që janë të verbër, me shikim të dëmtuar ose në mënyrë tjetër janë të pamundësuar të përdorin materiale të shtypura. Në fakt, në Rishikimin e Dytët të Politikës Tregtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut nga 15-17 korrik 2019 në Gjenevë, SHBA-ja parashtroi pyetje se si ligji e definon personin me aftësi të kufizuar (invaliditet), përkatësisht a është kufizuar për ata që janë të verbër, me shikim të dëmtuar, të kufizuar për përdorimin e mediave të shkruara ose me aftësi të kufizuar trupore që i pengon të mbajnë dhe menaxhojnë me libra, ose shtrihen në lloje tjera të aftësive të kufizuar.

Përkufizimi është inkorporuar në mënyrë të përshtatshme në ndryshimet e propozuara të ligjit, në dispozitat që synojnë harmonizimin me Marrëveshjen e Marrkëshit për lehtësimin e qasjes deri te veprat e botuara për personat që janë të verbër, me shikim të dëmtuar ose në mënyrë tjetër janë të pamundësuar të përdorin materiale të shtypura.

Rregullat e anëtarësimit të Direktivës 2014/26/KE përcaktojnë se ato duhet të bazohen në kritere objektive, transparente dhe jodiskriminuese.

недискриминаторни критериуми.

За разлика од постојниот Закон, со измените се предлага тарифата да се донесува преку јавна расправа и во процес на преговарање. Со предложените измени Владата на Република Северна Македонија повеќе нема надлежност да дава согласност на тарифата на организацијата за колективно управување. Организацијата е должна, пред донесување на тарифата, со објавување јавен повик, да побара мислења, коментари и предлози од корисниците, од соодветните здруженија на корисници и од нивните комори. Јавниот повик се објавува во средствата за јавно информирање и на веб страницата на организацијата и трае еден месец од денот на објавувањето. Доколку корисниците, од соодветните здруженија на корисници и од нивните комори за времетраењето на јавниот повик не достават свои мислења, коментари и предлози до организацијата, ќе се смета дека не се противат на предлог-тарифата. Организацијата е должна внимателно да ги разгледа доставените мислења, коментари и предлози и, по однос на истите, да организира јавна расправа во рок од 15 дена од денот на истекот на јавниот повик. Доколку организацијата не ги прифати, целосно или делумно, предлозите за време на јавната расправа или во рок од 15 дена од денот на одржување на јавната расправа, Предлог-тарифата со предлозите од корисниците за кои меѓу организацијата и корисниците не е постигната согласност се доставува до Комисијата за посредување, која во рок од најмногу 60 дена од денот на доставувањето на Предлог-тарифата, до организацијата за колективно управување и до корисниците доставува мислење по предметот на несогласувањето. Организацијата во рок од 15 дена од денот на доставувањето на мислењето ја донесува Тарифата и истата ја објавува во „Службен весник на Република Македонија“. Доколку организацијата ја донесе и објави тарифата во „Службен весник на Република Македонија“ без вградено мислење, корисниците кои се засегнати, имаат право да го оспорат делот од тарифата кој е предмет на несогласување со поведување парнична постапка пред редовен суд. Постапката е итна.

Со измените на Законот се врши изменување на постојните одредби за издавање на две или повеќе дозволи за колективно управување за ист вид права кои се покажа дека се целосно неприменливи и кои доведоа до хаотичен начин на колективното управување и заштитата на правата.

Со овие измени на Законот за авторското право и сродните права, критериумите за определување на висината на надоместоците за користење на авторските дела, односно предметите

Ndryshe nga ligji ekzistues, ndryshimet propozojnë që tarifa të miratohet përmes një debati publik dhe në një proces negocimi. Me ndryshimet e propozuara, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut nuk ka më kompetencë të jep pajtueshmëri për tarifën e organizatës së menaxhimit kolektiv. Organizata është e detyruar që përpara miratimit të tarifës, duke shpallur një thirrje publike, të kërkojë mendime, komente dhe propozime nga përdoruesit, nga shoqatat përkatëse të përdoruesve dhe nga dhomat e tyre. Thirrja publike publikohet në mjetet e informimit publik dhe në ueb faqen e organizatës dhe zgjat një muaj nga dita e publikimit. Nëse përdoruesit, nga shoqatat përkatëse të përdoruesve dhe dhomat e tyre, gjatë kohëzgjatjes së thirrjes publike nuk i paraqesin organizatës mendimet, komentet dhe propozimet e tyre, do të konsiderohet se nuk e kundërshtojnë tarifën e propozuar. Organizata është e detyruar t'i shqyrtojë me kujdes mendimet, komentet dhe propozimet e paraqitura dhe në lidhje me to të organizojë debat publik brenda 15 ditëve nga dita e skadimit të thirrjes publike. Nëse organizata nuk i pranon, tërësisht ose pjesërisht, propozimet gjatë debatit publik ose brenda 15 ditëve nga dita e mbajtjes së debatit publik, Propozim - tarifa me propozimet e përdoruesve për të cilat nuk është arritur marrëveshje ndërmjet organizatës dhe shfrytëzuesve, të njëjtat dorëzohen deri te Komisioni për Ndërmjetësim, i cili në afat prej më shumti 60 ditë nga dita e dorëzimit të Propozim - tarifës, deri tek organizata për menaxhim kolektiv dhe deri te shfrytëzuesit dorëzon mendim në lidhje me lëndën e mospërputhjes. Organizata do ta miratojë Tarifën në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të mendimit dhe do ta publikojë të njëjtën në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”. Nëse organizata e miraton dhe e publikon tarifën në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë” pa mendim të përfshirë, përdoruesit që nuk janë përfshirë kanë të drejtë të kontestojnë pjesën e tarifës që është objekt mosmarrëveshjeje duke inicuar kontest para gjykatës së rregullt. Procedura është urgjente.

Me ndryshimet e ligjit ndryshohen dispozitat ekzistuese për dhënien e dy ose më shumë licencave të menaxhimit kolektiv për të njëjtat lloj të drejtash, të cilat rezultuan të jenë plotësisht të pazbatueshme dhe që çuan në një mënyrë kaotike të menaxhimit kolektiv dhe mbrojtjes së të drejtave.

Me këto ndryshime në Ligjin për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta, kriteret për përcaktimin e masës së kompensimit për shfrytëzimin e veprave autoriale, përkatësisht subjekteve të të drejtave të përafërta, janë harmonizuar plotësisht me Direktivën

на сродните права, се усогласуваат целосно со Директивата 2014/26/ЕС. Со оваа Директива исто така целосно се хармонизираат и одредбите кои се однесуваат на прибирање на приходи од права.

Имено, при определување на висината на надоместоците, по правило, се поаѓа од економската вредност на користењето на делата.

Заради ефикасно колективно остварување на правата, е неопходно, основите за определување на надоместоците за користење на авторските дела и предметите на сродните права, да бидат издржани и прецизни и да кореспондираат со реалните економски состојби во Република Северна Македонија.

Со измените се предвидуваат рокови за распределбата на надоместоците, односно приходите од правата, рокови за нивната исплата, за идентификација на неидентификувани носители или дела, односно предмети на сродните права, како и начинот и рокови за користење на нераспределените надоместоци. На јасен и прецизен начин се уредуваат правилата за прибирање и распределба на надоместоци на организациите кои за тоа ја овластиле соодветната организација за колективно управување.

За разлика од постојниот Закон, се воведуваат можности за посебни издвојувања од приходи од права за вложувања во банки и банкарски депозити со особено внимание за евентуални ризици и можности за издвојувања на приходи од права во посебни фондови за културни, образовни и други општествено корисни цели.

Со измените на Законот, се воведува собрание на членови, како и управен орган составен од едно или повеќе лица, а надзорниот одбор добива зголемени овластувања. На овој начин се овозможува поголема транспарентност, отчетност и добро управување на организациите за колективно управување кое ќе биде целосно усогласено со Директивата 2014/26/ЕС.

Согласно Директивата 2014/26/ЕС, се уредуваат прашањата во врска со надзорот и контролата од страна на органите на организацијата и носителите на правата, економската оправданост за ефикасно и економично колективно управување со одредени права и се допрецизираат и одредбите за транспарентност и јавност во работата.

Со измените и дополнувањата на ЗАПСП не се врши хармонизација со Директивата 2014/26/ЕС во делот за издавање одобренија за повеќе државни подрачја за правата на користење на интернет на музички дела во внатрешниот пазар, со цел да не се врши преурането регулирање на односи, коишто се во моментот обврски и чија примена се однесува на земјите членки на Европската Унија а за кои, особено

2014/26/KE. Me këtë direktivë gjithashtu harmonizohen plotësisht edhe dispozitat që kanë të bëjnë me grumbullimin e të ardhurave nga të drejtat.

Në fakt, gjatë përcaktimit të lartësisë së kompensimit, si rregull, niset nga vlera ekonomike e shfrytëzimit të veprave.

Me qëllim të realizimit efikas kolektiv të të drejtave, është e nevojshme që bazat për përcaktimin e kompensimit për shfrytëzimin e veprave të autorit dhe objekteve të të drejtave të përafërta, të jenë solide dhe të sakta dhe të korrespondojnë me gjendjen reale ekonomike në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Ndryshimet parashikojnë afate për shpërndarjen e kompensimeve, përkatësisht të hyrave nga të drejtat, afatet e pagesës së tyre, për identifikimin e bartësit ose veprave të pidentifikuara, përkatësisht objekteve të të drejtave të përafërta, si dhe mënyra dhe afatet e përdorimit të kompensimeve të pashpërndara. Rregullat për grumbullimin dhe shpërndarjen e kompensimeve për organizatat që kanë autorizuar organizatën përkatëse për menaxhim kolektiv janë të rregulluara në mënyrë të qartë dhe të saktë.

Për dallim nga ligji ekzistues, janë futur mundësitë për ndarje të veçanta të të ardhurave nga të drejtat për investime në banka dhe depozita bankare, me vëmendje të veçantë për rreziqet dhe mundësitë e mundshme për ndarjen e të ardhurave nga të drejtat në fonde të veçanta për qëllime kulturore, arsimore dhe të tjera të dobishme shoqërore.

Me ndryshimet në ligj, futet kuvendi i anëtarëve, si dhe organ administrativ të përbërë nga një ose më shumë persona, ndërsa bordi mbikëqyrës fiton kompetenca më të mëdha. Në këtë mënyrë mundësohet transparencë, llogaridhënie dhe menaxhim të mirë të organizatave për menaxhim kolektiv e cila do të harmonizohet plotësisht me Direktivën 2014/26/KE.

Në pajtim me Direktivën 2014/26/KE, rregullohen çështjet që kanë të bëjnë me mbikëqyrjen dhe kontrollin nga organet e organizatës dhe bartësit e të drejtave, arsyetimin ekonomik për menaxhimin efikas dhe ekonomikisht kolektiv të të drejtave të caktuara dhe riprecizohen edhe dispozitat për transparencë dhe publicitet të punës.

Me ndryshimet dhe plotësimet të LDADP nuk bëhet harmonizim me Direktivën 2014/26/KE në pjesën për dhënien e lejeve për më shumë terriore shtetërore për të drejtën e shfrytëzimit të internetit të veprave muzikore në tregun e brendshëm, me qëllim që mos të bëhet rregullimi i parakohshëm i raporteve, të cilat në momentin janë detyrim dhe zbatimi i tyre ka të bëjë me vendet anëtarë të Bashkimit Evropian, ndërsa për të cilat veçanërisht nga pikëpamja teknike, duhet një kohë e

од технички аспект, е потребно подолго време за востановување, односно, понатамошните искуства од земјите на ЕУ би можеле да дадат свој придонес во нивното понатамошно регулирање во Република Северна Македонија.

Измените и дополнувањата на Законот за авторското право и сродните права се предвидени во Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија за 2021 година.

Поддршка за измена на Законот за авторското право и сродните права, како и детални насоки на текстот на Законот, дадоа и еминентни европски експерти во нивниот извештај во рамките на Твининг проектот на ЕУ „Зајакнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост“, кои беа појдовна основа за подготовка на усогласувањето на законот со ЕУ Директивата за колективно управување со авторското право и сродните права.

На овој текст свои забелешки и корекции доставија и членови на посебна работна група од домашни експерти.

Во март 2021 г. се одржа експертска мисија и работилница на Инструментот за техничка помош и размена на информации на Европската комисија – ТАИЕКС, посветени на измените и дополнувањата на Законот за авторското право и сродните права, под водство на европскиот експерт Михали Фичор, член на Унгарскиот совет за авторско право и претседавач на Алијансата за авторско право на Централна и Источна Европа во Унгарија.

Со Предлогот на законот се врши и усогласување на Законот, со Законот на прекршоците, од аспект на утврдување на распон на износ на висината на глобите кои се изрекуваат на физички, правни лица и одговорни лица во правните лица за прекршоците утврдени со овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во Предлог законот за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права се меѓусебно поврзани со решенијата содржани во Законот за авторското право и сродните права.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со донесувањето на Предлогот на Законот ќе се придонесе кон унапредување на остварувањето и заштитата на авторското право и сродните права во Република Северна Македонија преку востановување на правен систем и практики кој се

гјатë për t'u krijuar, përkatësisht përvojat e mëtejshme nga vendet e BE-së mund të japin kontributin e tyre në rregullimin e mëtejshëm në Republika e Maqedonisë së Veriut.

Ndryshimet dhe plotësimet në Ligjin për të Drejtën e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta janë paraparë në Programin e Punës së Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2021.

Mbështetje për ndryshimin e Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta, si dhe udhëzimet e detajuara në tekstin e ligjit, dhanë ekspertët eminentë evropianë në raportin e tyre në kuadër të Tuning projektit të BE-së “Përforcimi i zbatimit të të drejtave të pronësisë intelektuale”, të cilat ishin bazë për përgatitjen e harmonizimit të ligjit me Direktivën e BE-së për menaxhimin kolektiv të të drejtave të autorit dhe të drejtave të përafërta.

Në këtë tekst vërejtjet dhe korigjimet e tyre dorëzuan edhe anëtarët e grupeve të veçanta nga ekspertët vendor.

Në mars 2021 u mbajt një mision ekspert dhe punëtori e Instrumentit të Asistencës Teknike dhe Shkëmbimit të Informacionit të Komisionit Evropian - TAIEKS, kushtuar ndryshimeve dhe plotësimeve në Ligjin për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta, të udhëhequr nga eksperti evropian Mihali Fiçor, anëtar i Këshillit Hungarez të të Drejtave të Autorit dhe kryetar i Aleancës së të Drejtave të Autorit të Evropës Qendrore dhe Lindore në Hungari.

Me propozim ligjin bëhet edhe harmonizimi i Ligjit me Ligjin për Kundërvajtje, nga aspekti i përcaktimit të masës së gjobave të shqiptuara ndaj personave juridikë, fizik dhe personave përgjegjës te personat juridik për kundërvajtjet e përcaktuara me këtë ligj.

II. LIDHJA E NDËRSJELLË E ZGJIDHJEVE QË I PËRMBAJNË DISPOZITAT E PROPOZUARA

Zgjidhjet e përfshira në Propozim ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta janë të ndërlidhura me zgjidhjet e përfshira në Ligjin për të Drejtat e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta.

III. PASOJAT QË DO TË DALIN NGA ZGJIDHJET E PROPOZUARA

Miratimi i Propozim Ligjit do të kontribuojë në promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të autorit dhe të drejtave të përafërta në Republikën e Maqedonisë së Veriut përmes vendosjes së sistemit juridik dhe praktikave që janë në përputhje me shtetet anëtare të

компатибилни со замјите-членки на Европската Bashkimit Evropian.
Унија.

ШТО СЕ ИЗМЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ СО
ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И
ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АВТОРСКОТО
ПРАВО И СРОДНИТЕ ПРАВА

Презумција на авторство

Член 18

(1) Како автор се смета лице чие име, псевдоним, код или друг знак, на вообичаен начин е означен на делото, односно неговите примероци или е наведен при објавувањето на делото, додека не се докаже спротивното, во согласност со овој закон.

(2) Во случај кога авторот не е познат, ниту пак може тој да се определи според одредбите од ставот (1) на овој член, авторското право го остварува лицето кое законски го објавило авторското дело.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член престанува да се применува кога идентитетот на авторот ќе биде утврден. Во тој случај, лицето од ставот (2) на овој член е должно имотната корист стекната од остварувањето на авторското право да му ја предаде на авторот, доколку со договор меѓу нив поинаку не е определено.

Користење без плаќање надоместок

Член 52

(1) Користењето авторско дело без плаќање надоместок се однесува на следниве случаи:

1) времено умножување авторско дело, кога умножувањето е од минлив или случаен карактер и/или е составен и суштински дел на технолошки процес, доколку умножувањето само за себе нема независно економско значење и чија единствена цел на умножувањето е да овозможи пренесување податоци во мрежа меѓу трети лица преку посредник или да овозможи законско користење на делото;

2) умножување што се врши од страна на јавни библиотеки, образовни институции или музеи и архиви заради остварување на нивната дејност и без непосредна или посредна економска или комерцијална цел;

3) снимање авторско дело од страна на радиотелевизиска организација што има дозвола за емитување на делото, доколку го сними со сопствени средства и за сопствени потреби и под услов да го избрише во рокот во кој ја има дозволата за емитување. Доколку снимката има посебна документарна вредност може да биде предадена и сочувана во јавен архив;

4) користење дела заради илустрирање во образовни или научни истражувања до степен оправдан со некомерцијалната цел што треба да се постигне, под услов да се наведе името на авторот и

ПЕРАФЕРТА ҚЌ NDRYSHOHEN DHE PLOTËSOHEN
ME PROPOZIM LIGJIN PËR NDRYSHIM DHE
PLOTËSIM TË LIGJIT PËR TË DREJTAT E AUTORIT
DHE TË DREJTAVE TË ПЕРАФЕРТА

Prezumcioni i autorësisë

Neni 18

(1) Si autor konsiderohet personi emri, pseudonimi, kodi ose shenja tjetër e të cilit, në mënyrë të zakonshme është shënuar në vepër, përkatësisht ekzemplarët e saj, ose është shënuar gjatë botimit të veprës, derisa nuk dëshmohet e kundërta, në pajtim me këtë ligj.

(2) Në rast kur autori nuk është i njohur, as nuk mundet të përcaktohet sipas dispozitave nga paragrafi (1) i këtij neni, të drejtën e autorit e realizon personi i cili në mënyrë ligjore e ka botuar veprën autoriale.

(3) Dispozita nga paragrafi (2) i këtij neni, ndërpritet të zbatohet kur identiteti i autorit do të përcaktohet. Në këtë rast, personi nga paragrafi (2) i këtij neni, është i obliguar që dobinë pronësore të fituar nga realizimi i i të drejtës autoriale t'ia dorëzojë autorit, nëse me marrëveshje ndërmjet tyre nuk është përcaktuar ndryshe.

Shfrytëzimi pa pagesën e kompensimit

Neni 52

(1) Shfrytëzimi i veprës së autorit pa pagesën e kompensimit, ka të bëjë me rastet si vijojnë:

1) shumëzimin e përkohshëm të veprës autoriale, kur shumëzimi është me karakter kalimtar apo të rastësishëm, dhe/ose është pjesë përbërëse dhe thelbësore e procesit teknologjik, nëse shumëzimi vetvetiu nuk ka vlefshmëri ekonomike të pavarur dhe qëllimi i vetëm i shumëzimit të së cilës është që të mundësojë bartje të të dhënave në rrjet ndërmjet personave të tretë nëpërmjet ndërmjetësuesit, apo të mundësojë shfrytëzim ligjor të veprës;

2) shumëzimin që bëhet nga ana e bibliotekave publike, institucioneve arsimore apo muzeve dhe arkivave për shkak të realizimit të veprimtarisë së tyre dhe pa qëllim ekonomik apo komercial të drejtpërdrejtë apo të tërthortë;

3) incizimin e veprës autoriale nga ana e organizatës radiotelevizive që ka leje për emitim të veprës, nëse e incizon me mjete personale dhe për nevoja personale dhe me kusht që ta fshijë në afat në të cilin e ka lejen për emitim. Nëse incizimi ka vlerë të posaçme dokumentuese mund të dorëzohet dhe të ruhet në arkivin publik;

4) shfrytëzimin e veprave për shkak të ilustrimit në hulumtimet arsimore apo shkencore deri në shkallë të

изворот, освен доколку тоа не е возможно;

5) користење авторски дела за потребите на лица со посебни потреби на начин кој е непосредно поврзан со посебната потреба, до степен што таа го бара и без комерцијална цел;

6) умножување и јавно соопштување написи, статии и други слични дела за актуелни стопански, политички, религиозни и други слични теми, заради известување на јавноста, до степен оправдан со целта, освен ако тоа не е посебно забрането од страна на авторот под услов да се наведе името на авторот и изворот, освен доколку тоа не е возможно;

7) користење делови на авторски дела (цитати), во научни истражувања, за настава, критика, полемика или преглед, во обем и до степен потребен за конкретната намена и под услов да се наведе името на авторот и изворот, освен доколку тоа не е возможно;

8) користење дела за целите на јавната безбедност или во судска, парламентарна или административна постапка;

9) користење политички говори, како и извадоци од јавни предавања и слични дела до степен оправдан со информативната намена, под услов да се наведе името на авторот и изворот, освен доколку тоа не е возможно;

10) користење дела за време на верски обреди или други службени одбележувања организирани од органите на државната власт и единиците на локалната самоуправа;

11) користење архитектонски и вајарски дела трајно сместени на јавни места (улици, плоштади, паркови и слично);

12) користење дела од областа на ликовната и применетата уметност, архитектурата, индустрискиот дизајн и фотографските дела изложени на јавни изложби или на аукција од страна на организаторот, на плакати или каталози изработени без комерцијални цели до степен неопходен за промовирање на настанот;

13) преработка на дело во пародија, карикатура или пастиш, под услов преработката да не создава забуна во однос на оригиналот на делото и авторството и ако преработката е во рамките на дозволеното користење на делото;

14) умножување авторско дело на носач на тон и слика, јавно соопштување на делото од тој носач, како и јавно соопштување на делото што се емитува, во продавници, на саеми и други места каде што се демонстрира работата на апарати за снимање, умножување и пренесување на тон и слика, во мерка

арсыешме ме qëllim jokomercial që duhet të arrihet, me kusht që të shënohet emri i autorit dhe burimi, përveç nëse kjo është e pamundur;

5) shfrytëzimin e veprave autoriale për nevojat e personave me nevoja të posaçme, në mënyrë që është e lidhur drejtpërdrejt me nevojën e posaçme, deri në shkallë që atë e kërkon edhe pa qëllim komercial;

6) shumëzimin dhe kumtimin publik të shkrimeve, artikujve dhe veprave të tjera të ngjashme për tema aktuale ekonomike, politike, religjioze dhe të tjera të ngjashme, për shkak të njoftimit të publikut, deri në shkallë të arsyeshme me qëllimin, përveç nëse kjo nuk është e ndaluar posaçërisht nga ana e autorit me kusht që të shënohet emri i autorit dhe burimi, përveç nëse kjo është e pamundur;

7) shfrytëzimin e pjesëve të veprave autoriale (citeve), në hulumtime shkencore, për mësim, kritikë, polemikë apo kontroll, në qëllim dhe deri në shkallë të nevojshme për qëllimin konkret dhe me kusht që të shënohet emri i autorit dhe burimi, përveç nëse kjo është e pamundur;

8) shfrytëzimin e veprave për qëllime të sigurisë publike apo në procedurë gjyqësore, parlamentare apo administrative;

9) shfrytëzimin e fjalimeve politike, si dhe ekstrakteve nga ligjëratat publike dhe veprat e ngjashme deri në shkallë të arsyetuar me qëllim informativ, me kusht që të shënohet emri i autorit dhe burimi, përveç nëse kjo është e pamundur;

10) shfrytëzimin e veprave gjatë kohës së rriteve fetare apo shënimeve tjera zyrtare të organizuara nga organet e pushtetit shtetëror dhe njësit e vetqeverisjes lokale;

11) shfrytëzimin e veprave arkitektonike dhe të skulpturës të vendosura në mënyrë permanente në vende publike (rrugë, sheshe, parqe e të ngjashme);

12) shfrytëzimin e veprave nga fusha e artit figurativ dhe aplikativ, arkitekturës, dizajnit industrial dhe veprave fotografike të ekspozuara në ekspozita publike apo në ankand, nga ana e organizatorit, në pllakate apo katalogë të përpunuara pa qëllime komerciale, deri në shkallë të domosdoshme për promovimin e ngjarjes;

13) përpunimin e veprës në parodi, karikaturë apo imitim, me kusht që përpunimi të mos krijë huti në lidhje me origjinalin e veprës dhe autorësinë dhe nëse përpunimi është në suaza të shfrytëzimit të lejuar të veprës;

14) shumëzimin e veprës autoriale të bartësit të tonit dhe të fotografisë, kumtimin publik të veprës nga ai bartës, si dhe kumtimin publik të veprës që emitohet, në shitoret, në panairët dhe në vendet tjera ku

што е неопходна за демонстрирање на работата на апаратите. Записите/снимките создадени по оваа основа веднаш се бришат;

15) случајно (споредно) вклучување авторско дело во друг материјал;

16) користење цртежи или проекти на архитектонски објект заради негова реконструкција и

17) јавно соопштување и ставање на располагање на јавноста на авторско дело заради истражување или лично усовршување на определени места во јавни научни, културни, образовни и други установи од сличен карактер, доколку делото не може да се купи, или за негово користење не е потребна дозвола, а е дел од колекциите/фондот на установите.

(2) Користењето база на податоци или нејзини примероци од страна на законскиот корисник е без плаќање надоместок, доколку е неопходно за пристап и вообичаено користење на нејзините составни содржини.

(3) Јавно соопштување на наслов од напис, статија и друго слично дело за актуелни стопански, политички, религиозни и други слични теми, во електронска публикација преземена од друга електронска публикација или од друг извор заради известување на јавноста е без плаќање надоместок, освен ако тоа не е посебно забрането од страна на авторот, односно носителот на правото, под услов да се наведе изворот, како и името на авторот доколку тоа е возможно.

Сметање на рокови во случаи на коавторство

Член 56

(1) Кога делото го реализирале повеќе автори (коавтори), рокот на траење од членот 55 став (1) на овој закон, се смета од смртта на авторот кој последен починал.

(2) Во случај на коавторство на аудиовизуелно дело рокот на траење на заштитата се смета од смртта на последното живо лице: главниот режисер, авторот на сценариото, авторот на дијалозите и композиторот на музиката специјално создадена за користење во аудиовизуелно дело, независно дали со овој закон тоа лице се смета како автор на аудиовизуелното дело.

Траење на правата на изведувачите

Член 123

(1) Материјалните изведувачки права траат 50 години од денот на изведбата. Доколку во тој период снимката од неговата изведба била прв пат издадена согласно со закон или јавно соопштена согласно со закон, правата на изведувачот траат 50 години, сметано од нејзиното прво издавање

demonstrohet puna e aparateve për incizim, shumëzimi dhe transmetimi i tonit dhe fotografisë, në masë që është e domosdoshme për demonstrim të punës së aparateve. Regjistrimet/incizimet të krijuara në këtë bazë menjëherë fshihen;

15) përfshirjen e rastësishme (anësore) të veprës autoriale në material tjetër;

16) shfrytëzimin e vizatimeve apo projekteve të objektiv arkitektonik, për shkak të rikonstruimit të tij dhe

17) kumtimin publik dhe vënien në disponim për publikun të veprës autoriale për shkak të hulumtimit apo përsosjes personale të vendeve të caktuara në institucionet publike shkencore, kulturore, arsimore dhe të tjera me karakter të ngjashëm, nëse vepra nuk mund të blihet, apo për shfrytëzim të saj nuk është e nevojshme leje, kurse është pjesë nga koleksionet/fondi i institucioneve.

(2) Shfrytëzimi i bazave të të dhënave apo ekzemplarëve të saja nga ana e shfrytëzuesit ligjor është pa pagim të kompensimit, nëse është e domosdoshme për qasje dhe shfrytëzim të zakonshëm të përmbajtjeve të saja përbërëse.

(3) Kumtimi publik i titullit të shkrimit, artikullit dhe veprës tjetër të ngjashme për tema aktuale ekonomike, politike, religjioze dhe tema të ngjashme, në publikim elektronik të marrë nga publikim tjetër elektronik ose nga burim tjetër për njoftim të publikut është pa pagesë të kompensimit, përveç nëse kjo nuk ndalohet në mënyrë të veçantë nga autori, përkatësisht bartësi i të drejtës, me kusht që të shënohet burimi, si dhe emri i autorit nëse kjo është e mundshme.

Llogaritja e afateve në raste të bashkautorësisë

Neni 56

(1) Kur veprën e kanë realizuar më tepër autorë (bashkautorë), afati i kohëzgjatjes nga neni 55 paragrafi (1) i këtij ligji, llogaritet nga vdekja e autorit që ka vdekur i fundit.

(2) Në rast të bashkautorësisë së veprës audiovizuele afati i kohëzgjatjes së mbrojtjes, llogaritet nga vdekja e personit të gjallë të fundit: regjisorit kryesor, autorit të skenarit, autorit të dialogjeve dhe kompozitorit të muzikës së krijuar në mënyrë speciale për shfrytëzim në veprën audiovizuele, pavarësisht nëse me këtë ligj, ai person konsiderohet si autor i veprës audiovizuele.

Kohëzgjatja e të drejtave të performuesve

Neni 123

(1) Të drejtat performuese materiale zgjasin 50 vjet nga dita e performimit. Nëse në këtë periudhë incizimi nga shfaqja e tij ka qenë për herë të parë e dhënë në pajtim me ligjin ose e kumtuar publikisht

согласно со закон, односно јавно соопштување согласно со закон.

(2) Моралните права од членот 103 на овој закон траат и по истекот на роковите за траење на изведувачките права утврдени со овој закон. Одредбата за остварување на моралните права од членот 61 на овој закон соодветно се применува на правата на изведувачите.

Траење на правата на произведувач на фонограми
Член 124

Правата на произведувачот на фонограми траат 50 години од денот на првото создавање на фонограмот. Доколку во тој период фонограмот бил прв пат издаден согласно со закон, правата на продуцентот траат 50 години сметано од издавањето. Доколку во тој период фонограмот не бил издаден согласно со закон, туку бил јавносоопштен согласно со закон, правата на продуцентот траат 50 години од соопштувањето.

Индивидуално и колективно управување
Член 129

(1) Носителите на авторското право и на сродните права можат да ги остваруваат правата определени со овој закон индивидуално (одделно за секое авторско дело, односно предмет на сродно право), лично, односно преку застапник или колективно (заедно за повеќе дела или предмети на сродни права и за повеќе носители на правата) преку организација за колективно управување со правата, на начин и под услови определени со овој закон.

(2) Колективното управување со правата од ставот (1) на овој член опфаќа правни работи со корисниците на правата, прибирање надоместоци од користењето, нивна распределба и заштита на правата пред државни органи и други субјекти.

(3) Колективно се управуваат авторското право и сродните права само за објавени авторски дела и за објавени предмети на сродните права.

(4) Објавување снимки на изведби се смета објавување во смисла на ставот (3) од овој член.

(5) Во случај на колективно управување правата се пренесуваат неисклучиво.

Остварување на колективното управување
Член 130

(1) Колективното управување се остварува за права

нë пажтим ме лијјин, тë дрејтат е перформесит згјасин 50 вјет, дуке ллогаритур нга шфајја е тјј е парë нë пажтим ме лијјин, пëркатëсисхт кумтими публик нë пажтим ме лијјин.

(2) Тë дрејтат морале нга нени 103 и кëtјј лијји, згјасин едхе пас скадимит тë афатеве тë кохëзгјатјес сë тë дрејтаве тë ауторит, тë пëрцактуара ме кëtë лијј. Диспозита пëр реализими е тë дрејтаве морале нга нени 61 и кëtјј лијји нë мënурë пëркатëсе збатохет пëр тë дрејтат е перформесве.

Кохëзгјатја е тë дрејтаве тë продхуесит тë фонограмеве
Нени 124

(3) Тë дрејтат е продхуесит тë фонограмеве згјатин 50 вјет нга дита е реализимит тë фонограмит тë парë. Нëсе нë кëtë периодхë фонограми ка қенë пëр херë тë парë и лëшхуар нë пажтим ме лијјин, тë дрејтат е продуцентит згјасин 50 вјет, дуке ллогаритур нга ботими. Нëсе нë кëtë периодхë фонограми нук ëсхтë ботуар нë пажтим ме лијјин пор ëсхтë кумтуар публикисхт нë пажтим ме лијјин, тë дрејтат е продуцентит згјатин 50 вјет нга дита е кумтими.

Менахими индивидуал дхе колектив
Нени 129

(1) Бартëсит е тë дрејтëс сë ауторит дхе тë дрејтаве тë пëрафërта мунд т'и реализојнë тë дрејтат е пëрцактуара ме кëtë лијј нë мënурë индивидуале (нë вëçанти пëр секилën вепëр ауторiale, пëркатëсисхт лëндë тë сë дрејтëс сë пëрафëрт), персоналисхт, пëркатëсисхт пëрмес пëрфаçësуетит осе нë мënурë колективе, (башкëрисхт пëр мë шумë вепра осе лëндë тë тë дрејтаве тë пëрафërта дхе пëр мë шумë бартëс тë тë дрејтаве) пëрмес организимит тë менахимит колектив ме тë дрејтат, нë мënурë дхе нë куште тë пëрцактуара ме кëtë лијј.

(2) Менахими колектив ме тë дрејтат нга параграфит (1) и кëtјј нени и пëрфшхин: пунët јуридике ме шфрйтëзуетит е тë дрејтаве, грумбуллимин е компенсиме нга шфрйтëзуетит, шпëрндарјен е туре дхе мбројтјен е тë дрејтаве пара органе нга штетëроре дхе субјекте нга тјера.

(3) Нë мënурë колективе менахихен тë дрејтат е ауторит дхе тë дрејтат е пëрафërта вëтëм пëр вепрат е ботуара ауторiale дхе пëр лëндët е ботуара тë тë дрејтаве тë пëрафërта.

(4) Публикими и инциземе нга шфајје нга консидерохет публиким сипас параграфит (3) тë кëtјј нени.

(5) Нë раст тë менахимит колектив, тë дрејтат бартен па пëрјасхтим.

Реализими и менахимит колектив
Нени 130

определени со овој закон во случаи кога не е можно индивидуално остварување на правата, поради карактерот на авторските дела, односно на предметите на сродните права и поради условите и начинот на нивно користење.

(2) Колективното управување може да се остварува и за исклучиви права што се остваруваат индивидуално, доколку со договор тоа право и е пренесено на организацијата за колективно управување од авторот односно носителот на правото.

(3) Авторот односно носителот на правото може со изјава за иземање (забрана) од колективно управување заверена кај нотар доставена до организацијата за колективно управување да забрани организацијата за колективно управување да го управува неговото право.

Права што колективно се управуваат

Член 131

Права што колективно се управуваат по правило се:

- 1) јавно соопштување несценско музичко и несценско книжевно дело;
- 2) право на авторот на надоместок од правото на следство;
- 3) право на авторот на надоместок од јавна послуга;
- 4) право на надоместок на автор и изведувач за изнајмување фонограми или видеограми;
- 5) право на надоместок на изведувач за радиодифузно емитување и друго јавно соопштување на својата изведба што, сама по себе, е радиодифузна или е направена од снимка;
- 6) право на надоместок на изведувач и на произведувач на фонограми од единствениот надоместок од јавно соопштување на фонограми со изведбииздадени за комерцијална цел;
- 7) право на надоместок на автор и издавач од умножување на хартија или на сличен носач на запис, по пат на фотокопирање или која било слична техника со слични ефекти, за приватно користење;
- 8) право на надоместок на автор, изведувач и произведувач на фонограмот од умножување на фонограм за приватно користење;
- 9) право на надоместок на автор, изведувач и произведувач на видеограмот (филмски продуцент) од умножување на видеограм за приватно користење и
- 10) право на кабелско реемитување авторски дела и предмети на сродни права кое, како исклучиво право, задолжително се управува колективно, освен

(1) Menaxhimi kolektiv realizohet për të drejta të përcaktuara me këtë ligj në raste kur nuk është i mundur realizimi individual i të drejtave, për shkak të karakterit të veprave autoriale, përkatësisht të lëndëve të të drejtave të përafërta dhe për shkak të kushteve dhe mënyrës së shfrytëzimit të tyre.

(2) Menaxhimi kolektiv mund të realizohet edhe për të drejta të jashtëzakonshme që realizohen individualisht, nëse me marrëveshjen kjo e drejtë i është bartur në organizim për menaxhim kolektiv nga autori përkatësisht bartësi i të drejtës..

(3) Autori përkatësisht bartësi i të drejtës mundet me deklaratë për marrjen (ndalimin) e menaxhimit kolektiv të vërtetuar në noter të dorëzuar në organizatën për menaxhim kolektiv të ndalojë organizim të menaxhimit kolektiv që ta menaxhojë të drejtën e tij.

Të drejta që në mënyrë kolektive menaxhohen

Neni 131

Të drejtat që mund të menaxhohen në mënyrë kolektive kryesisht janë:

- 1) kumtimi publik për vepra muzikore joskenike dhe vepra letrare joskenike;
- 2) e drejta e autorit për kompensim nga e drejta e trashëgimisë;
- 3) e drejta e autorit në kompensim nga shërbimi publik;
- 4) e drejta e kompensimit të autorit dhe realizuesit për huazimin e fonogrameve ose videogrameve;
- 5) e drejta e kompensimit të realizuesit për emitim radiodifuziv dhe kumtim tjetër publik të realizimit të vet që vetvetiu është radiodifuzive ose është bërë nga incizimi;
- 6) e drejta e kompensimit të realizuesit dhe të prodhuesit të fonogrameve nga kompensimi unik nga njoftimi publik i fonogrameve me realizime të publikuara për qëllim komercial;
- 7) e drejta e kompensimit të autorit dhe të realizuesit nga shumëzimi në letër ose në bartës të ngjashëm të regjistrimit, nëpërmjet fotokopjimit ose cilësdo qoftë teknike të ngjashme me efekte të ngjashme, për shfrytëzim privat;
- 8) e drejta e kompensimit të autorit, realizuesit, prodhuesit të fonogramit nga shumëzimi i fonogramit për shfrytëzim privat;
- 9) e drejta e kompensimit të autorit, realizuesit dhe të prodhuesit të videogramit (producentit filmik) nga shumëzimi i videogramit për shfrytëzim privat dhe
- 10) e drejta e riemetimit kabllovik të veprave të autorit dhe lëndë të të drejtave të përafërta, e cila si e drejtë ekskluzive, detyrimisht menaxhohet në mënyrë kolektive, përveç të drejtës së emetimit nga organizata

правото на емитирање од радио-телевизијска организација, независно дали се работи за нејзиното сопствено право или правото и е пренесено од друг носител на правата.

Организација за колективно управување

Член 132

(1) Колективното управување со авторското право и сродните права може да врши правно лице основано од носители на правата (физички и /или правни лица) за колективно управување со правата кое работи во свое име, а за сметка на носителите на правата и врз основа на дозвола од Министерството за култура (во натамошниот текст: организација).

(2) Организацијата работи со непрофитна цел врз принципите на рационалност и транспарентност и со почитување на правилата за конкуренција.

(3) Организацијата може да биде основана за одредени видови права или за права што припаѓаат на одделни носители.

(4) Вршењето определени административни, технички или помошни работи организацијата може да го довери на друго физичко или правно лице со пишан договор.

Обврски на организацијата

Член 133

Организацијата е должна да:

- 1) ги штити интересите на носителите на правата со кои управуваат преку следење на нивното користење во Република Македонија и во странство;
- 2) ги врши правните работи и односите на носителите на правата со корисниците и води постапки пред судовите и други органи заради заштита на авторското право и сродните права и слично;
- 3) донесува и објавува општи акти за прибирање и за распределба на надоместоци од користењето, во согласност со закон;
- 4) склучува договори со соодветни организации во странство;
- 5) неисклучиво пренесува право за користење авторски дела и предмети на сродни права со договор или на друг пишан начин;
- 6) ги прибира утврдените надоместоци од корисниците и врши нивна распределба на носителите на правата во согласност со закон и општите акти;
- 7) бара од корисниците информации и документи потребни за определување на висината на надоместокот за користење на правата;
- 8) врши контрола на користењето на авторските

radiotelevizive, pavarësisht nëse bëhet fjalë për të drejtën e saj personale ose e drejta i është bartur nga bartës tjetër i të drejtave.

Organizata për menaxhim kolektiv

Neni 132

(1) Menaxhim kolektiv me të drejtën e autorit dhe me të drejtat e përafërta mund të kryejë personi juridik i themeluar nga bartës të të drejtave (persona fizikë dhe/ose juridikë) për menaxhim kolektiv me të drejtat, që punon në emrin e vet e në llogari të bartësve të të drejtave dhe në bazë të lejes nga Ministria e Kulturës (në tekstin e mëtutjeshëm: organizata).

(2) Organizata punon me qëllim jofitimprurës, në bazë të parimit të racionalitetit dhe transparencës, dhe me respektimin e rregullave të konkurrencës.

(3) Organizata mund të themelohet për lloje të caktuara të të drejtave ose për të drejta që u takojnë bartësve të veçantë.

(4) Kryerjen e punëve të caktuara administrative, teknike ose ndihmëse, organizata mund t'ia ngarkojë personit tjetër fizik ose juridik me marrëveshje me shkrim.

Obligimet e organizatës

Neni 133

Organizata është e detyruar që:

- 1) t'i mbrojtë interesat e bartësve të të drejtave me të cilët menaxhojnë nëpërmjet përcjelljes së shfrytëzimit të tyre në Republikën e Maqedonisë dhe jashtë vendit;
- 2) t'i kryejë punët juridike dhe marrëdhëniet e bartësve të të drejtave me shfrytëzuesit dhe udhëheq procedura para gjykatave dhe organeve tjera, për shkak të mbrojtjes së të drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta dhe të ngjashme;
- 3) të miratojë dhe botojë akte të përgjithshme për grumbullimin dhe shpërndarjen e kompensimeve nga shfrytëzimi, në pajtim me ligjin;
- 4) të lidhë marrëveshje me organizata përkatëse në vendet e huaja;
- 5) pa përjashtim ta bartë të drejtën për shfrytëzimin e veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përafërta me marrëveshje ose në mënyrë tjetër me shkrim;
- 6) t'i grumbullojë kompensimet e përcaktuara nga shfrytëzuesit dhe e kryen shpërndarjen e tyre bartësve të të drejtave në pajtim me ligjin dhe me aktet e përgjithshme;
- 7) të kërkojë nga shfrytëzuesit informata edhe dokumente të nevojshme për përcaktimin e lartësisë së kompensimit për shfrytëzimin e të drejtave;
- 8) të kryejë kontroll të shfrytëzimit të veprave autoriale,

- дела, односно предметите на сродните права;
- 9) обезбедува внатрешна контрола, отчетност и одговорност на органите и лицата за работите во нивна надлежност во согласност со закон и општите акти;
- 10) обезбедува и овозможува јавност на работењето (обезбедува пристап на носителите на правата до информациите за користење на правата, за прибраните средства и за распределбата);
- 11) обезбедува и овозможува увид во работењето и податоците од страна на носителите на правата, на начин, во обем и под услови определени со закон и општи акти на организацијата и
- 12) обезбедува и одржува просторни, кадровски и други услови определени со овој закон заради успешно остварување на работата.

Членови на организацијата

Член 134

- (1) Со правата определени со овој закон во организацијата управуваат и одлучуваат членовите на организацијата (носителите на правата), во согласност со овој и друг закон.
- (2) Организацијата што врши колективно управување од овој закон, ги управува правата на сите носители на правата за кои има добиено дозвола од Министерството за култура, во согласност со овој закон и статутот, односно договорот за основање.

Субјекти должни за доставување на известување, податоци и барање дозвола

Член 135

- (1) Корисникот во случаите од членот 137 точки 1, 3, 4, 5 и 8 на овој закон е должен најдоцна 15 дена пред денот на користењето на авторски дела и предмети на сродни права, да ја извести организацијата и да побара дозвола за користење, а во нареден рок, не подолг од 15 дена од денот на користењето, да и достави на организацијата целосни податоци за користените дела, односно предмети, за местото и времето на користењето и да изврши исплата на надоместоците за користењето.
- (2) Радио-телевизиските организации во случаите од членот 137 точки 3, 4 и 5 од овој закон, пред започнување со вршење на дејноста, односно емитување на програма која содржи авторски дела односно предмети на сродни права се должни да побараат дозвола од организацијата за колективно управување

- пërkatësisht të lëndëve të të drejtave të përfaqëta;
- 9) të sigurojë kontroll të brendshëm, raportim dhe përgjegjësi të organeve dhe personave për punët në kompetencë të tyre në pajtim me ligjin me aktet e përgjithshme;
- 10) të sigurojë dhe mundësojë transparencë në punë (siguron qasje të bartësve të të drejtave në informatat për shfrytëzimin e të drejtave, për mjetet e grumbulluara dhe për shpërndarjen);
- 11) të sigurojë dhe mundësojë inspektim në punën dhe të dhënat nga ana e bartësve të të drejtave, në mënyrë, në vëllim dhe në kushte të përcaktuara me ligj dhe me akte të përgjithshme të organizatës dhe
- 12) të sigurojë dhe mirëmbajë kushte hapësinore, kadrovike dhe të tjera të përcaktuara me këtë ligj për shkak të realizimit me sukses të punës.

Anëtarët e organizatës

Neni 134

- (1) Me të drejtat e përcaktuara me këtë ligj në organizatë menaxhojnë dhe vendosin anëtarët e organizatës (bartësit e të drejtave), në pajtim me këtë ose ligj tjetër.
- (2) Organizata që kryen menaxhim kolektiv të këtij ligji, i menaxhon të drejtat e të gjithë bartësve të të drejtave, për të cilat ka marrë leje nga Ministria e Kulturës, në pajtim me këtë ligj ose me statutin, përkatësisht me marrëveshjen për themelim.

Subjektet e detyruara për dorëzimin e njoftimit, të dhënave dhe kërkesës për leje

Neni 135

- (1) Shfrytëzuesi në rastet nga neni 137 pikat 1, 3, 4, 5 dhe 8 të këtij ligji, është i detyruar që më së voni 15 ditë para shfrytëzimit të veprave autoriale dhe të lëndëve të të drejtave të përfaqëta, ta njoftojë organizatën dhe të kërkojë leje për shfrytëzim, ndërsa në afatin vijues, jo më të gjatë se 15 ditë nga dita e shfrytëzimit, t'i dorëzojë organizatës të dhëna të plota për veprat e shfrytëzuara, përkatësisht lëndët, për vendin dhe kohën e shfrytëzimit dhe të kryejë pagesë të kompensimeve për shfrytëzim.
- (2) Organizatat radiotelevizive në rastet e nenit 137 pikat 3, 4 dhe 5 të këtij ligji, para fillimit me kryerjen e veprimtarisë, përkatësisht emetimin e programit i cili përmban vepra të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përfaqëta janë të obliguar të kërkojnë leje nga organizata për menaxhim kolektiv.
- (3) Shitësi, përkatësisht galeristi, organizatori i shitjes publike, galeria artistike ose ndërmjetësuesi tjetër

(3) Продавачот, односно галеристот, организаторот на јавната продажба, уметничката галерија или друг посредник што врши продажба на уметнички дела во смисла на членот 43 став (3) од овој закон и оригиналите (ракописите) на книжевни и музички дела од членот 44 на овој закон, е должен да и доставува на организацијата за колективно управување податоци за отуѓените дела, за сопственикот и посредникот, за договорите за продажба и за потврдите за оригиналноста на делата и за продажната цена во рок од 30 дена по извршеното продавање.

(4) Проте и увозниците на апарати за тонско и визуелно снимање, на апарати за фотокопирање, на не снимени носачи на тон и на тон и слика, како и лица кои вршат услуги на фотокопирање се должни, на барање на организацијата за колективно управување да му доставуваат податоци за видот и бројот на продадените или увезените апарати и носачи на тон и на тон и слика, како и податоци за направените фотокопии во текот на определен месец.

(5) Евидентирањето на емитуваните авторски дела и предмети на сродни права, радио-телевизиските организации го вршат на начин утврден во членот 135-а од овој закон.

(6) По исклучок од став (5) на овој член, во случај кога системот за електронска евиденција не е инсталиран поради тоа што радио-телевизиската организација не го овозможила инсталирањето на системот, како и во случај на прекин на работата на системот за електронска евиденција кој не бил предизвикан од организацијата за колективно управување, радио-телевизиската организација е должна во рок од 30 дена од денот на прекилот на работа на системот за електронска евиденција до организацијата за колективно управување да ја достави во електронски облик дневната датотека на користени авторски дела односно предмети на сродни права емитувани на програмата на радио-телевизиската организација.

(7) Со договор склучен меѓу организацијата за колективно управување и радио-телевизиската организација може да се утврди и друга форма, различна од формата утврдена во став (6) на овој член на доставување на податоци за емитувани авторски дела односно предмети на сродни права.

(8) Во случајот од став (6) на овој член, во рок од најмногу 60 дена од денот на прекилот во работата на системот за електронска евиденција, организацијата за колективно управување може да побара и од Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги да и ја достави дневната

që kryen shitje të veprave artistike sipas nenit 43 paragrafi (3) të këtij ligji dhe origjinalet (dorëshkrimet) e veprave muzikore dhe letrare nga neni 44 të këtij ligji, është i detyruar që t'i dorëzojë në organizatën për menaxhim kolektiv të të dhënave për veprat e tjetërsuara, për pronarin dhe ndërmjetësuesin, për marrëveshjet për shitje dhe për vërtetimet për origjinalitetin e veprave, për çmimin e shitjes në afat prej 30 ditësh pas shitjes së kryer.

(4) Prodhuesit dhe importuesit e aparateve për incizim vizual dhe tonik, të aparateve për fotokopjim, të bartësve të pa incizuar të tonit dhe të tonit dhe fotografisë, si dhe personat që kryejnë shërbime të fotokopjimit janë të detyruar që me kërkesë të organizatës për menaxhim kolektiv t'i dorëzojnë të dhëna për llojin dhe numrin e aparateve të shitura dhe të importuara dhe bartësve të tonit dhe të tonit dhe fotografisë, si dhe të dhëna për fotokopjet e bëra gjatë muajit të caktuar.

(5) Evidentimin e veprave të emetuara të autorit dhe lëndëve të të drejtave të përafërta, organizatat radiotelevizive e kryejnë në mënyrën e përcaktuar në nenin 135-a të këtij ligji.

(6) Me përjashtim të paragrafit (5) të këtij neni, në rastet kur sistemi për evidencë elektronike nuk është i instaluar për shkak të asaj që organizata -radio-televizive nuk e ka mundësuar instalimin e sistemit, si dhe në rast të ndërprerjes së punës së sistemit për evidencë elektronike që nuk ka qenë e nxitur nga organizata për menaxhim kolektiv, organizata radio-televizive është e obliguar në afat prej 30 ditësh nga dita e ndërprerjes së punës së sistemit për evidencë elektronike deri te organizata për menaxhim elektronik ta dorëzojë në formë elektronike datotekën ditore të veprave të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta të emituar në programin e organizatës radio-televizive.

(7) Me marrëveshjen e lidhur me organizatës për menaxhim kolektiv dhe organizatës radio-televizive mund të konstatohen edhe forma të tjera të ndryshme nga forma e përcaktuar në paragrafin (6) të këtij neni në dorëzimin e të dhënave për emetimin e të drejtave të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta.

(8) Në rastin nga paragrafi (6) i këtij neni, në afat prej më së shumti 60 ditë nga dita e ndërprerjes në punën e sistemit për evidencë elektronike, organizata e menaxhimit kolektiv mund të kërkojë edhe nga Agjencia për Shërbime Mediale Audio dhe Audiovizuele që t'ia dorëzojë evidencën e programit të emituar në organizatën radio-televizive në formën dhe në mënyrën

евиденција на емитуваната програма на радио-телевизиската организација во форма и на начин утврдени со прописите со кои се уредува вршењето на аудио и аудиовизуелните услуги.

(9) Корисникот е должен без одлагање да ја извести соодветната организација за секоја промена на околностите за јавно користење или за негово престанување, заради измени на условите на дозволата, односно повлекување на дозволата.

(10) Во случаи кога, во смисла на ставот (1) од овој член, организацијата не е известена, не и се доставени целосни податоци или не е добиена дозвола, на нејзино барање, надлежниот суд определува временна мерка - забрана за користењето.

(11) Кога вршењето определени услуги/дејности од членот 137 на овој закон (угостителска, сместувачка, транспортна, продажно-галериска, концертна, интерпретаторска, сценска/естрадна, радиодифузна и слично) е поврзано со користење право што колективно се управува, надлежниот орган за издавање дозвола/решение за вршење на дејноста, истата ќе ја издаде, доколку вршителот на дејноста претходно склучил договор со надлежна организација за колективно управување.

e përcaktuar me dispozitat me të cilat rregullohet kryerja e shërbimeve audio dhe audiovizuele.

(9) Shfrytëzuesi është i detyruar që pa prolongim ta njoftojë organizatën përkatëse për çdo ndryshim të rrethanave për shfrytëzim publik ose për ndalimin e tij, për shkak të ndryshimeve të kushteve të lejes, përkatësisht tërheqjes së lejes.

(10) Në rastet kur sipas paragrafit (1) të këtij neni organizata nuk është e njoftuar, nuk i janë dorëzuar të dhëna të plota ose nuk është marrë leje, me kërkesë të saj, gjykata kompetente përcakton masë të përkohshme-ndalim për shfrytëzim.

(11) Kur kryerja e shërbimeve/veprimtarive të caktuara nga neni 137 të këtij ligji (hotelierike, të vendosjes, transportuese, shitjes-galerike, koncertit, interpretimit, skenës/estrades, radiodifuzive etj) është e lidhur me shfrytëzimin e të drejtës që menaxhohet në mënyrë kolektive, organi kompetent për lëshimin e lejes/aktvendimit për kryerjen e veprimtarisë, të njëjtën do ta lëshojë, nëse kryerësi i veprimtarisë paraprakisht ka lidhur marrëveshje me organizatën kompetente për menaxhim kolektiv.

Sistemi për evidencë elektronike

Систем за електронска евиденција

Член 135-а

„(1) Заради електронско евидентирање, обработка на податоци, следење и контрола над емитуваните авторски дела, односно предмети на сродни права, организациите за колективно управување се должни да обезбедат и да инсталираат кај радио-телевизиските организации систем за електронско евидентирање на емитуваните авторски дела, односно предмети на сродни права (во натамошниот текст: систем за електронска евиденција).

(2) Системот за електронска евиденција е интегрирано информациско-комуникациско решение со обезбеден степен на заштита преку кое се врши електронско евидентирање, обработка на податоци, следење и контрола над емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права.

(3) Радио-телевизиските организации се должни да обезбедат сопствен компатибилен систем со кој се овозможува приклучување на системот за електронска евиденција и да им овозможат на

Нени 135-а

(1) Пër shkak të evidentimit elektronik përpunimi i të dhënave, përcjellja dhe kontrolli mbi emetimin e të drejtave të autorit, përkatësisht lëndët e të drejtave të përafërta, organizatat për menaxhim kolektiv janë të obliguar të sigurojnë dhe të instalojnë sistem të organizatës radio- televizive për evidentim elektronik të veprave të autorit, përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta (në tekstin e mëtejme: sistemi për evidencë elektronike).

(2) Sistemi për evidencë elektronike është vendim i integruar informatik komunikues me sistem të siguruar të mbrojtjes përmes të cilit bëhet evidentimi elektronik, përpunimi i të dhënave, përcjellja dhe kontrolli mbi veprat e emetuara të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta.

(3) Organizatat radio-televizive janë të obliguara të sigurojnë sistem kompatibil me të cilin mundësohet përfshirje në sistemin për evidencë elektronike dhe të mundësojnë organizatave për evidencë elektronike dhe

организациите за колективно управување инсталирање на системот за електронска евиденција.

(4) Организациите за колективно управување и радио-телевизиските организации кај кои е инсталиран системот за електронска евиденција се должни да го одржуваат во употреба системот за електронска евиденција.

(5) Взаемните права и обврски на организациите за колективно управување и радио-телевизиските организации во одржувањето во употреба на системот за електронска евиденција можат да се уредат и со меѓусебен договор, согласно овој закон.

(6) Системот за електронска евиденција обезбедува особено:

- идентификување на емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права во времето кога тие се емитуваат на програмата на радио-телевизиската организација, со дозволено временско отстапување согласно актот од член 135-д став (2) од овој закон;

- записи од емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права;

- дневни, месечни и годишни извештаи и други периодични извештаи за емитуваните авторски дела односно предмети на сродни права по одредени параметри (број на емитувања на авторското дело, односно предметот на сродно право, временски период на емитување, времетраење на емитување, идентификување на радио-телевизиските организации на кои е емитувано делото, дневен извештај за радио-телевизиските организации кои евидентирале податоци за емитувани авторски дела односно предмети на сродни права во системот за електронска евиденција);

- известување по електронски пат до лицето во организацијата за колективно управување и лицето во радио-телевизиската организација за прекилот во работата на системот за електронска евиденција; и

- чување на податоците од системот за електронска евиденција во рок од пет години од денот на нивното евидентирање.

Дозвола за употреба на системот за електронска евиденција
Член 135-б

(1) Дозвола за употреба на системот за електронска евиденција, на барање на организацијата за колективно управување издава Министерството за информатичко општество и администрација по претходно мислење на Министерството за култура.

t'i mundësojnë organizatave për menaxhim kolektiv instalimin e sistemit për evidencë elektronike.

(4) Organizata për menaxhim kolektiv dhe organizata radio-televizive të cilat është i instaluar sistemi për evidencë elektronike janë të obliguar ta mbajnë në përdorim sistemin për evidencë elektronike.

(5) Të drejtat e ndërsjella dhe obligimet e organizatës për menaxhim kolektiv dhe organizatat radio-televizive në mirëmbajtjen në përdorimin e sistemit për evidencë elektronike mund të rregullohen edhe me marrëveshje të ndërsjellë, në pajtim me këtë ligj.

(6) Sistemi për evidencë elektronike siguron në veçanti:

- Identifikimin e veprave të emetuara të të drejtave të autorit përkatësisht lëndëve të të drejtave të ngjashme në kohën kur ato emitohen në programin e organizatës radio-televizive, me shmangie të lejuar kohore në pajtim me nenin 135-d paragrafi (2) të këtij ligji;

- regjistrimet nga veprat e emetuara të autorit përkatësisht lëndët e të drejtave të përafërta;

- raporte ditore, mujore dhe vjetore dhe raporte të tjera periodike për veprat e emetuara të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta për parametra të caktuar (numri i veprave të autorit, përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta, periudha kohore të emetimit, kohëzgjatja e emetimit, identifikimi i organizatave radiodifuzive në të cilën është emituar vepra, raport ditor për organizata radio-difuzive të cilat evidentojnë të dhëna për veprat e emetuara të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta në sistemin e evidencën elektronike);

- njoftim përmes rrugës elektronike deri te personi i organizatës për menaxhim kolektiv dhe personi në organizatën radio-televizive për ndërprerjen në punën e sistemit për evidencë elektronike dhe

- ruajtjen e të dhënave nga sistemi për evidencë elektronike në afat prej pesë vitesh nga dita e evidentimit të tyre.

Leja për përdorimin e sistemit për evidencë elektronike

Neni 135-b

(1) Leje për përdorimin e sistemit për evidencë elektronike, me kërkesë të organizatës për menaxhim kolektiv lëshon Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës me mendim paraprak nga Ministria e Kulturës.

(2) Nëse Ministria e Kulturës ka lëshuar leje për

(2) Доколку Министерството за култура издало дозволи за колективно управување на две или повеќе организации за колективно управување со ист или различен вид на права, кои вклучуваат и прибирање надоместоци од радиодифузно емитување на авторски дела и/или предмети на сродни права, организациите се должни во рок од 60 дена од денот на издавањето на последната дозвола за колективно управување, да склучат договор со кој ќе го регулираат начинот на заедничко обезбедување и инсталирање на системот за електронска евиденција.

(3) Со договорот од став (2) на овој член се регулираат меѓусебните права и обврски на организациите, особено сразмерното учество на секоја организација во трошоците за обезбедување, инсталирање и одржување на системот за електронска евиденција, создавањето на заедничката датотека на податоци на авторски дела односно предмети на сродни права и други прашања поврзани со функционирањето на системот за електронска евиденција.

(4) Организациите од ставот (2) на овој член се должни во рок од пет дена од денот на склучувањето на договорот од ставот (2) на овој член, договорот да го достават до Министерството за култура.

(5) Доколку во рок од 60 дена од денот на издавањето на дозволата од ставот (2) на овој член, организациите не го склучат договорот од ставот (2) на овој член, Министерството за информатичко општество и администрација во соработка со Комисијата за посредување во авторското право и сродните права, на барање на Министерството за култура, во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето ќе даде мислење по предметот на несогласување на организациите.

(6) Организациите од ставот (2) на овој член во рок од 30 дена од денот на доставување на мислењето од став (5) на овој член се должни да го склучат договорот од ставот (2) на овој член согласно мислењето на Министерството за информатичко општество и администрација.

(7) Доколку организациите од ставот (2) на овој член не го склучат договорот од став (2) на овој член во рокот од ставот (6) на овој член, Министерството за култура во рок од 15 дена ќе донесе решение за одземање на дозволата на организациите од ставот (2) на овој член.

(8) Во случај од став (2) на овој член, Министерството за информатичко општество и администрација по претходно мислење на Министерството за култура ќе издаде согласност за заедничка употреба на системот за електронска евиденција.

menaxhim kolektiv të dy ose më shumë organizatave për menaxhim elektronik me llojin e njëjtë të drejtave, të cilat përfshijnë edhe grumbullimin e kompensimeve nga emetimi radiodifuziv i të drejtave të autorit ose lëndë të drejtave të përafërta, organizatat janë të obliguara deri në 60 ditë nga lëshimi i lejes së fundit për menaxhim kolektiv, të lidhin marrëveshje me të cilën do ta rregullojnë mënyrën e sigurimit të përbashkët dhe instalimin e sistemit për evidencë elektronike.

(3) Me marrëveshjen nga paragrafi (2) i këtij neni rregullohen të drejtat e ndërsjella dhe obligimet e organizatave, në veçanti pjesëmarrje të barabartë në çdo organizatë në harxhimet për sigurim, instalim dhe mirëmbajtje të sistemit për evidencë elektronike, krijimin e datotekës së të dhënave të veprave të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta dhe çështje tjera lidhur me funksionimin e sistemit për evidencë elektronike.

(4) Organizatat nga paragrafi (2) i këtij neni janë të obliguara në afat prej pesë ditëve nga dita e lidhjes së marrëveshjes nga paragrafi (2) i këtij neni, marrëveshjen ta dorëzojnë në Ministrinë e Kulturës.

(5) Nëse në afat prej 60 ditësh nga dita e lëshimit të lejes nga paragrafi (2) i këtij neni, organizatat nuk e lidhin marrëveshjen nga paragrafi (2) i këtij neni, Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës në bashkëpunim me Komisionin për Ndërmjetësim në të Drejtën e Autorit dhe të Drejtat e Ngjashme, me kërkesë të Ministrisë së Kulturës, në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës do të japë mendim për lëndën e mospajtimit të organizatave.

(6) Organizatat nga paragrafi (2) i këtij neni në afat prej 30 ditëve nga dita e dorëzimit të mendimit nga paragrafi (5) i këtij neni janë të obliguara ta lidhin marrëveshjen nga paragrafi (2) i këtij neni në pajtim me mendimin e Ministrisë së Shoqërisë Informatike dhe Administratës.

(7) Nëse organizatat nga paragrafi (2) i këtij neni nuk e lidhin marrëveshjen nga paragrafi (2) i këtij neni në afatin e paragrafit (6) të këtij neni, Ministria e Kulturës në afat prej 15 ditësh do të miratojë aktvendim për marrjen e lejes së organizatave nga paragrafi (2) i këtij neni.

(8) Në rast të paragrafit (2) të këtij neni, Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës me mendim paraprak të Ministrisë së Kulturës do të japë pëlqim për përdorimin e përbashkët të sistemit për evidencë elektronike.

(9) Kërkesa nga paragrafi (1) i këtij neni dorëzohet në pajtim me Ligjin për procedurë të përgjithshëm

(9) Барањето од став (1) на овој член се доставува согласно Законот за општата управна постапка.

(10) Формата и содржината на образецот на барањето од став (1) на овој член ги пропишува министерот за култура.

Права и обврски на организацијата за колективно управување за одржување на системот за електронска евиденција
Член 135-в

(1) Организациите за колективно управување се должни да назначат лице за следење на работата на системот за електронска евиденција.

(2) Во случајот од член 135-б став (2) од овој закон, организациите за колективно управување заеднички го назначуваат лицето од став (1) на овој член.

(3) Лицето од став (1) на овој член е должно да ја провери компатибилноста на системот на радио-телевизиската организација заради инсталирање на системот за електронска евиденција, да го инсталира системот за електронска евиденција кај радио-телевизиските организации, да го одржува во работа и да ја следи работата на системот за електронска евиденција.

(4) Во случај на прекин на работата на системот за електронска евиденција лицето од став (1) на овој член е должно, веднаш да преземе мерки за отстранување на причините кои довеле до прекин на работата на системот.

(5) Доколку прекилот на работата на системот за електронска евиденција е предизвикан од пречки во работата на компјутерскиот систем во радио-телевизиската организација, лицето од став (1) на овој член е должно во рок од три часа од почетокот на прекилот на работата на системот на електронска евиденција по писмен пат, електронска пошта или телефонски да ја извести радио-телевизиската организација и да даде насоки за отстранување на пречките во работењето на системот и/или непосредно во просториите на радио-телевизиската организација да ги отстрани пречките во компјутерскиот систем. За преземените дејствија за отстранување на пречките во работата на системот за електронска евиденција лицето е должно да состави записник.

(6) Организациите за колективно управување се должни да им овозможат на авторите, односно носителите на сродните права увид во податоците од системот за електронска евиденција кои се однесуваат на нивните емитувани авторски дела односно предмети на сродни права.

(7) Организациите за колективно управување се должни да им овозможат на радио-телевизиските

administrative.

(10) Formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni i përcakton ministri i Kulturës.

Të drejta dhe obligime të organizatës për menaxhim kolektiv për mirëmbajtjen e sistemit për evidencë elektronike
Neni 135-v

(1) Organizatat për menaxhim kolektiv janë të obliguara të emërojnë person për përcjelljen e punës së sistemit për evidencë elektronike.

(2) Në rastet nga neni 135-b paragrafi (2) të këtij ligji, organizatat për menaxhim kolektiv bashkërisht e emërtojnë personin nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Personi nga paragrafi (1) i këtij neni është i obliguar ta kontrollojë kompatibilitetin e sistemit të organizatës radio-televizionit për shkak të instalimit të sistemit për evidencë elektronike, ta instalojë sistemin për evidencë elektronike te organizatat radio-televizive, ta mbajë në punë dhe ta përcjellë punën e sistemit për evidencë elektronike.

(4) Në rast të ndërprerjes së punës së sistemit për evidencë elektronike personi nga paragrafi (1) i këtij neni është i obliguar, menjëherë të marrë masa për mënjanimin e shkaqeve të cilat kanë sjellë ndërprerjen e punës së sistemit.

(5) Nëse ndërprerja e punës së sistemit për evidencë elektronike është shkaktuar nga pengesat në punën e sistemit kompjuterik në organizatën e radio-televizionit, personi nga paragrafi (1) i këtij neni është i obliguar në afat prej tri orëve nga fillimi i ndërprerjes së punës së sistemit të evidencës elektronike me shkrim, postë elektronike ose telefon ta informojë organizatën e radio-televizionit dhe japë mendime për mënjanimin e pengesave në punën e sistemit ose drejtpërdrejtë në hapësirat e organizatës së radio-televizionit t'i mënjanojë pengesat në sistemin kompjuterik. Për veprimet e marra për mënjanimin e pengesave në punën e sistemit për evidencë elektronike është i obliguar të dorëzojë procesverbal.

(6) Organizatat për menaxhim kolektiv janë të obliguar që t'u mundësojnë autorëve, përkatësisht bartësve të të drejtave të përfaqëta kontroll të të dhënave nga sistemi për evidencë elektronike të cilat kanë të bëjnë me emetimin e tyre të drejtave të autorit përkatësisht lëndë të drejtave të përfaqëta.

(7) Organizatat për menaxhim kolektiv janë të obliguara që t'i mundësojnë autoreve, përkatësisht bartësve të të drejtave të përfaqëta kontroll të të dhënave

организации увид во податоците од системот за електронска евиденција кои се однесуваат на нивната емитувана програма во која се содржани авторски дела, односно предмети на сродни права.

(8) Увидот од ставовите (6) и (7) на овој член се овозможува преку посебна корисничка сметка со корисничко име и лозинка.

Права и обврски на радио-телевизиската организација за одржување на системот за електронска евиденција
Член 135-г

(1) Радио-телевизиската организација е должна да назначи лице за следење на работата на системот за електронска евиденција во радио-телевизиската организација.

(2) Лицето од став (1) на овој член е должно да ја следи работата на системот за електронска евиденција и да го одржува инсталираниот систем во радио-телевизиската организација во комуникација со системот за електронска евиденција во организацијата за колективно управување.

(3) Доколку лицето од став (1) на овој член утврди дека во радио-телевизиската организација системот за електронска евиденција не функционира е должно веднаш да преземе мерки за отстранување на пречките во работата на системот и да го извести лицето од член 135-в став (1) од овој закон.

(4) Лицето од став (1) на овој член е должно да постапи по насоките за отстранување на пречките во работа на компјутерскиот систем во радио-телевизиската организација дадени од лицето од член 135-в став (1) од овој закон и да му овозможи пристап до компјутерскиот систем на радио-телевизиската организација.

Надзор над работата на системот за електронска евиденција
Член 135-д

(1) Министерството за информатичко општество и администрација врши технички надзор над работата на системот за електронска евиденција согласно членовите 135 –а, 135-б, 135-в и 135-г од овој закон.

(2) Описот и техничките карактеристики на системот за електронска евиденција, услугите кои ги обезбедува, мерките за обезбедување заштита, минималните технички услови кои треба да ги исполни радио-телевизиската организација заради обезбедување компатибилност со системот за електронска евиденција и другите прашања од важност за работата на системот ги пропишува министерот за култура, во согласност со министерот за информатичко општество и администрација.

nga sistemi për evidence elektronike të cilat kane të bëjnë me programin e tyre të emetuar ku përmbahen të drejtat e autorit, përkatësisht lëndë të drejtave të përafërta.

(8) Kontrolli nga paragrafët (6) dhe (7) të këtij neni mundësohet përmes llogarisë së veçantë të shfrytëzuesit me emrin dhe fjalëkalimin e shfrytëzuesit.

Të drejta dhe obligime të organizatës radio-televizive për mirëmbajtjen e sistemit për evidence elektronike
Neni 135-g

(1) Organizata radio-televizive është e detyruar të emërojë person për përcjelljen e punës së sistemit për evidence elektronike në organizatën radio-televizive.

(2) Personi nga paragrafi (1) i këtij neni është i obliguar ta përcjellë punën e sistemit për evidence elektronike dhe ta mbajë sistemin e instaluar në organizatën radio-televizive në komunikim me sistemin për evidence elektronike në organizim të menaxhimit kolektiv.

(3) Nëse personi nga paragrafi (1) i këtij neni e vërteton se organizata radio-televizive për evidence elektronike nuk funksionin është e obliguar menjëherë të marrë masa për mënjanimin e pengesave në punën e sistemit dhe ta informojë personin nga neni 135-v paragrafi (1) të këtij ligji-

(4) Personi nga paragrafi (1) i këtij neni është i obliguar të veprojë sipas udhëzimeve për mënjanimin e pengesave në punë në sistemin kompjuterik në organizatën e radio-televizionit të dhëna nga personi nga neni 135-v paragrafi (1) të këtij ligji dhe t'i lejojë qasje në sistemin kompjuterik të organizatës së radio-televizionit.

Mbikëqyrja mbi punën e sistemit për evidence elektronike
Neni 135-d

(1) Ministria e Shoqërisë Informatike dhe Administratës kryen mbikëqyrje teknike mbi punën e sistemit për evidence elektronike në pajtim me nenet 135-a, 135-b, 135-v dhe 135-g të këtij ligji.

(2) Përshkrimin dhe karakteristikat teknike të sistemit për evidence elektronike, shërbimet të cilat i siguron, masat për sigurim mbrojtje, kushtet minimale të cilat duhet t'i plotësojë organizata radio-televizive për shkak të sigurimit të kompatibilitetit me sistemin për evidence elektronike dhe çështje të tjera me rëndësi për punën e sistemit i përcakton ministri i kulturës, në pajtim me ministrin e shoqërisë informatike dhe administratës.

Kontroli i shfrytëzimit

Контрола на користењето

Член 136

(1) Организацијата има право да го контролира користењето на авторските дела и предметите на сродните права, за чие колективно управување со правата има дозвола.

(2) Корисниците на авторските дела и на предметите на сродните права се должни на организацијата да и даваат релевантни податоци за користењето, како и да овозможат увид во документацијата.

(3) Во вршењето на контролата од ставовите (1) и (2) на овој член, на барање на организацијата за колективно управување, надлежните органи на државната управа, локалната самоуправа, јавните претпријатија, јавните установи, независните регулаторни тела и организации кои вршат јавни овластувања согласно со закон се должни да даваат податоци и информации од значење за работата на организацијата.

Основи за определување надоместоци, корисници и крајни корисници

Член 137

(1) Надоместоците за користење на авторското дело, односно предметот на сродните права се определуваат според следниве основи:

1) кога користењето на авторското дело, односно предметот на сродните права е нужно за вршење на дејноста на корисникот, односно приходот во дејноста зависи од нивно користење (јавно изведување на авторски дела и предмети на сродни права, без разлика на намената и просторот во кој се изведуваат како концертна, интерпретаторска, танцова дејност и други видови на користење, како ставање на располагање на јавноста на барање и слично), надоместокот за користење се определува, по правило, во процент од приходот којшто корисникот го остварува со користењето на авторското дело и/или предметот на сродните права;

2) кога со користењето од точката 1 на овој став надоместокот не е можно да се определи во процент од приходот, тогаш тој се определува во паричен износ што соодветствува на придонесот од користењето на авторските дела, односно предметот на сродните права во вршењето на дејноста;

3) кога користењето на авторското дело, односно предметот на сродните права се врши од страна на радио-телевизиска организација во која е инсталиран системот за електронска евиденција, надоместокот за користење се определува во номинален износ кој се пресметува во зависност од траењето на емитувањето, односно користењето евидентирано во системот за електронска

Neni 136

(1) Organizata ka të drejtë që ta kontrollojë shfrytëzimin e veprave autoriale dhe lëndëve të të drejtave të përfaqëta, për menaxhimin kolektiv me të drejtat e të cilave ka leje.

(2) Shfrytëzuesit e veprave autoriale dhe të lëndëve të të drejtave të përfaqëta janë të detyruar që organizatës t'i japin të dhëna relevante për shfrytëzim, si dhe të mundësojnë inspektim në dokumentacion.

(3) Në kryerjen e kontrollit nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, me kërkesë të organizatës për menaxhim kolektiv, organet kompetente të administratës shtetërore, vetëqeverisjes lokale, ndërmarrjet publike, institucionet publike, trupat e pavarur rregullatorë dhe organizatat që kryejnë autorizime publike në pajtim me ligjin janë të detyruara që të japin të dhëna dhe informata me rëndësi për punën e organizatës.

Baza për përcaktimin e kompensimeve, shfrytëzuesve dhe shfrytëzuesve përfundimtarë

Neni 137

(1) Kompensimet për shfrytëzimin e veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përfaqëta përcaktohen sipas bazave në vijim:

1) kur shfrytëzimi i veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përfaqëta është i domosdoshëm për kryerjen e veprimtarisë së shfrytëzuesit, përkatësisht të hyrat në veprimtari varen nga shfrytëzimi i tyre (realizimi publik i veprave të autorit dhe lëndëve të të drejtave të përfaqëta, pa dallim të dedikimit dhe hapësirës në të cilën realizohen si veprimtari e koncertit, interpretuese, veprimtari e vallëzimit dhe lloje tjera të shfrytëzimit, si vënia në dispozicion të publikut me kërkesë dhe ngjashëm), kompensimi për shfrytëzim përcaktohet, sipas rregullës, në përqindje nga të hyrat të cilat shfrytëzuesi i realizon me shfrytëzimin e veprës së autorit dhe/ose lëndës së të drejtave të përfaqëta;

2) kur me shfrytëzimin nga pika 1 të këtij paragrafi kompensimi nuk mund të përcaktohet në përqindje të të hyrave, atëherë ai përcaktohet në shumë me para që përkon me kontributin nga shfrytëzimi i veprave të autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përfaqëta në kryerjen e veprimtarisë;

3) kur shfrytëzimi i veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përfaqëta bëhet nga ana e organizatës radio-televizive në të cilën është i instaluar sistemi për evidencë elektronike, kompensimi për shfrytëzim përcaktohet në shumë nominale e cila vlerësohet varësisht nga kohëzgjatja e emitimit, përkatësisht shfrytëzimi i evidentuar në sistemin e

евиденција;

4) кога користењето на авторското дело, односно предметот на сродните права се врши од страна на радио-телевизиска организација во која не е инсталиран системот за електронска евиденција, надоместокот за користење се определува во процентот од приходот кој ги опфаќа средствата од радиодифузната такса и/или претплатата, рекламите, спонзорствата, дотациите и приходите од промет на програми. Како приход не се сметаат средствата од данокот на додадена вредност, средствата од кредити и камати на кредити;

5) Организацијата за колективно управување и радио-телевизиската организација во случајот од точката 3) на овој став на барање на радио-телевизиската организација со договор можат да утврдат надоместот за користење на авторско дело односно предмет на сродно право да се определи во процент од приход согласно точката 4) на овој став.

6) кога користењето на авторското дело односно предметот на сродните права се врши од страна на непрофитна радио-телевизиска организација, надоместот за користењето не се плаќа;

7) кога користењето на авторското дело, односно предметот на сродните права се врши од страна на кабелските оператори надоместокот за користење по правило се определува по бројот на претплатници на операторот до кои е овозможена услугата за реемитување на радио и телевизиските програми;

8) кога со јавното користење на авторското дело, односно предметот на сродните права не се остварува приход (приредби, манифестации и слично), надоместокот се определува во процент од трошоците потребни за користење на авторското дело, односно предметот на сродните права, како што се надоместоците на авторите, односно на носителите на сродните права, трошоците за користење на просторот при користење на авторското дело, односно предметот на сродните права и други соодветни трошоци;

9) при определувањето на надоместоците од точките 1, 2, 3, 4, 5 и 8 на овој став се определува и најнискиот номинален (апсолутен) износ на надоместокот и

10) кога користењето на авторското дело, односно предметот на сродните права не е нужно за вршење на дејноста на корисникот, меѓутоа придонесува кон зголемување на пријатноста на крајните корисници на нивните услуги (сместувачки капацитети, хотели, изложбени простори, угостителски објекти, превозни средства и други слични дејности), надоместокот се определува во паушални износи и тоа за постојаните

евиденцес електронике.

4) kur shfrytëzuesi i veprës së autorit, përkatësisht lënda e të drejtave të përafërta bëhet nga ana e organizatës radio-televizive në të cilën nuk është i instaluar sistemi për evidencë elektronike, kompensimi për shfrytëzim përcaktohet në procesin nga të hyrat të cilat i përfshin mjetet nga taksa radiodufuzive ose pagesa të reklamave, sponsorëve dhe të hyrave nga qarkullimi i programeve. Sikur të hyra nuk llogariten mjetet nga tatimi mbi vlerën e shtuar, mjetet nga kreditë dhe kamatat e kredive;

5) Organizata për menaxhim kolektiv dhe organizata radio-televizive në rast të pikës 3) të këtij paragrafi me kërkesë të organizatës radio-televizive me marrëveshje mund të konfirmojnë kompensim për shfrytëzimin e veprës së autorit përkatësisht lëndës së të drejtës së përafërt që të përcaktohet në përqindje nga e hyra në pajtim me pikën 4) të këtij paragrafi.

6) kur shfrytëzimi i veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përafërta kryhet nga ana e organizatave jofitimpruese radiotelevizive, kompensimi për shfrytëzim nuk paguhet;

7) kur shfrytëzimi i veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përafërta kryhet nga operatorët kabllovikë, kompensimi për shfrytëzim sipas rregullës përcaktohet sipas numrit të parapaguesve të operatorit i te të cilët mundësohet shërbimi për riemetim të programeve të radios dhe televizive;

8) kur me shfrytëzimin e veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përafërta nuk realizohen të hyra (shfaqje, manifestime dhe ngjashëm), kompensimi përcaktohet në përqindje të shpenzimeve të nevojshme për shfrytëzimin e veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përafërta, siç janë kompensimet e autorëve, përkatësisht të bartësve të të drejtave të përafërta, shpenzimet për shfrytëzimin e hapësirës gjatë shfrytëzimit të veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përafërta dhe shpenzime tjera përkatëse;

9) gjatë përcaktimit të kompensimeve nga pikat pikat 1, 2, 3, 4, 5 dhe 8 të këtij paragrafi, përcaktohet edhe shuma më e vogël nominale (absolute) e kompensimit dhe

10) kur shfrytëzimi i veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përafërta nuk është e domosdoshme për kryerjen e veprimtarisë së shfrytëzuesit, mirëpo kontribuon në rritjen e kënaqësisë të shfrytëzuesit përfundimtarë të shërbimeve të tyre (kapacitete akomodimi, hotele, hapësira për ekspozita, objekte hotelerike, mjete transporti dhe veprimtari tjera

и за повремениите користења на авторското дело, односно предметот на сродните права.

11) По исклучок од точка 10 на овој став не се плаќа надомест за користење на авторското дело односно предметот на сродните права во:

-простории во кои занаетчиска дејност врши физичко лице-занаетчија регистриран во Регистарот на занаетчији,

-музеи, галерии, и други простории во кои се врши организирање и јавно изложување на оригинали или примероци на дела од ликовната и применетата уметност, оригинали на книжевни или музички дела и други уметнички предмети,

-одморалишта и планинарски домови,

-трговски и други производствени погони и

-превозни средства во јавен линиски превоз на патници и авто-такси превоз на патници.

(2) Корисник, во смисла на ставот (1) на овој член, е физичко или правно лице кое користи авторско дело и/или предмет на сродни права за вршење на дејност или занимање. Доколку повеќе корисници заеднички користат авторско дело, односно предмет на сродни права, обврските кон организацијата ги исполнуваат солидарно, доколку со претходен меѓусебен договор поинаку не се договориле.

(3) Како краен корисник на услугите на корисниците од ставот (1) на овој член, во смисла на овој закон, е физичко или правно лице кое како потрошувач занемосредна сопствена потрошувачка за цели што не се наменети за вршење на негово занимање или за други деловни дејности, користи услуги во кои се содржани авторски дела, односно предмети на сродни права.

(4) Организацијата нема право да бара наплата на надоместоци од лица кои се крајни корисници од ставот (3) на овој член. Договорите од членот 139 став (1) точки 1 и 2 од овој закон склучени спротивно на овој закон се ништовни.

Определување на висината на надоместоците

Член 138

При определување висината на надоместоците се земаат предвид:

- 1) правата, видовите и обемот на нивно користење;
- 2) бројноста на потенцијалните корисници;
- 3) категоријата и големината на просторот;
- 4) времетраењето и бројот на користењата;
- 5) разликата на цените во работењето на корисникот поради користењето на делата, односно предметите

тë ngjashme), kompensimi përcaktohet në shuma paushalle si për shfrytëzimet e përhershme dhe të përkohshme të veprës së autorit, përkatësisht lëndës së të drejtave të përafërta.

11) Me përjashtim nga pika 10 të këtij paragrafi nuk paguhet kompensim për shfrytëzimin e veprës së autorit përkatësisht lëndës së të drejtave të ngjashme në:

- hapësirat në të cilat veprimtari zejtare ushtron personi fizik - zejtar i regjistruar në Regjistrin e zejtarëve;

-muzetë, galeritë, dhe hapësirat tjera në të cilat bëhet organizimi dhe ekspozimi publik i origjinaleve apo ekzemplarëve të veprave të artit figurativ dhe të zbatuar, origjinaleve të veprave letrare apo muzikore dhe lëndëve tjera artistike;

- pushmoret dhe dhomat e alpinistëve;

- repartet tregtare dhe repartet tjera prodhuese, dhe - mjetet transportuese në transportin e linjës publike të udhëtarëve dhe transportin e auto- taksive për udhëtarët.

(2) Shfrytëzues në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni, është personi fizik ose juridik i cili e shfrytëzon të drejtën e autorit dhe/ose lëndën e të drejtave të përafërta për kryerje të veprimtarisë ose profesionit. Nëse më shumë shfrytëzues së bashku shfrytëzojnë vepër të autorit përkatësisht lëndë të të drejtave të përafërta, obligimet ndaj organizatës i përbushin në mënyrë solidare, nëse me marrëveshje të ndërsjellë paraprake nuk janë marrë vesh ndryshe.

(3) Si shfrytëzues i fundit i shërbimeve të shfrytëzuesve nga paragrafi (1) të këtij neni në kuptim të këtij ligji, është personi fizik ose juridik, i cili si konsumator për konsum të drejtpërdrejtë personal për qëllime që nuk dedikohen për kryerjen e profesionit të tij ose për veprimtari tjera afariste, shfrytëzon shërbime në të cilat përfshihen vepra të autorit përkatësisht lëndë të të drejtave të përafërta.

(4) Organizata nuk ka të drejtë të kërkojë arkëtim të kompensimeve nga persona që janë shfrytëzues përfundimtarë nga paragrafi (3) të këtij neni. Marrëveshjet nga neni 139 paragrafi (1) pikat 1 dhe 2 të këtij ligji të lidhura në kundërshtim me këtë ligj janë të pavlefshme.

Përcaktimi i lartësisë së kompensimeve

Neni 138

Gjatë përcaktimit të lartësisë së kompensimeve merren parasysh:

- 1) të drejtat, llojet dhe vëllimi i shfrytëzimit të tyre;
- 2) numri i shfrytëzuesve potencialë;
- 3) kategoria dhe madhësia e hapësirës;
- 4) kohëzgjatja dhe numri i shfrytëzimeve;
- 5) dallimi në çmimet në punën e shfrytëzuesit për shkak të shfrytëzimit të veprave, përkatësisht lëndëve të

на сродните права;

6) структурата и природата на програмата (форматот на радиодифузниот сервис), согласно со издадената дозвола за вршење радиодифузна дејност (кај радиодифузно емитување);

7) религиозните, културните, општествените и социјалните интереси на корисниците и

8) интересите на младите и лицата со посебни потреби.

Акти за определување на надоместоците

Член 139

(1) Висината на надоместоците за користење, доколку со овој закон поинаку не е определено, се определуваат со:

1) општ договор меѓу организацијата и здруженијата на одделни категории корисници, односно нивните комори што го претставуваат мнозинството корисници (општ договор);

2) поединечен договор меѓу организацијата и поединечен корисник (поединечен договор) и

3) општ акт на организацијата за определување за висината на надоместоци за користење (во натамошниот текст: тарифата).

(2) За ист вид и обем на користење на авторските дела и предметите на сродните права од страна на субјекти со иста или сродна дејност, во општ договор, не може да се утврдуваат повисоки износи на надоместоци за користење од оние што се утврдени во тарифата, а со поединечниот договор, не може да се утврдуваат повисоки износи на надоместоци за користење од оние што се утврдени во општиот договор, односно тарифата.

(3) Договорите од ставот (1) точки 1 и 2 на овој член задолжително содржат податоци за висината, условите за користење на авторските дела и предметите на сродни права, рокот и начинот на плаќање, околностите поради кои висината на определените надоместоци се зголемува или намалува, доколку таквото зголемување или намалување се предвидува.

(4) За ист вид и обем на користење на авторските дела и предмети на сродни права од страна на субјекти со иста или сродна дејност, во општ или поединечен договор од ставот (1) точки 1 и 2 на овој член, не може да се утврдат различни износи на надоместоци за користење со кои се нарушува конкуренцијата на пазарот.

(5) Ниедна од договорните страни од ставот (1) точки 1 и 2 на овој член не смее да одбие преговори за општ договор и поединечен договор. Одбивањето на преговорите од организацијата, како и неоправданото одолгвлекување на преговорите со

тë drejta të përafërta;

6) strukturën dhe natyrën e programit (formatin e servisit radiodifuziv), në pajtim me lejen e lëshuar për kryerjen e veprimtarisë radiodifuzive (te transmetimi radiodifuziv);

7) interesat religjioze, kulturore, shoqërore dhe sociale të shfrytëzuesve dhe

8) interesat e të rinjve dhe personave me nevoja të veçanta.

Aktet për përcaktimin e kompensimeve

Neni 139

(1) Lartësia e kompensimeve për shfrytëzim, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe, përcaktohet me:

1) marrëveshje të përgjithshme ndërmjet organizatës dhe shoqatave të shfrytëzuesve të kategorive të veçanta, përkatësisht dhomat e tyre që e përfaqësojnë shumicën e shfrytëzuesve (marrëveshje e përgjithshme);

2) marrëveshje individuale ndërmjet organizatës dhe shfrytëzuesit individual (marrëveshje individuale) dhe

3) akti i përgjithshëm i organizatës për përcaktimin e lartësisë së kompensimit për shfrytëzim (në tekstin e mëtejshëm: tarifa).

(2) Për lloj dhe vëllim të njëjtë të shfrytëzimit të veprave autoriale dhe lëndëve të drejta të përafërta nga ana e subjekteve me veprimtari të njëjtë ose të ngjashme, në marrëveshjen e përgjithshme, nuk mund të përcaktohen shuma më të larta të kompensimeve për shfrytëzim nga ato që janë të përcaktuara në Tarifë, ndërsa me marrëveshjen individuale, nuk mund të përcaktohen shuma më të larta të kompensimeve për shfrytëzim nga ato që janë të përcaktuara në marrëveshjen e përgjithshme, përkatësisht në Tarifë.

(3) Marrëveshjet nga paragrafi (1) pikat 1 dhe 2 të këtij neni detyrimisht përmbajnë të dhëna për lartësinë, kushtet për shfrytëzimin e veprave të autorit dhe lëndëve të drejtave të përafërta, afatin dhe mënyrën e pagesës, rrethanat për të cilat lartësia e kompensimeve të caktuara rritet ose zvogëlohet, nëse rritja ose zvogëlimi i tillë parashihet.

(4) Për lloj dhe vëllim të njëjtë të shfrytëzimit të veprave të autorit dhe lëndëve të drejtave të përafërta nga subjektet me veprimtari të njëjtë ose të përafërt, në marrëveshje të përgjithshme ose individuale nga paragrafi (1) pikat 1 dhe 2 të këtij neni, nuk mund të përcaktohen shuma të kompensimeve për shfrytëzim, me të cilat prishet konkurrenca në treg

(5) Asnjëra nga palët kontraktuese nga paragrafi (1) pikat 1 dhe 2 të këtij neni nuk guxon që të refuzojë negociatën për marrëveshje të përgjithshme dhe marrëveshje individuale. Refuzimi i negociatave nga organizata, si dhe zvarritja e paarsyeshme e

корисникот или со соодветните здруженија на корисници, односно со нивните комори, претставуваат основи за одземање на дозволата за колективно управување.

(6) Доколку корисникот и организацијата не склучат поединечен договор за условите и висината на надоместокот, корисникот е должен да плаќа надоместок според општиот договор, односно тарифата.

Јавен повик

Член 140

(1) Организацијата е должна пред донесување на тарифата од членот 139 став (1) точка 3 од овој закон, со објавување јавен повик да побара мислење од корисниците, односно од соодветните здруженија на корисници, односно нивните комори.

(2) Јавниот повик од ставот (1) на овој член се објавува во средствата за јавно информирање и на веб страницата на организацијата и трае 30 дена од денот на објавувањето. Јавниот повик го содржи текстот на предлог-тарифата. Доколку субјектите од ставот (1) на овој член за времетраењето на јавниот повик не достават свои писмени мислења до организацијата ќе се смета дека се согласни со предлог-тарифата.

(3) По истекот на рокот од јавниот повик од ставот (2) на овој член организацијата во рок од 15 дена утврдува предлог-тарифа и ја доставува на мислење до Комисијата за посредување во авторското право и сродните права (во натамошниот текст: Комисијата за посредување).

(4) Кон барањето за мислење од ставот (3) на овој член организацијата е должна да ги достави писмените мислења од корисниците со образложение за причините за нивното прифаќање, односно неприфаќање.

Донесување на тарифа

Член 140-а

(1) Комисијата за посредување во рок од 15 дена од денот на доставувањето на предлог-тарифата од членот 140 став (3) од овој закон до организацијата и до корисниците кои доставиле мислења по предлог-тарифата од членот 140 став (2) од овој закон, доставува мислење по предлог-тарифата.

(2) Мислењето од ставот (1) на овој член содржи оценка за тоа дали предлог тарифата на организацијата ги опфаќа правата за кои таа има дозвола, оценка за тоа дали надоместоците во предлог-тарифата се определени во согласност со одредбите на овој закон, оценка за висината на надоместоците, како и став по однос на предметот

negociatave me shfrytëzuesin ose me shoqatat përkatëse të shfrytëzuesve, përkatësisht me dhomat e tyre, paraqesin baza për heqjen e lejes për menaxhim kolektiv.

(6) Nëse shfrytëzuesi dhe organizata nuk lidhin marrëveshje individuale për kushtet dhe lartësinë e kompensimit, shfrytëzuesi është i detyruar që të paguajë kompensim sipas marrëveshjes së përgjithshme, përkatësisht Tarifës.

Thirrje publike

Neni 140

(1) Organizata është e detyruar që para miratimit të tarifës nga neni 139 paragrafi (1) pika 3 të këtij ligji, me shpallje të thirrjes të kërkojë mendim nga shfrytëzuesit, përkatësisht nga shoqatat përkatëse të shfrytëzuesve, përkatësisht dhomat e tyre.

(2) Thirrja publike nga paragrafi (1) i këtij neni, shpallet në mjetet për informim publik dhe në ueb faqen e organizatës dhe zgjat 30 ditë nga dita e shpalljes. Thirrja publike e përmban tekstin e propozim - tarifës. Nëse subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni gjatë kohëzgjatjes së thirrjes publike nuk dorëzojnë mendime të veta me shkrim në organizatë, do të konsiderohet se pajtohen me propozim - tarifën.

(3) Pas skadimit të afatit nga thirrja publike nga paragrafi (2) të këtij neni organizata në afat prej 15 ditësh përcakton propozim - tarifë dhe e dorëzon për mendim në Komisionin për Ndërmjetësim në Të Drejtën e Autorit dhe të Drejtat e Përafërta (në tekstin e mëtejme: Komisioni për Ndërmjetësim).

(4) Me kërkesën për mendim nga paragrafi (3) i këtij neni, organizata është e detyruar që t'i dorëzojë mendimet me shkrim të shfrytëzuesit me arsyetim për shkaqet për pranimin, përkatësisht mospranimin e tyre.

Miratimi i tarifës

Neni 140-a

(1) Komisioni për Ndërmjetësim në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të propozim - tarifës nga neni 140 paragrafi (3) të këtij ligji, te organizata dhe te shfrytëzuesit që kanë dorëzuar mendime për propozim - tarifën nga neni 140 paragrafi (2) të këtij ligji, dorëzon mendim për propozim - tarifën.

(2) Mendimi nga paragrafi (1) i këtij neni përmban: vlerësim nëse propozim-tarifa e organizatës i përfshin të drejtat për të cilat ajo ka leje, vlerësim nëse kompensimet në propozim - tarifën janë të përcaktuara në pajtim me dispozitat e këtij ligji, vlerësim për lartësinë e kompensimeve, si dhe qëndrim lidhur me lëndën e

на несогласувањето по предлог-тарифата меѓу организацијата и корисниците.

(3) Организацијата е должна во рок од десет дена од денот на приемот на мислењето од ставот (1) на овој член да го усогласи текстот на предлог-тарифата со мислењето на Комисијата за посредување и усогласениот текст на предлог тарифата да го достави до Комисијата за посредување.

(4) Комисијата за посредување, во рок од десет дена од денот на доставувањето на предлог-тарифата од ставот (3) на овој член, предлог-тарифата со мислење од Комисијата за посредување по предлог-тарифата ја доставува до Владата на Република Македонија за добивање на согласност.

(5) Владата на Република Македонија донесува одлука за давање на согласност, односно одлука со која не се дава согласност на предлог-тарифата од ставот (4) на овој член.

(6) Тарифата за која Владата на Република Македонија донела одлука за давање на согласност, организацијата ја доставува за објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

(7) Доколку Владата на Република Македонија донесе одлука со која не дава согласност на предлог-тарифата од ставот (4) на овој член, Министерството за култура во рок од 30 дена со решение на организацијата и ја одзема дозволата за колективно управување.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Комисија за посредување
Надлежност
Член 141

(1) Комисијата за посредување, покрај надлежностите утврдени во членовите 135-б став (5), 140 и 140-а на овој закон, посредува и при склучување договори за кабелско реемитување по барање на која било страна од договорањето, а може да посредува и при склучувањето договори за другите видови користење на авторски дела, односно предмети на сродно право, доколку и двете страни го побараат тоа.

(2) Комисијата за посредување во случаи од ставот (1) на овој член им помага на договорните страни за склучување договор и може да доставува предлози до страните.

(3) Предлозите од ставот (2) на овој член се сметаат за прифатени, доколку ниедна од договорните страни не изрази спротивставување на предлозите во рок од три месеци од приемот на предлозите.

(4) Предлозите и известувањето за

mospajtimит për propozim - tarifën ndërmjet organizatës dhe shfrytëzuesve.

(3) Organizata është e detyruar që në afat prej dhjetë ditësh nga dita e pranimit të mendimit nga paragrafi (1) të këtij neni, ta harmonizojë tekstin e propozim - tarifës me mendimin e Komisionit për Ndërmjetësim dhe tekstin e harmonizuar të propozim - tarifës ta dorëzojë në Komisionin për Ndërmjetësim.

(4) Komisioni për Ndërmjetësim, në afat prej dhjetë ditësh nga dita e dorëzimit të propozim - tarifës nga paragrafi (3) të këtij neni, propozim - tarifën me mendim të Komisionit për Ndërmjetësim për propozim - tarifën, e dorëzon në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë për marrje të pëlqimit.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë miraton vendim për dhënien e pëlqimit përkatësisht vendim me të cilin nuk jepet pëlqim për propozim - tarifën nga paragrafi (4) të këtij neni.

(6) Tarifën për të cilën Qeveria e Republikës së Maqedonisë ka miratuar vendim për dhënien e pëlqimit, organizata e dorëzon për shpallje në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

(7) Nëse Qeveria e Republikës së Maqedonisë ka miratuar vendim me të cilin nuk jep pëlqim për propozim - tarifën nga paragrafi (4) të këtij neni, Ministria e Kulturës në afat prej 30 ditësh me aktvendim të organizatës ia heq lejen për menaxhim kolektiv.

(8) Kundër aktvendimit nga paragrafi (7) të këtij neni, mund të ngritet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

Komisioni për Ndërmjetësim

Kompetencat
Neni 141

(1) Komisioni për Ndërmjetësim, krahas kompetencat e përcaktuara nga nenet 135-b paragrafi (5), 140 dhe 140-a i këtij ligji, ndërmjetëson edhe gjatë lidhjes së marrëveshjeve për ritransmetim kabllovik me kërkesë të cilësdo palë kontraktuese, ndërsa mund të ndërmjetësojë edhe gjatë lidhjes së marrëveshjeve për llojet tjera të shfrytëzimit të veprave autoriale, nëse të dy palët e kërkojnë këtë.

(2) Komisioni për Ndërmjetësim në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, u ndihmon palëve kontraktuese për lidhjen e marrëveshjes dhe mund të parashtrojë propozime te palët.

(3) Propozimet nga paragrafi (2) i këtij neni, konsiderohen të pranuar, nëse asnjëra prej palëve kontraktuese nuk shpreh kundërshtim për propozimet në afat prej tre muajsh nga pranimi i propozimeve.

спротивставување од ставовите (2) и (3) на овој член се доставуваат писмено, по препорачана пошта.

Состав и именување

Член 142

(1) Владата на Република Македонија ја именува Комисијата за посредување.

(2) Комисијата за посредување ја сочинуваат претседател и четири члена со мандат од четири години.

(3) Претседателот и членовите на Комисијата за посредување се именуваат од редот на истакнатите независни и непристрасни стручњаци од областа на авторското право и сродните права, економијата, заштитата на конкуренцијата и комуникациските услуги.

(4) Претседателот и членовите на Комисијата за посредување, пред именувањето, даваат писмена изјава дека не постои судир на интереси во врска со работата на Комисијата.

Работа

Член 143

(1) Комисијата за посредување работи на седница и одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број.

(2) Комисијата за посредување донесува деловник за работа.

(3) Комисијата за посредување може да покани на седницата да присуствуваат по еден овластен претставник од договорните страни и други стручни лица од соодветна област. Претставниците на договорните страни и поканетите стручњаци рамноправно учествуваат во работата на Комисијата, без право на глас.

(4) Административните и техничките работи на Комисијата за посредување ги врши Министерството за култура.

Општ акт за распределба

Член 144

(1) Организацијата донесува општ акт за распределба на надоместоците во согласност со закон и статутот, односно со договорот за основање.

(2) Распределбата на надоместоците од ставот (1) на овој член се врши согласно со евиденциите и податоците за користење на делата, односно предметите на сродните права, а паушално кога не е можно или предизвикува неразумни трошоци, според принципот на правичност.

(3) Надоместоците од радиодифузно емитување на авторски дела и/или предмети на сродни права се распределуваат меѓу авторите, односно носителите на сродни права врз основа на податоците за исплата добиени од системот за електронска

(4) Propozimet dhe njoftimi për kundërshtim nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni dorëzohen me shkrim, me postë rekomanduese.

Përbërja dhe emërimi

Neni 142

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë e emëron Komisionin për Ndërmjetësim.

(2) Komisionin për Ndërmjetësim e përbëjnë kryetari dhe katër anëtarë me mandat prej katër vitesh.

(3) Kryetari dhe anëtarët e Komisionit për Ndërmjetësim emërohen nga radhët e ekspertëve të shquar të pavarur dhe të paanshëm nga fusha e së drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta, ekonomisë, mbrojtjes së konkurrencës dhe shërbimeve të komunikimit.

(4) Kryetari dhe anëtarët e Komisionit për Ndërmjetësim, para emërimit, japin deklaratë me shkrim se nuk ekziston konflikt interesash në lidhje me punën e Komisionit.

Puna

Neni 143

(1) Komisioni për Ndërmjetësim punon në mbledhje dhe vendos me shumicë votash nga numri i përgjithshëm.

(2) Komisioni për Ndërmjetësim miraton rregulloren e punës.

(3) Komisioni për ndërmjetësim mund të ftojë në mbledhje që të jenë të pranishëm nga një përfaqësues i autorizuar nga palët kontraktuese dhe persona tjerë profesionalë nga sfera përkatëse. Përfaqësuesit e palëve kontraktuese dhe ekspertët e ftuar në mënyrë të barabartë marrin pjesë në punën e Komisionit, pa të drejtë vote.

(4) Punët administrative dhe teknike të Komisionit për Ndërmjetësim i kryen Ministria e Kulturës.

Akti i përgjithshëm për shpërndarje

Neni 144

(1) Organizata miraton akt të përgjithshëm për shpërndarjen e kompensimeve në pajtim me ligjin dhe statutin, përkatësisht me marrëveshjen për themelim.

(2) Ndarja e kompensimeve nga paragrafi (1) të këtij neni bëhet në pajtim me evidencat dhe të dhënat për shfrytëzimin e veprave, përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta, ndërsa me paushall kur nuk është e mundur ose shkakton shpenzime të paarsyeshme, sipas parimit të drejtësisë.

(3) Kompensimet nga emitimi radiodifuziv i veprave të autorit ose lëndëve të të drejtave të përafërta ndahen ndërmjet autorëve, përkatësisht bartësve të të drejtave të përafërta në bazë të të dhënave për pagesë të marra

евиденција на емитувани авторски дела, односно предмети на сродни права од членот 135-а од овој закон.

(4) Средствата на организацијата остварени од камати на вложени средства во банка и други приходи, во износ од 30% се распределуваат меѓу авторите односно носителите на сродните права, сразмерно на исплатата на надоместокот кои тие го оствариле согласно со податоците за користени дела од членот 135 став (1) од овој закон, а во износ од 70% се распределуваат меѓу авторите односно носителите на сродните права, во согласност со податоците за користени дела од системот за електронска евиденција, односно во согласност со податоците од член 135 ставови (6) и (7) од овој закон.

(5) Средствата кои организацијата ги прибира од корисниците, а се пресметуваат во паушални износи и средствата кои организацијата ги прибира од кабелско реемитување авторски дела и предмети на сродни права, се распределуваат меѓу авторите односно носителите на сродните права сразмерно на исплатата на надоместокот кои тие го оствариле во согласност со податоците за користени дела од системот за електронска евиденција односно во согласност со податоците од член 135 ставови (6) и (7) од овој закон.

(6) За покривање на вкупните трошоците за работа на организацијата може да се користат средства од прибраните надоместоци во износ определен во статутот, односно во договорот за основање, но не повеќе од 15%.

(7) Поединечните пресметки и исплатите на надоместоците на авторите и носителите на сродните права се вршат најмалку еднаш годишно најдоцна до крајот на март во тековната за претходната година.

(8) Општиот акт за распределба, по неговото донесување од надлежен орган на организацијата, се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Посебни случаи за распределба на надоместокот
Член 145

Меѓусебната распределба на единствените надоместоци определени со членовите 46, 105, 111, 114 и 116 од овој закон се врши во следниов сооднос:

1) од надоместоците прибрани за умножување за приватно користење на фонограми, односно видеограми согласно со овој закон, авторите примаат 40%, те 30%, а проте на фонограми, односно видеограми (филмските продуценти) 30 %;

2) надоместоците прибрани за умножување за приватно користење на хартија или сличен носач согласно со овој закон, се распределуваат меѓу

nga sistemi për evidencë elektronike të veprave të emetuara të autorit, përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta nga neni 135 - a të këtij ligji.

(4) Mjetet e organizatës të realizuara nga kamata e mjeteve të investuara në bankë dhe të hyra të tjera, në shumë prej 30% shpërndahen mes autorëve përkatësisht bartësve të drejtave të përafërta, në mënyrë të barabartë të pagesës së kompensimeve që ata i kanë realizuar në pajtim me të dhënat e veprave të shfrytëzuara nga neni 135 paragrafi (1) i këtij ligji, ndërsa shuma prej 70% shpërndahet mes autorëve përkatësisht bartësve të drejtave të përafërta, në pajtim me të dhënat e veprave të shfrytëzuara për evidencë elektronike, përkatësisht në pajtim me të dhënat e nenit 135 paragrafët (6) dhe (7) të këtij ligji.

(5) Mjetet të cilat organizata i siguron nga shfrytëzuesit, ndërsa janë të vlerësuara në shuma paushall dhe mjetet të cilat organizata i grumbullon nga riemitmi kablovik vepra të autorit dhe lëndë të drejtave të përafërta, shpërndahet mes autoreve përkatësisht bartësve të drejtave të përafërta në mënyrë të barabartë të pagimit të kompensimit që ata e kanë realizuar në pajtim me të dhënat e shfrytëzuesve për vepra të shfrytëzuara nga sistemi për evidencë elektronike përkatësisht në pajtim me të dhënat e nenit 135 paragrafët (6) dhe (7) të këtij ligji.

(6) Për mbulimin e shpenzimeve të përgjithshme për punën e organizatës mund të shfrytëzohen mjete nga grumbullimi i kompensimeve në shumë të përcaktuar në statutin, përkatësisht në marrëveshjen për themelim, por jo më shumë se 15%.

(7) Përlllogaritjet individuale dhe pagesat e kompensimeve të autorëve dhe bartësve të të drejtave të përafërta bëhen së paku një herë në vit e më së voni deri në fund të muajit mars në vitin rrjedhës për vitin paraprak.

(8) Akti i përgjithshëm për ndarje, pas miratimit të tij nga organi kompetent i organizatës, botohet në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

Rastet e veçanta për shpërndarjen e kompensimit
Neni 145

Shpërndarja e ndërsjellë e kompensimeve unike të përcaktuara me nenet 46, 105, 111, 114 dhe 116 të këtij ligji, kryhet në përpjesëtimin si vijon:

1) nga kompensimet e grumbulluara për shumëzim për shfrytëzim privat të fonogrameve, përkatësisht videogrameve në pajtim me këtë ligj, autorët marrin 40%, realizuesit 30%, ndërsa prodhuesit e fonogrameve, përkatësisht videogrameve (producentët filmikë) 30%;

2) kompensimet e grumbulluara për shumëzim për shfrytëzim privat në letër ose bartës të ngjashëm në pajtim me këtë ligj, shpërndahen ndërmjet autorëve dhe

авторите и издавачите во сооднос од по 50% и
3) надоместокот прибран од јавно соопштување на фонограм издаден за комерцијална цел, вклучително и радиодифузно емитување, согласно со овој закон, се распределува меѓу те и проте на фонограми во сооднос од по 50%.

Барање за издавање дозвола
Член 146

- (1) Дозвола за колективно управување се издава по барање на организацијата.
- (2) Барањето од ставот (1) на овој член се доставува согласно Законот за општата управна постапка.
- (3) Формата и содржината на образецот на барањето од став (1) на овој член го пропишува министерот за култура.
- (4) Кон барањето од ставот (1) на овој член организацијата приложува статут, односно договор за основање и друга документација определена со овој закон, а решението за упис во Централниот регистар на Република Македонија го обезбедува Министерството за култура по службена должност
- (5) Одредбата од ставот (4) на овој член соодветно се применува и на организација од членот 149 став (3) на овој закон.

Содржина на статут, односно договор за основање
на
организацијата
Член 147

- Статутот, односно договорот за основање, покрај елементите определени со друг закон, треба да содржи и одредби за остварување на обврските на организацијата утврдени со овој закон, а особено:
- 1) видови и обем на правата што се остваруваат;
 - 2) органи на организацијата, нивна надлежност, отчетност, одговорност, начин на работа, избор и разрешување;
 - 3) услови и начин за стекнување статус на член на организацијата;
 - 4) начин и учество на членовите на организацијата во органите на организацијата и нивни права, должности и одговорности;
 - 5) постапка за изземање (забрана) од колективно управување право од страна на носител на правото, освен во случаи кога носителот на правото не може да се откаже од тоа право, согласно со овој закон;
 - 6) постапка за заштита на правата на членовите;

realizuesve në përpjesëtim prej nga 50% dhe
3) kompensimi i grumbulluar nga kumtimi publik i fonogramit të lëshuar për qëllim komercial, duke e përfshirë edhe transmetimin radiodifuziv në pajtim me këtë ligj, shpërndahet ndërmjet realizuesve dhe prodhuesve të fonogrameve në përpjesëtim prej nga 50%.

Kërkesa për lëshimin e lejes
Neni 146

- (1) Leja për menaxhim kolektiv lëshohet me kërkesë të organizatës.
- (2) Kërkesa nga paragrafi (1) i këtij neni dorëzohet në pajtim me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative.
- (3) Formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri i Kulturës".
- (4) Me kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni organizata dorëzon statut, përkatësisht marrëveshje për themelim dhe dokumentacion tjetër të përcaktuar me këtë ligj, ndërsa vendimin për regjistrim në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë e siguron Ministria e Kulturës me detyrë zyrtare.
- (5) Dispozita nga paragrafi (4) i këtij neni zbatohet në mënyrë përkatëse edhe për organizatën nga neni 149 paragrafi (3) i këtij ligji.

Përmbajtja e statutit, përkatësisht marrëveshjes për themelimin e organizatës
Neni 147

- Statuti, përkatësisht marrëveshja për themelim, krahas elementeve të përcaktuara me ligj tjetër, duhet të përmbajë edhe dispozita për realizimin e obligimeve të organizatës të përcaktuara me këtë ligj, e veçanërisht:
- 1) llojet dhe vëllimin e të drejtave që realizohen;
 - 2) organet e organizatës, kompetencën e tyre, raportimin, përgjegjësinë, mënyrën e punës, zgjedhjen dhe shkarkimin;
 - 3) kushtet dhe mënyrën e marrjes së statusit të anëtarit të organizatës;
 - 4) mënyrën dhe pjesëmarrjen e anëtarëve të organizatës në organet e organizatës dhe të drejtat e tyre, detyrat dhe përgjegjësitë;
 - 5) procedurën për përjashtim (ndalim) nga e drejta e menaxhimit kolektiv nga ana e bartësit të së drejtës, përveç në rast kur bartësi i të drejtës nuk mund të heq dorë nga kjo e drejtë, në pajtim me këtë ligj;
 - 6) procedurën për mbrojtjen e të drejtave të

- 7) постапка за донесување општи акти;
- 8) начин на прибирање на надоместоците и начела за нивна распределба;
- 9) утврдување постапка и начела за склучување договори со соодветни организации во странство и начин на обезбедување размена на информации за колективното управување;
- 10) начин и услови за обезбедување внатрешна контрола и надзор врз работењето;
- 11) начин и услови на обезбедување јавност на работењето кон членовите, кон корисниците и кон пошироката јавност и
- 12) услови за престанок на организацијата и распределба на имотот.

Содржина на другата документација

Член 148

Другата документација треба да содржи:

- 1) очекуван и веројатен број на носители на права и обем на права кои организацијата за колективно управување ќе ги остварува, односно број на оние носители кои пристапиле кон организацијата и нивниот обем на права;
- 2) процена на економската оправданост за ефикасно и економично колективно управување со одредени права и
- 3) докази дека организацијата исполнува определени просторни, кадровски и други услови (соодветен деловен простор, опрема за прибирање и обработка на податоците за колективното управување и стручна оспособеност на кадри за колективно управување од најмалку еден дипломиран правник и дипломиран економист - за водење сметководство, преку своја стручна служба или со доверување на работите на трето лице).

Постапување по барање

Член 149

- (1) Министерството за култура, во рок од 60 дена од денот на добивањето на барањето, донесува решение за давање дозвола или за одбивање на барањето. Против решението може да се поведе управен спор пред надлежен суд.
- (2) За колективно управување на авторското право и сродните права од овој закон, за ист вид права, односно користење на правата, по правило, се издава дозвола на една организација.
- (3) Доколку по исклучок од ставот (2) на овој член за ист вид на права се издадени дозволи за колективно управување на две или повеќе организации, организациите се должни во рок од 60 дена од денот на издавањето на последната дозвола за колективно управување, да склучат меѓусебен договор со кој ќе

анëтарëve;

7) процедурën për miratimin e akteve të përgjithshme;

8) mënyrën e grumbullimit të kompensimeve dhe parimet për shpërndarjen e tyre;

9) përcaktimin e procedurës dhe parimet për lidhjen e marrëveshjes me organizata përkatëse të huaja dhe mënyra e sigurimit të shkëmbimit të informatave për menaxhimin kolektiv;

10) mënyrën dhe kushtet për sigurimin e kontrollit të bredshëm dhe mbikëqyrjen e punës;

11) mënyrën dhe kushtet e sigurimit të transparencës në punë ndaj anëtarëve, ndaj shfrytëzuesve dhe ndaj publikut më të gjerë dhe

12) kushtet për shuarjen e organizatës dhe shpërndarjen e pronës.

Përmbajtja e dokumentacionit tjetër

Neni 148

Dokumentacioni tjetër duhet të përmbajë:

1) numrin e pritur dhe të sigurt të bartësve të të drejtave dhe vëllimin e të drejtave të cilat organizata për menaxhim kolektiv do t'i realizojë, përkatësisht numrin e atyre bartësve të cilët i janë bashkëngjitur organizatës dhe vëllimin e të drejtave të tyre.

2) vlerësimin e arsyeshmërisë ekonomike për menaxhim kolektiv efikas dhe ekonomik me të drejta të caktuara dhe

3) dëshminë se organizata i përmbush kushtet e caktuara kadrovike, hapësinore dhe të tjera (hapësirë afariste përkatëse, pajisje për grumbullimin dhe përpunimin e të dhënave për menaxhim kolektiv dhe aftësim profesional të kuadrove për menaxhim kolektiv nga së paku një jurist të diplomuar dhe ekonomist të diplomuar - për udhëheqjen e kontabilitetit, nëpërmjet shërbimit të vet profesional ose me ngarkimin e punëve personit të tretë).

Veprimi ndaj kërkesës

Neni 149

(1) Ministria e Kulturës, në afat prej 60 ditësh nga pranimi i kërkesës, miraton aktvendim për dhënien e lejes ose për refuzimin e kërkesës. Kundër aktvendimit mund të ngritet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

(2) Për menaxhim kolektiv të së drejtës së autorit dhe të drejtave të përafërta nga ky ligj, për lloj të njëjtë të të drejtave përkatësisht shfrytëzim të të drejtave, sipas rregullës i lëshohet leje njëres organizatë.

(3) Nëse me përjashtim nga paragrafi (2) të këtij neni për llojin e njëjtë të të drejtave janë lëshuar leje për menaxhim kolektiv të dy ose më shumë organizatave, organizatat detyrohen që në afat prej 60 ditësh nga dita

го регулираат начинот на кој заеднички ќе вршат колективно управување со правата.

(4) Организациите од ставот (3) на овој член се должни во рок од пет дена од денот на склучувањето на договорот од ставот (3) на овој член договорот да го достават до Министерството за култура.

(5) Доколку во рок од 60 дена од денот на издавањето на дозволата од ставот (3) на овој член организациите не склучат меѓусебен договор, Министерството за култура на предлог на Комисијата за посредување, во рок од 30 дена со решение ќе определи која организација се смета за овластена за прибирање на надоместоците за користење на авторски дела, односно предмети на сродни права и за нивна распределба, имајќи ја предвид документацијата од членот 148 од овој закон.

(6) Во случај на единствен надоместок, определен во членовите 46, 105, 111, 114 и 116 од овој закон, дозвола се издава на организација овластена од соодветните организации односно основана од соодветните носители на правата меѓу кои се врши распределбата на единствениот надоместок.

Почеток со работа

Член 150

(1) Решението за давање дозвола од членот 149 на овој закон се објавува во "Службен весник на Република Македонија" и влегува во сила со денот на објавувањето.

(2) Општите акти на организацијата (Тарифата и актот за распределба на надоместоците) организацијата ги донесува и објавува во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на решението за давање дозвола согласно со ставот (1) на овој член.

(3) Организација која согласно со дозволата прибира надоместоци од радиодифузно емитување на авторски дела и/или предмети на сродни права е должна во рок од осум месеци од денот на влегувањето во сила на решението за давање дозвола согласно со ставот (1) на овој член да го обезбеди и да го инсталира кај радио-телевизиските организации системот за електронско евидентирање на емитувани авторски дела, односно предмети на сродни права од членот 135-а став (1) од овој закон, во постапка и на начин утврдени во член 135-б од овој закон.

(4) Организацијата почнува со работа најдоцна 30 дена од денот на објавувањето на актите од ставот (2) на овој член, односно во случај на организација која прибира надоместоци од радиодифузно емитување на авторски дела и/или предмети на сродни права во рок од 30 дена од денот на обезбедувањето и инсталирањето на системот за

e lëshimit të lejes së fundit për menaxhim kolektiv, të lidhin marrëveshje të ndërsjellë me të cilën do ta rregullojnë mënyrën në të cilën së bashku do të kryejnë menaxhim kolektiv me të drejtat.

(4) Organizatat nga paragrafi (3) të këtij neni, detyrohen që në afat prej pesë ditësh nga dita e lidhjes së marrëveshjes nga paragrafi (3) të këtij neni, marrëveshjen ta dorëzojnë në Ministrinë e Kulturës.

(5) Nëse në afat prej 60 ditësh nga dita e lëshimit të lejes nga paragrafi (3) të këtij neni, organizatat nuk lidhin marrëveshje të ndërsjellë, Ministria e Kulturës me propozim të Komisionit për Ndërmjetësim, në afat prej 30 ditësh me aktvendim do të përcaktojë se cila organizatë konsiderohet si e autorizuar për grumbullimin e kompensimeve për shfrytëzimin e veprave të autorit, përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta dhe për ndarjen e tyre, duke pasur parasysh dokumentacionin nga neni 148 të këtij ligji."

(6) Në rast të kompensimit unik të përcaktuar në nenet 46, 105, 111, 114 dhe 116 të këtij ligji, leja i lëshohet organizatës së autorizuar nga organizatat përkatëse përkatësisht të themeluar nga bartësit përkatës të të drejtave, ndërmjet organizatave përkatësisht bartësve të të drejtave kryhet shpërndarja e kompensimit unik.

Fillimi i punës

Neni 150

(1) Aktvendimi për dhënien e lejes nga neni 149 të këtij ligji botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë" dhe hyn në fuqi me ditën e botimit.

(2) Aktet e përgjithshme (Tarifa dhe akti për shpërndarjen e kompensimeve) organizata i miraton dhe i publikon në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të aktvendimit për dhënien e lejes, në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni.

(3) Organizata që në pajtim me lejen grumbullon kompensime nga emitimi radiodifuziv i veprave të autorit dhe/ose lëndëve të të drejtave të përafërta, është e detyruar që në afat prej tetë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të aktvendimit për dhënie të lejes në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, të sigurojë dhe instalojë te organizatat radiotelevizive sistem për evidencë elektronike të veprave të autorit përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta nga neni 135-a paragrafi (1) të këtij ligji.

(4) Organizata fillon me punë më së voni 30 ditë nga dita e botimit të akteve nga paragrafi (2) të këtij neni, përkatësisht në rast të organizatës që grumbullon kompensime nga emitimi radiodifuziv i veprave të autorit

електронско евидентирање на емитувани авторски дела, односно предмети на сродни права од членот 135-а став (1) од овој закон.

(5) Не донесувањето на актите во рокот од ставот (2) на овој член, односно не обезбедувањето на системот за електронско евидентирање на емитувани авторски дела, односно предмети на сродни права од членот 135-а став (1) од овој закон во рокот од ставот (3) на овој член е основа за одземање на дозволата за колективното управување.

Основи за одбивање на барањето

Член 151

Министерството за култура донесува решение за одбивање на барањето доколку:

- 1) не е доставена комплетна документација определена со овој закон;
- 2) статутот, односно договорот за основање не е во согласност со овој закон и
- 3) оцени дека организацијата според доставената документација не исполнува услови за успешно вршење колективно управување.

Примена на други прописи

Член 152

Постапката за издавање дозвола се спроведува во согласност со одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е определено.

Субјекти што остваруваат контрола и надзор

Член 153

(1) Контролата на работењето на организацијата се остварува од страна на надлежни органи на организацијата и од носителите на правата што ги управува организацијата.

(2) Надлежен државен орган за надзор над актите и работењето на организацијата во поглед на одредбите од овој закон е Министерството за култура.

Контрола од органи на организацијата

Член 154

(1) Организацијата е должна за секоја календарска година во која се вршела распределба на надоместоците, во рок од шест месеци по завршувањето на календарската година да:

1) обезбеди независен ревизорски извештај за финансиската состојба на организацијата и работењето во смисла на усогласеноста со овој закон, општите акти на организацијата и склучените договори од членот 139 став (1) точки 1 и 2 од овој закон и

dhe/ose lëndëve të të drejtave të përafërta në afat prej 30 ditësh nga dita e sigurimit dhe instalimit të sistemit për evidencë elektronike të veprave të emetuara të autorit përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta nga neni 135 - a paragrafi (1) të këtij ligji.

(5) Mosmiratimi i akteve në afatin nga paragrafi (2) të këtij neni përkatësisht mossigurimi i sistemit për evidencë elektronike të veprave të emituara të autorit përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta nga neni 135 - a paragrafi (1) të këtij ligji në afatin nga paragrafi (3) të këtij neni, është bazë për heqje të lejes për menaxhim kolektiv.

Bazat për refuzimin e kërkesës

Neni 151

Ministria e Kulturës miraton aktvendim për refuzimin e kërkesës, nëse:

- 1) nuk është dorëzuar dokumentacioni i kompletuar i përcaktuar me këtë ligj;
- 2) statuti, përkatësisht marrëveshja për themelim nuk është në pajtim me këtë ligj dhe
- 3) vlerëson se organizata sipas dokumentacionit të dorëzuar nuk i plotëson kushtet për kryerje me sukses të menaxhimit kolektiv.

Zbatimi i rregullave tjera

Neni 152

Procedura për lëshimin e lejes zbatohet në pajtim me dispozitat e ligjit për procedurë të përgjithshme administrative, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Subjektet që e realizojnë kontrollin dhe mbikëqyrjen

Neni 153

(1) Kontrolli i punës së organizatës realizohet nga ana e organeve kompetente të organizatës dhe nga bartësit e të drejtave që i menaxhon organizata.

(2) Organ shtetëror kompetent për mbikëqyrjen mbi aktet dhe punën e organizatës në aspekt të dispozitave të këtij ligji, është Ministria e Kulturës.

Kontrolli nga organet e organizatës

Neni 154

(1) Organizata është e detyruar për çdo vit kalendarik në të cilin bëhet ndarja e kompensimeve, në afat prej gjashtë muajsh pas përfundimit të vitit kalendarik që:

1) të sigurojë raport të pavarur të revizorit për gjendjen financiare të organizatës dhe punës në kuptim

2) достави годишен финансиски извештај до Владата на Република Македонија.

(2) Надлежните органи на организацијата во согласност со статутот, односно договорот за основање можат да побараат:

1) годишни извештаи од извршните и надзорните органи на организацијата за прибраните средства, нивната распределба, работата на организацијата и примената на актите за надоместоци и спроведување на договорите со корисниците и со соодветните странски здруженија и

2) предлози за финансискиот план и трошоците за работење за наредната година.

(3) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не влијаат на обврските на организацијата спрема други финансиски извештаи и ревизии преземени врз основа на други прописи.

Контрола од носителите на правата
Член 155

(1) Секој носител на правата што ги управува организацијата може, во рок определен со статутот, односно со договорот за основање, да оствари увид во годишниот финансиски извештај и извештајот на надзорниот орган на организацијата и да побара писмен извештај за прибраните средства од користењето на неговите авторски дела, односно предмети на сродни права. Организацијата е должна таков извештај да му достави најдоцна во рок од осум дена од барањето.

(2) Најмалку една десеттина од носителите од ставот (1) на овој член може да побараат еден или повеќе надворешни независни стручни лица, да го прегледаат работењето на организацијата и да дадат стручно мислење, кое се доставува и до Министерството за култура.

Надзор од надлежен државен орган
Член 156

(1) Министерството за култура може, во секое време, од организацијата да бара информации или податоци или извештаи за вршењето на работите определени со овој закон, и да врши увид во актите, годишниот финансиски извештај, финансиска и друга документација.

(2) Организацијата е должна да го известува Министерството за култура за започнување и престанок на функциите на раководните лица и претставниците или застапниците на органите, за склучување општи договори за користење на правата, за склучување договори со соодветни странски организации, за изменување и дополнувања на статутот, односно договорот за основање, како и за други слични прашања.

të harmonizimit me këtë ligj, aktet e përgjithshme të organizatës dhe marrëveshjet e lidhura nga neni 139 paragrafi (1) pikat 1 dhe 2 të këtij ligji dhe

2) të dorëzojë raport financiar vjetor në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë.

(2) Organet kompetente të organizatës në pajtim me statutin përkatësisht marrëveshjen për themelim mund të kërkojnë:

1) raporte vjetore nga organet ekzekutive dhe mbikëqyrëse të organizatës për mjetet e grumbulluara, ndarjen e tyre, punën e organizatës dhe zbatimin e akteve për kompensime dhe zbatim të marrëveshjeve me shfrytëzuesit dhe me shoqatat e huaja përkatëse dhe

2) propozime për planin financiar dhe shpenzimet për punë për vitin e ardhshëm.

(3) Dispozitat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni nuk ndikojnë në obligimet e organizatës ndaj raporteve tjera financiare dhe revizioneve të ndërmarra në bazë të rregullave tjera.

Kontrolli nga bartësit e të drejtave
Neni 155

(1) Çdo bartës i të drejtave që i menaxhon organizata mundet në afatin e përcaktuar me statutin, përkatësisht me marrëveshjen për themelim, të realizojë inspektim në raportet financiare vjetore dhe raportin e organit mbikëqyrës të organizatës dhe të kërkojë raport me shkrim për mjetet e grumbulluara nga shfrytëzimi i veprave autoriale të tij, përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta. Organizata është e detyruar që raport të atillë t'i dorëzojë më së voni në afat prej tetë ditësh nga kërkesa.

(2) Së paku një e dhjeta nga bartësit nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të kërkojnë një ose më shumë persona profesionalë të jashtëm dhe të pavarur, që ta kontrollojnë punën e organizatës dhe të japin mendim profesional, i cili dorëzohet edhe në Ministrinë e Kulturës.

Mbikëqyrja nga organi shtetëror kompetent
Neni 156

(1) Ministria e Kulturës mundet në çdo kohë nga organizata të kërkojë informata ose të dhëna ose raporte për kryerjen e punëve të përcaktuara me këtë ligj dhe të kryejë inspektim në aktet, raportin vjetor financiar, dokumentacionin financiar dhe tjetër.

(2) Organizata është e detyruar që ta njoftojë Ministrinë e Kulturës për fillimin dhe pushimin e funksioneve të personave udhëheqës dhe përfaqësuesve të organeve, për lidhje të marrëveshjeve të përgjithshme për shfrytëzimin e të drejtave, për lidhjen e marrëveshjeve me organizatat e huaja përkatëse, për

(3) За изменување и дополнување на статутот, односно договорот за основање е потребна согласност од Министерството за култура. Доколку Министерството за култура не се произнесе во рок од 60 дена од денот на доставувањето на актите, се смета дека согласноста е дадена.

Обврски на организацијата

Член 156-а

(1) При вршењето на надзорот од членот 156 од овој закон, организацијата е должна на Министерството за култура да му овозможи пристап до просториите и опремата од членот 148 точка 3 од овој закон, општите и поединечните акти, целокупната финансиска документација, деловните книги, сметководствените документи и друга документација од која било форма и на кој било формат.

(2) При вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член не смее да биде повредена тајноста на личните податоци на авторите, односно носителите на сродните права содржани во документацијата од ставот (1) на овој член.

Мерки по основ на надзор

Член 157

(1) Доколку во спроведувањето на надзорот над актите на организацијата Министерството за култура оцени дека општ или поединечен акт не е во согласност со овој закон, статутот, односно договорот за основање со решение ќе го запре од извршување и ќе поведе постапка пред надлежен суд за оцена на законитоста на актот.

(2) Доколку во спроведувањето на надзорот над работењето на организацијата Министерството за култура оцени дека работењето не е во согласност со овој закон, со дозволата, со статутот, односно со договорот за основање или општите акти за прибирање и распределба на надоместоците, Министерството ќе издаде решение со кое прво писмено ја опоменува организацијата и и определува разумен рок од најмалку 30 дена за отстранување на утврдените неправилности. Доколку во зададениот рок не се отстранат констатираните неправилности, дозволата за колективно управување ќе се одземе.

(3) Доколку во спроведувањето на надзорот над работењето на организацијата, Министерството за култура утврди дека организацијата од средствата прибрани по основ на надоместоци, за трошоци на работењето на организацијата потрошила износ поголем од законски утврдениот максимален износ, Министерството за култура ќе издаде решение за одземање на дозволата за колективно управување.

(4) Против решението за одземање на дозволата од ставовите (2) и (3) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

ndryshime dhe plotësime të statutit, përkatësisht marrëveshjes për themelim, si dhe për çështje tjera të ngjashme.

(3) Për ndryshimin dhe plotësimin e statutit, përkatësisht marrëveshjes për themelim, nevojitet pëlqim nga Ministria e Kulturës. Nëse Ministria e Kulturës nuk prononcohet në afat prej 60 ditësh nga dorëzimi i akteve, konsiderohet se pëlqimi është dhënë.

Obligimet e organizatës

Neni 156-a

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nga neni 156 të këtij ligji, organizata është e detyruar që Ministrisë së Kulturës t'i mundësojë qasje në hapësirat dhe pajisjen nga neni 148 pika 3 të këtij ligji, aktet e përgjithshme dhe të veçanta, dokumentacionin e plotë financiar, librat afaristë, dokumentet e kontabilitetit dhe dokumentacionin tjetër nga cilado formë dhe në çfarëdo formati.

(2) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi (1) të këtij neni, nuk guxon të shkelet fshehtësia e të dhënave personale të autorëve përkatësisht bartësve të të drejtave të përafërta të përfshira në dokumentacionin nga paragrafi (1) të këtij neni.

Masat në bazë të mbikëqyrjes

Neni 157

(1) Nëse në zbatimin e mbikëqyrjes mbi aktet e organizatës Ministria e Kulturës vlerëson se akti i përgjithshëm ose i veçantë nuk është në pajtim me këtë ligj, statutin, përkatësisht marrëveshjen për themelim, me aktvendim do ta ndërprejë nga zbatimi dhe do të ngritë procedurë para gjykatës kompetente për vlerësimin e ligjshmërisë së aktit.

(2) Nëse në zbatimin e mbikëqyrjes mbi punën e organizatës Ministria e Kulturës vlerëson se puna nuk është në pajtim me këtë ligj, me lejen, me statutin, përkatësisht me marrëveshjen për themelim ose aktet e përgjithshme për grumbullim dhe shpërndarje të kompensimeve, Ministria do të lëshojë aktvendim me të cilin së pari organizatës i bën vërejtje me shkrim dhe i përcakton afat të arsyeshëm prej së paku 30 ditësh për mënjanimin e parregullsive të konstatuara. Nëse në afatin e dhënë nuk mënjanohen parregullsitë e konstatuara, leja për menaxhim kolektiv do t'i hiqet.

(3) Nëse në zbatimin e mbikëqyrjes mbi punën e organizatës, Ministria e Kulturës përcakton se organizata nga mjetet e grumbulluara në bazë të kompensimeve, për harxhime në punën e organizatës ka harxhuar shumë më të madhe nga shumata e maksimumit të përcaktuar me ligj, Ministria e Kulturës do të japë vendim për marrjen e lejes për menaxhim kolektiv.

Објавување

Член 158

Организацијата е должна на својата интернет страница да ги објавува:

- 1) податоците за бројноста на членството;
- 2) категориите на корисниците на предметот за заштита кои се должни да плаќаат надоместок на организацијата;
- 3) општите акти на организацијата (статутот и правилниците);
- 4) склучените општи и поединечни договори;
- 5) билатералните договори склучени со странски организации;
- 6) податоците за застапниците на организацијата;
- 7) извештаите за работа и за прибраните надоместоци од користењата на делата, односно предметите на сродните права;
- 8) податоци за десет најкористени авторски дела, односно предмети на сродни права;
- 9) извештаите за распределба на прибраните надоместоци и
- 10) наодот од ревизорскиот извештај од членот 154 став (1) точка 1 од овој закон.

Глоба на правно лице

Член 182

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице односно трговец поединец кое:

- на недостоен начин го користи народното творештво и не го наведува изворот и потеклото (член 53 став (2)),
- не ја известува и не доставува информации, документи и податоци, не уплати соодветен износ на надоместоци на соодветната организација за колективно управување во пропишани рокови и не овозможи увид во документацијата (член 135 ставови (1), (2) (3), (4), (5), (6) и (7)),
- без одлагање не ја известува соодветната организација за колективно управување за секоја промена на околностите на користењето или за негово престанување (член 135 став (9)) и
- не овозможи пристап и користење на делото преку отстранување на технолошките мерки или други средства на лице кое има законски пристап во случај на исклучоци и ограничувања на правото, определени во Главата втора дел 4 од овој закон (член 164).

(4) Kundër vendimit për marrjen e lejes nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni mund të ngritët kontest administrativ para gjykatës kompetente.

Publikimi

Neni 158

Organizata është e detyruar që në faqen e vet të internetit t'i shpallë:

- 1) të dhënat për numrin e anëtarëve;
- 2) kategoritë e shfrytëzuesve të lëndës për mbrojtje që janë të detyruar t'i paguajnë kompensim organizatës;
- 3) aktet e përgjithshme të organizatës (statutin dhe rregulloret);
- 4) marrëveshjet e lidhura të përgjithshme dhe të veçanta;
- 5) marrëveshjet bilaterale të lidhura me organizata të huaja;
- 6) të dhënat për përfaqësuesit e organizatës;
- 7) raportet për punë dhe për kompensimet e grumbulluara nga shfrytëzimi i veprave përkatësisht lëndëve të të drejtave të përafërta;
- 8) të dhënat për dhjetë veprat më të shfrytëzuara të autorit përkatësisht lëndët e të drejtave të përafërta;
- 9) raportet për ndarjen e kompensimeve të grumbulluara dhe
- 10) konstatimin nga raporti i revizorit nga neni 154 paragrafi (1) pika 1 të këtij ligji.

Gjоба për personin juridik

Neni 182

(1) Gjobë në shumë prej 10 000 deri në 15 000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, i cili:

- në mënyrë të pahijshme e shfrytëzon krijimtarinë popullore dhe nuk e cek burimin dhe origjinën (neni 53 paragrafi (2)),
- nuk e njofton dhe nuk dorëzon informata, dokumente dhe të dhëna, nuk i paguan shumë përkatëse të kompensimeve organizatës përkatëse për menaxhim kolektiv në afat të caktuar dhe nuk mundëson qasje në dokumentacion (neni 135 paragrafët (1), (2) (3), (4), (5), (6) dhe (7)),
- pa prolongim nuk e njofton organizatën përkatëse për menaxhimin kolektiv për çdo ndryshim të rrethanave të shfrytëzimit ose për shuarjen e tij (neni 135 paragrafi (9)) dhe
- nuk mundëson qasje dhe shfrytëzim të veprës përmes heqjes së masave teknologjike ose mjeteve tjera të personit i cili ka qasje ligjore në rast të përjashtimeve

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице, односно трговецот-поединец ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице, односно одговорното лице во трговецот поединец.

(3) Глоба во износ од 500 до 750 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Глоба за РТВ организација

Член 183

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на радио-телевизиска организација која нема да и овозможи на организацијата инсталирање на системот од членот 135-а став (1) од овој закон (член 135-а став (3)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

Член 183-а

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на радио-телевизиската организација ако:

1) не назначи лице за следење на работата на системот за електронска евиденција (член 135-г став (1));

2) не ја следи работата и не го одржува инсталираниот систем во радио-телевизиската организација во комуникација со системот за електронска евиденција во организацијата за електронска евиденција (член 135-г став (2));

3) не преземе мерки за отстранување на пречките во работата на системот и не ја извести организацијата за колективно управување за пречките во работата на компјутерскиот систем во радио-телевизиската организација (член 135-г став (3)); и

4) не постапи по насоките на организацијата за колективно управување за отстранување на пречките во работењето или не овозможи пристап во просториите на радио-телевизиската организација (член 135-г став (4)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

Глоба за организацијата

Член 184

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече на организацијата,

dhe kufizimeve të të drejtës të përcaktuara në Kapitullin e dytë pjesa 4 të këtij ligji (neni 164).

(2) Gjobë në shumë prej 30% të gjobës së matur për personin juridik, përkatësisht tregtarin individ do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni personit përgjegjës në personin juridik, përkatësisht personit përgjegjës në tregtarin individ.

(3) Gjobë në shumë prej 500 deri në 750 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni, personit fizik.

Gjobë për Organizatën RTV

Neni 183

(1) Gjobë në shumë prej 20 000 deri në 30 000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje organizatës radiotelevizive e cila nuk do t'i mundësojë organizatës instalimin e sistemit nga neni 135-a paragrafi (1) të këtij ligji (neni 135-a paragrafi (3)).

(2) Gjobë në shumë prej 10 000 deri në 15 000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) të këtij neni edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Neni 183-a

(1) Gjobë në shumë prej 3000 eurosh në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet si kundërvajtje organizatës radio-televizive nëse:

1) nuk emërton person për përcjelljen e punës së sistemit të evidencës elektronike (neni 135-g paragrafi (1));

2) nuk e përcjellë punën dhe nuk e mban sistemin e instaluar në organizatën radio-televizive në komunikim me sistemin për evidence elektronike në organizim të evidencës elektronike (neni 135-g paragrafi (2));

3) nuk ndërmerr masa për mënjanimin e pengesave në punën e sistemit dhe nuk e informon organizatën për menaxhim kolektiv për pengimin në punën e sistemit kompjuterik në organizatën radio-televizive (neni 135-g paragrafi (3)); dhe

4) nuk vepron sipas udhëzimeve të organizatës për menaxhim kolektiv për mënjanimin e pengesave në punën ose nuk mundëson qasje në lokalet e organizatës së radio-televizionit (neni 135 paragrafi (4)).

(2) Gjobë në shumë prej 30% nga gjoba e përcaktuar për personin juridik do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni personit përgjegjës në personin juridik.

Gjobë për organizatën

ако:

- изврши наплата на надоместок од правно или физичко лице кое е краен корисник во смисла на членот 137 став (3) од овој закон (член 137 став (4)),

- за ист вид и обем на користење на авторските дела и предметите на сродните права од страна на субјекти со иста или сродна дејност, во општ договор утврди повисоки износи на надоместоци за користење од оние што се утврдени во Тарифата, односно со поединечен договор утврди повисоки износи на надоместоци за користење од оние што се утврдени во општиот договор, односно Тарифата (член 139 став (2)),

- за ист вид и обем на користење на авторските дела и предметите на сродните права од страна на субјекти со иста или сродна дејност, во општ договор или поединечен договор утврди различни износи на надоместоци за користење со што се нарушува конкуренцијата на пазарот (член 139 став (4)) и

- најмалку еднаш годишно не врши исплата на надоместоците (член 144 став (7)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

Глоба за организацијата за необезбедување
отчетност и
јавност во работата
Член 185

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече на организацијата, ако:

- не обезбеди независен ревизорски извештај (член 154 став (1) точка 1),

- не достави годишен финансиски извештај до Владата на Република Македонија (член 154 став (1) точка 2) и

- на својата веб страница не ги објави податоците и актите од членот 158 од овој закон (член 158).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

Член 185 –а

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на организацијата ако:

1) не назначи лице за следење на работата на системот за електронска евиденција (член 135-в став (1));

2) не преземе мерки за отстранување на пречките во

Neni 184

(1) Gjobë në shumë prej 5.000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet organizatës, nëse:

- kryen arkëtimin e kompensimit nga personi juridik ose fizik i cili është shfrytëzues përfundimtar në kuptimin e nenit 137 paragrafi (3) të këtij ligji (neni 137 paragrafi (4)),

- për llojin dhe vëllimin e njëjtë të shfrytëzimit të veprave të autorit dhe lëndëve të të drejtave të përafërta nga subjekte me veprimtari të njëjtë ose të përafërt, me marrëveshje të përgjithshme përcakton shuma më të larta të kompensimit për shfrytëzim nga ato që janë përcaktuar në Tarifë, përkatësisht me marrëveshje individuale përcakton shuma më të larta të kompensimit për shfrytëzim se ato që janë përcaktuar në marrëveshjen e përgjithshme, përkatësisht Tarifë (neni 139 paragrafi (2)),

- për llojin dhe vëllimin e njëjtë të shfrytëzimit të veprave të autorit dhe lëndëve të të drejtave të përafërta nga subjekte me veprimtari të njëjtë ose të ngjashme, në marrëveshje të përgjithshme ose individuale, përcakton shuma të ndryshme të kompensimeve për shfrytëzim me çfarë priset konkurrenca e tregut (neni 139 paragrafi (4)) dhe

- së paku një herë në vit nuk kryen pagesë të kompensimeve (neni 144 paragrafi (7)).

(2) Gjobë në shumë prej 30% të gjobës së matur për personin juridik do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni personit përgjegjës në personin juridik.

Gjobë për organizatën për mospajtimin e
llogaridhënies dhe
transparencës në punë
Neni 185

(1) Gjobë në shumë prej 5 000 uero në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet organizatës, nëse:

- nuk siguron raport të pavarur të revizorit (neni 154 paragrafi (1) pika 1),

- nuk dorëzon raport financiar vjetor te Qeveria e Republikës së Maqedonisë (neni 154 paragrafi (1) pika 2) dhe

- në ueb faqen e vet nuk i publikon të dhënat dhe aktet nga neni 158 të këtij ligji (neni 158).

(2) Gjobë në shumë prej 30% të gjobës së matur për personin juridik do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 185-a

(1) Gjobë me shumë prej 3000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje organizatës nëse:

1) nuk emëron person për përcjelljen e punës së

функционирањето на системот за електронска евиденција (член 135-в став (4));

3) не ја извести радио-телевизиската организација за пречки во работата на компјутерскиот систем во радио-телевизиската организација, не даде насоки на радио-телевизиската организација за отстранување на пречките во работењето или не пристапи во просториите на радио-телевизиската организација со цел да се отстранат пречките во работа на системот за електронска евиденција. (член 135-в став (5));и

4) не овозможи увид на авторите и/или носителите на сродните права, односно на радио-телевизиските организации во податоците на системот за електронска евиденција (член 135-в ставови (6) и (7)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице.

Глоба за претседателот и членовите на Комисијата
за посредување
Член 186

Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на претседателот и на членовите за Комисијата за посредување во авторското право и сродните права доколку не постапат во роковите од членот 140-а ставови (1) и (4) од овој закон.

Глоба за одговорното лице во Министерството за
култура
Член 187

Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во Министерството за култура доколку не постапи во рокот од членот 140-а став (7) од овој закон.

Одмерување на висината на глобата за правно лице
Член 187-а

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице, односно трговец поединец се врши согласно со Законот за прекршоците.

системиот të evidencës elektronike (neni 135-v paragrafi (1));

2) nuk ndërmerr masa për mënjanimin e pengesave në funksionimin e sistemit për evidentim elektronik (neni 135-v paragrafi (4));

3) nuk e informon organizatën radio-televizive për pengesat në punën e sistemit kompjuterik në organizatën radio-televizive, nuk jep udhëzime në organizatën radio-televizive për mënjanimin e pengesave në punën ose nuk ka qasje në lokalet e organizatës radio-televizive me qëllim të mënjanimin të pengesave në punën e sistemit për evidencë elektronike. (neni 135-v paragrafi (5)); dhe

4) nuk mundëson kontroll në të drejtat ose te bartësit e të drejtave të përafërta, përkatësisht organizatat radio-televizive në të dhënat e sistemit për evidencë elektronike (neni 135-v paragrafët (6) dhe (7)).

(2) Gjobë me shume prej 30% nga gjoba e përcaktuar për personin juridik do t'i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni personit përgjegjës në personin juridik.

Gjobë për kryetarin dhe anëtarët e Komisionit për
Ndërmjetësim
Neni 186

Gjobë në shumë prej 7 500 deri në 15 000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje kryetarit dhe anëtarëve të Komisionit për Ndërmjetësim në të drejtën e autorit dhe të drejtat e përafërta nëse nuk veprojnë në afatet nga neni 140-a paragrafët (1) dhe (4) të këtij ligji.

Gjobë për personin përgjegjës në Ministrinë e
Kulturës

Neni 187

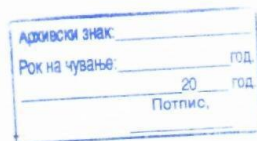
Gjobë në shumë prej 1.500 deri në 2.000 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës në Ministrinë e Kulturës nëse nuk veprojnë në afatin nga neni 140-a paragrafi (7) i këtij ligji.

Matja e lartësisë së gjobës për personin juridik
Neni 187-a

Matja e lartësisë së gjobës për personin juridik, përkatësisht tregtarin individ bëhet në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ НА ПРОПИСОТ СО ЗАКОНОДАВСТВОТО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА
 СО КОРЕСПОНДЕНТНА ТАБЕЛА

1. Правен пропис	
1.1. Назив на прописот	
Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права (*) Draft Law on amending and alteration the Law on Copyright and Related Rights(*)	
1.2. Предлагач	
Министерство за култура	
1.3. ЕПП број	
2014.0300.7110	
1.4. Број и назив на поглавјето од правото на ЕУ согласно Националната програма за усвојување на правото на ЕУ	
Поглавје 3.07 Право на интелектуална сопственост	
2. Усогласеност на предлогот на прописот со одредбите на Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нивните земји членки	
2.1. Одредба од Спогодбата која се однесува на нормативната содржина на прописот	
Глава VI Сообразување на законодавството и спроведување на законите Член 68 - приспособување на законите на Република Северна Македонија со правото на Европската унија	
2.2. Дали правниот пропис е во согласност со одредбите од Спогодбата	
☒ Да ☐ Не	
2.3. Причини за неисполнување, односно делумно исполнување на обврските кои произлегуваат од наведените одредби на Спогодбата	
3. Усогласеност на предлогот на прописот со изворите на правото на Европската унија	
3.1. Одредби на примарните извори на правото на ЕУ	
Консолидирани верзии на Договорот за Европската унија и Договорот за функционирање на Европската унија	
3.2. Степен на усогласеност со секундарните извори од правото на ЕУ	
ЕУ пропис – CELEX бр. 32012L0028	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис - CELEX бр. 32011L0077	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
ЕУ пропис - CELEX бр. 32014L0026	☐ потполна усогласеност ☒ делумна усогласеност ☐ неусогласеност
3.3. Причини за делумна усогласеност или неусогласеност со секундарните извори на правото	
Одредбите од Директивата 2014/26/ЕС кои се однесуваат на издавање одобренија за повеќе државни подрачја за правата на користење на интернет на музички дела во внатрешниот пазар, не се транспонираат во Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права со цел да не се врши преурането регулирање на односи, коишто се во моментот обврска и чија примена се однесува на земјите на Европската Унија а за кои, особено од технички аспект, е потребно подолго време за востановување, односно, понатамошните искуства од земјите на ЕУ би можеле да дадат свој придонес во нивното понатамошно регулирање во Република Северна Македонија.	
3.4. Усогласеност со останати извори на правото на ЕУ	
/	
По пристапувањето на Република Северна Македонија во ЕУ	

6. Кореспондентна табела (прилог)
ДА

4. Превод на изворите на правото на Европската унија и правниот пропис		
4.1. Дали горенаведените извори на правото на ЕУ се преведени на македонски јазик и ако се преведени, наведете го изворот на преводот.		
☒ ДА	Верзија МК	☐ НЕ
Извор: Секретаријат за европски прашања		
4.2. Достапност на преводот на изворите на правото на ЕУ		
ДА		
4.3. Дали предлог прописот е преведен на англиски јазик?		
☐ ДА	☒ НЕ	
4.4. Достапност на преводот на предлог прописот		
Не		

5. Стручна помош и мислење (Европска комисија, КАРДС, ИПА, ТАИЕХ, SIGMA, држава членка на ЕУ, Совет на Европа, домашни стручњаци и др.)	
5.1. Учество на техничка помош и консултанти во изработката на предлогот на прописот	
<p><u>Странски експерти</u> - Во март 2017 година, во рамки на ЕУ Твининг Проектот "Зајакнување на спроведувањето на правата од интелектуална сопственост странските експерти од областа на авторското право и сродните права, Михали Фичор, експерт од Унгарија, Петер Мункачи од Министерството за правда, Унгарија, Дионисија Калинику, експерт од Грција, Дариуш Урбански од Министерството за култура, Полска, во својот извештај дадоа забелешки на постојниот Закон за авторското право и сродните права и првични насоки како да се надминат проблемите при подготовка на Предлог законот за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права.</p> <p><u>Домашни стручњаци</u> - Министерот за култура донесе Решение бр. 53-10423/1 од 09.10.2020 г.за формирање работна група за стручна анализа на предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права, по кое домашните експерти дадоа свое стручно мислење со забелешки кои беа вградени во Предлогот.</p> <p><u>Странски експерт –ТАИЕКС (ТАИЕХ)</u> - Во март 2021 г преку онлајн платформа се одржа експертска мисија и работилница на Инструментот за техничка помош и размена на информации на Европската комисија – ТАИЕКС, под водство на европскиот експерт Михали Фичор, член на Унгарскиот совет за авторско право и претседавач на Алијансата за авторско право на Централна и Источна Европа во Унгарија. Експертот даде позитивно мислење за Предлогот законот а неговите забелешки беа соодветно вградени во законот.</p>	
5.2. Дадено мислење за усогласеноста на прописот	
Да	

Раководител на надлежниот сектор	
Име презиме:	Фросина Горшовска
Звање и работно место:	раководител на Секторот
Потпис:	
Датум:	
Раководно лице/функционер во органот изработувач на правниот пропис	
Име презиме:	
Потпис:	
Датум:	
Раководно лице/функционер во органот предлагач на правниот пропис	
Име и презиме:	Ирена Стефоска, министер
Потпис:	
Датум:	